

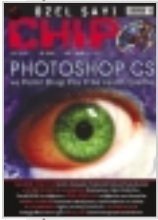
İnsan, makineye karşı...

Ufuk Yamankılıçoğlu,
Genel Yayın Yönetmeni

BU AYIN TAVSİYESİ

PHOTOSHOP CS ÖZEL

Dijital fotoğraf makinelerinin yaygınlaşmasıyla birlikte fotoğraf işleme artık herkes için bir ihtiyaç haline geldi.

Kendi alanının rakipsiz bir numarası olan Photoshop ile fotoğraf ve resim işlemenin tüm inceliklerini Photoshop CS özel sayımızda bulabilirsiniz. Merkez bayilerde ve seçkin kitapçevlerinde satışa sunulan özel sayımız sayesinde siz de bir fotoğraf işleme ustası olabilirsiniz.

Çocukluğumda ilk bilgisayarım olan Commodore 64'üme sahip olduğumda, en çok oynadığım oyunlardan biri de satrançtı. Bilgisayara karşı oynamak güzeldi, ancak zorluk seviyesi yükseldikçe, bilgisayarın ne kadar zorlu bir rakip olduğunu anlamış ve “yapay zeka” ile ilk olarak o zamanlar, yani 80’li yılların ortasında tanışmıştım. Sonraki yıllarda çıkan satranç oyunlarında bilgisayarı bir türlü yenemeyince ben de pes etmiş ve sadece “insan” rakiplere karşı oynamaya başlamıştım.

Günümüzde yapay zekanın ve sadece satranç için uzmanlaşmış bilgisayarların ve yazılımların geldiği nokta hayranlık verici olduğu kadar düşündürücü de. Ekim 2004’te bilgisayar programlarına karşı yapılan ilk takım turnuvasında 12 maçın 6’sını bilgisayarlar kazanırken, 5 maç beraberlikle sonuçlandı ve insanlar sadece bir maç kazanabildi (162’deki yazı dizimize bakınız).

Bu tek galibiyet sadece 14 yaşında bir çocuk olan ve kendini bilgisayara karşı satranç oynayarak geliştiren dünya şampiyonu Sergej Karjakin’den geldi. Ancak makinelere karşı alınan bu ağır yenilgi dünyanın sonu değil. İnsan rakiplerinin, karşısına çıkarken tir tir titrediği Kasparov karşısında korkmayan tek rakip bilgisayarlar. Kasparov, her ne kadar daha önce aldığı yenilgilerde konsantrasyon sorunu gibi insani hatalar yaptıysa da, bilgisayar karşısında halen favori olarak gösteriliyor.

Bilgisayarların ve insanların oyun şekilleri birbirinden farklı. İnsanlar uzun vadeli stratejik planlamada daha başarılıyken, bilgisayarlar kısa vadeli başarılarla dayanan taktik oyunlarda daha üstün. Bir diğer gerçek ise bilgisayarların insanlara giderek daha çok benzediği, bunu da oyun davranışlarında gözlemlemek mümkün.

Ancak sadece insanlara özgü bir şey olan doğaçlamada ve stratejide insanlar her zaman daha üstün olarak kalacaklar. Her şeyi eksiksiz olarak yapabilen bilgisayarlar satrancın sonu olur ve oyunun tüm heyecanını kaçırmaz. İnsan beyninin doğaçlaması ve stratejik planlamasının, bilgisayarların korkunç işlem gücüyle daha ne kadar boy ölçüşebileceğini zaman gösterecek. Kesin olan bir şey var ki, o da insanların makineler karşısında giderek daha çok zorlandığı ve ümitsizliğe düştüğü.

CHIP’in Ekim 2004 sayısı 49.245 adet satılmıştır. Bu rakama yaklaşık 5.500 abone dahildir.

Kaynak: DPP A.Ş.

CHIP’in okur katsayısı 2.40’tır.

Ufuk Yamankılıçoğlu

uyaman@chip.com.tr

Google Araçları

İnternet okyanusunda en iyi dostum olan Google bana ihanet etti. Ocak ayının Google Araçları yazısını okuduktan sonra nick'imi Google'a girdim ve tüm kişisel bilgilerim önüme geldi. Bence bu ciddi bir sorun ve bizi bu konuda uyardığı için CHIP'e teşekkürler.

Sezer Mansur

le olmadığı açık. Ben bunu bir hata olarak değerlendiriyor ve bunu bir şekilde telafi etmenizi istiyorum. Bunun yanında Aralık ayında A.Ş.T.İ otoparından aldığım CHIP dergisinin 210 ila 227 sayfaları ters basılmış ve okurken insanın hevesini kırıyor. Ocak sayısı CD'lerinden Knoppix 3.7 CD'si de Bootable değil veya boot dosyası eksik. Okurunuz olarak bu gibi teknik sorunların tekrar etmemesi için biraz daha özen göstermenizi rica ediyorum.

CHIP: Baskı sorunları olan dergileri yenileriyle değiştiriyoruz, bunun için yardım @chip.com.tr adresine e-posta göndermeniz gerekiyor. MP3 çalarlarda ses kalitesinin objektif olarak ölçümü çok zor olduğu için bu kritere testimizde yer vermedik. Knoppix CD'siyle ilgili boot sorunları yaşayanlar <http://www.chip.com.tr/haber/oku.asp?ID=1873> adresinden yardım alabilirler.

Düzeltme

Merhaba ben derginizi 1,5 yıldır takip ediyorum, geçen ayki (ocak) sayınızda internet haber sayfasında ne bu çalan kösesinde bu servisin internet sayfasını yazarken bunun bir Türkcell servisinin olduğunu unutmuşsunuz çünkü web sayfasını www.avea.com.tr olarak yazmışsınız.

Bu küçük hataları pek öneme almayıp yayın hayatınızda başarılar dilerim.

Can Gürlek

CHIP: Gözümüzden kaçan bu yanlışlık için okurlarımızdan ve adı geçen servisten özür diliyoruz, doğru adres www.shubuo.com olacaktır.

CHIP'in içeriği

Merhabalar; yayınızı yaklaşık 5 yıldır takip ediyorum. Hatta birkaç kere de yorum e-postaları yollamıştım sizlere. Fakat bu seferki yazım maalesef olumsuz yönde olacak. Son 2 aydır derginizin içeriğinde önemli bir şekilde düşüş görüyorum. Üzülerek belirtiyim ki bu sizin dergi satış rakamlarınızı azaltacak bir problem. Almanya kökenli bir dergi olduğunuzu biliyorum. Donanım ve yazılım konularının sayfaları iyice azaldı. Umarım şubat sayısında eski kalitenizi tekrar yakalarsınız. İyi yayınlar!

Doğan Kera

Baskıyla ilgili sorunlar

Merhaba CHIP dergisi çalışanları. Önce sizi böyle bir dergi çıkardığınızdan dolayı tebrik

ediyorum. Ben derginizi 3 yıl takip ettikten sonra abone olmaya karar verdim. Düşündüm ki ilk sayılar benim elime hemen geçecek, ama olmadı. Ayın 7' si oldu dergimi zorla aldım. Ve iki aydır dergi basımında hatalar olduğunu fark ettim. Geçen ayki derginin yaklaşık 60-70 sayfası ters basılmıştı, bu ayda MCP sertifikası bölümünün önündeki 20 sayfası yok ve birçok çıkmamış kısım var. Yazılar tam okunmuyor. Dergi de gittikçe inceliyor. Yakında yaprak olarak dağıtacaksınız herhalde. Ama derginizin şimdiye kadar bana çok faydası oldu. Bu yüzden sizi eleştiriyorum. Birinci değil mükemmel olmanızı istiyorum.

Ahmet Burak Yüksel

MP3 çalar testi

Merhabalar, CHIP dergisini ara ara satın alıp neredeyse tamamını, özellikle de donanım bölümünü büyük bir zevkle okuyor ve donanım hakkındaki bilgilerimi tazeliyor, yeni bilgiler ediniyorum. Bugünlerde bir MP3 çalar almayı düşünüyordum ve CHIP'in kapağında MP3 testi yazısını görünce büyük bir hevesle ocak sayısını aldım. Ancak test sonuçları beni hayal kırıklığına uğrattı, çünkü hiçbir MP3 çaların ses kalitesi hakkında tek kelime edilmemi! Bir insan neden bir MP3 çalar sahibi olmak ister ki? Tabii ki müzik dinlemek için ve müzik dinleyenlerin en başta dikkat ettiği şey ses kalitesidir. Nasıl olur da bir MP3 çalar testinde ses kalitesine yer verilmez, anlamıyorum. İlk yorumum tüm cihazların ses kalitelerinin aynı seviye de olduğuydu ama forumlardan okuduğum kadarıyla bunun böy-

Sayfa sayısı

Merhabalar. Ben sıkı bir CHIP takipçisiyim, derginizi her ay alıyorum ama aynı zamanda bir öğrenciyim. Bu size bir şeyler ifade ediyor mu? Sayfa sayısı zaten git gide azalıyor ama nedense her 2 sayfada 1 reklam görüyoruz. Bunun tek bir açıklaması var. Çok feci çok (CMYLMZ).

Erdem Sönmez

Reklam sayısı

Selamlar. Ben uzun zamandır derginizi takip eden bir okuyucu olarak üzülerək söyleyeyim ki eski sayılardaki daha kullanışlı, içeriği dolu CHIP dergisini özlüyorum.

Reklama karşı değilim ama bu kadarı bence gerçekten çok fazla. Bu sayıda içerikten kat kat fazla reklam vardı ve bu sayınızdan çok da fazla yararlanamadığımı söylemek istiyorum.

Lütfen biraz daha fazla içerik, daha az reklam.

A.kadir Durmuş

CHIP: Reklam oranının daha fazla olması gibi bir durum söz konusu değil, genellikle standart olarak kabul edilen %40 reklam, %60 yazı oranına bağlı kalıyoruz, bazı sayılarda bu oran reklam sayısına bağlı olarak değişebiliyor.

Ekonomik ürünler

Derginizi arkadaşlarımla tavsiyesi ile son 5 derginizden itibaren beğenerek takip ediyorum →

rum ancak dergide gördüğüm kadarı ile ele aldığınız PC'ler, ekran kartları, işlemciler hep üst düzeyde ve pahalı olanlar. Sizden ricam ilerki sayılarınızda biraz da orta ve düşük bütçelere hitap eden bilgisayarları ve parçaları ele almanız. Ancak derginizi genel olarak çok beğeniyorum, başarılarınızın devamını diliyorum.

Barış Turhan

Cep Telefonları

Ben yeni bir telefon almak istiyorum. Fakat yeni telefonlarla ilgili pek fazla bilgim yok. En son 100. sayınızda bu konuda bir yazı vardı, ama bu da bayağı eskidi. Mümkünse sizden yeni bir karşılaştırma istiyorum. Şimdiden teşekkürler.

Bedava 3B yazılımı

Merhaba CHIP, ben Murat. CHIP dergisini ak-
satmadan takip etmeye çalışıyorum, bu ara-
da 3B modelleme ile ilgileniyorum. Blen-
der3d yazılımı son çıkan sürümü ile neredey-
se mükemmele ulaştı. Üstelik tamamen üc-
retsiz bir program. Blender3d.org sitesindeki
video tutorial'lar sayesinde birçok kişi bu
programı kullanmasını da ücretsiz olarak öğ-
renebilir. Ama bu video dosyaları büyük bo-
yutlu ve çoğumuz bunları indiremiyoruz. Siz-

den ricam Blender3d için özel bir yazı ve CD hazırlamanız. Böylece geleceğin esas 3B modelleme yazılımını herkesin keşfetmesine ve öğrenmesine katkıda bulunmuş olursunuz.

CHIP: Bu isteğinizi önümüzdeki sayılarda dikkate almaya çalışacağız.

CHIP'ten yardım

Sevgili CHIP dergisi yetkilileri. Ben Eskişehir'den Egemen Şehitli. Lise 2 'ye gidiyorum ve 16 yaşımdayım. Sizlerden bir isteğim olacak: Ben bir site kuruyorum ve bu sitede pratik bilgiler, ipuçları vb. birçok bölüm olacak. Sizin internet sitenizde ve derginizde yer alan yazıları siteme koymak için sizlerden izin istiyorum.Tabii ki bunları yaparken kaynak olarak CHIP yazıp www.chip.com.tr adresine bağlantı vereceğim. Sizlerden isteğim bana bu ipuçlarını, bilgileri ve ayrıca diğer işime yarayacak yazıları derleyip bana e-posta ile zip formatında göndermeniz. Ben internete dial-up ile bağlanıyorum ve bütün bunları sitenizden almak bir hayli uzun süreceği için sizlerden bunu istiyorum.Derginizden alıp yazmak ise derslerim olduğu için biraz zor görünüyor. Eğer benim bu isteğimi geri çevirmezseniz, beni çok memnun etmiş olursunuz. Bu arada siteme www.pcyar.com

CHIP'E ULAŞIN

Okur mektupları

CHIP Yazı İşleri
Vefa Bayırı Sokak Gayrettepe
İş Merkezi B Blok No: 6 34349
Gayrettepe / İstanbul
yorum@chip.com.tr

Teknik sorular

yardim@chip.com.tr

Dergi ve CD ile ilgili sorular

dergi@chip.com.tr

**Abonelik, eski sayı siparişi
ve Özel Sayılar**

Tel: (212) 217 93 71
Faks: (212) 217 94 23
abone@vogel.com.tr
<http://abone.vogel.com.tr>

Diğer gerekli tüm adres bilgilerini Künye’de bulabilirsiniz: **223.**

dim.tk, www.pcyardim.tr.cx, www.pcyardim.com.tr. tc adreslerinden ulaşabilirsiniz...
Saygılarımla

Egemen Şehitli

CHIP: Web sayfamızla ilgili buna benzer istek-
lerinizi webmaster'larımız Uğur ve Onur Se-
ven'e iletebilirsiniz, e-posta adresleri: ugurunur@chip.com.tr.

Microsoft'tun yalan makinesi kullanıcıyı test ediyor

Windows Genuine Advantage

Microsoft kopya yazılımla savaşmak için yeni bir strateji geliştiriyor. Bir firmanın ürünlerini koruma hakkı kullanıcıların mahremiyet sınırlarının ötesine geçebilir mi?

■ Aktivasyon sistemi fikri ortaya atıldığında Microsoft'un kopya yazılım konusunda önemli bir başarı elde edeceği düşünülmüştü, ancak korsanların aktivasyon sistemini de kırmaları çok zaman almadı. Microsoft'un tüm çabalarına rağmen Windows'un korsan kopyaları piyasaya dağıldı, yasal takibin zor olduğu ülkelerde geniş kullanım alanı buldu.

İnternete bağlı bir bilgisayarda korsan bir yazılımın tespit edilmesi aslında büyük bir problem değil. Değişik fırsatlar yaratarak kullanıcıların sistemlerini, yazılımlarını kontrol etmek, üstelik karşınızdaki bir de dünya çapında baskın bir işletim sisteminin yaratıcısıysa, çocuk oyuncağıdır. İşletim sisteminize, yazılımlarınıza eklenecek küçük kod parçaları, hatta belki web sitelerine, sunuculara yerleştirilecek avcı kodlar, kullanıcıların sistemlerini devamlı göz altında tutabilir ve bir yanlışını gördüğü anda sizi büyük biradere şikayet edebilir: "Sayın büyük birader! Şu

arkadaş biraz önce sistemine sizin ürettiğiniz bir yazılımın lisansız, korsan bir kopyasını kurdu. Ne yapmamı istersiniz? (Lütfen bir seçenek belirleyin). a-asalım, b-keselim, c-topuğuna sıkalım, d-CDROM'unun kapağını açıp kapayalım, e-..."

Paylaşmak: Bilgisayarınızdaki verileri başka bir gözle paylaşıyor muydunuz?

güncel

Dark City, Metropolis, Equilibrium hatta Minority Report gibi sinema eserlerinde tasvir edilen gelecek temasında otorite tarafından her hareketi gözlenen, her konuşması dinlenen ve kontrol altında tutulan insanlık resminde olduğu gibi, piyasa lideri dominant bir yazılım şirketinin, kullanıcıları potansiyel hırsızlar olarak görüp sistemlerini gözetlemesi ve bilgisayarlarının içindekileri görmesi fikri herkesi korkutuyor. Üstelik, bu tür bir izlemenin yasak olduğu, demokratik ülkelerin yasalarında altı çizilerek belirtiliyor ve yukarıda adı geçen karanlık filmlerdeki benzer bir geleceğin oluşmaması için en ufak izleme girişimleri bile toplum refleksi ile karşılaşıyor. Spyware adı verilen ve aslında kullanıcıların bilgisayarlarına yerleşip ticari firmalar için sessizce piyasa araştırmaları yapan küçük yazılımların nasıl bir tepkiyle karşılaştığını ve kullanıcıların bilgisayarlarındaki bu küçük casuslardan kurtulmak için söz konusu küçük casus yazılımın ihtiyaç duyduğu sistem kaynağından çok daha fazlasını isteyen koruma yazılımlarını kullandıklarını hatırlamaya çalışın...

İşte bu tezin ışığında, şu sıralarda internette dolaan bazı haberler, Microsoft'un ateşle oynadığını düşündürüyor.

Sabit diskinizi Microsoft'a açmak

Microsoft'un müşterilerine ek çoklu ortam aletleri temin etmek için ara sıra ücrete tabi Plus paketleri yayınlaması alışıldık bir gelişmedir. Ancak şimdi, yalnızca bir Plus paketi içinde bulunabilen Photo Story 3 aracı web'den ücretsiz yüklenebiliyor. Microsoft'un ansızın neden bedava yazılım hediye ettiğini merak edenleri ise ilginç bir yanıt bekliyor: Yazılım aslında karşılıksız değil. Çünkü Microsoft karşılık olarak kullanıcının Windows işletim sistemini sorguya açmasını istiyor. Küçük bir yazılım bilgisayarı inceleyerek kullanıcının işletim sisteminin orijinal olup olmadığını sınıyor ve Microsoft'a rapor veriyor.

"Windows Genuine Advantage" adı verilmiş proje şu sıralar test aşamasında, ama yine de kullanıcıları tedirgin ediyor. Hangi veriler aktarılıyor ve eğer kullanıcı bir korsan kopya kullanıyorsa ne oluyor? Microsoft'un basın sözcüsü Irene Nadler, "Kullanıcının

Kontrol altında: Microsoft kullanıcıların izniyle bilgisayarı didik arayıp gerekirse işletim sistemini kilitleyebilecek.

özel verileri aktarılmıyor," diyor ve devam ediyor: "Biz Photo Story 3 ile korsan kopya kullanıcılarını teşhis etmek veya hukuken takip etmek amacıyla değiliz. Bilakis sinema rutinini pratikte test etmek istiyoruz." Ama Microsoft'un bu sinema rutinini Windows'un yeni terfilerine de ekleyip eklemeyeceği sorusu yanıtsız kalıyor. Bu soruyu Microsoft şefi Steve Ballmer yanıtlıyor. Medya haberlerine göre Ballmer, Windows'un yasadışı kopyalarını kullananların yakın gelecekte hiçbir terfiyi yükleyemeyeceğini ya da bunun için ödeme yapmak zorunda kalacaklarını açıklamış bulunuyor.

Gelişmeler üzerinde üretilebilecek spekülasyonun sonu yok. Microsoft bu sinema rutinini oyunlarına ya da Office paketine dahil ederse ne olur? Bu yazılımlar korsan işletim sistemi üzerinde kurulamaz. Kurulursa da, kullanıcı ister lisanslı olsun isterse korsan, Microsoft yüz milyonlarca bilgisayarın sabit disklerine erişim hakkı kazanır. Microsoft'un kendini korsan kopyalara karşı korumak istemesi ve önlem alması, elbette en meşru hakkı. Üstelik bilişim sektörünün içindeki herkes korsan yazılımla mücadelenin toplumların yararına olduğunun farkında. Korsanların kontrolündeki piyasalarda yazılım sektörünün ve dolayısıyla bilişim sektörünün gelişip üretim yapar hale gelemediği, bunun yerine fikir haklarını silahla gasp eden haydutların banka hesaplarını doldurup yasadışılığı besledikleri bilinmektedir. Ama sistem kodları gizli olduğu sürece, bilgisayarlarında gözetlenen bilgilerin ne olduğunu asla bilemeyecekleri için kullanıcılar da tedirginlik yaşamakta haklı olacaklardır.

Cem Şancı, cemsanci@chip.com.tr

TruPrevent teknolojileri yükseliyor

Panda Software'in 2005 güvenlik ürünleri

■ Panda Software, yeni güvenlik çözümleri Titanium Antivirus 2005, Platinum Internet Security 2005 ve TruPrevent Personal 2005'i lanse etti. Bu çözümler ev kullanıcılarının, küçük işletmelerin ve profesyonellerin ihtiyaçlarına cevap vermek, kullanıcıları her türlü internet tehdidine karşı korumak için tasarlanmış.

Panda ürünlerinin baz aldığı TruPrevent

teknolojileri, internet tehditlerine radikal bir şekilde yaklaşıyor; alışlagelmiş, sadece virüs ortaya çıktığında tepki gösteren çözümlerden öte, daha virüsler hareket etmeden problemi etkisizleştirerek saldırıları önüyor. TruPrevent Teknolojileri geleneksel antivirüs heuristic taramadan çok daha farklı. Heuristic tekniği, taranmış dosyaların statik kodlarına basit karşılaştırma kuralları uygu-

layarak bazı yeni virüsleri tespit edebiliyor. Ancak TruPrevent Teknolojileri, çalışır çalışmaz programların ve proseslerin davranışlarını analiz ederek tehlike yaratanları gözlem altına alıyor ve her hareketlerini kontrol altında tutuyor. Böylece olası virüslerin yayılması da engellenmiş oluyor. Panda'nın yeni ürünlerinden Platinum Internet Security 2005, küçük işletmelerin ve profesyonellerin internet iletişimini virüslere, solucanlara, Truva atlarına, hacker, casus programcık, spam ve dialer saldırılarına karşı koruyor ve TruPrevent Teknolojileri sayesinde bilinmeyen virüsleri ve tehditleri de tespit edebiliyor. Titanium Antivirus 2005 ise "kur ve unut" prensibinden ayrılmadan internet tehditlerine karşı en yüksek derecede koruma öneriyor.

TruPrevent Personal 2005 ise Panda Software dışındaki firmalar tarafından geliştirilen tüm antivirüs ürünleriyle uyumlu çalışıyor ve başka yazılımların da TruPrevent teknolojisine adapte olmasını sağlıyor.

Bilgi için: www.pandasoftware.com.tr

READ.ME

MAHMUT KARSLIOĞLU
Yayın Koordinatörü
mkars@chip.com.tr

» Yurtdışından alışveriş: 2. perde

■ Yıllardır, bilişim teknolojileri konusunda yeni ne varsa en ince detayına kadar yazıp çiziyoruz. İlginizi çekebileceğini düşündüğümüz her konuyu aylık periyodumuz içinde atlamadan sıcaklığına sizlere ulaştırmaya çalışıyoruz. Hatta birçok teknoloji ya da hizmeti, ülkemize gelmekten henüz çok uzak olsa bile taşıdığı haber değeri yüzünden sizlere aktarmaktan hiç çekinmedik. Ancak itiraf etmemiz gerekirse bir konu var ki, yazmadan önce her seferinde bir kere daha düşünüyoruz. Peki nedir bu kadar çekindiğimiz ve sizlerle paylaşmakta tereddütte kaldığımız konu? Overclocking mi? DVD'lerin kopyalanması ve müzik CD'lerinin riplenmesi mi? Ya da yasallığı tartışılan P2P yazılımları mı?

Hiçbiri değil. Eğer henüz tecrübe etmeyenlerdenseniz belki şaşırabilirsiniz ama bahsettiğim konu yurtdışından alışverişten başka bir şey değil. Sakın ne var bunda demeyin. Bu konu avantajları nedeniyle olağanüstü çekiciyken, yılan hikayesine dönen alışveriş sonrası süreci ile aslında insanın hevesini kursağında bırakacak kadar da itici. Çünkü her an değişen koşullar, tecrübe ettiğiniz ve en ince detayına kadar araştırıp yazdığınız alışveriş yazınızın daha matbaa aşamasında bir anda geçerliliğini yitirmesine bile yol açabiliyor. Bir de dergiyi alıp, yazıyı oku-

yup heveslendikten sonra acı gerçekle karşılaşan okuyucularımızı düşünün.

Şimdi gelelim tüm bunları tekrar dile getirmemin sebebine. Belki fark etmişsinizdir. E-alışveriş, e-bay, Paypal gibi kavramlar uzun zamandır dergimizde pek yer bulamıyordu. Bunun nedeni ülkemiz için bu hizmetlerin artık geçerli olmamasıydı. Böylece belli bir dönemi monitör başında yabancı alışveriş sitelerine bakıp sadece hayal kurmakla geçirdik. Ancak, bir süredir Paypal, Türkiye'ye yeniden hizmet veriyor ve her şey yeniden başlıyor. İşte benim bu yazıyı yazmayı düşünmemdeki asıl sebep de zaten bu. İkinci bir hayal kırıklığı yaşamamanızı engellemek.

Eminim ki bu haberi duyduğunuz andan itibaren yeniden ekonomik 2. el malzeme hayallerine dalmamız çok fazla zaman almayacak. Ancak şunu da unutmayın ki önünüzde hala 100 Euro sınırı, yasaklı ürün engeli, 2. el kısıtlaması, kargo şirketleri bulmacası ve daha aklınıza gelmeyecek bir sürü ince ayrıntı var. Bir anda aldığınız ürüne normal fiyatından daha fazla ödemek ve bir hayal kırıklığı yaşamak istemiyorsanız siz en iyisi biraz daha bekleyin. Çünkü önümüzdeki ay bu konu ile ilgili çok detaylı bir yazı sizi bekliyor olacak. Gelecek ay görüşmek üzere.

Fujitsu Siemens'in yeni modelleri

Akıllı AMILO'lar

■ Fujitsu Siemens Computers, mobil kullanıcıların farklı ihtiyaçlarını karşılayan yeni multimedya dizüstü modellerini Türkiye'ye getirdi. İki yeni AMILO dizüstü (AMILO A1640, AMILO M1425), entegre kablosuz LAN' dan tutun da büyük bellek kapasitesine, DVD okuma-yazmaya, daha keskin görüntüler sunan geniş ekrana ve uzun pil ömrüne kadar uzanan geniş bir işlev yelpazesine sahip.

AMILO M1425

1.8 GHz'e kadar Intel Pentium M işlemci ve Intel Centrino mobil teknolojisi ile şartlar ne olursa olsun kullanıcının sürekli online kalmasını garantileyen entegre kablosuz LAN içeren, güçlü ve üst seviye bir model. Dizüstü PC, ayrıca mobil bir eğlence sistemi olmasını sağlayan, 128 MB bel-

leklili ATI MOBILITY RADEON 9700'e, 80 GB sabit diske ve 15,4 inç ekrana sahip. Ağırlığı 3 kg, fiyatı ise 1.799 USD

AMILO M7405

Grafik özellikleri ve güç gereksinimi yerine uzun pil ömrü iste-

yen kullanıcılar için ideal bir seçenek. 1,8 GHz'e kadar Intel Pentium M işlemci ve 64 MB video bellekle mobil kullanıcılar, kablosuz LAN (WLAN) gibi en son bağlantı teknolojilerine sahip bir makineyi tercih edebilirler. 2,75 kg ağırlığındaki AMILO M7405, 1499 USD'dan (KDV hariç) başlayan fiyatlarla satışa sunuldu.

Bilgi için:

www.fujitsu-siemens.com.tr

Sabit diskte son sınır

400 GB da bir gün dolar

■ Seagate 2004 Haziran ayında duyurup yeni yılla birlikte pazara süreceğini açıkladığı ürünlerden 400 GB'lık sabit diskini kullanıcılara ulaştırmaya başladı. Barracuda 7200.8 modeli sabit disk, dünyanın tek bir plaka üzerinde 133 GB veri depolayabilen ilk sabit disk olarak biliniyor. Serial ATA ve Ultra ATA/100 modelleri bulunacak sabit diskler 7200 rpm devir hızıyla çalışacak. Ancak yeni Barracuda 7200.8'in "Native Command Queuing" adı verilen teknoloji ile 10000 rpm'lik disklerin ulaştığı performansı yakaladığı belirtiliyor.

Bilgi için: www.seagate.com

Yüksek hızlı kablosuz bağlantıyla görsel şov

EPSON multimedya projektörler

■ BEPSON'un yeni multimedya projektörleri EMP-835/830 (XGA 3000 ANSI lümen) kullanıcılara yüksek hızlı kablosuz ağ bağlantısı sağlayarak PC'siz sunumları mümkün kılıyor.

EPSON EMP-835/830 XGA, EPSON EasyMP teknolojisiyle hızlı ve güvenli kablosuz LAN aktarımını sağlıyor. EP-

SON EMP-835/830, seyirci nerede otursa otursun sunumu seyretmesini garantileyen güçlü yaklaştırma özelliğine, 5W'lık hoparlörlerle zenginleştirilmiş sese ve yüksek parlaklığa (3000 ANSI lümen) sahip. EPSON EMP-835/830 projektörler ayrıca yüksek veri aktarım hızlarıyla da (11Gbps) ilgi çekiyorlar. EMP-

835/830'un en önemli özelliklerinden biri de bilgisayara gerek olmaksızın, USB saklama cihazı veya PC kartı kullanılarak MPEG2 kliplerini oynatıp, PowerPoint sunumlarını gösterebilmesi.

Bilgi için:

www.epson.com.tr

Kapak tasarımına ödül

Motorola V171

■ Motorola'nın kapaklı telefonlar ligine katılan son oyuncularından V171, çarpıcı tasarımı, kolay kullanımı, güçlü pili ve ekonomik fiyatıyla dikkat çekiyor. Motorola V171, cep telefonunda temel fonksiyonları tercih eden kullanıcılar için piyasaya sürülen, kapaklı tasarımıyla ödül almış bir model. Mat metal görüntüsü, küçük boyutları ve hafifliği ile göz dolduruyor. Modelin menü yapılandırması ve dört yönlü seçim tuşlarının da yer aldığı tuş takımı kullanıcılara büyük rahatlık sağlıyor. 300 saate kadar bekleme ve 6,6 saate kadar konuşma süresiyle uzun süreli iletişim fırsatı bulunuyor. Motorola V171'in iddialı olduğu alanlardan biri de güçlü ses çıkışı. 32 ton polifonik ses çıkış desteğine sahip modelin hafızasında 24 adet melodi bulunuyor. Motorola oyun severleri de düşünmüş ve telefona 3 adet (Racing, Torpedo ve Magic) oyun eklemiş. V171 kullanıcıları dilerlerse kişiselleştirme seçeneklerinden yararlanarak telefonlarının arayüz renklerini, arka planlarını, ekran koruyucularını seçebiliyorlar.

Bilgi için: www.motorola.com.tr

500 dolara Mac Mini Minik olsun Apple olsun

■ Apple monitörsüz olarak 499 dolara satmaya karar verdiği minik bilgisayarı tanıttı. Görünüm ve strateji olarak barebone PC'lerin salonlarda multimedia merkezi olarak tercih edilmesine karşı geliştirilmiş imajı veren Mac Mini için, klavye, fare ve monitör ayrıca satın alınıyor. 2 USB, 1 firewire, 1 Audio, 1 ethernet ve ekran kartı portuna sahip olan Mac Mini, 40 GB'lık sabit diskle gelecek. 80 GB büyüklüğünde sabit disk isteyenler ise 100 dolar fazla ödeme yapacaklar. Mac OS X Panther işletim sistemiyle çalışacak cihaz pek çok dijital eğlence yazılımı içinde barındıran iLife dijital medya yazılımı ile birlikte gelecek. Kablosuz bağlantı özelliği de bulunacak bilgisayarın ağırlığı da 1,3 kg olacak. PC pazarından pay almayı hedefleyen Apple, iPod ile yakaladığı başarıyı sürdürmek için de yakın tarihte 100 doların altında bir fiyatla satılacak yeni bir iPod modeli duyurdu. Çok küçük boyutlarıyla ilgi toplaması beklenen yeni iPod 512 MB hafızaya sahip olacak ancak 1 GB ve 4 GB boyutlu seçeneklerin de sunulacağı söyleniyor.

Bilgi için: www.apple.com.tr

Londra'da bir rulet salonu

Cep telefonuyla servet kazandılar

■ Londra'da bir otelin kumarhanesine giden üç oyuncu, cep telefonundaki bir lazer tarayıcı yardımıyla rulet topunun serbest bırakıldığı andaki hızını ölçmeyi, oyukla kontak noktasını ve hız kaybını ortaya çıkarmayı başarak rulet oynamaya kalkınca, arka arkaya kazandıkları oyunlarda toplam 1,8 milyon Euro topladılar.

Küçük bir bilgisayar, çark daha üç kez dönmeden bekleyen sayıyı hesaplayıp sonucu oyuncunun cep telefonuna aktarıyor. Oyuncular şanslarını böylelikle 1:37'den 1:6'ya yükseltmişler.

Kumarhane işleticisinin şikayetine istinaden üç kumarbaz, bir Macar kadın ve iki Sırp, polis tarafından gözaltına alındı ama lazer tarayıcı topun hareketine hiçbir etkide bulunmadığı için hiçbir yasayı ihlal etmemiş sayıldılar ve kazandıkları parayı hak ettiklerine hüküm getirildi.

Öyle görünüyor ki, havuzlar, plajlar, kuaförler, güzellik salonları derken artık kumarhanelere de cep telefonu sokmak yasaklanacak.

Fotoğraflarınız solmasın

HP renkli ve canlı

■ HP Photosmart serisi fotoğraf yazıcıları, baskılarının yüksek görsel kalitesi ve renklerin solmaya karşı dayanıklılığı sayesinde, artık kurumlar kadar bireysel kullanıcılar tarafından da tercih ediliyor. HP'nin patentli renk katmanlama (layering) teknolojisi PhotoRet Pro, şirketin 8 kartuşlu baskı sisteminin temelini oluşturuyor. Bu teknoloji, HP Photosmart 7900 yazıcı serisinin, bir piksel için 72,9 milyon farklı renkte mürekkep kombinasyonu üretmesini sağlıyor. HP, fotoğraf baskılarında hem boya bazlı, hem de doğal renklendirilmiş (pigmented) mürekkepleri kullanıyor. Ayrıca, otomatik "hale düzeltme" özelliği, yazıcının her zaman gerçek ve istikrarlı renklerde bas-

kı yapabildiğini mümkün kılıyor. HP Türkiye Baskı ve Görüntüleme Ülke Müdürü Fikret Ergüder, evde fotoğraf baskısının her geçen gün daha fazla kullanıcı tarafından tercih edildiğini ifade ediyor ve ekliyor: "Zamandan tasarruf sağladığı ve

yüksek kalitede baskı olanağı sunduğu için kurumların tercih ettiği HP yazıcılar, artık bireysel kullanıcıların da ilk seçimi.

Kendi fotoğraflarını diledikleri zaman, diledikleri boyutta evde basmak isteyenler, HP ürünlerinin uygun maliyeti, kullanım kolaylığı ve görüntü kalitesiyle, düşledikleri sonuçları hemen elde ediyorlar."

Bilgi için: www.hp.com.tr

Bilgisayarınızın sağlık sigortası: "icat"

PC'ler de hastalanır

■ 1992 yılından bu yana bireysel ve kurumsal bilgisayar pazarında bakım ve onarım hizmeti veren Bilgisayar Hastanesi, verdiği hizmetleri "icat" paketleri aracılığıyla Türkiye'deki tüm bilgisayar kullanıcılarının hizmetine sundu. Türkiye'de bir ilk olan bu hizmet, kutulanmış ve raflarda satılabilir hale getirilmiş, bilgisayarlara yönelik servis paketlerinden oluşuyor. "icat" servis paketlerinin ismi, Türkçe karşılığı "bireysel bakım anlaşması" olan "individual care agreement" kelimelerinin baş harflerinden oluşuyor. Ürün logosunda "+" işaretiyle simgelenen "t" harfi ise "icat" paketlerinin tüketiciye sağladığı katma değeri

ri işaret etmek için düşünülmüş. Dizüstü, masaüstü ya da cep bilgisayarları ve yazıcılar için 1 yıllık limitsiz servis hizmeti sağlayan "icat", Türkiye'de ilk kez tüketicilerin hizmetine sunulmuş bireysel bakım anlaşmaları içeriyor. Tüm Türkiye'deki bilgisayar kullanıcılarına hızlı, etkin, profesyonel tamir ve bakım hizmeti sunulması amacıyla hayata geçirilen "icat", iki farklı paket halinde sunuluyor. "icat Standart" ürününü satın alan bir kullanıcı, marka ve model bağımsız olmak üzere masaüstü ya da dizüstü bilgisayarı ile yazıcısına 1 yıl boyunca ücretsiz ve limitsiz, parça hariç servis desteği alma imkanına sahip oluyor. "icat

HP" paketinde ise HP ve Compaq marka dizüstü bilgisayarlara parça dahil olmak üzere 1 yıl garanti temin ediliyor. Üstelik arızalı cihazlar parça değişimi gerekmeyen durumlarda en geç 48 saat içerisinde tamir edilip, kullanıcısına teslim ediliyor. "icat" paketlerinin sunduğu avantajlar, paketin bağlı olduğu bilgisayarı satarken yeni kullanıcıya ücretsiz olarak aktarılıyor. Teknoloji marketlerde, bilgisayar ürünleri satışı yapan mağazalarda ve süpermarketlerde bulunabilecek "icat Standart" paketleri 60\$+KDV, "icat HP" paketleri ise 120\$+KDV fiyatla satılıyor.

Bilgi için: www.bilgisayarhastanesi.com

"icat Standart" ürününü satın alan bir kullanıcı, marka ve model bağımsız olmak üzere masaüstü ya da dizüstü bilgisayarı ile monitörüne ve yazıcısına 1 yıl boyunca ücretsiz ve limitsiz, yazılım dahil, parça hariç servis desteği alma imkanına sahip oluyor. "icat Standart" paketi kapsamında bir yıl boyunca parça hariç, ücretsiz ve limitsiz olarak şu hizmetler sunulmakta: Arıza tespiti ve onarımı, sıfırdan sistem kurulumu (formatlama), yeni donanım yükseltilmesi (upgrade), donanım sürücülerinin güncellenmesi, virüs temizliği, internet bağlantısı ve e-posta ayarlarının yapılandırılması.

"icat HP" paketinde ise HP ve Compaq marka dizüstü bilgisayarlara parça dahil olmak üzere 1 yıl garanti temin edilmekte. "icat HP" paketi kapsamında, Türkiye'de bulunan tüm HP Bölge Onarım Merkezleri ve Yetkili Servis Noktaları'ndan servis almak mümkün. "icat HP" sadece HP ve Compaq dizüstü bilgisayarlara nx50xx, nx70xx, nx90xx, Omnibook (XE3, XE4, XT), Evo, Presario ve Armada serilerinde yer alan tüm modeller için geçerli.

Kablolardan kurtulun

LCD TV'de "kablosuz" dönem...

■ LG Electronics, kablosuz LCD TV üreterek elektronik sektöründe bir ilki daha gerçekleştirdi. LG'nin Seul - Güney Kore'deki merkezinde tanıtımı yapılan 15 inç büyüklüğündeki LCD TV, aynı zamanda JPEG ve MPEG özellikleriyle kablosuz bir multimedya monitör olma özelliği de taşıyor.

15LW1R adı verilen yeni ürünün, TV ya da diğer multimedya uygulamalarında kablo problemini tamamen ortadan kaldırması nedeniyle pazarda büyük ilgi görmesi bekleniyor.

Her odada TV seyredilmesini oldukça kolaylaştıran bu yeni sistemin, vericiden 35

metre mesafeye kadar izlenebilmesinin, şarj edilebilir pilleri ile 3 saat süreyle elektrige ihtiyaç duymamasının ve sadece 4 kg. ağırlığında olmasının sektörde büyük bir yenilik olduğu belirtildi. LCD ekran TV olmasına ek olarak PC üzerinde JPEG ve MPEG uygulamalarının kullanılmasına da imkan veren sistemin en büyük özelliği tüm görsel verilerin ev içinde kablosuz olarak transfer edilebilmesini sağlaması. LG Electronics bu ürün ile Kuzey Amerika, Avrupa ve Asya'da 2005'in ilk çeyreğinde piyasaya çıkaracak.

Bilgi için: www.lge.com

IBM'in PC bölümünü satın alan Lenovo'dan yeni bir hedef

Tüm dünya için ucuz bilgisayarlar

Lenovo-IBM anlaşmasından sonra bilgisayar sektöründe kartlar yeniden karıştırılıyor. Piyasa üzerindeki baskı çok yoğun ve rekabet artık daha da sertleşecek. Ama müşteriler karlı çıkacak, çünkü fiyatlar çok düşecek.

■ Önceden hemen hemen hiç kimsenin tanımadığı Çinli bir BT firması, PC'nin çıkış noktası olarak görülen IBM markasını satın alınca herkes şaşırdı. IBM sadece bir marka değil, batılı endüstri devletlerinin teknolojik üstünlüğünün de simgesi gibiydi. Çin'in hızlı büyümesinden ve dünya piyasalarını ele geçirmesinden şikayet eden herkes şimdi daha da endişeli. CHIP ise Lenovo-IBM anlaşmasının arka yüzünü araştırdı.

Çin'deki inanılmaz derecede düşük işçi ücretlerinin yerleşik iktisadi duraklar üzerine devasa baskı uyguladığı bir gerçek. Aynı zamanda Çin'in kalabalık nüfusu ile çok büyük bir pazar olduğu da gerçek. Dünya'nın en büyük 500 şirketinden 400'ü, Çin'in ekonomideki saldırgan yayılmacı politikası nedeniyle tüm uluslararası kuruluşlara şikayet dilekçeleri gönderseler de Çin'de bir ofis açıp, ortak bulup, Çin ekonomisinin bir parçası olmayı da ihmal etmiyorlar. Dolayısıyla, Çin'in korkulan ekonomik büyümesinin bir kısmında sorumlu olanlar da yine Çin'den korkan batılı şirketler.

Ancak Lenovo-IBM anlaşmasında durum biraz daha farklı. Bu satış işlemi Çin pazarından pasta kapmak isteyen IBM'in bir saldırısı değil, Çin pazarını ele geçirmeye çalışan batılı bilgisayar üreticilerine karşı ayakta durmak isteyen Çinli Lenovo şirketinin, IBM'i satın alarak pazar payını savunma girişimi olarak görülebilir. Dolayısıyla, ortada Çin pazarındaki rekabetten kaynaklanan, dünya çapında bir yarış var. Pazar paylarını yük-

seltmek isteyen firmalar ise ucuz PC üretme çabasına girdiler. HP Free-DOS işletim sistemi ve AMD yongalı "Pavilion" isimli modelini 380 Euro fiyatla satıyor. AMD ise PIC ("Personal Internet Computer") ile eşik ülkeleri fethetmek istiyor. Rekabet fiyatıysa 140 Euro. Lenovo ise, IBM'i satın alarak Çin'de ayakta kalmanın yanında, merkezlerini ABD'de IBM'in hemen yanına taşıyarak artık sadece Çin için üreten lokal bir oyuncu olmaktan çıkıp, dünya için üretim yapacaklarının sinyalini veriyor. Çin'in ucuz iş gücüyle üretilecek bilgisayarların dünya piyasasına yayılmasıyla fiyatların da tepetaklak düşeceğini söylemek zor değil. Üstelik, bu ucuz iş gücü ile baş etmek için başka ünlü markaların da birleşip güç birliği yaparak, rekabete ayak uydurmaya çalışması bekleniyor. Şimdilik akıllardaki tek soru, Çinlilerin IBM'in kalitesini sürdürüp sürdüremeyecekleri.

Bilgi için: www.ibm.com

Efsane oyun bilgisayarı fanatiklerini bekliyor

Commodore 64 yeniden mi doğuyor?

■ Bir dönem soğuk iş makinesi olarak görülen bilgisayarların renkli, eğlenceli bir oyun makineleri olabileceğini ispatlayan ve 1980'ler boyunca milyonlarca ürün sattıktan sonra yanlış stratejik kararlar sonunda pazardaki hakimiyetini kaybedip

çöküşe giden Commodore yeniden canlandırılıyor. ABD'li bir multimedya şirketi olan Yeahronimo Media Ventures, Commodore'un isim haklarını Hollandalı Tulip firmasından 33 milyon dolara satın aldı. Eski sahibi, Commodore markasını Avrupa paza-

rında MP3 çalar satmak için kullanıyordu. Yeahronimo ise, dijital müzik çalar satışına devam ederken, Commodore 64 ismiyle yeni bir oyun bilgisayarı da geliştirip satışa sunmayı planladıklarını açıkladı.

Bilgi için: www.tulip.com

Akıl çelici ipod

Windows kullanıcı kaybediyor

■ Piper Jaffray yatırım firmasının finans uzmanlarının bir araştırmasına göre, iPod kullanıcıları arasında Apple bilgisayar satın alanların sayısı gitgide artıyor. iPod kullanıcılarının %6'sının iPod'dan etkilenerek Apple kullanmaya başladıkları düşünülüyor. Dahası, bu araştırmaya göre yüzde yedilik bir kısım da kısa bir süre içinde Windows PC'lerini terk etmeyi planlıyor. Ana nedenlerin başında ise basitlik ve güvenlik geliyor.

Bilgi için: www.piperjaffray.com

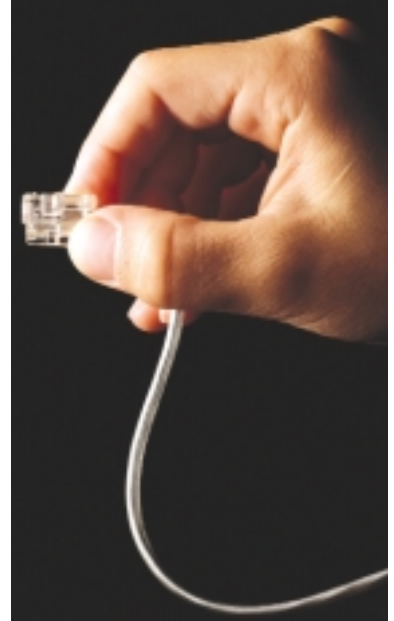
Pardon, kablo koptu internet gitti

İnternetsiz bir koca hafta

■ Tüm Türkiye'nin internet omurgasına bağlantısını kontrol eden Türk Telekom, ocak ayı içinde meydana gelen arıza nedeniyle yurtdışı çıkışlarının durma noktasına gelmesini, Marmara denizi altındaki bir kablunun kopmasıyla açıkladı. Deniz altındaki kablunun 16 Ocak günü kopmasıyla Türkiye'den yurtdışı bağlantılar için ayrılan bant genişliğinin büyük bölümü kullanılmaz hale gelmiş, gün içinde 7Gbps olarak hesaplanan ortalama bant genişliği ihtiyacının ancak yarısı karşılanabilmişti. Arızanın ardından bir hafta boyunca tamirat çalışmalarının süreceği belirtilirken, yazı işlerimizin kapanışı sırasında, sorunun giderilmesinin 23 Ocak Pazar gününü bulacağı yazılı bir duyuru ile açıklandı. 16 Ocak Pazar günü saat 16.15'te Türk Telekom'un yurtdışı internet erişimini sağlayan alternatif kablolardan birisi olan MedTürk denizaltı kablosunun kopmasından sonra yapılan ilave kapasite çalışmalarının devam ettiği söylenirken, acil olarak devreye sokulan hatlarla kapasitenin 5,1 Gbps hızına çıkarıldığı da hatırlatıldı.

dı. Arıza sonrasında özel servis sağlayıcıları ise yaptıkları duyurularda internet omurgasına uydu üzerinden bağlandıkları için abonelerinin sorun yaşamadıklarını belirttiler.

Bilgi için: www.telekom.gov.tr

Dijital makinede yeni bir seçenek

Kodak EasyShare LS7550

■ Yeni Kodak EasyShare LS7550 dijital fotoğraf makinesi, tasarımda incelik arayanlar için uygun bir çözüm. Yeni Kodak EasyShare LS7550 dijital fotoğraf makinesi, 95x61,5x25 mm'lik (en – boy - derinlik) ölçülerile, ince tasarımlı makine arayanlara uygun bir çözüm sunuyor. LS7550'in paketten, özel bir dock ünitesi de çıkıyor. Bu

üniteyle, makinenin pili şarj edilebiliyor; USB bağlantısı kurulup dijital fotoğraflar bilgisayara aktarılabilir; çekilen fotoğraflar makinede rahatlıkla izlenebiliyor. 5 MP çözünürlüklü LS7550, Schneider-Kreuznach lense, 3X optik ve 5X geliştirilmiş dijital zuma, yüksek çözünürlükte 6,35 cm'lik LCD ekrana, 17 farklı görünüm moduna ve 16 MB dahili hafızaya sahip. Ayrıca, xD kart uyumlu olan LS7550'in, pozlama kontrolü, makine üzerinde sık kullanılan fotoğrafların paylaşımı, sesli video çekimi, şarj edilebilir Li-Ion pil (KLIC 7000) ve şarj cihazı, 5 yönlü kontrol düğmesi, flaş ve netleme ayarları, fotoğrafları görüntüleme ve zengin mönü seçenekleri gibi pek çok özelliği bulunuyor.

Bilgi: www.kodak.com.tr

Aydın Sayısı
100 elektron

■ Bir flash bellek içinde, bir bit boyutundaki veriyi depolamak için 1.000 elektron gerekiyordu. Ancak Avrupalı yonga üreticisi Infineon, laboratuvar deneyleriyle bu miktarı 100 elektrona kadar düşürdüğünü açıkladı. Böylece, yakın gelecekte flash bellek modüllerinin bugünkünden 10 kat daha küçük olması bekleniyor. Cep telefonlarında kullanılan multimedya kartlarının zaten 1 GB sınırına dayandığını hatırlarsanız, yakında düşük bütçeli sinema filmlerinin cep telefonlarıyla bile çekilebileceği kestiriminde bulunabiliriz.

Üretime son mu verecekler?

Siemens cebini kapatıyor

■ Siemens, 2005'in hemen başında, cep telefonu üretimine devam edip etmeyeceğini tartışıyor ve hatta kesin bir karar almaya çalışıyor. Cep telefonu olarak tasarlanan Xelibri fazla ilgi görmeyip büyük umut bağlanan S65 modeli de bir yazılım hatası yüzünden Avrupa'da geri toplatılmak zorunda kalınca, Siemens cep telefonu pazarındaki varlığını sorgulamaya başladı. Yapılacaklar arasında, cep telefonu bölümünü kapamak, satmak veya başka bir ortakla evliliğe gitmek seçenekleri bulunuyor. Daha önce zor durumda olan Sony ve Ericsson firmaları evlenerek SonyEricsson ismini aldıktan sonra, kısa bir süre kriz yaşamış olsalar da, durumu toparlayabilmişlerdi. Gerçi Siemens'in durumu kötü sayılmaz, çünkü Avrupa'daki telefon pazarının yaklaşık yüzde 15 gibi bir bölümünü elinde tutuyor.

Bilgi için: www.siemens-mobile.com

Fraunhofer Enstitüsü

5.1 MP3'ler

■ Fraunhofer Enstitüsü (IIS) 2005 sonuna kadar sınırsız kullanılabilen bir MP3 çevresel ses kodlayıcısı yayınlamış bulunuyor. Yeni format nispeten büyük olmayan veri hızlarında, yüksek kaliteli ve çok kanallı sesi MP3 dosyalarına ekleyecek. Böylece, yerleşik çevresel ses formatlarıyla karşılaştırılabilir bir ses yalnızca yarı büyüklükte veri miktarı yaratacak. İdeal kullanım alanları olarak oyunlar ya da internet müzik portal'ları görülüyor. Çevresel ses için önkoşul, bir 5.1 kaynağı. Kodlayıcı, 44,1 ya da 48 kHz'li altı kanallı WAV dosyalarını kabul ediyor ve bunları 192 KBit/s'lik sabit bir bit oranıyla kodluyor. 5.1 MP3'ler Fraunhofer'ın müzik çalışmaları ya da bir Winamp eklentisiyle dinlenebiliyor.

Bilgi için: www.iis.fraunhofer.com

Biletler netten yolculuk denizden Feribota hızlı bilet

■ İDO ile yaptığı işbirliğiyle ulaşım sektörüne açılan, Türkiye'nin önde gelen bilet satış sistemi Biletix, hızlı feribot biletlerinin satışına başladı. 24 Eylül 2004 tarihinden itibaren başlayan uygulama ile denizyolu ulaşımını kullananlar Biletix üzerinden Hızlı Feribot biletlerini ayırtabiliyorlar. Kullanıcılar feribot biletlerini, ofislerinden, evlerinden, internet üzerinden ya da telefonla alabiliyor, kuryeyle adreslerine gönderilmesini isteyebiliyorlar. Biletix işbirliği ile İDO müşterileri, Yenikapı-Bandırma, Yenikapı-Yalova ve Pendik-Yalova arasındaki hızlı feribot biletlerini Biletix satış noktalarından, www.biletix.com'u ziyaret ederek ya da 0216 556 98 00 numaralı çağrı merkezini arayarak alabiliyorlar. Müşteriler biletlerini İDO Terminalleri'ndeki İDOMATİK'lerin yanı sıra Biletix'in İstanbul, Ankara ve İzmir'de bulunan 25 perakende satış noktasından da teslim alabilecekler.

Epson'dan yepyeni bir film tarayıcısı!

Epson F-3200

■ Her tür formattaki filmlerin yüksek kalitede taranması için özel olarak geliştirilen Epson'un yeni film tarayıcısı F-3200, hem profesyonel, hem de tecrübeli amatör fotoğrafçıların profesyonel laboratuvar kalitesinde sonuçlar alabilmeleri için tasarlandı. 799 Euro gibi uygun bir fiyatla piyasaya sunulan Epson F-3200, kaliteden ödün vermeden film taramak isteyenleri veya geniş film arşivlerini tarayabilmek isteyen profesyonelleri ve tecrübeli amatör fotoğrafçıları hedefliyor. Epson F-3200, profesyonellerin ve tecrübeli amatörlerin 35 mm'ye ek olarak 4 x 6"e kadar yansıma baskıları ve 5 inç x 4 inç kadar panoramik filmi hızlı bir biçimde taramasını sağlıyor. PC ya da Mac'le uyumlu olan Epson F-3200'ün gelişmiş yazılımı, fotoğrafçıların 35 mm ve orta formatta filmleri toplu halde tarayabilmelerine ve aynı zamanda da görüntülerdeki toz ve çizikleri de ortadan kaldıracılabilmelerine olanak sağlıyor. Epson F-3200'ün önemli bir diğer özelliği de, doğrudan bellek kartlarına tarama yapan, entegre bellek kart okuyucuyu destekle-

yen ilk film tarayıcı olması. Entegre LCD ekran sayesinde fotoğrafçılar görüntüleri önizleme imkanına sahip oluyor. Epson F-3200'ün düzgün ve kompakt tasarımı, tasarıma önem veren kullanıcılar için de cazip bir avantaj.

Bilgi: www.epson.com.tr

3200 DPI FİLM TARAYICI

» Epson F-3200

- ▶ Yüksek kaliteli 3200dpi film tarayıcı
- ▶ Kolay toplu tarama için Epson Scan yazılımı
- ▶ Negatif ve pozitif filmlere özel lamba sistemi
- ▶ USB 2.0 Hi-Speed ve IEEE 1394 (FireWire) bağlanabilirlik
- ▶ Doğrudan bellek kartlarına tarama yapabilme
- ▶ Entegre LCD ekranla görüntülerin önizlenmesi
- ▶ Toz ve çizik giderme yapabilen Silverfast AI 6

Intel'de platform odaklı yeniden yapılanma

Mobilitenin önemi artacak

■ Intel, ürünlerine dayalı teknoloji platformlarını geliştirme stratejisine uygun olarak tüm ana ürün gruplarını platformlara göre yeniden yapılandırarak geniş kapsamlı bir organizasyon değişikliği gerçekleştirdi. Mobilite, Dijital Ofis ve Dijital Ev olmak üzere üç organizasyon grubu oluşturan Intel, bunların yanında Dijital Sağlık ve Kanala (Satış) Yönelik Ürünler Grubu olmak üzere iki yeni organizasyon oluşturdu. Intel, tüketicilerine 2003 yılında çıkardığı Intel Centrino Mobil Teknolojisi ile işlemci, yonga seti, iletişim çipleri, temel yazılım özellikleri ve tek-

nolojinin daha iyi kullanılmasını sağlamak için bir platform gibi çalışan diğer araçlar gibi tüm bileşenlerini aynı platform üzerinde ilk defa sunmuştu. Mobilite, dijital ofis ve dijital ev platformları üzerindeki çalışmalarının yeni oluşturulan üç grupta yönetileceği Intel'in yeni organizasyon yapısı da, bu yaklaşım ile birebir örtüşüyor. Intel'in platform teknolojilerine dayalı bu yeni organizasyon yapısı, yeni gruplar arasındaki yeteneklerin de kullanıldığı bilgisayar ve iletişim üzerinde devam eden çalışmaları yansıttak.

Bilgi için: www.intel.com.tr

Boreas Linux

Elektronikte uzmanlaşmış Linux

■ Boreas LINUX, Knoppix 3.6

tabanlı, elektrikçiler ve elektronikçiler düşünülerek hazırlanmış, CD'den çalışan bir işletim sistemi. GNU GPL sistem ve temel olarak bir devre tasarlamada ihtiyaç duyulan şema ve baskı devre çizme, devre simülasyonu gibi yazılımların yanı sıra PIC programlayıcı yazılımları, bazı programların dokümanları, ofis yazılımları ve Boa Constructor gibi programlama yazılımları da bulunduruyor. Boreas LINUX'u www.boreas.gen.tr adresinden temin edebilir ya da aşağıdaki adreslerden indirebilirsiniz:

<ftp://ftp.linux.org.tr/pub/mirrors/boreas/>
<http://sunsite.bilkent.edu.tr/pub/linux/boreas/>
<http://www.linux-sevenler.org/Boreas/0.1/BoreasLinux-0.1.iso>

Oyun makinesinden sunucuya...

Exper'den yeni ürünler

■ Exper'in yeni duyurduğu Diamond ev-eğitim modelleri, Intel'in yeni LGA775 platformundan oluşuyor. Hızlı işlemciler, güçlü ekran kartları ve zengin multimedya özellikleri ile Diamond serisi evdeki herkesin ihtiyacına cevap vermek için tasarlanmıştır.

Elegan serisi ise şık ve ince tasarımları ile klasik masaüstü sistemlerinden ayrılıyor. Türkiye'de ilk kez Microsoft Media Center Edition 2005 işletim sistemi içeren modeller, bilgisayar ile televizyon, müzik seti, DVD player, radyo gibi birçok fonksiyonu birleştirerek ev eğlencesi kavramına yeni bir boyut getiriyor.

Action serisi, farklı bir platform isteyen kullanıcılara AMD işlemcinin sağladığı avantajları sunuyor. 64 bit işlem gücü, birçok uygulamada performans artışı ile birlikte yarının teknolojisini bugünden kullanma imkanı sağlıyor. Grafik-Game modelleri, performans tutkunlarını tatmin edecek yüksek işlemci gücü, DirectX 9'u destekleyen özel ekran kartları ile multimedya özelliklerini bir arada içeriyor.

Leader ve Flex, İş-Ofis modelleri ile işyerlerinde hızlı ve verimli bir çalışma ortamı sağlanırken, her ihtiyaca uygun konfigürasyon seçenekleri ve işletim sistemi olarak Microsoft Windows ailesinden Linux'a varan alternatifler sayesinde KOBİ'lerden büyük fir-

malara çözümler sunuluyor.

İş İstasyonu serisi, OpenGL destekli özel tasarlanmış ekran kartları ve yüksek işlem kapasitesine sahip işlemciler ile CAD/CAM ve 3 boyutlu animasyon uygulamalarını sorunsuz bir şekilde çalıştırıyor.

Sunucu serisi ise çok kullanıcı iş yerlerinde güvenli bilgi depolanmasına ve paylaşımına olanak tanıyan, kritik uygulamaları kesintisiz bir şekilde çalıştıran yedekli bileşenler içeriyor.

Bilgi için: www.exper.net.tr

Güvenlik raporu

Kapıyı şifreli tıklatınca

PC'de kapı tıklatma

■ Antivirüs üreticileri bir saldırıya çare bulmasın, hacker'lar hemen daha kurnazca yöntemlerle karşılık veriyor. Adına kapı tıklatma (port knocking) denilen yeni yöntem virüs yazarlarının Truva atlarını güvenlik firmalarının ve servis sağlayıcıların gözetleme araçlarından korumaya ya- rıyor. Bu yöntem, aslında bir güvenlik stratejisi: Güvenlik duvarı tüm portları dışarıdan gelen sorgulara karşı kapatıyor. Oysa PC'deki bir port knocking aracı, güvenlik duvarının log dosyalarını kontrol ediyor ve kapalı portlara özel bir sırayla (sözelimi 103, 102, 105, 104, 106 sırasıyla) sor-

gu geldiğini fark ederse programın portları serbest bırakmasına ve dışarıdaki bilgisayarla iletişim kurmasına izin veriyor. Gizli kapı tıklatmayı şimdilik yalnızca güvenilir sistemler tanıyor. Hacker'lar bundan şöyle çıkar sağlıyorlar:

Şimdiye kadar Truva atları kendileri için bir port açık tutarlar, bu yüzden de çabucak yakalanırlardı. Kapı tıklatma yöntemi kullanılıncaya, Truva atı iletişim portlarını kapalı tutuyor, ancak sadece hacker kapıyı çalana kadar.

Yine de ev kullanıcılarının içi rahat olabilir, çünkü bu tip Truva atları virüs tarayıcı sayesinde doğrudan PC üzerinde tespit edilebiliyor. Bu işten ağzı yanacak olanlar büyük firmalar ve servis sağlayıcılar. Çünkü zararlılara karşı interneti sürekli gözlem altında tutmaları gerekiyor. Neyse ki güvenlik firmaları da yeni stratejiler geliştirmişler ve artık portları kollamak yerine belirli kapı tıklatmaları arıyorlar.

KISA...KISA...

► Kaspersky Anti-Virus 5.0 için terfi

Maintenance Pack 2, Kaspersky Anti-Virus Personal kullanıcılarını hedef alıyor. Pakette birçok küçük iyileştirme ve bir de güvenlik duvarı bulunuyor. Güncelleme, web sitesi üzerinden ücretsiz.

Bilgi için:

www.kaspersky.com

► SP2'nin popup engelleyicisi delindi

Windows XP için Service Pack 2, reklam pencerelerini güvenilir bir biçimde engelliyordu, ancak hacker'lar bu sistemi atlatmayı başarmış. Aşağıdaki bunun için bir de demo mevcut.

Bilgi için:

www.malware.com/flopup.html

Web'de güvenlik

Dört dakikada zombi

Güvenlik firması Avantgarde, kişisel bilgisayarların ne kadar sıklıkla saldırıya maruz kaldığını araştırmak için altı adet sistemi

internete bağladı: Windows XP SP1, ZoneAlarm'lı Windows XP SP1, Windows XP SP2, Windows Small Business Server 2003, Linux ve Mac OS. Bir bot solucanının XP SP1'li makineyi zombiye dönüştürmesi (başkaları tarafından yönetilebilir hale getirmesi) dört dakika bile sürmedi. Test bilgisayarları iki hafta içerisinde 305.955 saldırı girişimine hedef oldular. En güvenli olanları Linux ve ZoneAlarm'lı XP SP1 çalıştıran makinelerdi.

Bilgi için: www.avantgarde.com

Cep telefonları için virüs koruması

Cep telefonları da tehdit altında

Mobile Security ürünü, cep telefonlarını ve PDA'ları spam ve virüs belasına karşı koruyacak. Çözüm Microsoft Mobile 2003 ve Symbian sistemleri üzerinde çalışıyor, Haziran 2005'e kadar da ücretsiz test edilebilir.

Bilgi için: www.trendmicro.com

YENİ GÜVENLİK AÇIKLARI

Windows

GetRight 5.x: Tampon bellek taşması sayesinde saldırganlar sistem üzerinde istedikleri program kodunu çalıştırabiliyor. → Sürüm 5.2b'ye terfi etmek bu açığı kapatıyor.

Bilgi için: www.getright.com

Linux

SuSE: SuSE dağıtımının Kernel'inde geliştiriciler bir DoS saldırısına izin veren değişik güvenlik açıkları buldular. → SuSE web sitesinde FTP alanında yamalar mevcut.

SuSE: Cyrus IMAPD Server'daki hatalar tampon bellek taşmasına yol açabiliyor.

→ Sitesinden yapılabilecek bir güncelleme, açıkları kapatıyor.

Bilgi için: www.suse.com

Mac

Mac OS: Mac OS X'te ve modüllerinde değişik güvenlik açıkları saptandı. Bunların arasında Safari'deki bir Spoofing açığı, Apache web sunucusunun ve Quicktime'in sorunları da bulunuyor.

→ Apple gereken yamaları web sitesi üzerinde yayınladı bile.

Bilgi için: <http://docs.info.apple.com/article.html?artnum=61798>

GÜNCEL TEKNOLOJİ

DVB-T: Dijital her zaman daha iyi değil

Avrupa'da hızlı yaygınlaşan yeni dijital TV standardı DVB-T, çoğu yerde normal TV vericileriyle dağıtılıyor. Ama analog antenle seyredilen dijital televizyon yayını sadece avantaj sağlamıyor; DVB-T standardının pek çok dezavantajı da var.

■ Daha iyi görüntü kalitesi, daha fazla kanal, taşınır aygıtlarla izlenebilir... Bunlar tüm dünyada DVB-T'nin reklamını yapan pazarlamacıların dillerinden düşürmedikleri laflar. Yine de sıradan TV vericilerinden yapılan dijital TV yayınlarının fiziksel sınırları var. Görüntü kalitesini yükseltmek isteyen kullanıcıların sayısı az değil, ancak dijital televizyon sadece iyi görüntü kalitesi anlamına gelmiyor; tam tersine bazı noktalarda dezavantajları da var.

Görüntü kalitesi bit oranına bağlı

DVB standardı (Digital Video Broadcast) MPEG2 sıkıştırma yöntemini kullanıyor. Görüntü kalitesi, programa kodlama sırasında etkiyen ortalama bit oranına bağlı olarak değişiyor. Kablolu yayınlarda DVB'nin toplam kullanılabilir bant genişliği 14-24 MBit/s. Yani uydu ya da kablo üzerinden transfer edilen DVB'den (her biri 38 MBit/s) daha düşük, bu yüzden de yayıncının sağladığı bit oranı yetersiz kalıyor. Karşılaştırma

için şu örnekleri incelemek lazım: Video DVD'ler 6 ila 8 MBit/s arasındaki bit oranlarıyla çalışıyor; DVB-S ve DVB-C yayınlarıysa çoğunlukla 4-6 MBit/s ile kodlanıyor. DVB-T'de ortalama bit oranı kimi zaman 2 MBit/s'nin altına kadar düşüyor (VHS kalitesi bile yaklaşık 1,5 MBit/s vaat ediyor.) Bu handicap kendini özellikle yüksek çözünürlüklü TV yayınlarında gösteriyor. Örneğin aksiyon filmlerinin hızlı sahnelerinde görüntü kayıpları ve bloklanmalar ortaya çıkabiliyor, görüntü bulanıklaşıyor. Yani DVB-T, DVD'nin şımarttığı kalite fanatiklerine göre değil. Gelecekte kodlama tekniği iyileşirse, belki o zaman DVB-T ile de TV'nin hakkını gerçekten veren kalitede yayınlar izlemek olanaklı olabilir. Ama tahminen o zamana kadar film severler bu kez de BlueRay diskleriyle dağıtılan, DVD'den de kaliteli görüntülere alışmış olacak.

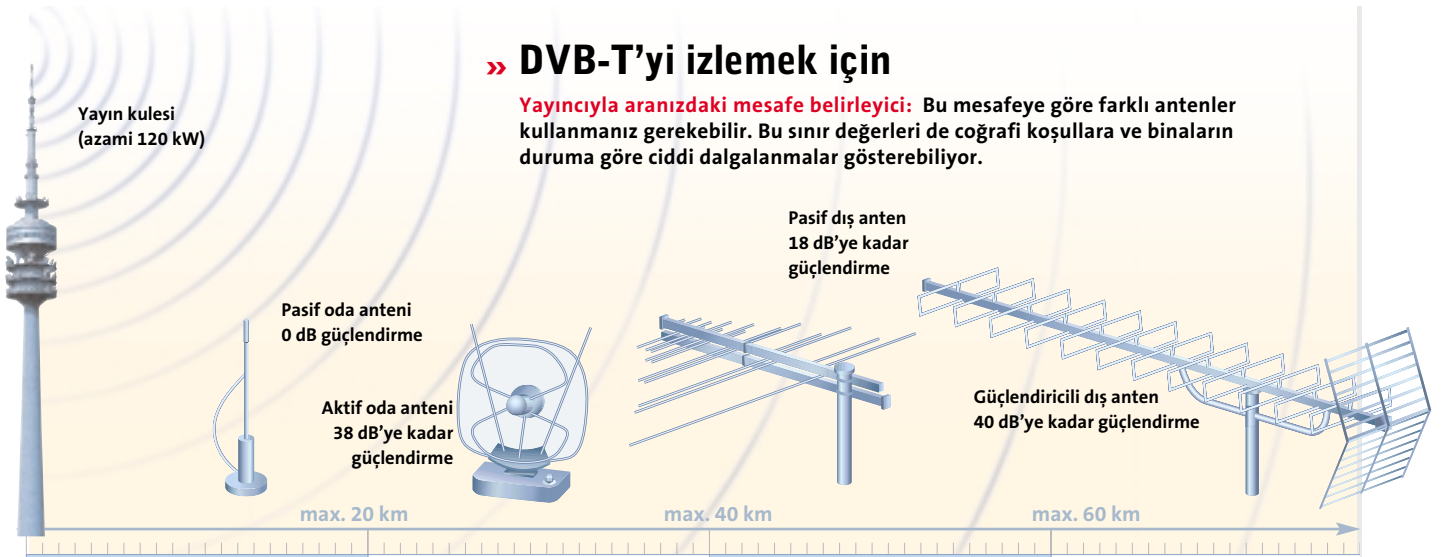
Televizyon içeriklerinin aktarılması için öncelikle mevcut karasal yayın istasyonları kullanılıyor. DVB-T, VHF alanında 5 ile 10

arası kanallardan ve UHF alanında 21 ila 69 kanallarında yayın yapıyor. Analog televizyon ise 60'a kadar kanalları kullanıyor. Oysa yayınlama ve alma teknolojisi dokuz ek kanalın sorunsuzca üstesinden geliyor.

Akıllı hata düzeltimi

DVB-T için üç modülasyon yöntemi saptanmış: QPSK, 16-QAM ve 64-QAM. Bunlar görüntünün aktarılmasına ve alınmasına dair farklı talepleri yerine getiriyor. Böylece, sözgeli transfer hatalarına karşı farklı derecelerde koruma yöntemleri uygulanabiliyor. Bu esneklik, sabit bant genişliğinde kanalların sayısını ve alınma türünü belirlemeyi olanaklı kılıyor; yayınların mobil ve çubuk antenle mi, yoksa sabit olarak mı alınacağını belirlemeye izin veriyor. Yine bu sayede coğrafi özelliklere (dağlar, büyük su alanları) uyum sağlanıyor.

Ama dijital transferlerin analog yayınlara kıyasla yabana atılmayacak bir de dezavantajı var: En küçük frekans karışıklığı bile ses ve görüntüde ciddi sorunlara yol açıyor. Oysa analog sinyaller karıştığı vakit sadece görüntüde gölgelenme ya da sesin hissiyatı, yankı gibi nispeten küçük sorunlar ortaya çıkıyor. Bu yüzden de DVB-T'nin transferinde COFDM'ye (Coded Orthogonal Frequency Division Multiplexing) bel bağlanıyor. COFDM, birden fazla programın (Bouquet) veri akımlarının bir Multiplex'te toplanıp, iç içe geçirildiği ve değişik taşıyıcı frekanslarına dağıtıldığı bir yöntem. Avantajı ise, taşıyıcı frekanslar karışsa bile verilerin alıcıya ulaşması. OFDM ile ilgili daha fazla bilgiyi, →

Dijital TV yayını

Güncel Teknoloji bölümünde WiMAX'i ele aldığımız CHIP 12/04'te bulabilirsiniz. Yayınlanmış verilerin yeniden oluşturulmasında, alıcı, yansıyan sinyalleri de (örneğin dağlardan ya da ev duvarlarından) kullanabiliyor. Veri alımındaki bu esneklik, eşit dalgalı yayın ağı denilen bir ağı işletimine izin veriyor. Normalde yayının iki vericiden gelmesi analog sistemde sorunlar yaratabilirken, dijital vericilerin sayısı arttıkça bir DVB-T alıcısı sinyali daha güçlü alabiliyor.

Analog antenlere devam

Şimdiye kadar analog programların alınması için kullanılan antenler DVB-T yayınları için de kullanılabiliyor. Eski analog yayıncılar şimdi dijital yayın yaptıkları için, çoğu durumda antenin yeniden yönlendirilmesine bile gerek kalmıyor. Analog ev dağıtıcıları ve güçlendirme tekniği de büyük çapta dijital içerikleri işleyebilecek halde. UHF'den VHF'ye kanal değiştiriciler ise kesinlikle kullanılmıyor, çünkü alıcı cihazların ve PC için üretilmiş TV kartlarının DVB-T Tuner'ları yalnızca 7 MHz alanında çalışıyor.

Avrupa'da yapılan ve yakın gelecekte Türkiye'de de benzerlerine rastlayacağımız DVB-T reklamlarına bakılırsa, kısa kablolu ufak antenler, küçük çubuk antenler ya da bildiğimiz parabol biçiminde oda antenleri "Her yer televizyonu" denilen yayınları almak için yeterli. Bu küçük antenler, vericinin nispeten yakınında gerçekten de işe yarıyor. Oysa pratikte durum şu: 120 kW'lık bir yayın direğinin 20 kilometre yakınında bulunuyorsanız televizyonun üstündeki küçük bir oda anteniyle bile dijital yayınları izlemek müm-

KUŞBAKIŞI: DİJİTAL TV STANDARTLARI

	DVB-S (uydu)	DVB-C (kablo)	DVB-T (anten)
Standartlar	ETS 300 421	ETS 300 429	prETS 300 744
Modülasyon	QPSK	QAM	COFDM
Frekans alanı	10,7 - 12,5 GHz	47 - 470 GHz	MHzBandIII(174 -230)
Spektrum bant genişliği	33 - 36 MHz	7 - 8 MHz	7 - 8 MHz
Azami transfer kapasitesi	55 MBit/s	27 - 41 MBit/s	39 MBit/s
Tipik kullanım kapasitesi	38,015 MBit/s	38,015 MBit/s	14 - 24 MBit/s

Küçük kardeş: DVB-T, DVB-S ve DVB-C'den zayıf. Daha az kullanım kapasitesi daha düşük veri oranı anlamına geliyor.

kün olacak. Ama mesafe 20 km'nin üstüne çıktığında DVB-T'yi izlemek için gereken külfet de artmaya başlıyor (altta soldaki grafiğe bkz.). 80 kilometreden sonra ise yayını izlemek mümkün olmuyor ve dijital yayın istenilere sadece uydu seçeneği kalıyor.

Otomobille ilerlerken de DVB-T izlemek mümkün. Ancak yayınlar yalnızca saatte 100 km'nin altındaki hızlarda izlenebiliyor; bunun nedeni de kullanılan COFD-Multiplexing'in türü. Bazı Avrupa ülkelerinde kullanılan 8k modu zaman bakımından daha uzun sinyaller kullandığı için (sembol süresi) yayın direkleri arasında daha uzun bir mesafeye izin veriyor. Ancak bu da yaklaşık 100 km/s'lik azami bir alıcı hızının da zorunlu kılıyor. 2k modu denilen modda 300 km/h'dan fazlası olanaklı, böylece uçakta bile DVB-T seyretmek mümkün olabilir.

32 programa kadar

Bugüne kadar sunulan karasal TV programlarının sayısı makul ölçülerdeydi: Maksimum 10 yayıncı gökyüzündeki çarpışma bölgelerini paylaşıyordu. DVB-T yayıncıları buna karşın 32 programa kadar paylaşım

yapabiliyorlar. Günümüzde ise 32 program da kablo veya uydu televizyondan alışıktığımız şey değil: Böylelikle kamusal-hukuki ana yayın akışının yanında bölgesel yayıncılar da DVB-T yayın bölgelerindeki yerlerini alıyorlar. Özel ilgi alanlarına ve kısıtlı bir alana yayın yapan yayıncıların ise kablo veya uydu yayınına geçmeleri gerekiyor.

Dijital televizyonda özel ek bilgileri transfer etmek için birçok olanak mevcut: Dijital TV yayınları analog televizyondan bilinen videotext, VPS ve iki kanallı ses gibi teknolojilerin yanı sıra; elektronik program kılavuzu EPG, çoklu ortam platformu MHP ve çevresel ses formatı Dolby Digital'i de destekliyor.

DVB-T üzerinden HDTV yayını yok

Yüksek çözünürlüklü HDTV'de (High Definition Television) yayınlar Avrupa'da şimdilik kablo ya da uydu kullanıcıları için mümkün. DVB-T, belirli bir yayıncı sayısından itibaren, yüksek çözünürlüklü video görüntüleri için yeterince bant genişliği sunmuyor.

Bilgi için: www.dvb.org

GT, Garo Antikacıoğlu agaro@chip.com.tr

DİJİTAL TV STANDARTLARI KARŞILAŞTIRMADA: FARKLI RESİM KALİTESİ

Sakin resim: İçinde az hareket olan sahnelerde DVB-S/C ve DVB-T arasında hiçbir fark görülüyor. Burada görüntünün aktarılması için düşük bir bant genişliği de yeterli oluyor.

Hareketli sahne: Burada hızlı bir kamera dönüşünde olduğu gibi çok hareketli sekanslarda DVB-T üzerinden aktarılan veriler yetersiz geliyor ve kenarlarda bozulmalar göze çarpıyor.

PC FİYAT DANIŞMANI

02/2005

Güncel PC sistemleri

CHIP Test Merkezi her ay üç adet PC sistemi oluşturup bu sayfalardan sizlere duyuruyor. Ofis, Multimedya ve Profesyonel kategorilerine ayırdığımız bu PC sistemleri her kesimden kullanıcıya rehberlik etmeyi hedefliyor.

yaklaşık 600 \$

Ofis PC

Kasa: 300 Watt güç kaynaklı Aopen H600

Anakart: Asus P4R800 Socket 478, ATI Radeon 9100 grafik, ses ve ethernet entegreli / MSI K7N2 Delta grafik, ses ve ethernet entegreli

İşlemci: Intel Celeron 2.6 GHz, AMD Athlon XP 2400+

Bellek: 256 MB Kingston DDR-RAM

Sabit Disk: 80 GB Seagate

Optik Sürücü: Samsung SW-252 CD yazıcı

Klavye+Fare: A4Tech Rechargeable Wireless Desktop

Yazılım: Microsoft Windows XP Home, Open Office

yaklaşık 1000 \$

Multimedya PC

Kasa: 400 Watt güç kaynaklı Aopen H600

Anakart: Asus P4P800 i865 chipsetli ses ve ethernet entegreli / Abit KV7 Via KT600 ses ve ethernet entegreli

İşlemci: Athlon XP 3200+, Intel Pentium 4 3 GHz

Ekran Kartı: Asus Radeon 9600XT 128 MB

Bellek: 512 MB Kingston DDR-RAM

Sabit Disk: 120 GB Samsung SATA

Optik Sürücü: LG 8X DVD yazıcı

Klavye+Fare: A4Tech Rechargeable Wireless Desktop

Yazılım: Microsoft Windows XP Home, MS Works

yaklaşık 2.400 \$

Profesyonel PC

Kasa: 420 Watt ChieftecN Dragon

Anakart: Abit KV8 Pro 3Rd EYE/ ASUS P5A02 Premium

İşlemci: Athlon 64 4000+/ Intel Pentium 4EE 3,4 GHz

Ekran Kartı: Asus V9999 Ultra Deluxe 256 MB

Bellek: 1 GB Corsair TWINX Pro DDR Ram 500 MHz

Sabit Disk: 160 GB Samsung SATA

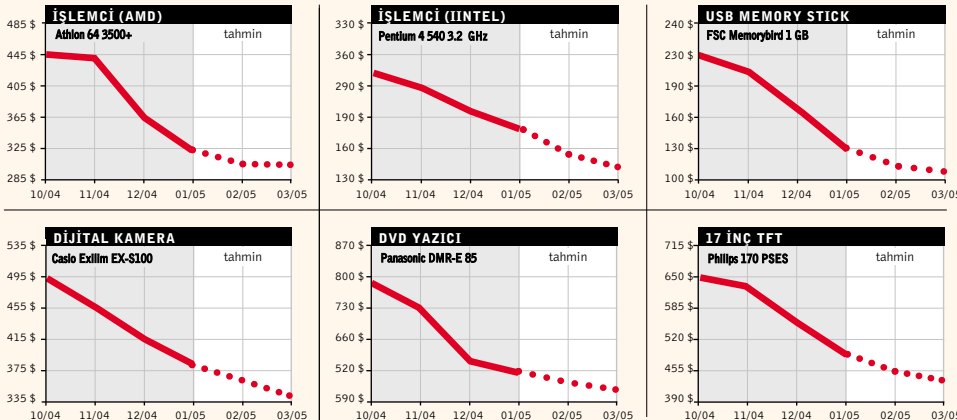
Optik Sürücü: Philips DVDR 1620

Klavye+Fare: Microsoft Wireless Desktop

Yazılım: Microsoft Windows XP Professional

BİLEŞENLERDEKİ FİYAT DEĞİŞİMİ

» Önümüzdeki iki ay için CHIP'in fiyat tahminleri

Tüm ürünlerde fiyat düşüşü dikkat çekerken 64 bit işlemci almak isteyenler için AMD'nin son birkaç ayda fiyatı tepetaklak olan Athlon 64 3500+ modeli iyi bir fırsat olabilir.

Veri taşımak için alternatif arayanlar da USB hafıza modüllerinin düşen fiyatlarından yararlanabilirler. Dijital kameralarda da düşen fiyatlar cazibe noktası oluşturuyor.

Diyagramlardaki fiyatlar ortalama fiyatları esas alır

Kaynak: CHIP

e-CHIP içeriği

Şubat 2005

Sizler için her ay özenle seçtiğimiz kullanışlı ve ilginç yazılımlarla dolup taşan eCHIP'lerin içeriklerini ve bu CD'lerde yer alan bazı yazılımlara dair açıklamaları bu sayfalarda bulabilirsiniz.

ŞUBAT 2005 TAM SÜRÜMLERİ

Ashampoo CD Recording Suite 4

Sonsuz multimedya desteği

CD yazmak için gereken tüm araçları içinde bulunduran Ashampoo CD Recording Suite bilgisayara yeni başlayanlara da hitap ediyor.

Bu yazılımla MP3 CD'leri yapabilir, videoları VCD formatında yazabilir ve CD imajları yaratabilirsiniz. 1.500'den fazla CD yazıcıyı tanıyabilen program tam bir multisession desteği de veriyor.

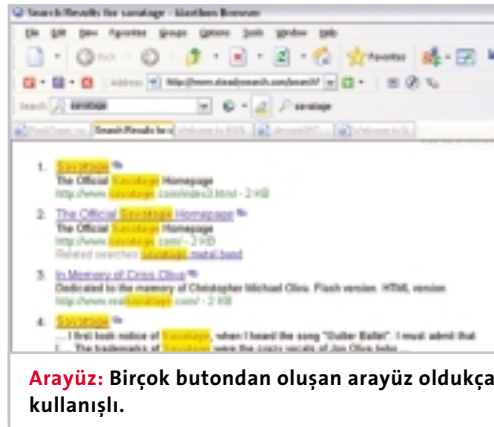
WAV, MP3, FLAC ve Ogg Vorbis desteği sunan sayılı CD yazma programlarından biri olan Ashampoo CD Recording Suite ile yazdığınız müzik CD'leri tüm müzik setlerinde sorunsuz çalışacaktır.

Maxthon (MyIE2)

Kendi tarayıcınızı yarat

Internet Explorer'ın yavaşlığı ve eksikleri yüzünden web kullanıcıları alternatif internet tarayıcılarına yönelmeye başladı. Mozilla Firefox bunun başta gelen örneği; Maxthon da ona rakip olabilecek düzeyde bir tarayıcı.

Arayüz eklentileri

Arayüz: Birçok butondan oluşan arayüz oldukça kullanışlı.

Maxthon kurulurken çeşitli tarayıcı eklentileri seçebiliyorsunuz. İster eski tarz Internet Explorer arayüzünü kullanabilir, ister araç çubuklarından yararlanabilirsiniz. Araç çubukları canınızı pek sıkıyorsa, aslında epey işe yarıyorlar. Örneğin (i)Flash(i) butonuna tıkladığınızda o an izlediğiniz Flash animasyonunu sabit diskinize kaydedebilirsiniz.

Fakat tarayıcının en büyük özelliği, açılan web sayfalarını bir pencere altında toplaması. Fazlaca sayfa açan kullanıcılar için hem hız hem de görsel açıdan bir rahatlık sağlayacaktır.

AI RoboForm

IProgramı kurarken bir de eklenti yazılım seçme şansınız var: AI RoboForm. Bu yazılım, internet sitelerinde karşınıza çıkan formları otomatik olarak doldurmanıza yarıyor. Daha önceden girdiğiniz bilgileri, açılan form sayfasına doğrudan ekliyor. Ayrıca Login gerektiren web sayfalarına da vakit kaybetmeden girebiliyorsunuz. Yazılım gelişigüzel parolalar oluşturabiliyor ve parolaları şifreleyebiliyor.

eCHIP'TE YENİLİKLER!

Artık daha renkli!

Yenilenen arabirimiyle daha kullanışlı bir hal alan eCHIP'te programlar yanında eğlenceli bölümler de yer alacak.

► Flash oyunlar:

Bilgisayarınızla çalışırken birkaç dakikalık molalarınızda sizi eğlendirebilecek minik oyunlar artık her ay eCHIP'te yer alacak.

► Film fragmanları:

Gösterime girecek olan filmlerin yüksek kalitedeki fragmanlarını eCHIP arabiriminden izleyebilir veya bilgisayarınıza kopyalayarak arşivleyebilirsiniz.

► **PCONLINE:** Web sitesi tanıtımları, Studio Web+, Elektronik sözlük

DİKKAT!

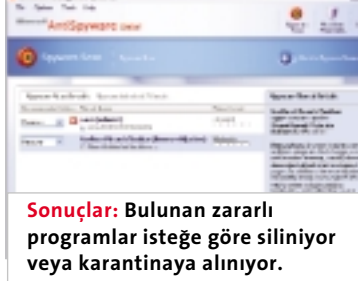
Çizik, kırık veya başka nedenlerden dolayı çalışmayan CD'lerinizi değiştiriyoruz. Bunun için yardim@chip.com.tr adresine adres ve telefon bilgilerinizi içeren bir e-posta gönderebilirsiniz.

Microsoft Antispyware

Yeni bodyguardınız!

Microsoft'un alıp geliştirdiği bu güvenlik yazılımı benzerleri arasında en iyisi.

Bilgisayarımızın derdi artık ne hız, ne grafik, ne de kapasite... Tek derdimiz internetten gelen saldırılara ve rahatsızlık veren reklamlara karşı korunmak. Zaten yeni çıkan programların yarısı reklam, diğer yarısı da bunları engellemek amaçlı artık. Microsoft'un satın alıp geliştirdiği yeni güvenlik programı son derece başarılı.

Sonuçlar: Bulunan zararlı programlar isteğe göre siliniyor veya karantinaya alınıyor.

Kurulum ve sonrası

Programda basamak basamak kolayca ilerleyebileceğiniz özellikler mevcut. Öncelikle şuna karar vermelisiniz: Bilgisayarınız bu program ile otomatik olarak mı kontrol edilsin, yoksa kontrolleri manuel olarak mı yapacaksınız? Eğer otomatik güvenliğini seçerseniz bilgisayarınız 50 ayrı güvenlik noktasından denetleniyor. Bu özelliğe güvenmenizi öneririz, çünkü programı kurduğunuz andan itibaren MSN Messenger'a bile karışarak sizi uyarıyor.

Derinlemesine tarama

Program, kurulumun ardından ilk olarak tüm sabit diskinizi taramak istiyor. Bu esnada hızlı bir şekilde taramak için *Quick Scan* seçeneğini veya hafızadan sıkıştırılmış klasörlere kadar tüm sisteminizi tarayacak olan *Full system Scan*'i seçebilirsiniz.

Gerçek zamanlı koruma

Üç bölümden oluşan Real Time Protection ise Internet Agents, System Agents ve Application Agents olarak ayrılıyor.

ŞUBAT 2005 TAM SÜRÜMLERİ

Kerio Personal Firewall 4

Profesyonel güvenlik

İnternet ve yerel ağ üzerinden yapılan veri alışverişini tam anlamıyla kontrol edebilen bir güvenlik duvarı. Masaüstü bilgisayarlar için uygun olan Kerio Personal Firewall, DSL, kablo ve ISDN modemlerle uyumlu çalışıyor.

İleri düzey ağ yöneticileri için de ideal olan Kerio Personal Firewall, portları filtreleyebiliyor ve gelen paketleri istenilen kurallar çerçevesinde bloke edebiliyor. Pop-Up pencerelerini otomatik olarak kapatıyor; kalıcı kullanıcı bilgilerini (cookie) ve casus yazılımları önleyebiliyor. Böylece internette sörf hızınız daha da artıyor ve internet trafiğini kendi lehine çevirebiliyorsunuz.

Çalışma ortamınızda neler var?

Yemek artıkları,
Bakteriler,
Ölü deri parçaları,
Burun akıntıları,
Göz çapakları,
Tırnaklar, Virüsler,
Yağ, Saç,
VS. VS. VS.

Sorun değil!

Bilgisayar ve ofis ekipmanları temizleme ürünlerinde uzman bir dünya markası AF Türkiye'de!

Foamclene
Köpük Temizleyici
Tutuşmaz, anti-statik köpük temizleyici
Toz, kir ve yerleşmiş yağ lekelerini yok etmek için ideal çözüm.

Screenclene
Ekran Temizleyici Sprey
Monitörler, dizüstü bilgisayarlar, ekran filtreleri ve tüm cam yüzeylerin temizliği için anti-statik temizleyiciler.

Sprayduster
Hava Spreyi
-Ayarlanabilir-
Bilgisayar ve ofis araçlarının ulaşılması zor noktalarında biriken toz ve kiri temizlemek için sıkıştırılmış basınçlı saf hava spreyi.

Laptop-Clene
Dizüstü Bilgisayar Temizleyici
Hassas dizüstü bilgisayar ekranından toz, kir, leke ve kalıntıları zarar vermeden temizlemek için ikili temizleme mendilleri.

PC-Clene
PC Temizleyici Mendiller
Değişik ambalajlarda genel kullanım amaçlı doygun ıslak temizleme mendilleri

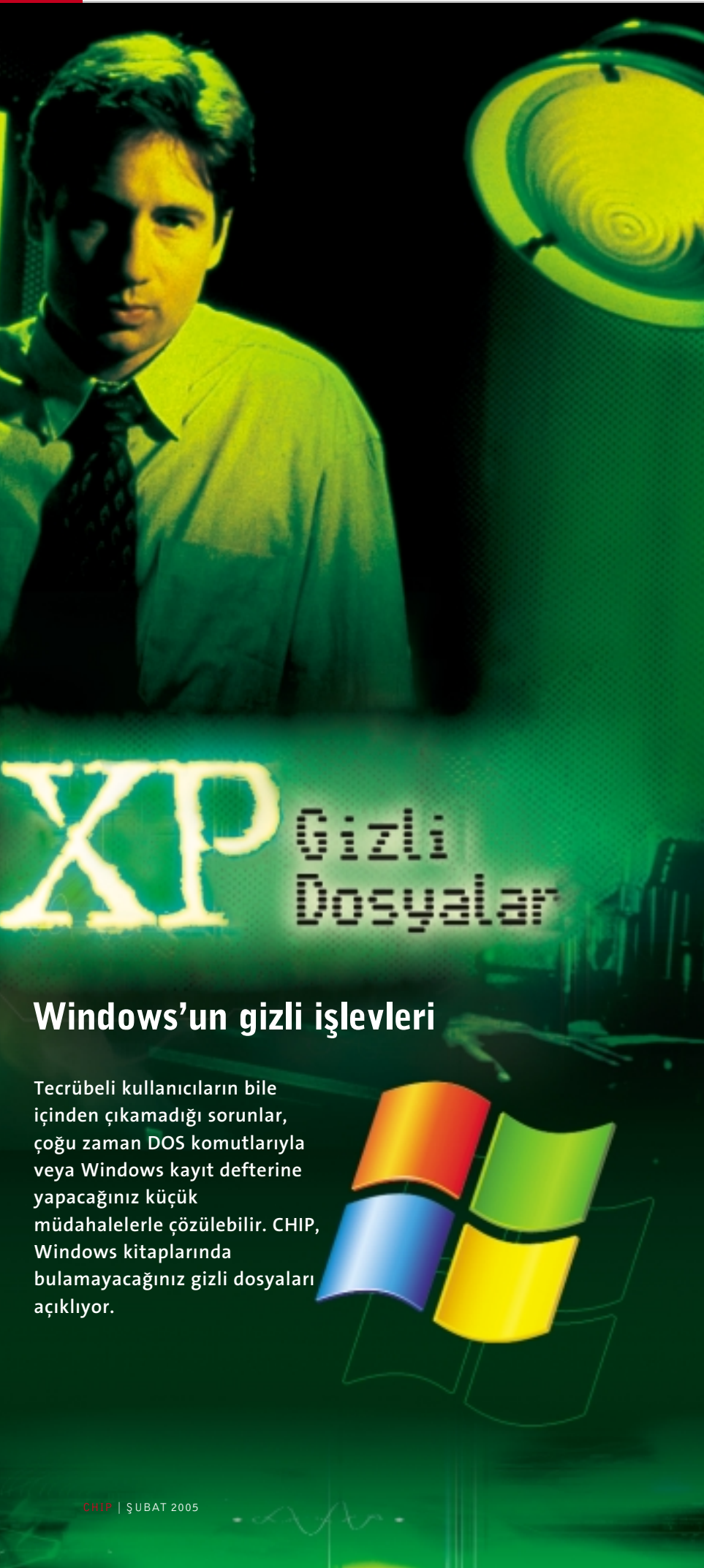

Tüm AF ürünleri için: www.af-net.com

TÜRKİYE YETKİLİ DİSTRİBÜTÖRÜ:

Kemerburgaz Bilgisayar, Ofis ve Sarf Malzemeleri San. ve Tic. Ltd. Şti.

Tel: (0212) 258 67 15 // www.carettakartus.com

Windows'un gizli işlevleri

Tecrübeli kullanıcıların bile içinden çıkamadığı sorunlar, çoğu zaman DOS komutlarıyla veya Windows kayıt defterine yapacağınız küçük müdahalelerle çözülebilir. CHIP, Windows kitaplarında bulamayacağınız gizli dosyaları açıklıyor.

Windows, kendi kendine hasarlı dosyaları tamir eder, sürücülerini artık dosyalardan temizler ya da faydalı sistem rutinleri programlar. Peki bunun arkasında sizce kim var? Uzaylılar mı, yoksa hayaletler mi? Hiçbiri değil, kullanıcının görmediği yardımcılar ve yararlı komutlar, bugüne kadar gerçekleşmesi imkansız gözüyle baktığınız şeyleri mümkün kılıyor. Microsoft'u bu konuda eleştirmek istemiyoruz, ama böylesine faydalı işlevler neden kullanıcılardan gizleniyor? CHIP, gizli Windows dosyasını açıyor ve bugüne kadar çözülemez gibi gördüğünüz sorunların üstesinden nasıl gelebileceğinizi uzman bilgilerle gösteriyor.

1 XP Home, XP Pro Windows Explorer'da DOS komut istemini kullanmak

Batch dosyalarıyla sıkça çalışıyorsunuz ve sürekli olarak komut satırından komutlar girmek zorundasınız. Ama bunu doğrudan Windows Explorer'da yapmak istiyorsunuz.

İpucu: Ücretsiz "Command Prompt Explorer Bar" ile, komutları girebileceğiniz ve dosyaların çalıştırılmasına izin veren bir DOS penceresini Windows Explorer içerisinde görüntüleyebilirsiniz. Bu faydalı programı <http://www.snapfiles.com/get/cpexplorer.html> adresinde bulabilirsiniz. Programı kullanabilmek için ayrıca Microsoft Windows Update sitesinden temin edebileceğiniz ücretsiz .NET Framework paketine ihtiyacınız var.

Explorer Bar'ı kurduktan sonra Windows Explorer'ı başlatın ve [Ctrl]+[M] tuşlarına basın. Böylece Windows Explorer içerisinde bir DOS penceresi açılacak.

İÇİNDEKİLER

Daha iyi görev yöneticisi:

Process Explorer ile hizmetlerin ve protokollerin kontrolü

46

Hata arama: Ücretsiz bir araç çalışmayan DLL dosyalarını buluyor

48

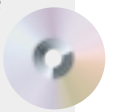
eCHIP'te Windows XXL bölümünde bulabileceğiniz programlar:

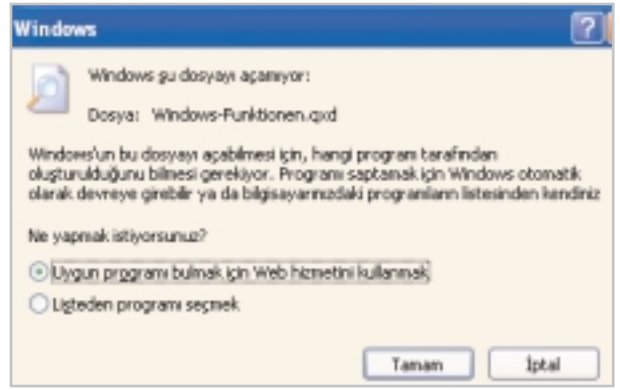
Komple Windows Server 2003 Resource Kit Tools:

XP altında da kullanılabilen bir yığın faydalı program.

Scriptomatic 1.0: Kendi kendine script programlayabilen bir araç.

Process Explorer 8.52: Windows Görev Yöneticisi'nden çok daha başarılı.

1 **Faydalı ve ücretsiz:** “Command Prompt Explorer Bar” ile DOS komutları Windows Explorer üzerinden çalıştırılabilir.

 Sinir bozucu sorgu: Bu iletişim penceresi yerine doğrudan *Birlikte aç* penceresinin gösterilmesini sağlayabilirsiniz.

Bu işlevi üstteki ikinci düğmeden etkinleştirdikten sonra, bir dosyayı Explorer penceresinde tıkladığınızda komple dizin ağacı DOS penceresine aktarılacaktır. Artık dosyayı DOS penceresinden de başlatabilirsiniz.

İPUÇU: Arabellekte ne kadar çok dosya varsa, Windows da bunları o kadar hızlı işleyebilir. Bu yüzden şifrelenmiş dosyalar için ayrılan belleği artırmalısınız. Bunun için yine Kayıt Defteri Düzenleyicisi’ni çalıştırın ve “HKEY_LOCAL_MACHINE\Software\Microsoft\Windows NT\EFs” altında

seniz bir DVD-RW diski kayıt öncesi formatlayabilirsiniz de. DVDburn komutu tüm yazılabilir disk formatlarını destekliyor, ancak video DVD'lerindeki kopya korumasının üstesinden gelemiyor.

DİPNOT: Resource Kit, Windows 2000 kullanıcıları için daha da faydalı oluyor,

2 XP Home, XP Pro

Belirli bir programla ilişkilendirilmiş bir dosyayı ne zaman açmaya kalkışsanız bir iletişim penceresi belirir ve dosyanın açılması için uygun bir programın aranıp aranmayacağını sorar. Bunun yerine burada *Birlikte aç* penceresinin görünmesi çok daha pratik olmaz mıydı?

İPUCU: Kayıt Defteri'ne müdahalesi ile bu problemin çözülmesi mümkün: *Başlat / Çalıştır* komutunu verdikten sonra “regedit” yazıp Kayıt Defteri Düzenleyicisi’ni açın ve “HKEY_LOCAL_MACHINE\Software\Microsoft\Windows\Current-Version\Explorer” dizinine geçin. Burada “InternetOpenWith” adında yeni bir DWORD değeri oluşturun ve “0” değerini verin. Bundan sonra bilgisayarı yeniden başlatın ve bir uygulama ile ilişkilendirilmemiş dosyayı açın. İletişim penceresi yerine, artık istenilen pencereyi göreceksiniz.

3 XP Home, XP Pro, 2000
Şifrelenmiş dosyalarla çalışmanın hızlandırılması

NTFS altında şifrelenmiş dosyalarla çalışmak yavaştır. Windows'un bu dosyaları şifrelemek ve şifreleri çözmek için bir arabelleğe yüklemesi gerekir.

KeyCacheValidationPeriod

adında yeni bir DWORD değeri oluşturun. Buna “10800” değerini verin, ardından bilgisayarı yeniden başlatın.

4 XP Home, XP Pro, 2000 Windows ile ücretsiz DVD yazma

Windows XP sadece CD'lerin yazılmasını destekliyor. Ancak yazılabilir DVD'ler ve bunlara uygun yazıcılar yaygınlaştıkça, çoğu kullanıcı Windows altında DVD yazma imkanının eksikliğini daha da şiddetli hissediyor.

İPUCU: Ücretsiz DVD yazma aracı, www.microsoft.com adresinde ve bu ayki (© eCHIP-Code Windows XXL) “Windows XXL” altında bulabileceğiniz Windows Server 2003 için Resource Kit Tools içinde gizlenmiş durumda. Resource Kit başarılı bir şekilde kurulduktan sonra *Başlat / Programlar / Windows Resource Kit Tools / Command Shell* simgelerine tıklayın. Şimdi mesela

dvdburn · d: · c: \backup.bkf

komutunu girin, böylece Windows'un yedekleme programıyla oluşturulmuş bir yedeği yazılabilir bir DVD'ye kaydedebilirsiniz. Burada "d:" DVD yazıcınıza ve "c:" de kaynak sürücüyü işaret ediyor. "/erase" parametresini bu komuta ekler-

KOMUT SATIRI

» Sistem yöneticileri için en iyi komutlar

Hedefe yönelik birkaç komutla izinleri, kaynakları veya ağ üzerindeki kullanıcı adlarını kolayca yönetmeniz mümkün. Komut satırını *Başlat / Çalıştır* ile açabilirsiniz.

ntrights kullanıcılara veya gruplara belirli hakları verir.

qgrep belirli bir içeriğe sahip dosyaları arar, mesela belli bir kelime kombinasyonuna sahip dosyaları.

winmsd en önemli sistem bilgilerini yeni bir pencerede görüntüler.

subst bir dosya yoluna bir sürücü harfi atar.

net share ağda paylaşıma açılmış kaynakları gösterir. Gizli kaynakları bir dolar işaretinden tanıyabilirsiniz.

subinacl dosyalara, dizinlere ve domain'lere erişimi yönetir. Bu komutu çalıştırmak için Windows 2000 Resource Kit'e ihtiyacınız var.

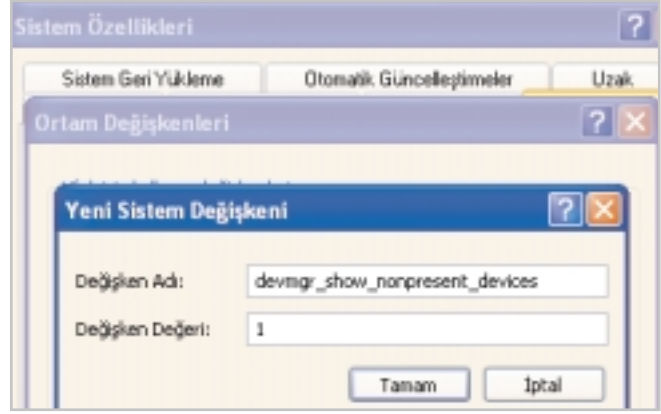
runas başka bir kullanıcı hesabıyla bir programı çalıştırır.

pathping verilen bir yola (path) veri paketleri gönderir. Bozuk yönlendiricileri ve çalışmayan bağlantıları tespit etmek için faydalı bir komuttur.

pushd uzun dizinleri bir batch dosyasına kaydeder. Bunları “popd” komutuyla ilerde tekrar kolayca acabilirsiniz.

5 Kolay programlama: Scriptomatic ile BIOS'un okunması için çabucak bir araç oluşturabilirsiniz.

6 Değer atama: Yeni sistem değişkeni için "1" değerini girin ve sonra *Tamam* ile onaylayın.

zira "dvdburn.exe"nin yanında "cdburn.exe" de araç paketiyle birlikte sisteme yükleniyor. Böylelikle bu işletim sistemiyle de artık CD ve DVD'lerinizi yazabilirsiniz, bu şimdiye kadar sadece Windows XP'nin sahip olduğu bir işlevdi.

düğmesine tıklayarak komut dosyasını çalıştırabilir ve *Save* ile kaydedebilirsiniz.

*ticisi'*ni çalıştırın, *Görünüm* menüsünden *Gizli aygıtları göster* seçeneğine tıklayın. Artık kullanılmayan donanımların simgesini Windows burada yarı şeffaf olarak gösterecektir. Bu aygıtlara sağ tuşla tıklayın ve daha sonra *Kaldır*'a tıklayıp artık ihtiyaç duyulmayan sürücülerini silin.

5 XP Home, XP Pro, 2000 Windows Script'lerini otomatik olarak programlamak

Tecrübeli kullanıcılar Windows'a entegre edilmiş script dili WMI (Windows Management Instrumentation) Tools ile mesela BIOS'u gözetleyebiliyorlar. Bu da, sistem bileşenlerinin gözetlenmesinden sorumlu olan performans göstergelerinin (Classes) okunması ile gerçekleşiyor.

İpucu: Microsoft'un ücretsiz bir aracı sayesinde programlama zahmetinden kurtulabilirsiniz. Microsoft'un sitesinden Scriptomatic programını indirin ve çalıştırın. Program ilk adımda otomatik olarak bilgisayar üzerinde kullanıma sunulan tüm performans göstergelerini yüklüyor. Bu işlem sonlandırıldıktan sonra listeden istenilen sınıfı seçin, mesela "Win32_BIOS". Böylece istediğiniz script hazır bir şekilde karşınıza çıkacaktır. BIOS bilgilerini ağ üzerindeki başka bir bilgisayardan okumak isteyenlerin önce strComputer="." yazmaları, ardından ilgili bilgisayarın da adını girmeleri gerekiyor (sadece nokta işaretinin yerine, turnak işaretlerinin kalması gerekiyor). "WscriptEcho" altında komut dosyasının ne yazacağı belirtiliyor. Mesela sürüm numarasına ihtiyaç duymuyorsanız, "WscriptEcho BIOSVersion: &objitem BIOS-Version" satırını olduğu gibi silebilirsiniz. *Run*

6 XP Home, XP Pro, 2000 Sürücü artıklarını tespit etmek ve silmek

Hali hazırda kullanılmayan aygıtların sürücülerini Windows'un daha yavaş çalışmasına, en kötü durumda ise stabil çalışmamasına neden olurlar. Buradaki problem, sürücü dosyalarının normal yoldan bulunmasının çok zor olması.

İpucu: Bir sistem değişkenini devreye sokarak, Aygıt Yöneticisi'nin artık kullanılmayan ancak sürücülerini halen kurulu olan aygıtları göstermesini sağlayabilirsiniz. Windows 2000'de *Başlat / Ayarlar / Denetim Masası*'na ve sonra da "Sistem" simgesine tıklayın. Windows XP'de ise *Başlat / Denetim Masası / Sistem ve Bakım / Sistem'e* tıklamanız gerekiyor. Burada *Gelişmiş* sekmesinden *Ortam Değişkenleri*'ni seçin ve *Sistem Değişkenleri* altında

`devmgr_show_nonpresent_devices`

adında yeni bir kayıt oluşturun.

Değişkene "1" değerini atayın. Daha sonra *Donanım* sekmesinden *Aygıt Yöne-*

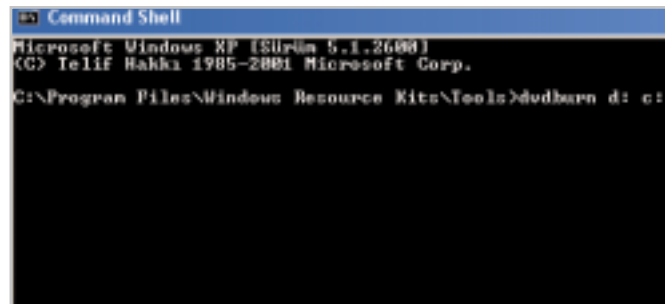
7 XP Home, XP Pro, 2000 Uzantıları ve bağlantıları yeniden oluşturmak

"HKEY_CLASSES_ROOT" dizininde tüm dosya uzantıları, bunlara ait program ilişkilendirmeleri ile birlikte tutulur. Kayıt Defteri'ndeki bu dizin hasar gördüğünde tüm uzantıları sil baştan elle ilişkilendirmeniz gerekir. Aynı şey, birçok değişik program test edildikten sonra sistemin eski haline dönmesinde güçlükle karşılaşıldığı durumlar için geçerli.

İpucu: Bu tip bir riske karşı hazırlıklı olmak için öncelikle komut isteminden bir DOS penceresi açın. Şimdi

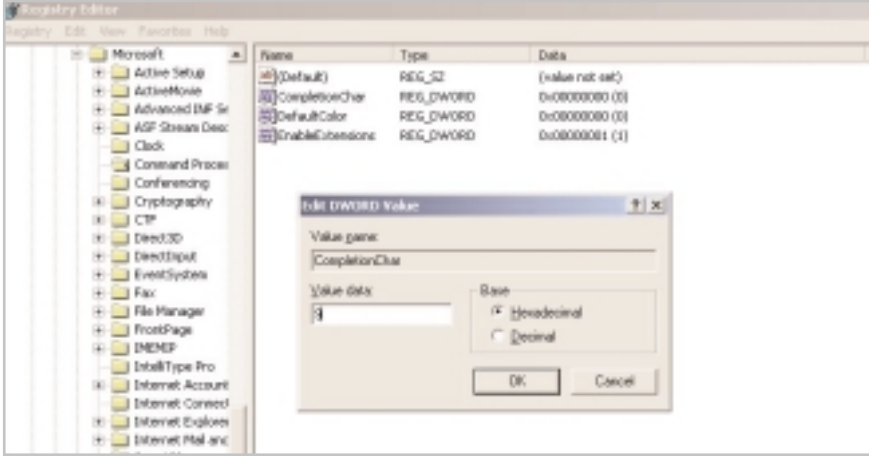
```
assoc.*>.dosyauzantilari.txt
ftype.>.baglantilar.txt
```

komutlarını girin. Böylelikle iki metin

4 Yazma komutu
"dvdburn"den sonra önce hedef sürücüyü, arkasından da kaynağı girin.

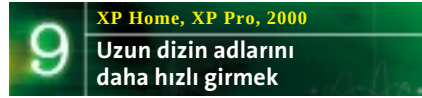

Dizin adlarını kolayca girmek: “CompletionChar” kaydına “9” değerini girin, böylece dizin aramasının [Tab] tuşuyla gerçekleştirilmesi işlevini etkinleştirebilirsiniz.

komutunun da girilmesi tavsiye edilir. Böylece transfer pasif modda gerçekleşir. İstemci bilgisayar burada verilerini 1024 ve 65535 aralığındaki yerel portlardan birinden FTP sunucusunun 21 numaralı portuna göndermeye çalışır. Sunucu bu transfer türü sırasında pasif durumda kalır, bu ad da buradan geliyor.

Aktif modda FTP sunucusu istemci bilgisayarın bir portunu seçmeye ve buradan verilerini, kendi 20 numaralı portu üzerinden göndermeye çalışır. Bu port tesadüfî bir şekilde yönlendirici (router) veya güvenlik duvarı tarafından bloke

edilmişse aktarım başarısızlıkla sonuçlanacaktır. Aktif mod bu yüzden sadece bu ayarı destekleyen sunucular için tavsiye edilir.

XP Home, XP Pro, 2000

Uzun dizin adlarını daha hızlı girmek

Komut isteminde çalışırken alt dizinlerde bulunan, ihtiyaç duyduğunuz dosyalar için sürekli olarak upuzun dizin adları girmek istemiyorsunuz.

İPUCU: Bu durumda [Tab] tuşu size yar-

dımcı olabilir. Mesela bir DOS penceresinde

`cd \d`

girin ve [Tab] tuşuna basın. Windows böylece D harfiyle başlayan ilk dizin adını otomatik olarak tamamlar. Windows'un standart konfigürasyonunda bu “Documents and Settings”tir. Başka bir dizin arıyorsanız [Tab] tuşuna basmaya devam ederek D harfiyle başlayan diğer dizinler arasında geçiş yapabilirsiniz. [Shift]+ [Tab] tuşlarına da basarak bir dizin geriye gidebilirsiniz. Bu işin de kolayını arıyorsanız

`cd \doc`

girin, Windows böylece her durumda “Documents and Settings” dizinini alacaktır.

DİPNOT: Windows 2000’de [Tab] tuşunun bu işlevini öncelikle Registry’de etkinleştirmeniz gerekiyor. “HKEY_CURRENT_USER\Software\Microsoft\Command Processor” dizininde “CompletionChar” değerini “9” olarak ayarlayın. Bu işlevi bilgisayarı yeniden başlatmadan da kullanabilirsiniz.

XP Home, XP Pro, 2000

Hasarlı dosyaları yeniden oluşturmak

Önemli bir dokümanı hasar gördüğü →

DEPENDENCY WALKER

» Hasar görmüş DLL dosyalarının tespiti

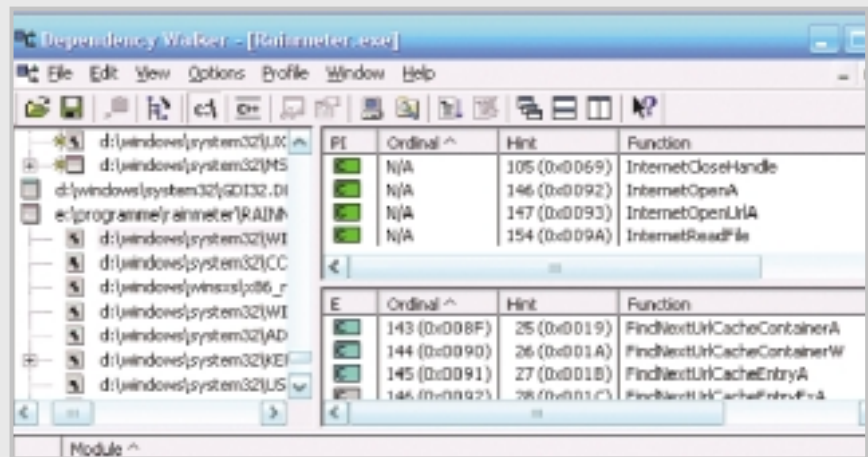
Çalışmayan DLL dosyalarını, Windows XP Professional’ın destek araçlarında (Support Tools) bulabileceğiniz bir araçla tespit edebilirsiniz. Windows CD’sini sürücüye yerleştirin ve “support/tools” dizinine geçin. Burada “Windows Support Tools”u kurun, böylece Dependency Walker aracını artık kullanabilirsiniz. XP Home ve Windows 2000 kullanıcıları www.dependencywalker.com adresini ziyaret edebilir ve programı buradan yükleyebilirler. Kurulumdan sonra **Başlat / Çalıştır** ile

depends

girin. Menüde **File / Open**’ı seçin ve hatalı çalışan bir uygulamaya tıklayın. Şimdi **File / Safe**’i seçin. [F7] tuşuna basın ve tüm hata olasılıklarının dikkate alınabilmesi için tüm seçenekleri işaretleyin. “Program arguments” satırına gerekirse açılış parametrelerini girin. **Tamam** ile onaylayın ve uygulamayı etkinleştirin. Dependency Wal-

ker bir DLL dosyasını kırmızıyla gösteriyorsa suçluyu buldunuz demektir. Bozuk dosyayı

yazılım veya Windows güncellemesiyle yenisiyle değiştirin.

Detektif işi: Dependency Walker ile bozuk DLL dosyalarını tespit edebilirsiniz. Bunlar kırmızıyla gösteriliyor.

için artık açamıyorsunuz. Ancak bu dosyayı açmaya mutlaka ihtiyacınız var.

İPUCU: Windows, komut satırından çalıştırılabilecek bir tamir programına sahiptir. Mesela “chip.doc” adındaki dosyayı yeniden oluşturmak için

recover • c:\Text\chip.doc

komutunu girin.

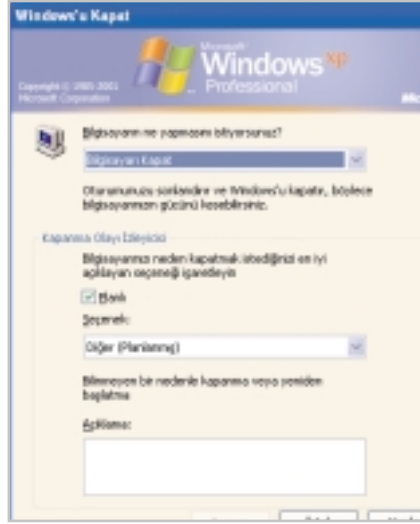
DİPNOT: Recover komutu hasarlı dosyaları sektör bazında okur ve sabit diskten hasar görmemiş sektörlerinde bulunan her şeyi yeniden oluşturur.

Artık okunamayan dosyaların tam olarak tamir edilmesi çoğu durumda çoğu durumda sadece ücretli bir veri kurtarma programıyla mümkün olabilir, mesela <http://www.winternals.com/index.asp> adresinde bulabileceğiniz File-Restore programı gibi. Başarı oranı söz konusu hasarın türüne ve kapsamına bağlı.

11 XP Home, XP Pro, 2000 Bilgisayarı bir IP yönlendiricisine dönüştürmek

Eski PC'nizi en azından test amaçları için yönlendirici (router) olarak yapılandırabilirsiniz. Bu bilgisayar böylece değişik kaynaklardan gelen veri paketlerini ayrı IP adreslerine iletebilir (IP forwarding). Bu ipucu bilgisayarınızda birden fazla ağ kartı kullanmak istediğiniz durumlar için de faydalı.

İPUCU: Bu hile en hızlı şekilde registry üzerinden gerçekleştirilebilir. Kayıt Defteri Düzenleyicisi'nde “HKEY_LOCAL_MACHINE\System\CurrentControl-

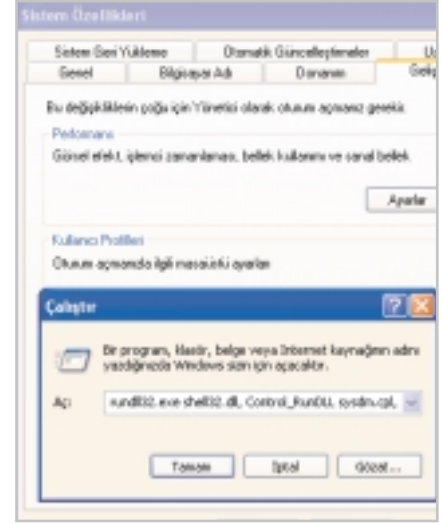
12 Yönetici yardımı: Windows, istenildiğinde Windows oturumlarının kapatılmasında veya yeniden açılmasında günlük tutabilir.

Set\Services\Tcpip\Parameters” dizininde “IPEnableRouter” kaydına “1” değerini verin. Bilgisayarı yeniden başlattıktan sonra yeni oluşturulan yönlendirici kullanıma hazırdır.

12 XP Pro Bilgisayar kapatılırken kayıt tutulması

Sistem yöneticileri için, kullanıcıların ağda bilgisayarlarını neden açıp kapattıklarını bilmek önem ifade eder.

İPUCU: En azından Windows XP Pro'da Event-Tracker fonksiyonu entegre edilmiş durumda. Ancak bu işlevi öncelikle etkinleştirmeniz gerekiyor: Bunun için Kayıt Defteri Düzenleyicisi'nde “HKEY_LO-

13 Pratik: Bir komut satırı komutuyla “Sistem Özellikleri”ne daha çabuk ulaşmak mümkün.

CAL_MACHINE Software\Microsoft\Windows\CurrentVersion\Reliability” dizinine geçin ve “ShutdownReasonUI” değerini “1” olarak ayarlayın. Daha sonra düzenleyiciden çıkın ve *Başlat / Bilgisayarı Kapat...* komutuyla bilgisayarınızı kapatın. Artık kullanıcılar bilgisayarın kapatılması için planlanmış bir neden belirtebilir veya sistemin neden plan dışı kapatıldığını açıklayabilirler. Event-Tracker'ı tekrar iptal etmek için değeri “0”a geri alın.

13 XP Home, XP Pro, 2000 Sistem özelliklerine kolay yoldan ulaşmak

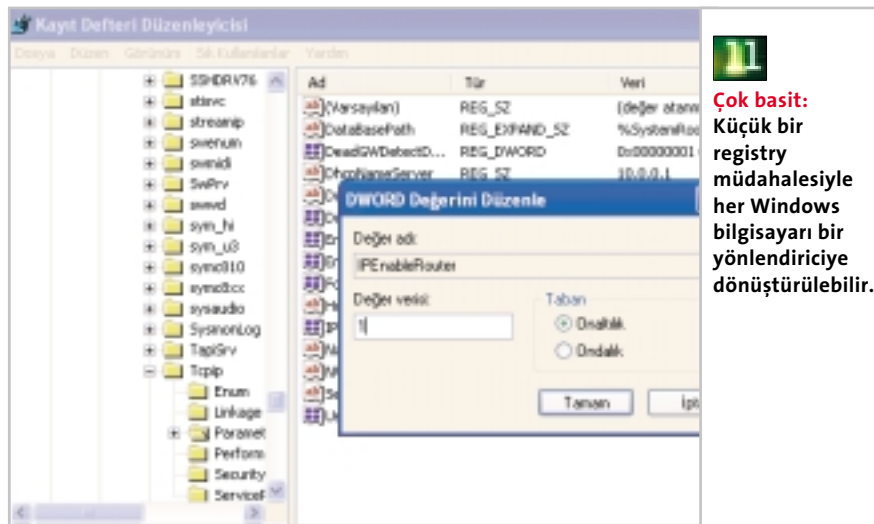
Gelişmiş Sistem Özellikleri'nde sistem performansı, kullanıcı profilleri ve sistem açılışıyla ilgili parametreler ayarlanabilir. Ancak bu pencereye fare ile Denetim Masası üzerinden ulaşmak oldukça dolambaçlı.

İPUCU: *Başlat / Çalıştır'a* tıklayın ve komut satırına şu komutu girin:

rundll32.exe • shell32.dll, Control_RunDLL • sysdm.cpl, 3

DİPNOT: Sondaki sayı istenilen sekme değerini ifade eder. Sekmeler Windows 2000'de farklı bir şekilde düzenlendiği için bu işletim sisteminde komutun sonunda “4” değerini girmelisiniz, böylece *Sistem Özellikleri'ne* kestirmeden ulaşabilirsiniz.

MH / Ufuk Yamankılıçoğlu, uyaman@chip.com.tr

Çok basit: Küçük bir registry müdahalesiyle her Windows bilgisayarı bir yönlendiriciye dönüştürülebilir.

İÇİNDEKİLER

56

BIOS ayarları

Bilgisayarınızı hızlandırın

62

Donanım inceleme

Yeni donanımlar testte

80

CES 2005

Fuarda teknoloji şovu

88

Konsollarda devrim

PlayStation 3 ve XBOX 2

92

Test: Çok işlevli ürünler

En yeni MFC'ler incelemede

102

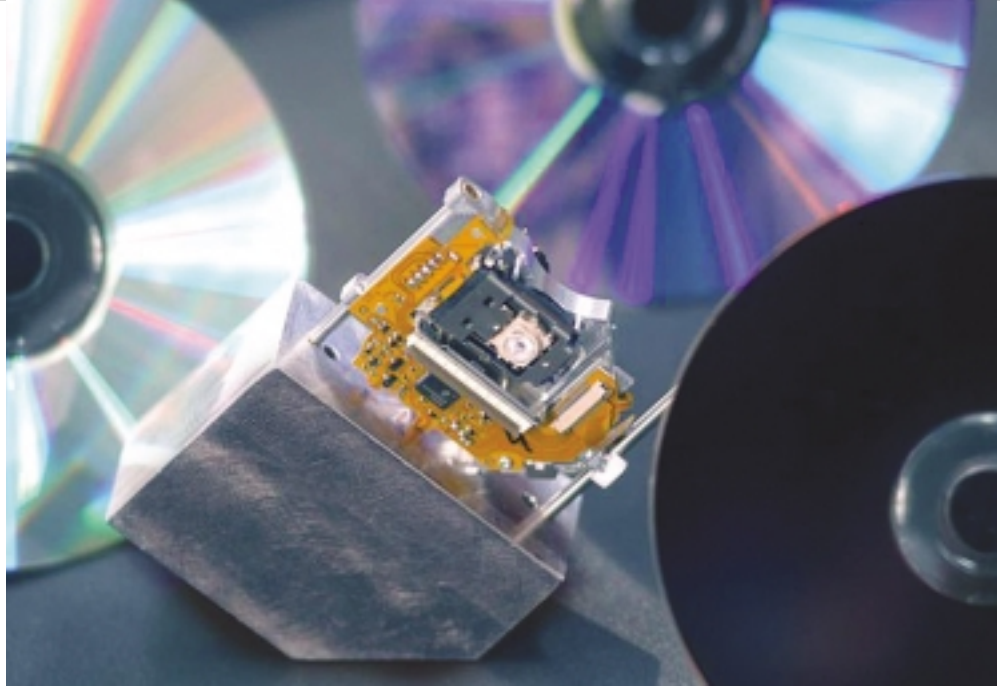
Donanım günlüğü

Donanım dünyasında bu ay

104

CHIP TOP 10

En iyi donanımlar

Ne CD ne DVD, herkese lazım BD

Blue-Ray artık ihtiyaç

Bilgisayar oyunları DVD'lerin sınırlarını zorluyor. Sinema endüstrisi filmlerini DVD'lerin içine sığdırmakta güçlük çekiyor. CD'lere çoktandır burun kıvrıran dijital sektör şimdi de DVD'yi boşamanın hesabını yapıyor.

■ CD'ler ilk kez ortaya çıktığında standart depolama/taşıma ortamı olan floppy disklerden 300-400 kat fazla bir kapasite sunuyordu ve 700 MB veri depolama alanının kolay kolay dolmayacağı düşünülüyordu; ancak CD'ler gözden düşeli çok zaman oluyor ve bir CD'den 6 kat daha fazla kayıt alanı sunan DVD'lerin bile devrinin bittiği düşünülüyor. Bu noktada, DVD'ye alternatif olarak, Blue-Ray Disc'lerin (BD) adı geçiyor. Ama her yeni teknolojiye olduğu gibi, BD için de geçerli olan en önemli problemler uyumluluk ve yaygınlık. Henüz çok yeni olan BD'nin donanım üreticileri tarafından yaygın olarak desteklenmemesi, bu formatı okuyacak, yazacak cihazların olmaması, DVD'nin hala tahtta oturmasının en önemli nedeni. Ama Philips; CD, DVD ve Blue-ray Disc okuma ve yazma yeteneğine sahip ilk Blu-ray Disc PC optik sürücüsünü üretmiş durumda. Blu-ray Disc Association'ın kurucu üyesi olan Philips Electronics; CD, DVD ve Blu-ray Disc okuyup yazabilen "hepsi bir arada" PC yazıcısının ilk prototipini, CES 2005 fuarında Philips'in 9004 numaralı standında tanıtacak. Bu "hepsi bir arada" PC yazıcısının piyasaya sunumunun ise 2005'in ikinci yarısında yapılması planlanıyor. Yani DVD'nin tacını devir teslim töreni, 2005'in ikinci yarısını bulacak. PC sürücüsü, Philips'in en yeni, küçük OPU81

üç lazerli optik hızlandırma biriminden yararlanıyor. Bu birimde, ayrı ayrı kızılötesi, kırmızı ve mavi lazerler aynı optik kanalını paylaşarak, Blu-ray Disc okuma/yazma özelliklerinin yanı sıra, DVD ve CD ile de okuma/yazma yeteneği sağlıyor. Bu küçük optik hızlandırma birimi, esnek bir yapıyı esas alıyor ve ilerideki hız artışlarının kolay ve uygun maliyetli olmasını olanaklı kılıyor.

Bir diskte 50 GB veri

Philips Optik Depolama CEO'su Cor Saris, sözlerini şöyle diyor: "CD ve DVD Kayıt işlemlerinin başarısı ile BluRay Kayıt formatlarını tek bir PC yazıcısında birleştirerek, bu yeni formatın PC ve Tüketici pazarında benimsenmesini hızlandıracağız."

Tek katmanlı diskte 25 GB ve çift katmanlı diskte 50 GB kapasite ile Blu-ray Disc, yüksek tanımlı MPEG-2 kodlama (HDTV yayınlarında kullanılan yerel sıkıştırma tekniği), hatta AVC gibi daha gelişkin codec'ler (kodlayıcı/kod çözücü) kullanarak, uzun metrajlı sinema filmleri oynatabilecek tek format olarak kabul ediliyor. Ayrıca, önceden kaydedilmiş, şifre korumalı ortamlar için Blu-ray Disc, benzersiz bir eğlence deneyimi sunmak üzere ek malzemeler ve etkileşimli oturumlar içerecek yeterli kapasiteye sahip görülüyor.

Cep telefonu değil mini kamera

D500 ile 60 dakika

■ Samsung, yarı otomatik sürgülü kapaklı, 262.144 renkli ve 1,9 inç büyüklüğündeki TFT LCD ekrana sahip kameralı ve Bluetooth'lu yeni cep telefonu D500'ü bu ay Türkiye pazarına sunuyor. Cihazın en fazla göze çarpan özelliği 60 dakika boyunca kesintisiz video çekimine izin vermesi.

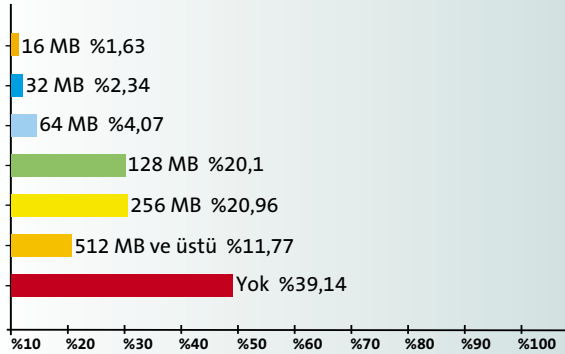

1,3 megapiksel çözünürlüklü, flaşı dahili kamerasıyla fotoğraf çekim imkanı tanıyan Samsung'un yeni modelinin 96 MB hafızası ve geniş bir kayıt kapasitesi bulunuyor. 1.000'den fazla fotoğrafı ve 60 dakikalık video kaydını saklayabilen D500, bu fotoğraf ve videoları MMS olarak istediğiniz kişiye iletebiliyor. Bluetooth ve USB bağlantısı ile veri alışverişine imkan tanıyan Samsung'un bu yeni modeli, 4x dijital yakınlaştırmanın yanında video çekimlerini sesli olarak yapıyor. Cihazda ses kalitesini yükselten ses netleştirme özelliği, arka plan gürültüsünü karşıdakine iletmeyle kullanıcıların rahat görüşme yapmalarına olanak tanıyor. Samsung D500'ün eğlence seçeneklerinin arasında fotoğraf çekimi ve videonun dışında MP3 çalma özelliği de yer alıyor. PIM, oyun ve cep telefonu gibi özellikleriyle de ofisi cebe taşıyor. Samsung, D500'ün tasarımına uygun olarak geliştirdiği Bluetooth kulaklıkla hem iletişimi kolaylaştırıyor hem de cihazın şıklığını tamamlıyor. Üç bant (900/1800/1900 MHz) destekleyen cihaz 90 gr. ağırlığında. Bilgi için: www.samsung.com.tr

CEPTEKİ MB'LAR

USB hafıza modülünüz (Memory Stick) var mı?

Yaygınlaşıyor: Katılımcıların %61'i USB hafıza modülüne sahip olduklarını belirtiyorlar. Yaklaşık %20'şerlik kısımları ise 128 ve 256 MB boyutlarında modüllere sahip.

Kaynak: CHIP ONLINE

DAHA HIZLISI DAHA YÜKSEK KAPASİTELİSİ yok!

Apacer Photo Steno Pro II

100X CompactFlash Card
256MB >>> 4GB

Dünyadaki en hızlı ve en yüksek kapasiteli Flash Card. Tüm multimedya kayıtlarında yüksek performansa sahip Photo Steno Pro II, profesyonellerin ilk tercihi...

'Apacer Teknoloji Dünyası'na Hoşgeldiniz!

Apacer®

Tüm ürünler için: www.apacer.com

66X
Photo Steno II
256MB >>> 4GB

CompactFlash
32MB >>> 4GB Card

mini SD
Flash Card
32MB >>> 256MB

Secure
Digital Card
32MB >>> 1GB

MultiMedia
Card
32MB >>> 1GB

RS-MMC
Flash Card
32MB >>> 512MB

Memory
Stick PRO
Flash Card

YÜKSEK HIZ ve
PERFORMANS!
256MB >>> 512MB

Handy Steno
HT203

Taşıyabilir
USB 2.0
Memory
Disk

Yüksek kapasite,
kolay kullanım,
yüksek performans!

256MB >>> 4GB

Mega Steno MGA 20

Card Reader USB 2.0

Tak
Çalıştır!

CF I / CF II / SM / SD Mini
SD / MMC / RS-MMC MS
MSDuo / MS Pro + Pro Duo
Microdrive / Magicstor
MagicGate (Access only)

ÜCRETSİZ DANIŞMA HATTI
0 800 211 82 85

TÜRKİYE YETKİLİ DİSTRİBÜTÖRÜ:

Kemerburgaz Bilgisayar, Ofis ve

Sarf Malzemeleri San. ve Tic. Ltd. Şti.

Tel: (0212) 258 67 15

www.carettakartus.com

KISA... KISA...

► Gelecek için teknoloji

Tübitak işbirliği ile Cisco Systems ve KeySmart'ın sponsorluğunda hayata geçen Intel Gelecek İçin Teknoloji yarışması üniversite gençlerini, yepyeni buluşlar yaparak bilgisayar teknolojisinin sınırlarını zorlamaya teşvik ediyor. Öğrenciler, geliştirecekleri yeni ve yaratıcı bilgisayar mimarisi tasarımları, kullanım modelleri, uygulamalar, oyunlar ya da mobil yaşamı bir adım ileriye götürecek projeler ile yarışmaya katılacak ve geleceğin teknolojilerine ışık tutacak. www.tubitak.gov.tr/bayg/gelecekicin

EDİTÖRLERDEN NOTLAR

Ecevit Bıktım
CHIP Test
merkezi

“Dijital Ev”e geçiş

Bildiğiniz gibi, HiFi sistemleri ile PC sistemleri yıllardır ayrı dünyaların ürünleriydi. Her iki sistemin kendisine göre avantajlı olması, onları vazgeçilmez hale getirmişti. Peki ya bu iki dünyanın birleşmesine ne dersiniz? Medya adaptörlerinin çıkması ile bu artık elimizde, çünkü Wireless LAN teknolojisiyle müzik ve video verilerini bilgisayarınızdan medya adaptöre, oradan da televizyona ya da HiFi cihazlarına aktarmak mümkün. Stelik oturduğunuz yerden uzaktan kumanda ile kontrol edebilmemiz ve kablo salatasıyla uğraşmamanız da cabası. Bu sayede hem sevdiğiniz MP3'leri oturma odanızda dinleyebilir hem de tatil fotoğraflarınızı büyük ekranlı televizyonunuzda yakınlarınızla paylaşma keyfini tadabilirsiniz.

7+1 Home Theater + DVD / Divx Player
Minton'dan ev eğlencesi

Minton'un 7+1 parçadan oluşan HTS 802 modeli DVD ve Divx özelliği ile birlikte paket halinde satışa sunuluyor. DivX3.11, DivX4.x, DivX5.x, Xvid formatlarıyla tam uyum gösteren cihaz, hem ev hem de PC ortamında kullanılabilir.

DVD/VCD/CD/CD-R/CD-RW/DVD-R/DVD+R/DVD-RW/-DVD+RW/MP3 formatlarını destekleyen Minton HTS 802'nin 60 programlanabilir hafızalı (FM/AM) dijital radyosu bulunuyor. Dahili Dolby digital AC-3/Dolby

digital EX çözücüyü sahip cihazın bağlantı terminalinde kompozit video çıkışı, S-video çıkışı ve SCART gibi bağlantılar yer alıyor. Toplam 105 W çıkış gücüne sahip sistemde her biri 15 W gücünde 7 adet hoparlör ile 40 W gücünde subwoofer var. Yüksek ses kalitesi ile evde sinema keyfi yaşayabileceğiniz Minton HTS 802'nin tam özellikli uzaktan kumandasının yanında karaoke özelliği bulunuyor.

Fiyatı: 199 \$ + KDV

Bilgi için: www.minton.com.tr

Kar üstünde müzik ve iletişim

Motorola Snowboard

Motorola, CES 2005 Fuarı'nda snowboard tutkunları için özel olarak tasarlanan Bluetooth uyumlu yeni ürünlerini tanıttı. Bluetooth uyumlu teknoloji harikası ürünler sayesinde snowbo-

ardçular, kayarken gerektiğinde telefonla konuşabiliyor ya da iPod ile müzik dinleyebiliyorlar. Motorola'nın Burton işbirliği ile snowboard tutkunları için geliştirdiği ürünler arasında özel ceket, kask ve bereler yer alıyor. Bluetooth teknolojisine sahip ceketler, kollarında kolay ulaşılabilir bir kumanda aygıtı olan ve kayakçının cep telefonu ve/veya iPod kullanabileceği bir sistemde hazırlandı. Kapüşona yerleştirilen stereo kulaklıklar ve yaka kısmına yerleştirilen mikrofona sayesinde kablosuz iletişim başarıyla sağlanıyor. Bu araçların hepsi kolaylıkla takılıp çıkartılıyor. Bluetooth teknolojisine sahip olan kask ve bereler de snowboard üzerindeki kayakçıların telefonlarına kablosuz bağlanmalarını ve yine kablosuz müzik dinlemelerini sağlıyor.

Bilgi için: www.motorola.com

Kasa deyip geçmeyin
RaidMax Cobra

Raidmax Cobra serisi kasalar tasarımları ve özellikleriyle ilgi topluyor. Farklı tasarımıyla dikkat çeken bu model, özellikle 8mm'lik saç kasası ve oto boyası tabir edilen özel boyası ile 6 ayrı renk seçeneğine sahip. 420 Watt'lık güç kaynağı, 4 adet optik sürücü gözü, yan havalandırma, extra blade fan ile de desteklenen kasanın iç havalandırması böylece ısınma sorunlarını ortadan kaldırıyor. USB ve Firewire bağlantıları da olan bu ATX kasa aynı zamanda camlı ve ışıklı bir yan kapağa sahip, CE ve FLC standartlarına da uygun.

Fiyat: 65\$ + KDV

Bilgi için:

www.transdata.com.tr

Dizüstü, TV'yi yendi
Mobile rağbet

Pazar analiz firması NPD Group tarafından Amerika'da yapılan araştırma, dizüstü bilgisayarların da artık televizyonlar kadar popüler olduğunu gösterdi. Kablosuz internet ve multimedya özelliklerine bir arada sahip olan Intel Centrino mobil teknolojili dizüstü bilgisayarlar hem iletişim hem eğlence cihazı olma özellikleriyle en çekici yılbaşı hediyeleri arasında sayıldı. Analist firma Gartner da, 2004 yılının son çeyreğindeki ev kullanıcılarına yönelik dizüstü bilgisayar satışlarının, ABD'de ve tüm dünyada, 2003'e göre yüzde 22 artmasını bekliyor.

Bilgi: www.intel.com.tr

KISA KISA...

► Creative'den yeni klavye

Creative, Desktop Wireless 8000 adını verdiği yeni kablo-suz klavye ve fare setini ülkemizde de satışa sundu. Siyah ve gümüş gri renklerin hakim olduğu bir tasarıma sahip olan DW8000, oldukça ergonomik ve şık düşünülmüş. Masaüstünde kullanımı rahatlatıcı bir bilek altlığına sahip olduğu gibi bilgisayarımızı kolaylıkla yönetebilmemizi sağlayan kısa-yol tuşları da klavye üzerinde yerini almış.

Bilgi için: www.creative.com

► PC'nizi bilime adayın

IBM öncülüğünde bilimsel kuruluşların katılımıyla oluşturulan yeni yapı sayesinde kullanıcılarının açık bıraktığı internete bağlı milyonlarca bilgisayar, kanser çalışmaları, su kaynaklarının korunması, Alzheimer ve AIDS'e karşı savaş gibi zor projelerde ortaya çıkan sorunların çözümü için işlemci güçlerini bilime adayacak. Projeye katılmak isteyenler www.worldcommunitygrid.org adresinden kayıt olarak gerekli yazılımları indirebilirler.

► Dell Optiplex GX280

Dell Optiplex GX280, Intel 915G Express yonga setli anakartı kullanıyor. Intel P4 3.0GHz HT (Hyper Threading) teknoloji ve 1MB önbelleğe sahip işlemci kullanılan ürünün performansı yüksek. Hem 800MHz'lik geniş veriyoluna ve HT teknolojiye yüksek işlemci hızına sahip, hem geniş önbelleğin tamamını kullanabiliyor. Ayrıca işlemci en son Intel teknolojisi olan LGA 775 soket yapısında. Böylece işlemcide artık pin kırılması gibi sorunlar yaşanmıyor.

Fiyat: 1.139 USD+KDV

Bilgi için: www.infronic.com

DVD yazıcılı televizyon
Rahat tatil

Yerli televizyon üreticisi Telefonken yeni ürettiği 28COMRWG model televizyonuna entegre DVD+RW yazıcısı ekleyerek kullanıcıların tatilde olsalar bile diledikleri programları kayıt edebilmelerini hedefliyor. Ayrıca video çekimlerini de DVD üzerine yazmaya imkan veren televizyon ile anıları kayıt altına almak ve arşiv oluşturmak mümkün. 28 inç (70 cm) boyutundaki ekranın formatı ise 4:3.

Bilgi için: www.telefunken elektronik.com

LG'den dünyanın en ince monitörü
LG Flatron L1740P

LG Electronics, 2005 Elektronik Tüketicileri Fuarı'nda FLATRON

L1730S monitörü ile "en iyi buluş" ödülüne layık görüldü. Yeni bir tasarım olan FLATRON L1780Q ve L1740P, farklı tüketicileri tatmin edebilecek özelliklere ve göz kamaştırıcı tasarıma sahip. L1780Q'nun devrim niteliğindeki özelliği ise, 8 ms'lik ekran yenileme hızı ile piyasada var olan en hızlı monitör olması. Monitör aynı zamanda dünyanın en ince monitörü olma iddiasını taşıyor.

Bilgi için: www.lg.com

SanDisk Sansa e100

SanDisk'in MP3 çaları

Hafıza modülleri üreticisi SanDisk, Sansa ismiyle MP3 çalarlar üretmeye başladı. E-100 modeli Sansa MP3 çalar, 512 MB ve 1 GB kapasiteli dahili hafızalı modellerle kullanıcılara sunuluyor. Ancak cihazların hafıza kapasitesini SD kartlarla yükseltmek mümkün. Şu anda piyasada 2 GB kapasiteli SD kart bulunabiliyor ve bu rakamın yakın zamanda yük-

seleceği de tahmin ediliyor. Doğal olarak Sansa MP3 çalar esnek ve yükseltilebilir yapısıyla, GB'larca depolama alanı sunan MP3 çalarların yer aldığı piyasada önemli bir avantaj ile yola çıkmış görünüyor. MP3 ve WMA formatlarını çalabilen cihaz, USB2.0 üzerinden veri transferi yapıyor ve bir AAA boyutunda pil ile 15 saat kesintisiz müzik

vaat ediyor. FM radyo yayınlarını da dinlemeye izin veriyor.

Bilgi için: www.sandisk.com

Ferrari 3400 dizüstü bilgisayar

Ferrari gaza bastı

Formula 1'de yarışan ve geçtiğimiz sezonun da markalar ve sürücüler şampiyonu Ferrari takımına sponsorluk yapan Acer, özel olarak geliştirdiği Ferrari dizüstü bilgisayarın yeni modelini de satışa sundu. Türkiye'de sa-

dece İnfronic tarafından satışa sunulan Acer Ferrari 3400 model taşınabilir bilgisayar, özel tasarımı, rengi ve boyasının yanı sıra Ferrari'ye yakışır hızıyla da dikkat çekiyor. Yeni Ferrari 3400 dizüstü, 64 bit'lik AMD işlemciye sahip. Dış boyası bile Ferrari'nin orijinal otomobil boyası olan Acer Ferrari'nin açılışında Ferrari F1 motor sesi duyuluyor. Ürün Türkçe desteği ile geliyor, gerek klavye gerekse işletim sistemi Türkçe. Ürünle orijinal fare ve taşıma çantası da veriliyor.

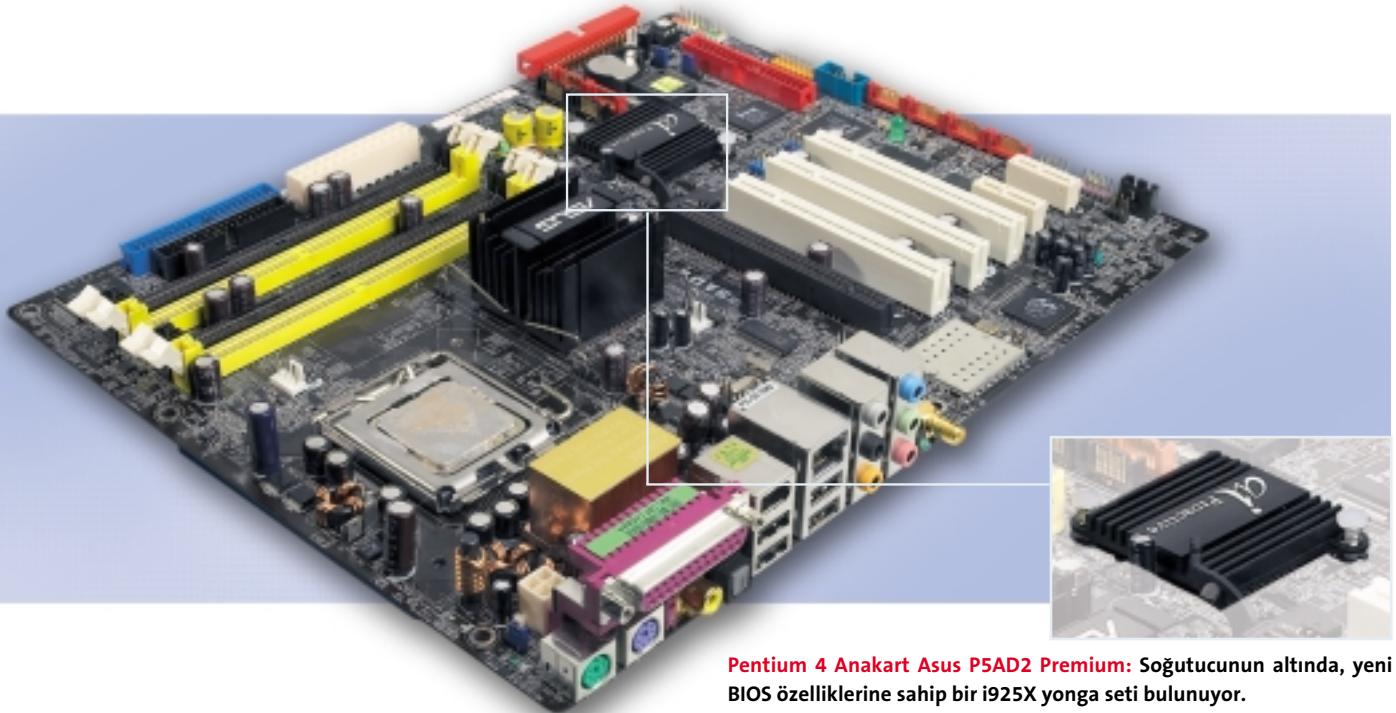
Bilgi için: www.infronic.com

FERRARI 3400

- AMD 3000 + 64 bit işlemci,
- 512 MB bellek, 80 GB sabit disk,
- 15 inç SXGA + TFT renkli ekran,
- 128MB ATI Radeon 9700 VGA ekran kartı,
- DVD-RW Super Multi sürücü (CD-RW/DVD-RW),
- 10/100/1000 Mbps Gigabit LAN,
- 802.11g kablosuz LAN, kızılötesi, bluetooth,
- Dahili 4'ü bir arada medya okuyucu (SD, MMC, Smart Media ve Memory Stick)
- Li-Ion pil, Türkçe Q klavye,
- Microsoft Windows XP Home Türkçe işletim sistemi
- **Fiyat: 2.450 dolar**

Yeni BIOS özellikleri hızınıza hız katıyor!

En yeni anakartların BIOS'larına birçok yeni özellik gizlenmiş. Fakat **PEG Link Mode** ya da **CPU Lock free** gibi özelliklerin ne işe yaradığını bir bakışta anlamak zor. CHIP olarak, bu yeni özelliklerin ne işe yaradıklarını ve bilgisayarınızı en yüksek hızda çalıştırabilmek için neler yapmanız gerektiğini gösteriyoruz

Pentium 4 Anakart Asus P5AD2 Premium: Soğutucunun altında, yeni BIOS özelliklerine sahip bir i925X yonga seti bulunuyor.

Intel, bütün bilgisayarların mimarisini baştan aşağıya değiştirdi. PCI ve AGP veriyolları, daha hızlı olan PCI-Express veriyoluyla yenilendi ve yeni bellek modülleri kullanılmaya başlandı (DDR2-RAM). İşlemcinin anakart üzerindeki yeni yuvası ise yeni bir tür soket (LGA 775). Piyasaya sürülen her yeni anakartın üzerinde en yeni yonga seti olan i915P/G ya da bu yonga setinin daha da performanslı bir çeşidi olan i925X/XE kullanılıyor. Tabi bütün bu yeniliklerin beraberinde yeni BIOS ayarları da gerektireceğini hatırlatmalıyız. CHIP, yapılabilecek ince ayarları ve bu ayarlardan ne kadar performans artışı sağlayacağınızı gösteriyor.

Bahsettiğimiz yeni özellikleri denemekte kullanacağımız platform olarak, alanında piyasa lideri konumunda olan ASUS'un i925X yonga setine sahip

P5AD2 Premium anakartını referans kart olarak aldık. Diğer i925X yonga setli anakartlardan Abit AA8-Duramax ya da Gigabyte GA-8ANXP-D modellerinin de ayarları, birazdan göstereceğimiz ile neredeyse aynı. Tek fark, bu özelliklerin farklı isimlendirilmesi, isimlere daha dikkatli baktığınızda farklı marka anakartlardaki özelliklerin aynı olduğu anlaşılabilir. Standart i915 yonga setli anakartlar da ilerleyen sayfalarda bahsedeceğimiz özelliklere sahip.

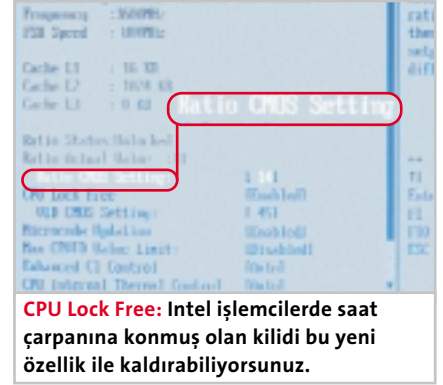
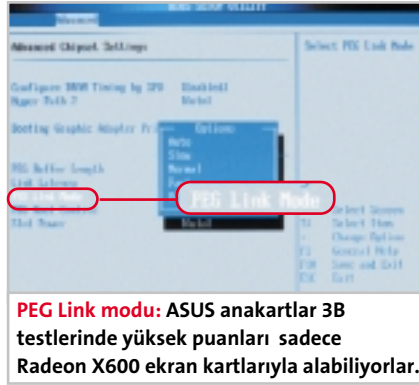
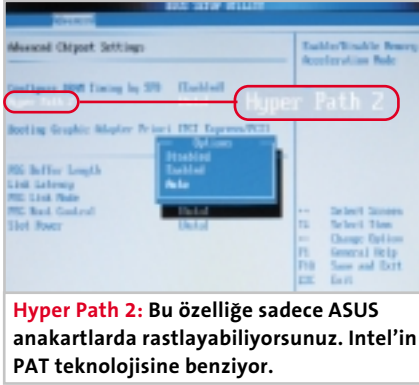
! DİKKAT: Donanımlarınız üzerinde yapacağınız her türlü ince ayar ve overclocking işlemleri, sistem bileşenlerinin ya da bütün sistemin garanti dışı kalmasına yol açar ve sisteminize zarar verebilir.

→ Hyper Path 2

Daha kısa gecikme aralıkları belleği hızlandırıyor (PAT)

İŞLEVİŞİ: İşleyişi: Bu özellik, bellek yongası ile bellek arasındaki gecikme aralığı (Latency) değerlerini düşürür. Hyperpath 2 de, Intel'in eski i875P yonga setlerinde kullanılan PAT (Performance Acceleration Technology) teknolojisinin yeni adından başka bir şey değil.

CHIP'İN TAVSİYESİ: Eğer i915 yonga setli bir anakartınız varsa bu özelliği etkin hale getirmeniz mantıklı olur çünkü PAT özelliği anakartların çoğunda etkinleştirilmemiş. Hyper Path 2 özelliğinin karşısında **Enabled** yazması durumunda, biraz daha hızlı ve pahalı olan i925X yonga setiyle aynı performansa sahip olursunuz, i925X'te bu özellik kendiliğinden etkin halde.

➔ Performance Mode

Değişik dahili zamanlama değerleri atamak

İŞLEVİŞİ: Performance Mode dahili zamanlama değerini düzenliyor. Ama bu, her anakart üreticisinde farklı sonuçlara yol açıyor.

CHIP'İN TAVSİYESİ: Bu seçeneği Turbo (ya da Enabled) olarak ayarlayın ve sisteminizin dayanıklılığını bir benchmark döngüsüyle test edin. Yapacağınız bu ayardan fazla bir şey beklemeyin çünkü yaptığımız testlerde gözle görülür bir performans artışı yaşamadık. Bütün testi değerlendirmek gerekirse, saniyede fazladan birkaç kare diyebiliriz.

➔ PEG Link modu

X600 grafik yongalı bir PEG ekran kartıyla overclock

İŞLEVİŞİ: ASUS bu gizemli özelliği, bilhas-sa ATI'nın Radeon-X600 model ekran kartlarını hızlandırmak için i915/925 serisi anakartlarına eklemiş. Dünyanın en büyük anakart üreticisi, şu ana kadar piyasanın en hızlı PEG ekran kartlarıyla yapılan testlerde burun farkıyla önde olmanın tadını çıkartıyor. Bu özellik ile ekran kartının grafik işlemcisi ve video belleği, birkaç puan daha hızlanıyor.

CHIP'İN TAVSİYESİ: Bu özelliğin ne kadar da hileli olduğu, sadece tek bir grafik işlemcisinde gücünü gösterebilmesinden ortaya çıkıyor. ATI Radeon X800 XT PE, Nvidia GeForce 6800 Ultra ya da Nvidia GeForce PCX 5750 gibi diğer ekran kartlarında PEG Link Mode hiçbir işe yaramıyor. Tabii eğer bir X600 ekran kartınız varsa, bu özelliği kullanarak Powerstrip gibi programlara gerek kalmadan ekran

kartınızı BIOS'tan overclock edebilirsiniz. PEG Link Mode ayarını Faster yaptığınızda, X600 grafik işlemciniz 3 boyutlu oyunlarda biraz daha hızlanacak.

➔ PCI Express hızı

PCI Express donanımlarında hız artışı

İŞLEVİŞİ: Bu BIOS özelliği ile saat hızı artırılıp, elde ettiğiniz hızlanmayı anakart üzerinde PCI-Express veriyoluna bağlı olan her bileşende hissedebilirsiniz, veri aktarım hızı da buna dahil. Yalnız ethernet kontrolörü gibi PCI-Express bileşenlerinde sorun çıkabilir çünkü unutmayın ki diğerleriyle beraber bu bileşenlerin de hızını artırmış oluyorsunuz.

CHIP'İN TAVSİYESİ: Bu ayarı Auto olarak bırakın çünkü bu özellik şu an için hiçbir fayda sağlamıyor. Şu anda hiçbir PCI-Express donanımı, artırdığınız veri yolu genişliğinden yararlanamaz. PCI-Express ekran kartlarının veri aktarım hızı yer iki yönde de ortalama 4 GB/s civarında, ki bugünlerde kullanılan hiçbir yazılım bu hızın hakkını veremiyor. Eğer daha yüksek bir veri aktarım hızına ihtiyaç duyan bir yazılım piyasaya çıkarsa, işte o zaman anakart bu hızı kendiliğinden yükseltecektir.

İPUÇU: Abit firmasının Socket775 anakartlarında PCI-Express hızını PCI Express Clock ayarıyla değiştirebilirsiniz. Yeni eklenen MyGuru Utility menüsünün altındaki OC Guru seçeneğinden bu işlemi yapabilirsiniz.

➔ CPU Lock Free

Prescott çekirdekli P4 işlemcilerdeki saat çarpan kilidini kırıyor

İŞLEVİŞİ: Bugüne kadar P4 işlemcilerdeki

saat çarpanını değiştirmek mümkün değildi çünkü kilitliydi. Şimdi ise maharetli mühendisler bu kilidi kırdılar; artık çarpan sayısını azaltıp FSB hızını artırarak işlemciyi son derece etkili bir şekilde overclock etmeniz mümkün.

CHIP'İN TAVSİYESİ: CPU-Configuration ya da Jumperfree Configuration menüsü altındaki CPU Lock free seçeneğini Enabled konumuna getirin. Böylece sisteminizi hızlandırmak için çarpan değerini değiştirebilirsiniz (bkz. Ratio CMOS Ayarı).

➔ Ratio CMOS ayarı

Sistemi hızlandıran çarpan değerleri

İŞLEVİŞİ: Çarpan değerlerindeki kilidin kaldırılmasıyla beraber, Prescott tipi P4 işlemcinizin (2,8-3,6 GHz arası) çarpan değerini 14 ile 18 arasında değiştirebilirsiniz.

ASUS anakartlarda bu özelliğe verilen ismin pek akılda kalıcı olmaması nedeniyle, BIOS'ta bu özelliği bulmak kolay değil. Abit ise işleri biraz daha kolaylaştırıp, çarpan değerleriyle ilgili ayarları Multiplier Factor başlığı altında toplamış.

CHIP'İN TAVSİYESİ: Temel olarak iki seçeneğiniz var. Hızları 2,8 ile 3,4 GHz arasında değişen işlemciler yüksek çarpan değerlerine dayanabiliyor, tabii iyi soğutulmaları şartıyla. Çarpan değerini iki kademedan daha fazla arttırmamanızı ise sisteminizin stabilitesi açısından önermiyoruz.

İkinci seçenek ise yüksek performans artışlarına izin veriyor: Çarpan değerini artırdığınızda, doğal olarak işlemcinizin temel frekansı da azalıyor; ama bunu da sisteminizin FSB hızı ile dengeleyebiliyor, hatta artırabiliyorsunuz.

Genel anlamda bütün sistemin performansı artıyor çünkü bellek ve diğer sistem bileşenlerinin de çalışma hızı artmış oluyor.

BIOS AYARLARININ OLMAZSA OLMAZLARI

» En yararlı 8 BIOS ayarı

Yeni BIOS hilelerinin hiçbirisi, eskiden beri bilinen ayarlar düzgün yapılmadığı sürece işe yaramaz. CHIP, en önemli 8 BIOS klasiğini anımsamanıza yardım ediyor.

1 Gereksiz bileşenleri devreden çıkartın

Anakartınız ne kadar yeniyse, üzerinde bulunan tümleşik bileşenlerin sayısı da o kadar fazla demektir. Anakarta ses kartı, WLAN, ekran kartı ve bunlar gibi daha birçok tümleşik donanım eklenmiştir. Kullanmadığınız tümleşik donanımları devreden çı-

özelliği *Virus Protection* kısmından kapatabilirsiniz.

4 Quick Power on Self-Test özelliğini devreden çıkarmak

Eğer sistem sağlıklı bir şekilde çalışıyorsa, her açılışta bellek sayımı yapmak gerekmez. AWARD-BIOS için *Advanced BIOS Features*, AMI-BIOS için ise *Advanced Setup* kısmından bu özelliği *Enabled* konumuna getirin.

5 (Flash) BIOS Protection özelliğini etkinleştirin

Bu ayar BIOS'un silinmesine ya da üzerine tekrar yazılmasına engel olur. Bu yüzden *Enabled* konumunda durması yararlıdır. Sadece BIOS'u güncelleyeceğinizde bu özelliği kapatın. İpucu: Award-BIOS'un bazı sürümlerinde bu özelliğe *Flash Update* adıyla rastlanıyor. Yazma korumasını etkin hale getirebilmek için, bu özelliği *Disabled* durumuna getirmelisiniz.

6 PS/2-Mouse Function Control kullanımı

Herhangi bir IRQ kesmesini boşa almak isteyen donanım meraklıları için bu özellik son derece cazip. Bu ayar *Enabled* konumdayken BIOS, 12 numaralı IRQ'yu bir PS/2 fare için ayırır. Bu yüzden en iyi konum *Auto* olacaktır. Bu sayede sisteme bir fare takılmadığı sürece 12 numaralı kesme, kullanıma açık kalır. BIOS'ta bu özelliğe genellikle *PS/2 Mouse Power on* ya da *PS/2 Mouse Support* başlıkları altında rastlayabilirsiniz.

7 Onboard IR Function kullanımı

Oturma odamızdaki bilgisayarların uzaktan kumanda ile yönetilebildiği bu zamanlarda, kızılötesi özelliği daha da fazla dikkat çekiyor. Eğer sisteminizde kızılötesiyle çalışan bir cihaz takılı değil ise, bu seçeneği *Disabled* konumuna getirebilirsiniz. Eğer anakartınıza bağlı bir kızılötesi bileşen var ise, *IrDA-Mode* ya da *Ask IR Mode*'un devrede kalması daha iyi olur.

8 FSB Spread Spectrum ayarları

Bu özellik, Frontside Bus'ın (FSB) yaydığı elektromanyetik ışımayı en düşük düzeye çekmek için FSB saat hızını yarı yarıya veya büyük bir oranda düşürüyor. Böylece bilgisayar üreticileri CE Güvenilirlik Sertifikası için daha iyi sonuçlar alıyor. FSB'nin saat hızını arttırmanız durumunda bu özellik, sisteminizin stabilitesini bozuyor. O yüzden bu özelliği *Disabled* konumuna getirin. Normal çalışma koşullarında düşük ısısımlı ayar olan 1 % yeterli.

→ CPU Hızı

Frontside-Bus (FSB) hızını artırmak

İŞLEVİŞİ: İşlemci ile kuzey köprüsü arasındaki Frontside-Bus ile veriler iki yönde taşınır. FSB hızı artırılınca, işlemcinin hızıyla beraber bütün sistemin hızında da bir artış olur.

CHIP'İN TAVSİYESİ: Test sistemimiz, çarpan değeri olarak 15 ve FSB hızı olarak 260 MHz seçtiğimizde, 3,9 GHz'lik hızda son derece sağlıklı çalışıyor, 4 GHz'lik hıza ulaşıldığında donanım bileşenleriniz ne olursa olsun sistem çökmeleri başlıyor. Yaptığınız hızlandırma işleminin başarısı, kullandığınız bellek modülleri ve işlemcinizin soğutucusu gibi etkenlere bağlı, yani yüzde 10 ila 15 hız artışını rahatça sağlayabilmeniz için bunlara dikkat etmek gerek.

→ AI NOS

İşlemciniz için değişik ince ayarlar

İŞLEVİŞİ: ASUS'un dinamik overclocking için bulduğu isim "Artificial Intelligence Non-delay Overclocking System". Bu özelliğe sahip bilgisayarlarda performansta otomatik olarak %20'ye varan artışlar görebilirsiniz, yalnız bu artış bilgisayara sadece tam yük altındayken ortaya çıkıyor.

CHIP'İN TAVSİYESİ: *Advanced / Jumperfree Configuration* seçeneğini AI N.O.S. menüsü altında bulabilirsiniz. Bu seçenek, özel bir ince ayar yongasını devreye sokarak sisteme aşırı yüklendiğiniz durumlarda sistemin FSB hızını önceden belirlenmiş bir seviyeye yükseltiyor. Bilgisayarınız boştayken ise AI NOS sistem hızını azaltıp, güç tasarrufu yapıyor ve gürültünün önüne geçiyor. Bizim tavsiyemiz *Turbo N.O.S.* seçeneğindeki *Overclock 10 %* değeri. Hava soğutmalı test sistemimiz (Standart: 3,6 GHz) bu ayarlarla, Pentium 4 işlemciler için dayanma sınırı olan 3,96 GHz hızında gayet stabil bir şekilde çalıştı.

Diğer anakart üreticileri de buna benzer özellikler sunuyor. MSI firması için bu özelliğin adı DOT (Dynamic Overclocking Technology). BIOS'a girip *Frequency/Voltage Control* menüsü altındaki *Dynamic Overclocking* seçeneğini bulun. İlk önce *General* isimli ayarı bir deneyin. Eğer sisteminiz stabilitesini kaybedip çökerse eski ayarlara geri dönün.

Configure Win627BIF Super IO Chipset	
Hi Audio Controller	[Enabled]
Front Panel Support Type	[BB Audio]
Onboard L394 Controller	[Disabled]
Onboard PCIEX GbE LAN	[Enabled]
Onboard 2nd PCIEX GbE LAN	[Disabled]
LAN Option ROM	[Disabled]
Onboard WIFI Controller	[Disabled]
ITE812F Controller	[Disabled]
Silicon Image Controller	[Disabled]
Serial Port1 Address	[3F8/IRQ4]
Parallel Port Address	[378]

karmak hem bilgisayarınızın daha hızlı çalışmasını, hem de önemli kesmeleri geri kazanmanızı sağlar. Award-BIOS'taki *Integrated Peripherals* kısmından, AMI-BIOS'ta ise *Peripheral Setup* kısmından kapatma işlemini yapabilirsiniz.

2 Floppy (Drive) seek özelliğini devre dışı bırakın

BIOS, bilgisayarınızı her açışınızda disket sürücünün yerinde olup olmadığını kontrol eder ve bu da zaman kaybı demektir, sinir bozucu bir ses çıkarması da cabası. Bu yüzden Award-BIOS'un *Advanced BIOS-Features* menüsündeki *Boot up Floppy seek* seçeneğini *Disabled* konumuna getirin. AMI-BIOS'ta bunu yapmak için menülerden *Advanced Setup / Floppy Drive seek / Disabled* sırasını takip etmeniz gerekiyor.

3 Virus Warning özelliğini de kapatabilirsiniz

Bu özellik, açılışta sabit diskinizin Master Boot Record kısmına bulaşan virüslere karşı sizi uyarır. Bu özelliğin gerçek bir virüs saldırısını engellediği pek sık görülen bir şey değil, ayrıca sizi anti-virüs yazılımınızdan da vazgeçirebilecek bir koruma sağlamadığı için, bu BIOS'taki virüs uyarısını rahatça kapatabiliriz. Award-BIOS kullanıcıları için *Advanced BIOS-Features* menüsü altındaki *Virus Warning* seçeneğini *Disabled* konumuna getirin. AMI-BIOS'ta ise bu

HERKES İÇİN GEREKLİ PROGRAMLAR

» En faydalı BIOS ayarlama programları

Birçok bilgisayar kullanıcısı için BIOS karmaşık ve anlaşılması zor bir konu. Neyse ki BIOS kullanmanızı kolaylaştıracak bir sürü yardımcı programı internette bulabilirsiniz.

CrystalCPUID

Freeware olarak internetten indirebileceğiniz bu program ile işlemcinizin tipi ve çalışma hızı gibi sistem bilgilerine ulaşabilirsiniz. Daha da ileri gidip Windows

üzerinden sadece bu programı kullanarak, AMD işlemcilerin saat çarpımını bilgisayar çalışırken bile değiştirme imkanınız var. Bu programı www.crystallmark.info internet sitesinde bulabilirsiniz.

UniFlash 1.37

Sık aralıklarla BIOS güncellemesi yapan ya da anakart değiştiren deneyimli kullanıcılar, her seferinde anakart üreticisinin Flash yazılımını kullanmaya mecbur

değiller. UniFlash piyasada bulunan her tip FlashROM ile uyumlu. İndirmek için www.rainbow-software.org adresini ziyaret edebilirsiniz.

CPU-Z

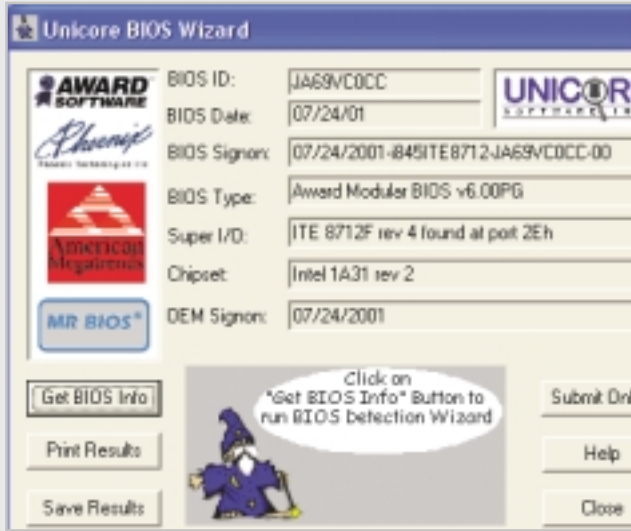
Bu ücretsiz program için, overclock yapanların kullandığı en önemli araç diyebiliriz. Yeni sürümü 1.24 ile AMD Sempron gibi yeni işlemcileri ve PCI-Express ekran kartlarını tanıyabiliyor.

Bu yeniliğe ek olarak overclock meraklılarına bellek ile ilgili zamanlama bilgileri (SPD ve Latency) gösterebiliyor. İsteğe bağlı olarak bu bilgileri HTML formatında da verebiliyor.

Daha fazla bilgiyi www.cpuid.com adresinde bulabilirsiniz.

Unicore BIOS-Wizard

Bu ufak araç, üretici ve BIOS-ID gib en önemli BIOS bilgilerini okuyor. Bu bilgiler, BIOS'unuz için doğru güncellemeleri bulurken size yardımcı oluyor. Ücretsiz dağıtılan Unicore BIOS-Wizard programını www.mrbios.com/bioswiz/ adresinden edinebilirsiniz.

Sözme Bilgi: BIOS ile ilgili bilgileri bulan bu sihirbaz, *Get BIOS-Info* butonuna tıkladığınızda BIOS güncellemesi için gereken tüm bilgileri size sunuyor. En önemli sürümleri de destekliyor.

İpucu: *Advanced / Jumperfree Configuration* menüsü altındaki *AiBooster Support* seçeneğini *Enabled* konumuna getirirseniz, Windows altında çalışan AiBooster yazılımını da kullanmaya başlayabilirsiniz (yazılımın yeni sürümü için www.asus.com.) Bu program sayesinde yukarıda bahsettiğimiz değerleri Windows altından da değiştirip kontrol edebilir ve AiBooster yongasının sistem hızını ne kadar artırdığını ya da duruma göre azalttığını anlayabilirsiniz. Bunu yaparak zamandan tasarruf etmek elinizde.

→ SATA Modu

SATA sabit diskler için farklı çalışma modları

İşleyişi: SATA veriyoluna bağlanmış olan sabit diskler, değişik çalışma yöntemlerine sahipler. BIOS'taki bu ayar ile SATA bağlantılı sabit diskinizin IDE mi, RAID mi, yoksa sadece Serial-ATA-2 tipindeki yeni sabit disklerin desteklediği AHCI (Advanced Host Controller Interface) modunda mı çalıştığını öğrenebilirsiniz.

CHIP'in tavsiyesi: Award BIOS'larda bulunan *Integrated Peripherals / OnChip IDE Device* menüsüne girin. *SATA Mode* bölümünde *IDE*, *RAID* ve *AHCI* arasında bir seçim yapabilirsiniz.

İpucu: BIOS sürümlerinin bazılarında *RAID* seçeneği, sadece *OnChip Serial ATA* ayarları *Enhanced Mode* konumundayken açılıyor.

AMI-BIOS'ta ise işler biraz farklı yürüyor: *Integrated Peripherals / SATA Devices Configuration* menüsüne girip *ATA/IDE Configuration* seçeneğini *Enhanced* konumuna getirin, sonra da *IDE*, *AHCI* veya *RAID* çeşitlerinden birini seçin.

İpucu: Yeni anakartlarda SATA girişinin yanında eski tip E-IDE bağlantısına da rastlayabilirsiniz. Buna bağlı sabit diskler artık *P-ATA Devices* olarak adlandırılıyor. AWARD BIOS'taki *OnChip Serial ATA* ya da AMI-BIOS'taki *ATA/IDE Configuration / Compatible* seçenekleri, eski ve yeni sabit diskleri aynı anda çalıştırmanıza imkan veriyor. ■

MH / Mete Pınar, mete@chip.com.tr

Yapay zeka destekli overclocking: AiBooster sisteminizi çok dinamik bir şekilde hızlandırabiliyor, öyle ki CHIP test laboratuvarındaki test sistemimizi 3,96 GHz hızında çökmeden çalıştırabildi.

İÇİNDEKİLER

63

Anakart
Abit Fatalıty
Dijital fotoğraf makinesi
Akita Taurus DC6081
CPU soğutucu
Asus Star Ice

64

TFT LCD monitör
Asus PG17
Kasa
Asus Vento 3600
ADSL modem
Billion Bipac 7400W

66

Güç kaynağı
Cooler Master Real Power RS-450
Dijital fotoğraf makinesi
Pretec DC-4330
Bellek kartı
Kingston CF Elite Pro

68

Harici disk kutusu
Raidsonic Icy Box IB-138
MP3 çalar
MPIO Digital Cool
Anakart
Foxconn 925XE7AA

70

Sabit disk
Seagate ST3400832AS
Harici sabit disk
Seagate ST3200823A-RK
TV kartı
Inca Digital Satellite

72

Mini PC
Shuttle-XPC SB75G2
UPS
Tunçmatik Ecotech 600VA
Switch
W-Linx Mini Switch

74

Sabit disk
Western Digital Raptor 740GD
Anakart
Gigabyte GA-K8NF-9
Kasa
MSI Megabook S250

76

Dizüstü bilgisayar
LG LU20-563T

78

MP3 çalar
Creative Zen Micro

CHIP ONLINE

Geçmiş sayılarda tanıtılan ürünlerden bazılarını www.chip.com.tr/donanim adresinde bulabilirsiniz.

Yeni Donanım TESTLERİ

Bilgisayar piyasasına her ay yeni ürünler katılıyor. CHIP Test Merkezi olarak, bu ürünleri mümkün olduğunca tanıtmayı hedefliyoruz. Her ay bu sayfalarda yeni ve ilginç donanım ürünlerinin incelemelerini bulabilirsiniz.

■ Ayın ürünü olarak seçtiğimiz Creative Zen Micro, şık tasarımı ve piyasadaki Jukebox'lardan küçük ebatlarıyla dikkat çekiyor. Anlaşılan o ki, Apple'ın iPod'una Zen ile karşılık veren Creative, daha küçük ebatlardaki iPod Mini'ye karşı da kendi silahını hazırlamakta gecikmemiş. 5 GB kapasiteli ürün, radyo ve ses kayıt özelliğine de sahip. 10 farklı renkte satılan Zen Micro, dokunmatik tuşlardan oluşan bir ön panele sahip. Kapasitesine baktığımızda ortalama büyüklükte bir müzik arşivini bünyesine sığdırdığını görüyoruz. Bu ay, dikkatimizin yoğunlaştığı bir diğer ürün de, LG'nin LU20 adlı dizüstü modeli. Ürün, 180 derece dönebilen ve katlanabilen ekrana sahip. Pentium M (Dothan) 1,6 GHz işlemcisi ile performansı boyutları ve ağırlığı ile ergonomi arayanları memnun edecek bir donanım. Üzerinde kart okuyucu, WLAN desteği ile USB ve Firewire

çıkışlarının bulunuyor olması da, onu her tip ihtiyacı karşılar nitelikte kılıyor. Diğer ürünler arasında, hızla yaygınlaşan uydu TV'yi PC'nize taşıyabilen Inca Satellite TV kartı bulunuyor. Eğer dijital yayınları seyretmek istiyorsanız MPEG-4 kayıt yapabilen bu ürüne bir göz atmalısınız. İncelediğimiz ürünler arasında overclock ve etkin soğutma yapmak isteyenleri memnun edecek tipte ürünler de var. Bunlar Asus Star Ice işlemci fanı ve 450W gerçek çıkış sağlayan Cooler Master Real Power. Bir diğer yandan, sistemlerini yeni bir işlemci gücüyle takviye ederek Serial ATA, PCI Express, DDR2 gibi çeşitli güçlü güncellemelere de sahip olmak isteyen okuyucularımız Foxconn 925XE, ECS 848P-A7 ile nForce4 yonga setine sahip Gigabyte GA-K8NF-9 anakartları incelemeli.

Aytun Çelebi, aytun@chip.com.tr

DEĞERLENDİRME

Donanım test sayfalarında, ürünler hakkında detaylı bilgi ve ürünleri puanlandırarak bir not sistemi bulabilirsiniz. Puanlama sisteminin karmaşık olmaması için iki kategori oluşturduk. Bunlar "CHIP Puanı" ve satın almada önemli bir rol oynayan "Fiyat/Performans Oranı".

Tüm ürünleri daha önce belirlediğimiz test platformu ve test kriterlerine uygun olarak inceleyip değerlendiriyoruz. Böylece önceki aylarda yer alan benzer ürünleri de birbirleri ile karşılaştırma fırsatını yakalayabilirsiniz. Bu yeni puan sisteminin ürünleri daha kolay

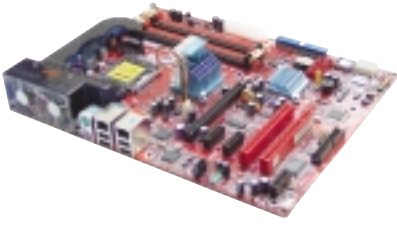
değerlendirip sıralandırmak için uygun gördük. Böylece puanlandığımız ürünleri başka ürünler ile kıyaslayıp size göre bir alternatif oluşturup oluşturmadığını belirleyebilirsiniz. Ürünlerin teknik verilerini ayrıca bir kutu halinde vermemizin sebebi ise, ürünler arasında karşılaştırmayı kolaylaştırmak. Burada test edilen ürünler, eğer puanları tutarsa her ay güncellediğimiz TOP 10 listelerimizde yer alabilecekler. Bu sayede piyasada bulunan en iyi 10 ürünü bir bakışta görebilirsiniz. Top 10 listelerinin tamamına www.chip.com.tr adresinden de ulaşabilirsiniz.

TOPLAM CHIP PUANI

çok iyi	■■■■■	(100–90 Puan)
iyi	■■■■■	(89–75 Puan)
orta	■■■■■	(74–60 Puan)
vasat	■■■■■	(59–45 Puan)
kötü	■■■■■	(44–20 Puan)
çok kötü	■■■■■	(19–0 Puan)

FİYAT/PERFORMANS

çok iyi	■■■■■	(100–90 Puan)
iyi	■■■■■	(89–75 Puan)
orta	■■■■■	(74–60 Puan)
vasat	■■■■■	(59–45 Puan)
kötü	■■■■■	(44–20 Puan)
çok kötü	■■■■■	(19–0 Puan)

Anakart**ABIT FATALITY**

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS

FİRMA Escort, Ems, Prodigy
BİLGİ İÇİN (212) 340 60 00,
(232) 489 42 02, (212) 272 18 18
FİYAT 300 \$ + KDV

TEKNİK VERİLER

Form faktörü ATX
Yonga seti Intel 925XE
İşlemci yuvası LGA 775
FSB hızı 1066/800 MHz
Bellek yuvası 4 x DDR2 SDRAM
Yuva sayısı 1x PCI-E X16, 2 x PCI-E X1, 2x PCI

Dijital fotoğraf makinesi**AKITA TAURUS DC6081**

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS

FİRMA Hızlı Sistem
BİLGİ İÇİN (212) 671 10 71
WEB www.hs.com.tr
FİYAT 129 \$ + KDV

TEKNİK VERİLER

Algılayıcı 4MP CCD
Çözünürlük 2.304x1.728 piksel
Bağlantılar USB, TV-Out, DC-IN/USB,
TV-Out, DC-IN
Bellek 16MB dahili / SD kart
Güç kaynağı 2 adet AA pil
Boyut / Ağırlık 96x51.5x30mm / 200gr

CPU soğutucu**ASUS STAR ICE**

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS

FİRMA Çizgi
BİLGİ İÇİN (212) 356 70 70
WEB www.cizgi.com.tr
FİYAT 59 \$ + KDV

TEKNİK VERİLER

İşlemci desteği Socket T, Socket 478, K7, K8
Konnektör 2 tane 3 pin'li
Fan hızı 1.500~4.500 rpm
Fan boyutları 80x80x25 mm
Heatsink boyutları 86x80x120 mm
Ağırlık 680 gr

ABIT'İN ÖLÜMCÜL DARBESİ: Abit'in en hızlı PC'yi isteyen iddialı kullanıcılar için ürettiği anakartı Fatal1ty, şu günlerde epey popüler. "Built to Kill" sloganıyla satılan anakart, kare/sn oranının çok önemli olduğu Quake, Doom ya da Counter-Strike gibi oyunlar için ideal özelliklere sahip. Ayrıca overclock için de mükemmel bir platform olan Abit Fatal1ty, Intel'in en yeni yonga seti olan 925XE'yi kullanıyor. Dual Otes fan teknolojisiyle anakart üzerindeki bileşenlerin ömrü uzarken deneyimli kullanıcılara da ciddi bir overclock potansiyeli sunulmuş oluyor. Çift ethernet birimi önemli bir esneklik sağlarken, Dolby Digital Live ve 7.1 kanal destekli entegre ses donanımı sayesinde ayrıca ses kartı satın almadan yüksek kaliteli ses elde ediliyor. Anakartın üzerindeki LED'ler sayesinde, PC'niz hoş bir görünüme sahip oluyor. Abit'in kendine özgü bir yonga ile desteklediği mikro Guru teknolojisini de destekleyen anakart, üst seviye kullanıcılara yönelik.

SONUÇ: Performans, stabilite, esneklik ve zengin özellikler: Abit, Fatal1ty ile gerçekten mükemmel yakın bir anakart üretmeyi başarmış.

- + Yüksek performans
- + Overclock için ideal
- + Çift Ethernet

DEV BASKILAR İÇİN 6MP: Dijital fotoğrafçılık, baskı ve dijital işleme alanlarında da hızla geliyor. Bu da ufak ebatlardaki makineleri yüksek çözünürlükleri desteklemeye zorluyor. Küçük kameralar büyük baskı isteyenlere interpolasyon ile yardımcı oluyorlar. Akita DC6081 de interpolasyon kullanarak 6 Megapiksel çözünürlükte resim çıkışı verebiliyor. Ayrıca dijital fotoğrafın yeni kullanım alanı olan fotoğraf işleme için PhotoSuite ve PhotoVista yazılımlarıyla birlikte geliyor. 1,5 inç boyutunda LCD ekrana sahip olan ürün, biraz hantal bir görünüme sahip, ancak hafif. Gümüş rengi dış yapısı, şık bir kılıf ve askıyla tamamlanmış. Ürün, 320X240 çözünürlükte 24fps hızında video çekebiliyor fakat üzerinde mikrofon bulunmuyor. Optik zumun bulunmaması bizce kayıp, bunun yerine 2X dijital zum mevcut. Daha çok otomatik ayarlar bulunan DC6081'de, düşük ışıktaki yaptığımız çekimlerde de görüntü kalitesinin ortalamının altına düşmediğini gördük.

SONUÇ: Yazılım desteği ve büyük baskı yapabilmesi ile profesyonel olmayan kullanıcılara yönelik bir ürün.

- + 6MP ile büyük baskı olanağı
- + Beraberindeki yazılımlar kullanışlı
- Optik zum bulunmuyor

DEV SOĞUTMA GÜCÜ: Soğutma çözümüne ihtiyaç duyan kullanıcılar, işe işlemciden başlıyor. Eğer bir işlemci soğutmasını güçlendirmek istiyorsanız, bu da sesin artacağı anlamına geliyor. ASUS Star Ice, işlemciyle birlikte gelen fandan daha üst seviye bir soğutma performansı sunarken, sessiz olmasıyla da beğenimizi kazandı. Sıradan işlemci fanına oranla büyük olmasını, renkli ve transparan yüzey ile UV ışıkları unutturuyor. ATX sistemlere kolayca kurulabilen bu soğutucu, hem Intel hem AMD sistemlere uygun. Bakır bir yüzey üzerinde 3 heatpipe'a sahip olan Star Ice'ı stabil bir şekilde yerleştirebilmek için anakartı çıkartarak arka destek malzemelerini takmak gerekiyor. 80mm boyutundaki fana aynı boyda bir ek yapılabilmesi de üst düzey soğutma isteyenleri tatmin edecek. Ürün işlemci soğutmasını yaparken kasa içi hava sirkülasyonunu da kontrol altına alarak, sıcak havanın doğru şekilde dağılımını sağlıyor. Beraberindeki 3,5 inç boyutundaki kontrol paneliyle de fan hızını ayarlamak mümkün.

SONUÇ: İyi bir soğutma arayanlara, kontrol edilebilir ve stabil bir çözüm sunuyor.

- + Intel ve AMD uyumluluğu
- + Kontrol paneli ve ek fan desteği
- Son seviyede ses artıyor

CHIP TOP 10 | 7. Sıra

TFT LCD monitör

ASUS PG17

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS

FİRMA Boğaziçi, Hızlı Sistem, Index
BİLGİ İÇİN (212)217 29 29,
(212) 671 03 51, (212) 312 05 05
FİYAT 345 \$ + KDV

TEKNİK VERİLER

Ekran	TFT LCD
Görüntü alanı	17 inç
Maksimum çözünürlük	1.280x1.024 piksel
Güç tüketimi	Düşük güç tüketiminde 2 Watt
Boyut	395 x 425 x 198 mm.
Ağırlık	5 Kg.

Kasa

ASUS Vento 3600

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS

FİRMA Boğaziçi, Çizgi
BİLGİ İÇİN (212) 217 29 29,
(212) 356 70 70
FİYAT 160 \$ + KDV

TEKNİK VERİLER

Desteklenen yapı	Standard ATX
Genişleme Yuvası	7 adet
Fan	2 adet
Kasa Malzemesi	0.8 mm SECC
Boyutu	300x527x627 mm
Diğer	4 USB ve ses çıkışı/mikrofon girişi

ADSL modem

BILLION BIPAC 7400W

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS

FİRMA Turcom
BİLGİ İÇİN (212) 359 29 29
WEB www.turcom.com.tr
FİYAT F.A.

TEKNİK VERİLER

Arabirim	4 Ethernet, 802.11b, PS2
Yönlendirici	DHCP, DDNS, IP Routing, NAT, VPN
ADSL desteği	12Mbps down, 1Mbps up
Bridge desteği	Ethernet to ADSL self learning – Transparent Bridging (IEEE802.1D)

ASUS'TAN YENİ TFT MONİTÖR: : Asus, TFT pazarına etkili ürünleri ile girmeyi planlıyor. Bu ürünlerin en iyi örneklerinden biri Asus PG17 modeli. 17 inç büyüklüğünde görüntü alanına sahip bu LCD monitör, ergonomisi ve şık tasarımı ile dikkatimizi çekti. ASUS PG17 birçok ayarı otomatik yapılabilesinin yanında, 250 CD/m² parlaklık ve 450:1 kontrast değerleri ile metin, resim ile film gibi çeşitli uygulamalarda optimal bir görüntü kalitesi sunabiliyor. 16 ms'lik düşük erişim zamanı multimedya uygulamaları için iyi bir seçenek. Buna 1.280 x 1.024 piksel çözünürlük eklendiğinde, karşımıza güçlü bir monitör çıkıyor. Kablo karmaşasını engellemek için güç adaptörünün dahili olarak sunulması beğendiğimiz bir özellik. Görüş açısının dikeyde 160, yatayda ise 130 derece olması geniş bir alan içerisinde zorluk yaşamadan ekranın görülebilmesini sağlıyor. Ayrıca üzerindeki girişler eski tip ekran kartları ile sorunsuz kullanılabileceği anlamına geliyor.

SONUÇ: Sunduğu teknik özellikleri ve uygun fiyatı ile göze çarpan ürün, piyasaya uygun bir seçenek oluşturmayı başarıyor.

- + D-SUB ve DVD-I girişleri
- + Düşük güç tüketiminde 2 Watt harcıyor
- + Şık tasarım

GELECEK MASAÜSTÜNÜZDE: Asus Vento 3600, yenilikçi tasarımı ile yeni kasa almak isteyen kullanıcılara mükemmel bir çözüm sunuyor. Ürünün dış yapısı diğer kasalara hiç benzemiyor, yuvarlak hatlarının ve üzerinde kullanılan malzemenin çok şık durduğunu söylemeliyiz. Kasanın ön tarafı pratik bir kullanım hedeflenerek tasarlanmış. Sürücü kapağı yukarı doğru açılıyor. Alt tarafa doğru genişleyen yapısı ilgi çekici. Genişlemesinin sebebi şu: Hava ön taraftaki hava kanallarından içeri girerek soğutma sağlıyor. Yan kapak vida-sız yapıya sahip, üzerindeki anahtar çevirince kapak serbest kalıyor ve işlemcinin üzerine geliyor. Burada hava kanalı ve toz filtresi bulunmakta. Arka tarafta 12 cm'lik ve ön taraftaki 8 cm'lik fanlar sayesinde içeriye giren hava akımının soğutma açısından verimli bir şekilde dolaşması sağlanıyor. Buna ek olarak kasanın iç montaj işlemi oldukça rahat; kartların vida-sız montajı için kilitler konulmuş.

SONUÇ: Artık kasanızı saklamanıza gerek yok. Asus Vento 3600, güçlü görselliğiyle de masaüstünüzün vazgeçilmez parçalarından biri olacak.

- + Vidasız yapı
- + Yenilikçi bir dış görünüm
- + Etkili soğutma

ADSL2 İLE DAHA HIZLI İNTERNET: BIPAC7400W'nin en önemli farkı, ADSL2 destekliyor olması. Avrupa'da ADSL2'ye geçilmeye başlandığı düşünülürse, geleceğe dönük bir harcamayı önlediği gibi 12Mbps download ve 1Mbps upload hızını destekliyor. Virtual Private Network (VPN) ile özel ayarlara gerek olmadan kolay paylaşım ve QoS sayesinde ofis uygulamalarında rahat kullanım sağlıyor. Entegre güvenlik duvarı sayesinde DoS saldırılarını engelleyebilmesi ile kablosuz ağ kullanıcıları için 64 ve 128 bit'lik WEP desteğine sahip olması kurumsal kullanıcıların içini rahat ettirecek. Web ve konsol portu kullanılarak ayarlama yapılabilen ürünün, DDNS sayesinde ücretsiz dinamik alan adı sağlayıcılarından faydalana-bilmesi de statik IP adresi olmayan kullanıcılara yarayacak. Günümüze dönük en hoş özelliği olan UPnP, internet bağlantısı destekleyen oyun konsolu vb. cihazların otomatik ayarlarla internete bağlanmasını sağlıyor.

SONUÇ: Teknik veriler açısından oldukça başarılı fakat açılma süresi benzerlerinden biraz daha uzun.

- + Geleceğe yönelik ADSL2 desteği
- + Kablosuz ağ ve bağlantı güvenliği
- + VPN, DDNS ve UPnP gibi ek özellikler

CHIP TOP 10 | 10. Sıra

Güç kaynağı**COOLER MASTER REAL POWER RS-450**

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS

FİRMA Dijital Center
BİLGİ İÇİN (212) 217 40 20
WEB www.dijitalcenter.com
FİYAT 109 \$ + KDV

TEKNİK VERİLER

Form faktörü ATX
Giriş voltajı 90~264V
Giriş akımı 115 Vac'de 8A / 230 Vac'de 4A
Çıkış kapasitesi 450W
Boyut 150x140x86 mm
Diğer Ön panel göstergesi

Dijital fotoğraf makinesi**PRETEC DC-4330**

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS

FİRMA Hızlı Sistem
BİLGİ İÇİN (212) 671 10 71
WEB www.hs.com.tr
FİYAT 159 \$ + KDV

TEKNİK VERİLER

Algılayıcı 4 MP CCD
Çözünürlük 2272x1074
Arabirim USB 1.1, TV-Out
Bellek yuvası SD kart
Boyut 88.5x54.5x24-27.5 mm
Ağırlık 125 gr

Bellek kartı**KINGSTON CF ELITE PRO**

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS

FİRMA Armada
BİLGİ İÇİN (212) 230 89 80
WEB www.armada.com.tr
FİYAT 430 \$ + KDV

TEKNİK VERİLER

Kapasite 4GB
Kapasite türü Compact Flash Type I
İşletim sistemi Windows / MAC
Çalışma ısısı 0 – 60 C
Depolama ısısı -20 – 85 C
Boyut 36.4x42.8x3.3 mm

GÜÇ BU KUTUDA ARTIKI: 300W çıkışlı ATX güç kaynakları, düzenli güç beslemesi konusunda yetersiz kalabiliyor. Özellikle overclock yapmayı düşünenler için en iyisi, standardın (300W) üzerinde bir çıkışa sahip güç kaynağı kullanmak. Soğutma konusunda başarılı ürünleriyle tanınan Cooler Master'ın yeni ürünü olan RS-450 bu amaca hitap ediyor. 120mm boyundaki mavi ışıklı fanı, şık bir görünüm arayanlara yönelik. Ayrıca arka yüzeyin petekli olması kasa içi hava sirkülasyonunun düzenlenmesine katkıda bulunuyor. 25dB ses seviyesinde, yani oldukça sessiz çalışan bu ürünün kutusundan ATX 2.0 standardına uyumlu kablolar ve bir adet güç paneli çıkıyor. 3,5 inç sürücü yuvasına takılan bu panelden, ürünün performansı karanlıkta bile kontrol edilebiliyor. RS-450'de iki adet de Seri ATA güç çıkışı bulunuyor. Güç kabloları kolay farklı bir yapıya sahip oldukları için kolayca takılıp çıkartılabilir.

SONUÇ: 80 cm'lik kablosuyla oldukça büyük kasalarda bile kullanılacak ürün, stabil çalışıyor ve fazla güç arayan kullanıcılara uygun.

- + Her ihtiyacı karşılayacak güç çıkışı
- + Performans kontrolü ve sessiz çalışma
- Paneldeki değer zor okunuyor

4 MEGAPIKSEL ŞIKLIĞI: Pretec her geçen gün yeni bir ürünle dijital fotoğraf alanındaki yerini sağlamlaştırıyor. Bu ay elimize geçen DC-4330 modeli gümüş bir dış yapıya sahip. 4 Megapikselli CCD algılayıcısı ile 3X optik zum yapılabilir. Fotoğrafları büyüten dijital zum ise 3.6X etkili. Dijital fotoğraf makinelerinin faydalı olduğu durumlardan birisi, fotoğrafı çekerken son halinin LCD ekran üzerinden görülebilmesi. 2 inç boyutunda büyük bir LCD ekrana sahip olması, çeşitli detayların net görülmesini sağlıyor. Bu da 2.272x1.074 piksel çözünürlükte fotoğraf çekebildiği anlamına geliyor. Hazır modlara ağırlık verilen makinenin makro mesafesinin 5 cm olması, dolayısıyla yakın çekimler yapabilmesi bizi etkiledi. Bellekle sınırlı olmak üzere video kaydedebilen ürün, bu videoları AVI formatında saklıyor. Dahili mikrofon ile videolar sesli kaydedilebiliyor, bunun bir diğer getirisi de çeşitli sesli hatırlatmaların bellekte saklanabilmesi.

SONUÇ: Çok fazla makine ayarı ile uğraşmadan otomatik fotoğraf çekmeyi düşünenleri memnun edecek, şık bir ürün.

- + Şık görünüm ve büyük LCD ekran
- + PhotoSuite ve PhotoVista yazılımları
- SD kart gelmiyor, dahili belleği yok

PERFORMANS VE KAPASİTE AYNI KARTTA:

Bellek kartlarının kullanım alanlarıyla birlikte kapasiteleri de genişliyor. Öyle ki, bize gönderilen Kingston Elite PRO adlı Compact Flash kart, 4GB kapasiteyle neredeyse bir DVD dolusu veri taşıyabiliyor. Bunun avantajları; tüm cihazlardaki veriyi tek bir noktada tutabilme ve bir kart okuyucu ile kolayca aktarabilme. Elite PRO, sıradan Compact Flash bellek kartları gibi MLC (Multi Level Cell) teknolojisini kullanmıyor. Onun yerine kullandığı SLC (Single Layer Cell) sayesinde her bellek hücresinde MLC'nin yarısı, yani tek bitlik veri saklıyor. Yüksek kapasiteli kartlarda kullanılan SLC maliyeti artırıyor. Bununla birlikte güç tüketimi, az da olsa düşüyor. Yaptığımız testlerde bu ürünün herhangi bir Compact Flash belleğin çok daha altında bir rastgele erişim süresine sahip olduğunu gördük. Hatta bu kart üzerinden bir video dosyasını sorunsuz bir şekilde seyredebildik.

SONUÇ: Yüksek performans ve kapasiteye ihtiyaç duyanlar için harika bir ürün. Ne yazık ki, CF kullanan cihazların sayısı azalıyor.

- + 4 GB'lık dev kapasite
- + Düşük rastgele erişim süresi
- Compact Flash yaygınlığını kaybediyor

Harici disk kutusu

**RAIDSONIC ICY BOX
IB-138**

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS

FİRMA Dijital Center
BİLGİ İÇİN (212) 217 40 20
WEB www.dijitalcenter.com
FİYAT 39 \$ + KDV

TEKNİK ÖZELLİKLER

Arabirim	SATA
Desteklenen donanım	SATA disk
Materyal	Alüminyum
Boyutlar	190x146x42 mm
Ağırlık	750 gr
Diğer	Fan ve 2 kademeli kilit

MP3 çalar

MPIO DIGITAL COOL

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS

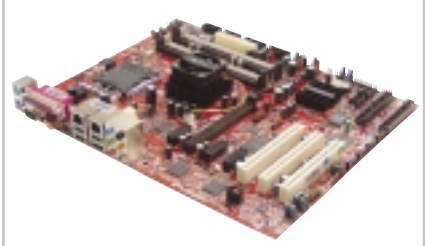

FİRMA Hızlı Sistem
BİLGİ İÇİN (212) 671 10 71
WEB www.hs.com.tr
FİYAT 159 \$ + KDV

TEKNİK VERİLER

Arabirim	USB 2.0
Güç	Dahili lityum iyon pil
Bellek	256 MB
Ağırlık	28 gr (pil hariç)
Boyut	30x50x12.8 mm
Diğer	ID3 etiket desteği, boyun askısı, WMA desteği

Anakart

FOXCONN 925XE7AA

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS

FİRMA Çözüm, Kont
BİLGİ İÇİN (216) 540 64 74
444 00 52
FİYAT 255 \$ + KDV

TEKNİK ÖZELLİKLER

Form faktörü	ATX
Yonga seti	Intel 925E + ICH6R
İşlemci yuvası	LGA 775
FSB hızı	800/1066 MHz
Bellek yuvası	4 x DDR2 SDRAM
Yuva sayısı	1 tane X16, 3 tane X1 PCI Express, 3 tane PCI

VERİLERİNİZ GÜVENİLİR ELLERDE: Sabit diskiniz serin kalsın, korunsun ve taşırken verileriniz zarar görmesin istiyorsanız, size tavsiyemiz: RaidSonic ICY BOX IB-138. Bizlere taşınabilir bir SATA çözümü sunan ürünü kasanın 5,25 inç sürücü yuvasına takmanız yeterli. İçersine yerleştirebileceğiniz Seri ATA arabirimli diski, otomatik çıkarma – takma özelliği ile makine açık veya kapalı olsun, sorunsuz bir biçimde sisteme eklemek mümkün. Birlikte gelen anahtarı ile diski kutunun içersine kilitleyebilirsiniz de. Böylece sizin isteğiniz dışında kutuya disk takılıp çıkarılması önlenmiş oluyor. İçerisinde bulunan 4 cm büyüklüğündeki soğutma fanı, kutunun içersinde iyi bir hava sirkülasyonu sağlıyor. Ön tarafında bulunan güç, çalışma ve ön LED'leri durum bilgisi sağlıyor. Ayrıca Seri ATA'nın getirdiği avantaj ile 150Mb/sn veri aktarım hızından sonuna kadar faydalanılabiliyor.

SONUÇ: Ürünü takarken ya da çıkarırken bilgisayarınızı kapamanıza gerek olmasa en beğendiğimiz özelliği. SATA diskleri desteklemesi de bu cihazlardan olan yegane beklentimizi karşıladı.

- + SATA diskler takılabiliyor
- + Sessiz çalışan fan
- + Alüminyum yapı ile etkili soğutma

BOYNUNUZDAKİ MÜZİK KUTUSU: MP3 çalarlar avuç içinde kaybolan cihazlar haline gelmeye başladı. Bunun en güzel örneği de MPIO'nun bu minik MP3 çaları. Boyun askısı ile kolayca taşınabilen Digital Cool, benzer ürünlerde görülmeyen şık bir yapıda. Bilgisayara bağlamak için kulaklık girişini USB çıkışına dönüştüren ufak bir aparat ve USB uzatma kablosu birlikte geliyor. Kulaklığın ürüne takılan kısmı çevrilmeden çıkmıyor, bu da en hareketli anlarda bile ürünün boynunuzda kalacağına dair güven veriyor. Kontrol düğmeleri iki satırlık LCD ekranın etrafına yerleştirilmiş. Eğer LCD ekranı parmak izleri, çizikler ya da yağmurlu havalarda neme karşı korumak isterseniz kütudan çıkan şeffaf kılıfla birlikte kullanmak mümkün. MPIO'nun dahili pili USB portundan 3 saatte şarj oluyor. Ürün, tam şarj ile yaklaşık 10 saat MP3 ve WMA çalabiliyor. Bunlara ek olarak 6 farklı eko-layzır seçeneği ve ses kayıt yeteneği de bulunuyor.

SONUÇ: MPIO, flash belleğe sahip şık bir MP3 çalar arayanları memnun edecek bir ürün.

- + Mükemmel ergonomi ve şık görünüm
- + Boyun askısı ile kablo çıkma derdi yok
- Doğrudan USB bağlantısı yok

TEPEDEN TIRNAĞA YENİLENİN: Foxconn benzerlerinin aksine yeni teknolojileri sunmakta oldukça cömert davranıyor. Eğer çok yüksek bir ücret ödemeden LGA 775 işlemci, Seri ATA, DDR2 ve PCI Express kullanmak istiyorsanız bu sisteme göz atabilirsiniz. DDR2 bellek yuvaları çift kanaldan destekliyor ve 400/533Mhz hızında bellekler takılabiliyor. Burada performansı artıran bir unsur, Intel'in PAT teknolojisiyle faydalanılması. PAT, FSB ve bellek frekansını belirli bir oranda tutarak, bellek ve işlemci arasındaki iletişimi optimize ediyor. Bunun getirisi de 3B oyunlar ve DVD filmlerde ortaya çıkıyor. Bunun dışında yeni ses standardı olan High Definition Audio teknolojisi de 7.1 tümleşik ses kartı ile ediniliyor. 8 adet RAID destekli SATA yuvasına ek olarak ATA 133 üzerinde de RAID desteği mevcut. Kartın üzerinde yer alan diğer bileşenler 2 adet Gigabit ethernet, 4 adet USB 2.0 ve 1 adet IEEE1394 yuvası.

SONUÇ: Yeni teknolojileri kullanarak süper-bilgisayar oluşturmak isteyenlere hitap eden ortalama maliyete sahip bir anakart çözümü.

- + Çift kanal DDR2 ve PAT desteği
- + High Definition Audio standardı
- + ATA ve SATA üzerinden RAID yapabiliyor

Sabit disk

SEAGATE ST3400832AS

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS

FİRMA Datagate
BİLGİ İÇİN (212) 321 41 41
WEB www.datagate.com.tr
FİYAT 418 \$ + KDV

TEKNİK VERİLER

Arabirim	Seri ATA
Kapasite	400 GB
Bellek	8 MB
Dönüş hızı	7200 RPM
Boyut	26x101x147mm
Ağırlık	635 gr

Harici sabit disk

SEAGATE ST3200823A-RK

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS

FİRMA Datagate
BİLGİ İÇİN (212) 321 41 41
WEB www.datagate.com.tr
FİYAT 256 \$ + KDV

TEKNİK VERİLER

Arayüz	USB 2.0, IEEE 1394 FireWire
Kapasite	200 GB
Dönüş hızı	7.200 RPM
Bellek	8 MB
Erişim zamanı	8,5 ms

TV kartı

INCA DIGITAL SATELLITE

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS

FİRMA Pasifik
BİLGİ İÇİN (212) 212 88 65
WEB www.pasifikbilgisayar.com
FİYAT 106 \$ + KDV

TEKNİK VERİLER

Arabirim	PCI
Tuner girişi frekansı	950 - 2150 MHz
Anten ve LNB kontrol	22KHz
Bağlantılar	LNB-OUT/IN
Video formatı	MPEG-IV
Audio formatı	MPEG-II Audio Layer I & II

MASAÜSTÜNDE DEV KAPASİTE: Seagate'in yeni sabit disk boyutunu gördüğümüzde ilk aklımıza gelen, yakın bir zamanda gigabyte'lık kapasitelere veda edeceğimiz oluyor. Masaüstü PC'ler için dev veri ambarı olma görevini üstlenebilecek bu sabit disk, tam 400 GB kapasiteye ve Seri ATA arabirimine sahip. Böylece mümkün olan en yüksek hızda veri transferi yapılabiliyor. NCQ (Native Command Queuing) adlı komut protokolü ile birden çok işlemi bir arada gerçekleştirmek mümkün. Bu teknoloji, diskin farklı yerlerine her veri için ayrı ayrı ulaşmak yerine, bir seferde hepsini gezerek tüm işlemleri yapabiliyor. Bu da zamandan daha iyi yararlanmayı ve buna bağlı bir performans artışı beraberinde getiriyor. Soft-Sonic motor ile sessiz bir çalışma sağlayan ürünün, çeşitli durumlarda veri kaybı yaşamasına engel olmak için şok koruması (G-Force protection) da güçlendirilmiş.

SONUÇ: Tüm müzik, video ve görüntü arşivinizi tek bir yerde toplamak oldukça güç. Bu ürün tüm arşivi saklayabileceği gibi hızlı, sessiz ve güvenli bir erişim de sağlıyor.

- + NCQ ile Seri ATA'nın bir adım önünde
- + 400 GB boyutunda eşsiz kapasite
- + Güçlü şok korumasına sahip ve sessiz

HARİCİ DİSKTE 200 GB KAPASİTE: Eski-disketlerle çözülmeye çalışılan veri taşıma sorunu büyümeye devam ediyor. Günümüzde USB flash diskler ile bu sorunu bir anlamda çözdüğümüzü düşünebiliriz. Daha fazla veriyi bir seferde taşıyabilmek isteyenler için de sabit disk kutuları mevcut, ancak tek arabirim destekledikleri için her sisteme bağlanamıyorlar. Buradaki eksiklikleri düşünerek kendi diskini yaratan Seagate, yüksek kapasiteli ve veri taşıma özgürlüğünü sınırlamayan bir ürün ortaya çıkarmış. 200 GB kapasiteye sahip harici sabit disk ST3200823A-RK, hem USB 2.0 hem de IEEE 1394 FireWire arabirimi üzerinden PC'ye bağlanabiliyor. Kutunun içindeki sabit disk, IDE sabit disklerle göre daha düşük bir veri erişim süresine sahip. Yaklaşık 1,2 kg ağırlığa sahip olan Seagate ST3200823A-RK hız testlerimizde başarılı bir performans sergiledi. Ortalama erişim zamanını USB 2.0 arabirimi ile 10 ms, IEEE 1394 FireWire arabirimi ile 8 ms olarak gözlemledik.

SONUÇ: Yüksek kapasiteli harici sabit diske ihtiyaç duyan kullanıcılar için iyi bir seçenek oluşturuyor.

- + Yüksek performans
- + USB 2.0 ve FireWire arabirimleri
- + Başarılı ergonomi

İNTERNET BAĞLANTILI DİJİTAL TV: TV yayınlarının analog kalitedeki kablo ve anten teknolojilerinden, dijital kalitedeki uydu yayınlarına geçişi hızlanıyor. Bundan bir süre önce de Inca'nın dijital TV kartını incelemiştik. Ancak bu ürün yazılım ve donanım desteği bakımından geliştirilmiş bir şekilde yeniden karşımıza çıktı. Ürün üzerinde bir adet LNB girişi ve çıkışı yer alıyor. TV izlerken yüksek kalitede görüntü ve ses kaydedebilen bu ürünün "otomatik kayıt tablosu" adlı bir özellik ile önceden ayarlanan zamanda dilediğiniz programı kaydedebiliyor. Timeshifting özelliği de mevcut, yani yayını dondurup daha sonra kaldığı yerden devam ettirebiliyorsunuz. Aynı verici üzerinde bir kanalı gösterirken başka bir kanalı kaydetmesi, bizce MPEG-4 kayıt ile birlikte en başarılı özelliği. MPEG-4 kayıt yaparken sisteme yüklü olan codec'lerden de faydalanabilirsiniz. Böylece yayını DivX, XviD gibi sıkıştırılmış formatlarda kaydedebilirsiniz.

SONUÇ: MAC adresi ile yüksek hızda internet erişimi de sağlayan INCA, harici DVB yazılımlarıyla uyumlu olmak gibi büyük bir avantaja sahip.

- + MPEG-4 ve codec destekli kayıt
- + Türkçe arayüz ve 4 çanak desteği
- + Uydu internet kullanılabilir

Mini PC

SHUTTLE - XPC SB75G2

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS

FİRMA Hızlı Sistem
BİLGİ İÇİN (212) 671 03 51
WEB www.hs.com.tr
FİYAT 365 EURO + KDV

TEKNİK VERİLER

İşlemci desteği Intel Pentium 4 Prescott
Bellek desteği Çift Kanal DDR (400/333MHz)
Yonga seti i875P / ICH5R
Boyut 300x200x185mm
Ağırlık 2.85kg
Ön panel 2xUSB20, 1xFirewire, Mic-In, Line-In

UPS

TUNÇMATİK ECOTECH 600VA

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS

FİRMA Tunçmatik
BİLGİ İÇİN (216) 466 80 20
WEB www.tuncmatik.com
FİYAT 59 \$ + KDV

TEKNİK VERİLER

Güç 600 VA
Voltaj regülasyonu 165-275 V
Destek süresi 7-15 dakika
Boyut 220 x 220 x 95 mm
Ağırlık 5,5 kg
Diğer 1 UPS çıkış prizi, faks-modem koruması

Switch

W-LINX MINI SWITCH

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS

FİRMA IRGI
BİLGİ İÇİN (212) 212 59 80
WEB www.finaldis.com.tr
FİYAT 24 \$ + KDV

TEKNİK VERİLER

Ağ tipi 10Base-T, 100Base-TX
Bağlantılar 4xUp-, 1xUp-/Downlink
Hızı 10/100 Mbit/sn Full-Duplex
Güç kaynağı USB veya PS/2
Güç ihtiyacı 250-450 mA
Boyut 82x66x20 mm

SHUTTLE DUR DURAK BİLMİYOR: Shuttle firması yeni Mini PC modelleri çıkartarak kullanıcılara alternatifler sunmaya devam ediyor. Shuttle FB75 anakartın üzerinde Intel i875P/ICH5R yonga seti yer alıyor. Anakart, üzerinde grafik yongası bulundurmaması ile benzerlerinden ayrılıyor. Bu, kullanıcıya ana bellekten tahsis edilen kısıtlı bir bellek yerine, ekran kartı seçme özgürlüğünü sunuyor. Toplam 2GB bellek kapasitesine sahip üründe çift kanal desteği de bulunuyor. Birer adet AGP ve PCI, ikişer adet Serial ATA ve ATA100, 4 adet USB 2.0 ile optik S/PDIF giriş/çıkışı, 6 kanallı ses, Gigabit ethernet ve Firewire gibi bağlantılarla geniş bir çözüm sunuyor. Kasanın üzerinde 1 adet 5,25 inç ve 2 adet 3,5 inç büyüklüğünde genişleme yuvası var. Mini PC'lerin önemli sorunlarından birisi kasa içi ısısının yüksek oluşu. Bunda form faktörünün de etkisi var, ancak ICE Heat Pipe teknolojisi, bu derdi ortadan kaldırıyor.

SONUÇ: Shuttle XPC SB75G2, evde veya ofiste fazla yer kaplamayan ancak yüksek performansta bir PC arayan kullanıcılara iyi bir çözüm sunuyor.

- + Yüksek ergonomi
- + Prescott işlemci desteği
- + ICE Heat Pipe ile etkili soğutma

KESİNTİLER VERİLERİNİZİ ETKİLEMESİN: Şebeke elektriği kesildiğinde kaydedilmemiş verilerin kaybolmasının çok can sıkıcı bir durum olduğu su götürmez. Tunçmatik Ecotech 600VA işte bu gibi durumlarda devreye girerek bizi kurtarıyor. Şebeke elektriği kesildiğinde 7 ile 15 dakika arası destek verebilen Ecotech, elektrik kesintisi olmayan durumlarda da yüke verilen gerilim değerini ve frekansını belirli bir toleransla sabit tutabiliyor. Böylece şebeke gerilimindeki bozuklukları ve dalgalanmaları sisteme giren güce aktarmıyor. Bu önemli bir özellik; çünkü şehir cereyanındaki bu tip değişiklikler bilgisayarları, elektronik devreleri ve mikro işlemcileri olumsuz yönde etkiliyor. Şebeke elektriği kesildiğinde cihaz sizi sesli ve görsel olarak uyarıyor ve otomatik olarak aküye geçiyor. Ürünün bir diğer özelliği de faks-modem cihazlarını koruyabilmesi. Dial-up bağlantı yapan modemler yağışlı ya da bulutlu havalarda kolayca zarar görebiliyorlar. İşin kötüsü bu hasar kalıcı oluyor.

SONUÇ: Zaman kazandıran ve elektronik ortamı dış etkenlere karşı koruyan önemli bir çözüm.

- + Az yer kaplıyor
- + Faks/Modem koruması
- + Sesli ve görüntülü uyarı

MINİ AĞ HERKÜLÜ: Switch denildiğinde akla hantal yapılı, bir kablo yığını ile birlikte ofisin bir köşesine sıkıştırılmış -şansı varsa bir dolaba yerleştirilmiş- cihazlar geliyor. Switch'ler belirli bir sayıdaki sistemden oluşan ağlara erişim hakkı veriyor ve sonradan parça takılarak genişleme imkanları yok. Genişleme için bir başka ağ bileşeni kablo ile ekleniyor ve daha sonra bir köşeye atılıyor. Ev ya da küçük ofislerde ise onlarca bilgisayar kapasiteli switch'lere ihtiyaç yok. Dolayısıyla masanın bir köşesine ya da PC kasasının üzerine yerleştirilebilen bu Mini Switch sadece 5 porta sahip olmasıyla bizi etkilemedi. Portlardan bir tanesi Downlink özelliğine de sahip, bu da sonradan genişleme olanağı sağlıyor. Ayrıca güç ihtiyacını USB veya PS/2 portundan karşılayan bu ürünün ön kısmında ağ durumunu kontrol edebileceğiniz LED'ler unutulmamış. Bu LED'lere bakarak bağlantıların sağlanıp sağlanmadığını ve çakışmaları görebiliyorsunuz.

SONUÇ: İşlevi kadar, manyetik şeritlerle herhangi bir metal yüzeye tutturulabilmesi de hoş.

- + Gücünü USB veya PS/2'den alıyor
- + Downlink ile genişleme sağlıyor
- + Metal yüzeylere tutturulabiliyor

Sabit disk

WESTERN DIGITAL
RAPTOR 740GD

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS

FİRMA

Infonics, R&K

BİLGİ İÇİN

(212) 317 96 50,

(212) 347 03 33

FİYAT

229 \$ + KDV

TEKNİK VERİLER

Arabirim

Seri ATA

Kapasite

74 GB

Bellek

8 MB

Dönüş hızı

10.000 RPM

Disk sayısı

2

Kafa sayısı

4

Anakart

GIGABYTE GA-K8NF-9

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS

FİRMA

Kont, Hızlı Sistem

BİLGİ İÇİN

444 00 52,

(212) 671 03 51

FİYAT

125 \$ + KDV

TEKNİK VERİLER

Form faktörü

ATX

Yonga seti

nVidia nForce 4

İşlemci yuvası

Socket 939

FSB hızı

800 MHz

Bellek yuvası

4 x DDR SDRAM

Yuva sayısı

1 x PCI Express X16, 2 x PCI Express X1, 3 x PCI

Dizüstü bilgisayar

MSI MEGABOOK S250

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS

FİRMA

Datagate, Multimedia

BİLGİ İÇİN

(212) 321 41 41,

(212) 479 46 46

FİYAT

1249 \$ + KDV

TEKNİK VERİLER

İşlemci

Intel Celeron M 1.4 GHz

Bellek

256 MB DDR SDRAM

Kapasite

40 GB

Ekran

12,1 inç TFT (16:10)

Boyutu

303x225x28mm

Ağırlığı

1,8 kg

KURUMSAL KULLANIMA UYGUN SATA:

Web sunucusu, veritabanı sunucusu, güvenlik duvarı ve ağ dosya paylaşım noktası oluşturmak için kurulan kurumsal sistemler, en verimli şekilde çalışabilmek için SCSI sabit diskler ile donatılırlar. IDE arabirimi karşısında önemli bir performans farkına sahip bu ürünlerin pabucu, yine yüksek performans sağlayan ancak SCSI'de olduğu gibi yüksek maliyetler gerektirmeyen SATA arabiriminin yaygınlaşması ile yavaş yavaş dama atılıyor. Western Digital'ın kurumsal kullanım için ürettiği bu disk, 10,000 RPM gibi yüksek bir dönüş değerine sahip. Ürünün rastgele erişim süresinin ise yaklaşık 4,5 ms olması, yüksek bir performans için önemli getiriler sağlıyor. SATA disklerde yeni yeni yaygınlaşan Command Queuing Technology, sabit diske yapılan veri transferlerinin optimize edilmesini sağlayarak, aktarım hızında artış getiriyor. Aynı anda yapılan işlemlerin daha hızlı sonuçlanması sağlanması, sunucu uygulamalarında yüksek verim sağlıyor.

SONUÇ: Yüksek hız ve düşük maliyet sağlıyor, ancak kapasite küçük.

- ⊕ Yüksek RPM ve CQ ile artı performans
- ⊕ Düşük maliyet
- ⊖ Kapasite günümüz standardının altında

SON NFORCE İLE PCI EXPRESS VE 64 BİT

TERFİSİ: nForce yonga setli anakartlar AMD platformuna yeni mimarileri taşıyarak destek olurlar. Gigabyte'ın GA-K8NF-9 modeli de, serinin sonuncusu olan nForce 4 yonga setine sahip. Karttaki 2 adet PCI yuvası eski kartlarını kullanmak isteyenleri memnun edecek. Üründe 4 adet çift kanal DDR yuvası, 2 adet UDMA, 4 adet Seri ATA yuvası mevcut. Seri ATA arabirimi, RAID 0,1,0+1 desteğine de sahip. Bu da diskler RAID olarak bağlandığı zaman verilerin güvende kalmasını sağlıyor. Yeni Firewire yuvası olan IEEE1394b'yi destekleyen ve eskisinin iki katı (800Mbit/sn) transfer hızı sunan 3 port içeriyor. 4'ü arka panelden, 6'sı eklenebilir olmak üzere 10 adet USB portu da bahsedeceğimiz son genişleme yuvası. Dahili bileşenlerde 8 kanal ses çıkışı veren AC'97 ses kartı ve Gigabit ethernet göze çarpıyor. Bu ethernet bağlantısında donanımsal güvenlik duvarı bulunması da dikkat çekici.

SONUÇ: 1 GHz hızındaki HyperTransport arayüzü ile yüksek performans arayanların derdine derman olacak bir ürün.

- ⊕ IEEE1394b ve 10 adet USB yuvası
- ⊕ Güvenli Gigabit ethernet ile hızlı ağ
- ⊕ 64 bit Athlon işlemcilerle çalışabiliyor

MSI'IN İNCİ TANESİ: İnci beyazı rengindeki S250, kadınlar için özel tasarlanmış bir dizüstü bilgisayar. Kadınlar için özel üretilmiş olması beyleri yanıltmasın çünkü unisex görünümdeki ürün ince ve hafif, ancak sağlam bir alüminyum kasadan oluşan dış yapı ile Celeron M işlemcisinin performansını birleştiriyor. S250'nin ekranı widescreen ve 1.280x800 çözünürlüğe ulaşabiliyor. Görüntü CRT ile dışarı verilebiliyor ancak S-video çıkışı yok. Klavyenin beyaz tuşlardan oluşması tasarımı tamamlamış, kısayol tuşları da işleri pratikleştiriyor. Kombo sürücü ve 3in1 kart okuyucu (MMC/SD/MS) ile multimedia yönü unutulmamış. Çift bantlı kablolu bağlantı da 802.11b/g kablolu ağlara kolayca bağlanmayı sağlıyor. 56K modem ve 10/100Mbit ethernet ile 3 USB ve 1 firewire portu içeren üründe en başarılı bulduğumuz özellik, soğutma sistemi oldu. Uzun süre çalışmasına karşın benzer ebatlarda ve konfigürasyonlardaki sistemlere oranla çok daha az ısınmıyor.

SONUÇ: Hoş bir tasarım ve iyi özelliklere sahip, ancak masaüstü bilgisayarının yerini almasını bekleyenlere hitap etmiyor.

- ⊕ Etkileyici tasarım ve sağlam yapı
- ⊕ İyi ve sessiz bir soğutmaya sahip
- ⊕ Geniş ekran ile rahat kullanım

Dizüstü bilgisayar

LG LU20-563T

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS

- + Başarılı ergonomi ve şık görünüm
- + Kablosuz bağlantı
- Optik sürücü yuvası bulunmuyor

FİRMA	Ufotek
BİLGİ İÇİN	(212) 336 61 00
WEB	www.ufotek.com.tr
FİYAT	1.549 \$ + KDV

TEKNİK VERİLER

İşlemci	Pentium M725 1.6GHz
Bellek	256 MB DDR 333 MHz
Kapasite	40GB
Ekran	12,1 inç XGA
Boyutu	289,6 x 243,2 x 16,8mm
Ağırlığı	1,58 kg

atlık pil ömrüne ek olarak iyi bir performans sunması için 256MB'lık bellek 333 Mhz hızında. Bellek sonradan ekleme yapılarak 2GB'a kadar genişletilebiliyor. 40GB boyutundaki sabit disk ile bu cihaz ofis kullanımına hitap ediyor. Özel fonksiyon tuşu ile açılıp kapatılabilen kablosuz bağlantı için quadband antenna bulunduğunu da eklemeliyiz. Ekran kartı ise Intel Extreme Graphics Mobile olarak adlandırılan Intel 82852/82855. Bu kart kendi belleğine sahip olmadığı için sistem belleğinden ayrılan 32MB'lık kotayı kullanıyor. Bu kota 64MB'a kadar artırılabilir.

LU20 oldukça az yer kaplıyor ve bir o kadar da hafif. Dolayısıyla taşıma konusunda sıkıntı yaratmıyor. Kablosuz ağa ek olarak 56K V.90/V.92 entegre modeme ve 10/100Mbps hızını destekleyen ağ kartına sahip. Böylece LU20 ile, bulunduğunuz yerdeki bağlantı hangi tipte olursa olsun, internetten yararlanılabiliyor.

Beraberinde Windows XP Home Edition, Norton AntiVirus 2004, Nero 6 ve PowerDVD yazılımları geliyor. Ayrıca pil kullanımını optimize etmeyi sağlayan Battery Miser'ı da unutmamak gerek. LU20 diğer sistemlerde pek rastlanmayan Bridge Battery adlı bir özelliğe sahip. Bridge Battery özelliği ile pil bittiği zaman, ek pil hemen takılabiliyor. Yani bu, pil değiştirme esnasında tüm verileri kaydedip sonra sistemi kapatma gereğini ortadan kaldırıyor ve arada tampon bir süre verilen korunmasını sağlıyor.

LU20, şıklık ve performansı birleştiriyor

LU20, Pentium M işlemcisinden güç alan yapısı öncelik ofis olmak üzere ev kullanımı için de uygun. Özellikle bağlantılabilirlik ve boyutları açısından bizi etkiledi. Ancak küçük boyutlarda olmasının bir dezavantajı, ekranın sadece 12 inç boyutunda olması. Ekranın dönebiliyor olması ise sunum yapanların işine yarayabilir, bunun dışında aklımıza bir kullanım alanı gelmiyor.

Tüm bu genişleme özelliklerine rağmen üründe bir optik sürücü yuvası bulunmaması bizi şaşırttı. Yani LU20'ye dahili bir combo sürücü takılamıyor. Bunun yerine ek USB portlarından birisini kullanarak harici bir sürücü takılabilir ancak bu ek bir masraf ve her an bu özellikten faydalanılamaması anlamına geliyor. Üründeki en büyük eksiğin bu olduğunu söylemeliyiz.

Dizüstü bilgisayar

LG'nin yüzü hep size dönük

MOBİLİTE ÖN PLANDA: Dizüstü bilgisayarlar, hızla gelişmekte olan mobil cihazlara yerlerini kaptırmaya niyetli değiller. Bunu sağlamak için çeşitli gelişmelere ayak uydurmaları ve tüketicilerin artan ihtiyaçlarını karşılamaları bekleniyor. İşlem gücü, bağlanabilirlik gibi özellikler artırılırken boyut ve ağırlığın azalması, pil ömrünün de artırılması sürekli olarak üzerinde çalışılan alanlar. LG LU20'de Tablet PC'lerden alıştığımız bir özellik yer alıyor. LU20'nin ekranı tıpkı bir Tablet PC gibi 180 derece dönebiliyor ve katlanarak ekranın üzerine konulabiliyor.

Fazla fazla USB portu ve kart okuyucusu bulunuyor

Masaüstü bilgisayar kullanmaya alışık kişiler için dizüstü bilgisayarlar, alışmanın zor olacağı düşüncesiyle hep bir kenara itilirler. Alışmayı zorlaştırılacağı düşünülen etkenler ise daha az yer kaplaması için bazı tuşları bulunmayan ve yerleşimi farklı olan klavye ile touchpad'dir. LU20 dışarıdan takılan klavye ve farenin diğer cihazların bağlanabilirliğini engelleme-

mesi için 3 USB ve 1 adet FireWire genişleme portu sunuyor. Görüntü çıkışı da VGA çıkışı ile dışarı aktarılabilir. Klasik PCMCIA yuvasının dışında farklı bir eklenti olarak entegre kart okuyucusu da mevcut. SD bellek kartları üzerindeki fotoğraf ya da veriler hızla aktarılabilir.

Sistemde 1.66GHz hızında, 2MB L2 önbelleğe sahip Pentium M725 işlemci kullanılmış. Ayrıca 802.11b ve 802.11g destekli WLAN kartı bulunan ürün Centrino spesifikasyonlarında. Yaklaşık 5,5 sa-

Fark arayanlara: LG LU20 dizüstü bilgisayarların genelinin aksine beyaz renge sahip.

MP3 çalar

CREATIVE ZEN MICRO

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS

- + Dijital radyo ve ses kayıt özelliği
- + Şık görünüm, çıkartılabilir batarya
- Veri taşıma için 2 GB ayrılabilir

FİRMA Multimedya
BİLGİ İÇİN (212) 479 46 46
WEB www.multimedya.com
FİYAT 352 \$ + KDV

TEKNİK VERİLER

Bellek	5 GB
ID3 etiket	Şarkıcı adı, şarkı adı, albüm adı, türü, şarkı uzunluğu
Arabirim	USB 2.0
Boyut	51x84x19 mm
Ağırlık	108 gr
Diğer	Kablo kumanda, bel askısı

MP3 çalar

Creative'den Zen'e harika kardeş

5GB KAPASİTE GÖMLEK CEBİNİZDE: Piyasada flash bellekli, CD çalan veya sabit diske sahip olan MP3 çalar cihazlara rastlamak mümkün. Bunlar arasında en çok kapasiteyi sağlayan sonuncusu, yani kendi sabit diskine sahip cihazlar. Bu tip cihazların önemli üreticilerinden birisi olan Creative, iPod'un önünü açtığı moda uyararak, kendi Jukebox ürünü olan Zen'in minik bir halini piyasaya çıkardı. Sözü fazla uzatmaya gerek yok, Creative Zen Micro karşınızda.

Touchpad ile dokunmak yeterli:

Birçok farklı renk seçeneğiyle karşımıza çıkan Zen Micro'nun beyaz bir örneği test merkezimize gönderildi. 160X104 piksel çözünürlükte bir LCD ekran ve touchpad'e sahip ürün, görünümü ile iPod'a çok benziyor. Touchpad üzerinde şarkı geçişini yapan tuşlar, menü ve geri dönme tuşları ile kaydırma tuşu yer alıyor. Ortadaki kaydırma teşüğü kullanılarak şarkılar ve menüler arasında geçiş yapılabilir. Touchpad'e ve işlevlerine alışmak biraz zaman alabilir. Neyse ki, menüden touch-

pad'in duyarlılığı ayarlanarak kazara geçişler önleniyor. Mavi fon ışığı, ekranın gün ışığında ve düşük ışıktaki rahatlıkla görülebilmesini sağlıyor.

Zen Micro hakkında merak ettiklerimizin başında kullandığı depolama kapasitesinin tipi geliyordu. Eşdeğer kapasiteye sahip olan Muvo2, bir IBM Microdrive'a sahipti. Zen Micro'da Microdrive'a benzer bir mini sabit disk kullanılmış, an-

cak bunun üreticisi Seagate.

Çıkartılabilir bir Lityum iyon pile sahip olan ürün yaklaşık 12 saat aralıksız MP3 çalabiliyor. Ek bir batarya ile bu süreyi uzatmak mümkün.

FM radyo ile arşivinizi genişletin:

Bu minik cihaz beraberindeki kablo kumandası kullanılarak da, cebinizden çıkarmaya gerek kalmadan kontrol edilebiliyor. Dijital müzik çalabilmesi kadar FM radyo özelliğinin bulunması da hoş. Otomatik arama ve 32 tane adlandırılabilir hafıza mevcut. Ayrıca beğendiğiniz bir şarkıyı kaydedebiliyorsunuz. Ancak bu kayıt WAV formatında yapıyor.

Windows XP bile kullanıyor olsanız, müzik aktarmak için sürücülerin kurulu olması şart. Zen Media Explorer ve Creative MediaSource yazılımları ile dosya transferi ve organizasyon yapılabilir. Müzik CD'sindeki şarkıları otomatik olarak dönüştürerek Zen Micro'ya göndermek mümkün. Windows Media Player 10 desteğinin getirisi senkronizasyon. Tek bir tuş ile bilgisayarınız ve Zen Micro'daki şarkı listeniz eşitlenebiliyor. Cihaz kendi mikrofonu ile ses kaydı yapabilmesinin yanında, WAV, WMA ve ADPCM formatlarını da destekliyor.

Zen Micro ile veri de taşınabiliyor. Yazılım ile 2 GB'a kadar olan kapasitede bir sanal disk oluşturulabilir.

Bir MP3 çalardan son beklentimiz olmasına karşın, Zen Micro Microsoft Outlook ile senkronize olarak, ajandamızı ve iletişim bilgilerimizi ofis dışındayken bile görebilmemizi sağlamasıyla da artı bir puan elde ediyor.

Arşivi, sanatçı, şarkı adı ve şarkı türü gibi detaylı kriterlere göre sıralayan menü, buna göre önceden hazırlanan veya cihaz üzerinde hazırlanabilen şarkı listelerini çalmayı sağlıyor. Başka bir MP3 çalarda görmediğimiz bir özellik de menüye seçenekler eklenip çıkartılabilmesi. Ayrıca DJ özelliği ile günün albümü, rastgele şarkı, en az dinlenen şarkı, en popüler şarkı gibi farklı çalma modları da açılabilir.

Creative'in en iyi MP3 çaları:

Rakiplerinin MP3 çalarlarındaki eksiklikleri iyi analiz ederek, bunları kendi bünyesinde avantaja çevirmeyi başaran Zen Micro, bizce kendi serisinde olduğu kadar, üreticinin ürün ailesi içerisindeki en iyi MP3 çalar. Bu üründe bize tek zorluk yaşatan, yaklaşık bir gün boyunca alışma-ya çalıştığımız touchpad oldu.

Kişiyeye özel Zen Micro: Ürün on farklı kapak seçeneğine sahip.

CES 2005: Fuarın gözbebekleri

Dijital yaşam kapımızda

Las Vegas'ta düzenlenen CES fuarı bu sene de önemli mesajlar verdi. PC teknolojisi ve tüketici elektroniği hızla kaynaşiyor. Yeni eğilimler arasında HDTV'ler, eğlence PC'leri ve mobil multimedia araçlarını saymak mümkün.

Bu seneki CES fuarında 2.400 firmanın sergilediği ürünleri toplam 120.000 kişi ziyaret etti. 2005 yılına damgasını vuracak olan ürünler çoğunlukla dijital eğlence ile ilgiliydi. Bu pastadan daha büyük bir pay kapmak için Samsung, Sony ve Philips gibi firmaların birbirleriyle kıyasıya rekabet ettikleri gözlerden kaçmadı. Dahası, Intel, HP ve Dell gibi BT devlerinin de bu alana ciddi bir ilgi duydukları kolayca hissediliyordu. Microsoft'un da yer aldığı bu fuarda, Windows işletim sisteminin oturma odasından tutun da televizyona, video kamera, PDA'lara, MP3 çalarlara ve hatta cep telefonlarına kadar yayılan bir standartlaşma stratejisini benimsemesi de görülmeye değerdi.

CHIP, Las Vegas'taki bu önemli fuarı gözden kaçırmayarak, en önemli eğilimleri ilerleyen sayfalarda sizler için gözden geçirdi.

Büyük boy ekranlarda HDTV furysı

CES'te Amerikalıların "Büyük her zaman daha iyidir." lafının özellikle Asyalı televizyon üreticileri tarafından dikkate alındığına şahit olduk. Bunun en güzel örneklerinden biri, Samsung'un oldukça fazla ilgi gören 102 inçlik plazma televizyonuydu.

Dünyanın en büyük televizyonu: Samsung, köşegen uzunluğu 2,6 metre olan bir televizyon ile karşımıza çıktı.

Görüntü alanının çapraz uzunluk değeri 2,6 metre olan bu ürünün ne zaman ve nasıl bir fiyatla piyasalara çıkacağı konusunda ayrıntılı bilgi verilmediyse de, sırf fiyatıyla bile rekor kıracağı kesin. Çünkü LG'nin 2005'in ilk çeyreğinde çıkaracağı ve oldukça yüksek bir çözünürlük değerine (Tam ekranda 1.920 x 1.080 piksel) sahip olan 71 inçlik plazma televizyonuna tamı tamına 75.000 dolar fiyat biçilmiş.

DVD kaydedicili plazma TV: LG pratikliğiyle dikkatleri çekiyor

LCD televizyonlar da büyük boyutlara ulaşmış durumdadır. Örneğin Sharp, 65 inçlik ürünü ile plazma TV üreticilerine kafa tutabileceğini göstererek, LCD televizyon üretiminde de dünyanın en büyük üreticilerinden biri olduğunu ispatlıyor. Buna karşılık LG de 55 inçlik bir ürün ile karşımıza çıkıyor. Bahsi geçen her iki televizyonun da ortak özelliği, HDTV'nin kalite değeri olan 1080p çözünürlüğünü destekliyor olmaları.

Kusursuz HDTV: TI, DLP sayesinde büyük bir netlik kazanan yüksek çözünürlüklü HDTV ürününü tanıttı.

Texas Instruments, geriden yansıtımlı DLP projeksiyon teknolojisi sayesinde kalitede plazma televizyonlardan aşağı kalmayan bir prototip ile, neler yapılabileceğini gösterdi.

Samsung markası adı altında üretime geçecek olan ve 1080p'lik bir yonga kullanan bu teknoloji, 70 inçlik bir köşegen değeri sunuyor ve temmuz ayında 8.000 dolar etiketle satışa çıkacak.

Taşınabilir sinema: HP'den hoparlörlü ve DVD oynatıcılı projeksiyon cihazı.

Las Vegas'ta Sony Store dükkanından aldığımız bilgiye göre 70 inçlik geriden yansıtımlı televizyonlar 13.000 dolardan satışa sunulmuş durumda.

1080p'lik bir çözünürlüğe sahip olan bu televizyonlar, LCOS teknolojisinin Sony'ye özgü bir sürümü olan SXRD teknolojisini kullanıyor.

Bu ürüne güç katan özellik ise şimdilik fuarda özel olarak tanıtılan ve sene sonunda Japonya dışında da satışa sunulacak olan BluRay oynatıcı ile birlikte geliyor olması.

DVD'nin geleceği: Blu-ray, HD DVD'ye karşı

Bir sonraki adım. Bahsi geçen televizyonları bu çözünürlüklerde seyredebilmek için yüksek çözünürlüklü materyallere gereksinim var.

DVD'nin geleceği olan Blu-ray (50 GB'a kadar yedekleme kapasitesi var) ve HD DVD (30 GB kapasiteli) hazırda bekliyor.

Toshiba'dan HD DVD medya: İki katmana 30 GB yeterli mi ?

CES'te ortalık mavi lazerli optik sürücülerden, oynatıcılardan ve kayıt edici prototiplerden geçilmiyordu. İlk cihazların bu sene içinde piyasaya sürüleceği söylenileri yaygın. Philips ve Pioneer'ın bu senenin ikinci yarısında Blu-ray yazıcılarını piyasaya süreceği kesin. 2005'in sonlarına doğru ise oynatıcı ve kayıt edici cihazlar, tüketici elektronik pazarında bulunabilecek. Sony, Panasonic ve Sharp'ın prototipleri şimdiden hazır bile.

Geleceğin sabit diskli DVD yazıcısı: Toshiba'dan 1 Terabyte kapasiteli HD DVD cihazı

HD DVD cepheindeyse geleceği kestirmek mümkün. NEC eylül ayı civarında PC sistemleri için bir HD DVD oynatıcıyı 500 Euro'ya satma hazırlıkları içinde. Yazıcının hazırlanmasının da iki ila üç ay sonrasını bulacağı söyleniyor. Sanyo'nun tüketici elektroniği için hazırlayacağı ürün ise 2005'in son çeyreğinde bekleniyor.

Samsung'dan dahili BluRay sürücüsü: TS-H722A seri üretime hazır görünüyor.

Yeni bir standardın oturması için ürünün kullanım alanlarının da hazır olması büyük bir avantaj. Bu alanda HD-DVD'nin önde olduğu hemen göze çarpıyor. Çünkü CES'te birçok Hollywood stüdyosunun filmlerini sene sonunda HD-DVD formatında piyasaya süreceği konuşuluyor. Örneğin Paramount Pictures firması Mission Impossible 2 ve Forrest Gump, Universal Studios ise Van Helsing ve 12 Maymun filmlerini HD-DVD formatında çıkaracaklarını açıkladı.

Kartuşun içindeki BluRay: Kullanışsız kartuşlar seri üretime geçilince ortadan kalkacak.

Warner Home Video, Ocean's Twelve ve Matrix üçlemesi gibi klasikleşmiş filmlerini; Electronic Arts ve Vivendi gibi oyun geliştiricileri de oyunlarını daha yüksek bir kapasite sunan BluRay formatında yayınlacaklarını bildirdiler. Bu da demek oluyor ki, bir zamanlar video cihazlarında, daha sonra da DVD'lerde yaşadığımız standart karmaşasına tekrar dönüyoruz. DVD yazıcılarda görmeye alıştığımız çoklu format çözümlerine ise teknik karmaşıklıklardan ve masraflı olmasından dolayı her iki standart cephesi de sıcak bakmıyor.

Entertainment PC: Dijital eğlencenin istasyonu

Dijital oturma odasının hakimi kim olacak? HD DVD kayıt özellikli bir PC Medya sunucusu mu, tasarımıyla ön plana çıkan ve oldukça sessiz çalışan bir Entertainment PC mi, yoksa bir oyun konsolu mu?

DVD yazıcılar Windows çalıştırıyor: LG'nin bu ürünü Windows MCE2005 ile birlikte geliyor.

HiFi rack'in içine gizlenen PC sistemler neredeyse hiç göze çarpmıyorlar. Genelde 43 cm genişliğinde ve gümüşü ya da siyah bir renge sahip olan Entertainment PC'ler Windows'un Media Center Edition 2005 sürümü ile çalışıyorlar. Cyberlink'inki gibi özel çözümlere nadiren rastlanıyor.

Performanslı ve sessiz: Hush'tan fansız Media Center tasarımı

Tüketici elektroniği için öngörülen cihazların Media Center Edition'u rahatlıkla kullanabildiklerini LG'nin sabit diskli DVD kaydedicisi gösteriyor. Öyle ki, Bill Gates de bir sunum sırasında bu cihazdan övgüyle bahsetti. Buna karşın, HP'nin tam tersi yönde ilerlemesi ve Digital Entertainment Center adlı ürününde Linux'u tercih etmesi merak uyandırdı.

Müziğin yeni yolları: Philips'in S700 Audio Wireless Station ürünü WLAN ile haberleşiyor

Evin içinde belli başlı medya türlerini dağıtmak için karmaşık yapı, zor kullanımlı bir medya sunucusuna ihtiyaç yok. Philips'in C700 Wireless Audio Center ürünü evin içinde dağılan uydu hoparlörlerine (S700 Audio Wireless Station) müzik dosyalarını rahatlıkla yollayabiliyor. RIP işlemi için sadece müzik CD'sini takmanın yeterli olması büyük bir avantaj. →

HP'den Linux'lu Entertainment PC: HP'den Windows'suz Digital Entertainment Center z545

Ses alanında PC tarafı da önemli değişiklikler sunuyor. Örneğin Dolby standında Intel'in High Definition Audio (7.1 ses) yongasının pahalı ses çözücülere duyulan ihtiyacı ortadan kaldırdığını gösteren tanıtımlar yapıldı.

Açılış zamanının uzun sürmesi ve hala gürültülü çalışmaları PC tarafının başta gelen eksileri olmaya devam ediyor. Bu yüzden fuarda Pentium 4'ten çok Pentium M tasarımı ürünler göze çarptı. Bununla birlikte oldukça sessiz çalışan C3 işlemcili VIA, ve AMD'nin düşük güç tüketimli Turion 64 sistemleri de büyük ilgi görenler arasındaydı.

Buna karşın oyun konsolu cephesinde durum hiç olmadığı kadar sessiz. Ama bu sessizliğin tam bir fırtına öncesi dinginlik olduğunu söylemeliyiz, zira bu sene Playstation 3'le Xbox 2'nin ciddi şekilde kapışması bekleniyor.

"Nerede, nasıl ve ne olursa olsun" Basit flash bellekli MP3 çalarlardan en yeni taşınabilir video oynatıcılara ya da PDA – cep telefonu – TV ve video kameralı akıllı telefonlara kadar hepsinin ortak sloganı. Dijital dünyaya ayak uydurmak isteyen kullanıcılar için tüm imkanlar seferber edilmiş.

Sony Playstation Portable (PSP): Bu mini konsol mart ayında Avrupa'da satışa sunulacak.

CES fuarının, becerikli mobil cihazlar kategorisindeki yıldızı Sony Playstation Portable (PSP) oldu. Görüntü ekranlı bu mini konsol mart ayında Amerika'dan sonra Avrupa'da da satışa sunulacak. Video oynatmada mükemmel bir görüntü kalitesi

sunan PSP had safhada olumlu tepkiler topladı.

Bu oyun konsolun karşısına çıkabilen tek ürün ise nVidia'nın GeforceGo 4500 grafik yongasını kullanan Gizmondo adlı oyun konsolu.

Archos AV400: Linux'ta çalışan bu cihaz 512 x 384 çözünürlükte 30 kare/sn yakalayabiliyor.

iPod'un Euphorie ürününden sonra, taşınabilir video oynatıcı pazarına bariz bir kayma gözleniyor. Sözgelimi, Toshiba yüksek bir tazeleme oranına ve geniş bir görüntü açısına sahip birden çok OLED (Organic Light Emitting Diode) ekranlı ürünlerini görücüye çıkardı. Tayvanlı üretici FIC, buna karşın AMD'nin yeni All-in-One işlemcisi Alchemy Au1200'ü kullanan Vasili adlı ürünü ile ön plana çıktı. Fransa'dan katılan ve bu konuda iddialı olan Archos da AV400 ürünü ile sükse yaptı. Linux işletim sistemine sahip olan AV400'ün, video girişi sayesinde 512 x 384 piksel çözünürlüğünde video kayıt yapabilmesi oldukça etkiliydi.

Hava durumu: SPOT hava durumu cihazı, uzun vadede hava durumu programına ciddi bir rakip.

Microsoft, iki yıl önce görücüye çıkardığı SPOT teknolojisine destek vermekten bıkmamış görünüyor. Bilindiği gibi, SPOT uyumlu cihazlar Amerika'da kablo-suz haberleşme ile güncel haberleri ve borsa işlemlerini gösterebiliyorlar. Bunun için SPOT kol saatleri, duvar saatleri ve hava durumu istasyon ürünleri bile üretilmiş durumda. Özellikle hava durumu hakkında bilgi alan ürünler, televizyonda yer alan hava durumu programlarının pa-bucunu dama atacağı benzer.

Kusursuz iPod seçimi: Monster, iCruze ürün ile çarpıcı bir sentez oluşturmayı başarmış.

Dijital eğlence biçimi Türk insanının çok sevdiği arabaya da entegre edilmiş durumda. Microsoft'un standında, WMF dosyalarını çalabilen çok sayıda araba teybi tanıtıldı. Bunlardan en çarpıcısı ise şüphesiz Apple cephesindeydi. Çünkü Monster adlı bir firma, iCruze ürünü ile iPod'u etkili biçimde kullanarak araba ile sesi başarılı şekilde bir araya getirmeyi başarmıştı.

Özetle: Dijital yaşamın eli kulağında

CES, Xbox 2 ya da Pentium V gibi bomba ürünlere ev sahipliği yapmadıysa da, tüketici elektroniği konusunda lider bir fuar ve birçok yeni eğilimin görücüye çıktığı bir mekan olarak konumunu sağlamıştı.

Her şeye rağmen önümüzdeki rota belirlenmiş oldu: PC sektörüyle tüketici elektroniğinin birbirleriyle kaynaşması. Yine de fuarda büyük boyutlu plazma ve TFT ekranlar ağır bastı. Ama beş basamaklı dolar fiyatları yüzünden bu ürünlerin de seri üretime geçmelerinin zaman alacağına kesin gözüyle bakılıyor. Buna karşın DVD'nin geleceği olan BluRay ve HD-DVD'de bu durum daha kısa sürecek. Hangi standardın kabul edileceği konusunda ise son sözü büyük ihtimale Hollywood söyleyecek. Diğer bir olasılık ise, bir zamanlar video formatları savaşında gördüğümüz gibi, son kullanıcının kendi kararını vermesi. Entertainment PC cephesindeyse Windows'un Media Center ürünü yerini sağlama almış durumda. Burada tek soru işareti, gelecekteki sistemlerin boyut formatları. Dolayısıyla, oyun konsolu üreticileri bu alanda da söz sahibi olacaklar. Ne olursa olsun şurası kesin: Eğlence gün geçtikçe daha da taşınabilir bir hal alıyor. İster mini oyun konsolu olsun, isterse de mobil video oynatıcısı ya da araba için tasarlanan yeni iPod ürünleri, ses ve video verileri gelecekte her zaman, her yerde ve her ortamda kullanılabilir hale gelecek. ■

Ecevit Bıktım, ecevitb@chip.com.tr, (MCSA+MCSE)

Oyun konsollarında devrim

Daha güzel, daha hızlı, daha gerçekçi: Xbox 2 ve Playstation 3, 2005 sonundan itibaren oyun dünyasını temelden sarsacak. CHIP, dedikoduların kaynağına kadar indi ve gelecek nesil oyun konsollarının tüm çarpıcı ayrıntılarını sizler için derledi.

Sony, Microsoft, IBM, Toshiba, NEC, Samsung. Gelecek kuşak oyun konsolları geliştirmeye eğilen firmaların listesi, BT sektörünün tüm ağır toplarını içeriyor. Xbox ya da Playstation gibi küçük oyun kutuları, koca şirketlerin prestij aracı oldu artık. Durduk yere de değil; yeni bir konsol geliştirmenin muazzam maliyetinin altından, ne kadar büyük olursa olsun bir firmanın tek başına kalkabilmesi mümkün değil.

Playstation 3: Salonunuzdaki süper bilgisayar

Sony'nin gelecek oyun konsolu Playstation 3'te adına "Cell" (Hücre) denilen ve en azından dört çekirdek içeren bir işlemci kullanılacak. Bu işlemci üzerinde Sony, Toshiba ve IBM bir arada çalışıyor. Cell işlemcisi ölçeklenebilir bir yapıya sahip, bu yüzden de gelecekte PC'lerde, cep telefonlarında, MP3 çalarlarda ve PDA'larda da yer alacağı düşünülüyor. Bir Cell işlemcisi, diğer Cell işlemcileriyle birlikte çalışabiliyor ve bu da bariz bir performans artışı sağlıyor. Süper bilgisayarlarda ve sunucularda uzun zamandır başarıyla uygulanan bir yöntem bu. Peki, Cell teknolojisi son kullanıcıya neler vaat ediyor? Amerikalı bir piyasa araştırmacısı ve görselleştirme uzmanı olan Richard Doherty, "Playstation 3'ün grafik kalitesi, bugüne kadar bildiğimiz her şeyden daha iyi olacak." diyor. CNN raporlarına göre, grafik kartı üreticisi Nvidia, PS3 grafik yongalarının gelişimiyle ilgilendiğini belirten bir sinyali daha bir sene önce vermiş. Ancak Japonya'da Sony'ye yakın yöneticiler ve mühendisler, Sony'nin oyun konsolunun grafik çözümünü daha önce olduğu gibi şimdi de tek başına geliştireceği kanaatinde.

Sony Semiconductor Division'ın başkan yardımcısı Kenshi Manabe'nin DDR2 bellekleri Playstation 3 için çok yavaş bulunduğu daha şimdiden ortada: "Bizim çok yüksek frekansta çalışabilen, çok hızlı bir belleğe ihtiyacımız var." diyor Manabe. En yeni söylentiler, Rambus firmasının ürettiği "XDR-RAM"lerin saniyede 51,2 GB gibi şaşırtıcı bir azami bant genişliğiyle PS3'lerde kullanılmaya aday olduğu yönünde. Eğer karşılaştırmak isterseniz, bugün satın alabileceğiniz bir DDR2

PLAYSTATION 3
İşlemci (birden fazla çekirdek, 2,5 ila 3 GHz)
Grafik sentetik (daha ayrıntılı bilgi mevcut değil)
RAM olasılıkla 256 MB, XDR-RAM
Ses 6 - 8 kanal (DTS, olasılıkla Dolby Digital)
Arabirimler W-LAN, LAN, geniş bant modem
Sürücüler Blu-Ray sürücüsü, tahminen sabit disk yok

553 RAM, saniyede yalnızca 8,5 GB veri aktarabiliyor. XDR-RAM, ayrıca saat frekansının her bir çevriminde sekiz veri paketi gönderebiliyor (DDR2 533'te bu rakam iki) ve 800 MHz'e varan saat frekanslarında çalışabiliyor (DDR2 533 ise 266 MHz). Ancak XDR belleklerin olgunlaşmasının 2005 ortasını bulacağı konuşuluyor.

Sızılı güzel: Sıyrık yaraları gelecek konsollarda neredeyse hakiki bir etkiye bulunuyor (Resimde: Tony Hawk's Pro Skater).

Playstation 3'ler veri ortamı olarak DVD değil de Blu-Ray Disc (BD) kullanacak. Bu yeni teknolojinin avantajları, boş bir BD üzerine 50 GB veri depolanabilmesi ve kırmızı yerine, çok daha kısa dalga boyuna sahip ve böylece daha isabetli yönlendirebilen mavi lazer kullanması. Ayrıca birçok oyun geliştiricisi, oyunların kayıt dosyaları için Memory Stick kullanılabileceğini ve bu yüzden Playstation 3'lerde sabit disklerin hiçbir zaman gündeme gelmeyeceğini iddia ediyor.

Konsolun çıkışına kadarki zamanlama neredeyse kesinleşmiş: Sony muhtemelen daha ince ayrıntıları 31 Mart 2005'te bu iş için düzenlenmiş özel bir etkinlikte, Japonya'da açıklayacak. Firma o güne kadar ser veriyor ama sır vermiyor. Bu yüzden de konsolun fiyatlarına dair spekülasyonlar almış başını gidiyor. Yine de 400 ila 500 Euro arası gerçekçi tahmin sayılıyor. Electronic Arts'ın finans müdürü Warren Jenson, Playstation 3'ü, 2006'nın ilk çeyreğinde raflarda göreceğimizi tahmin ediyor. Böylece, Playstation 3, 2005 sonbaharında beklenen Xbox2'nin (kod adı "Xenon") altı ay arkasından gelmiş olacak.

Xbox 2: Windows Longhorn ile iç içe geçmiş

Dijital oturma odası uğruna mücadele, Microsoft'un Xbox 2'si sayesinde gelecekte de konsol düzleminde cereyan edecek: Hem Windows XP'nin takipçisi Longhorn Xbox 2'yle uyumlu çalışacak hem de Windows Media Connect yazılımıyla konsolu tam bir Medya PC olarak ev ağına bağlamak mümkün olacak. Microsoft'a yakın bir ekonomi analistinın çıktlattıkları doğ-

ruysa, Xbox 2 piyasaya üç farklı sürüm ile çıkacak. Xbox 2'nin aynı zamanda bir video kayıt cihazı olarak kullanılabileceği söylentileri henüz açıklık kazanmadı ve Microsoft bu konuda ayrıntı vermiyor.

Ancak Microsoft Games'in başındaki Dean Lester, "Oyun pad'leri ya da oyun çubukları gibi Xbox2 girişi aygıtlarının Windows çalıştıran tüm PC'lerde kullanılabileceği" konusunda ümit veriyor.

Denilenler doğruysa, Xbox2'nin kasasının altı da epey zengin olacak. IBM tarafından 65 nm teknolojisiyle üretilen 3,5 GHz'lık 3 çekirdekli PowerPC 970 işlemcisi kullanılacak. Intel için büyük bir darbe, ama Microsoft da tıpkı Cell işlemcisi kullanan rakibi Sony gibi, x86 mimarisini uygun görmemiş. Üstelik Xbox 1'lerde Intel Celeron işlemci kullanılmış olmasına rağmen.

Xbox 2'nin ATI grafik yongasının (R500) performansı gayet dikkat çekici: R500, gelecek yıl piyasaya çıkması beklenen üst uç masaüstü çözümü R520'nin (kod adı "Fudo") bir türevi ve şu an piyasada bulunan en iyi Radeon grafik kartından (örneğin X800T) iki kat hızlı çalışacak. Görünen o ki 256 MB kapasiteli ana belleği hem merkezi işlemci hem de grafik yongası kullanacak.

Microsoft, Blu-Ray formatı yerine, ona benzer bir şekilde çalışan HD-DVD (High Definition/Density DVD – Yüksek Çözünürlüklü/Yoğunluklu DVD) formatına bel bağlıyor. Bir HD-DVD-R ortamında katman başına 15 GB yazmak mümkün, yeniden yazılabilir HD-DVD-RW'lerde ise bu rakam 20 GB'a çıkıyor. Ancak 2006 ortasından itibaren piyasada göreceğimiz çift katmanlı HD-DVD'ler 30 GB kapasiteli olacak. Xbox 2'de sabit disk de yer alacak.

Konsolun tasarımına dair şu sıralar neredeyse hiçbir şey bilinmiyor. Gerçi Microsoft'un başkan yardımcısı Peter Moore, Xbox2'nin Xbox'tan bariz şekilde daha derli toplu olacağını onaylıyor, ancak cihazın görünüşüne dair daha fazla ayrıntı vermiyor. Microsoft, yoğun sorular üzerine şu konuda ağızdan baklayı çıkarttı: "Konsol, sonbahar 2005'ten önce piyasaya sürülmeyecek." Yazılım devri, Xbox 2'ye, fiyatına (tahminen 420 ila →

Düzmece hayaller: İnternette hepsi de hayranlar tarafından tasarlanmış hayali Playstation 3 incelemeleri epeydir revaçta.

570 Euro) ve söz konusu yazılımlara ilişkin daha kesin bilgileri de ancak 2005'te açıklamak istiyor. Ne var ki Microsoft şefi Bill Gates'in ABD'deki Consumer Electronics Show (CES) kapsamında, 5 Ocak 2005 akşamı Xbox 2'yi ilk kez kamuoyuna tanıtağı yönünde işaretler yoğunluk kazanıyor.

Oyun geliştiricileri için işler tıkrında

Tüm belli başlı oyun üreticileri, bu yıl ortasında duyurulacak konsollar için çarpıcı yazılımlar geliştirme vaadinde bulundular. Efsanevi oyun yapımcısı Peter Molyneux (kendisi Populous, Magic Carpet, Dungeon Keeper ve Black & White ile dünya çapında ismini duyurmuştu) Xbox2 ve Playstation3'ün satışları başlayana kadar, şimdiye kadar üretilmiş her şeyi gölgede bırakacak oyunlar üreteceğini açıkladı. Ayrıca, Playstation 1 ve 2'nin başarılı yarış oyunu dizisi Gran Turismo'nun devamının geleceği konusunda sayısız söylenti geziniyor: İddialar doğruysa üretici firma Polyphony, oyunun PS3 sürümü üzerinde çalışıyor. Electronic Arts da popüler spor oyunları serisini gelecek neslin oyun konsollarına taşıyacak. Climax, Digital Extremes ya da THQ gibi diğer oyun firmaları da aynı şekilde, çeşitli oyunlar üzerinde çalışıyor.

Nintendo'nun eli boş mu duruyor?

Üçüncü önemli konsol üreticisi Nintendo'nun şu sıralar hiç sesi çıkmıyor. Game Cube cihazının yeni sürümüne dair yalnızca bir avuç dolusu söylenti mevcut. Eğer bu iddialarda gerçeklik payı varsa, Game Cube 2 "Revolution" kod adı altında geliştiriliyor ve büyük ihtimalle Sony'nin Playstation 3'üyle aynı zamanda, yani 2006 başından itibaren dükkanlardaki yerini alacak. Ancak cihaza ilişkin teknik ayrıntılar ve resimler mevcut değil. Japon medyası konsolun bir prototipinin Mayıs 2005'te ABD'deki E3 fuarında görülebilir olacağına inanıyor.

Nintendo'nun projesinin Xbox 2 ve Playstation 3 karşısında ayakta kalıp kalamayacağını zaten donanım değil, bilakis yazılım arzı tayin edecek. Çünkü son kertede en çok satan konsol, en geniş oyun portföyüne sahip olan cihaz oluyor.

DG / Garo Antikacıoğlu, agaro@chip.com.tr

XBOX 2

İşlemci IBM PowerPC (3 çekirdek, 3,5 GHz)
Grafik ATI R500 (en az 500 MHz çekirdek saat frekansı)
RAM olasılıkla 256 MB, DDR2-RAM
Ses 6 - 8 Kanal (DTS, Dolby Digital)
Arabirimler USB 2.0, LAN, olasılıkla W-LAN
Sürücüler HD-DVD-sürücüsü, sabit disk

BAĞLANTILAR

www.ps3insider.com

www.ps3land.com

www.xbreporter.com

<http://xbox2.weblogsinc.com>

www.gbbase.ch

<http://cube.ign.com>

Yeşil yıldız: Konsol tutkunları Xbox 2'yi burada resmedilmiş tasarımların da belgelediği gibi yemyeşil ve gümüşü bir ortam olarak görüyor.

PAZAR GELİŞİMİ

Miktar (milyon)

© Copyright CHIP 2005

Dengeler değişiyor: Çok işlevli baskı ünitelerinin 2006 yılında ink jet yazıcılardan daha fazla satılacağı tahmin ediliyor.

Çok işlevli cihaz testi

Çok işlevli baskı sistemleri yükselişte

Çok işlevli baskı üniteleri şu anda en parlak devirlerini yaşıyorlar. Nedeni, baskı, tarama, kopyalama ve faks gibi kullanıcıların sıkça gereksinim duyduğu işlevleri tek bir cihazda, üstelik de masaüstünde sunuyor olmaları. Hangi cihazın ne tür bir ihtiyaca daha uygun olduğunu bu testimizde okuyabilirsiniz.

Tarama ve baskı kalitelerinin artması ile birlikte multifonksiyonel baskı ünitelerinin satışları da doğru orantılı olarak arttı. İki bira fişisi boyutundaki eski ürünler geride kaldı. Yeni ürünler görüntü olarak oldukça hoş bir yapı kazandılar ve bir mürekkep püskürtmeli yazıcıdan da daha büyük boyutlu olmaları onları cazip kılıyor.

Yazının daha en başında hemen belirtmemiz gerekiyor ki, üreticiler aynı kavramı belirtmek için farklı tabirlere başvur-

duğundan birtakım karışıklıklar doğabiliyor. Örneğin bazı üreticiler bahsi geçen cihazları All-in-One ya da MFC (Multi Function Center) olarak adlandırıyorlar. Yakından tanıdığımız ve başından beri bu piyasada varolan HP cephesinde bu ürünler için PSC (Print, Scan, Copy) kısaltması kullanılıyor. Bunlara ek olarak Brother da ürünlerini hem MFC hem de DCP (Digital Copier Printer) adları altında satıyor. Biz ise CHIP Test Merkezi olarak bu yazıda herhangi bir karışıklığın önüne

geçmek için böyle ürünleri "çok işlevli cihazlar" adıyla ya da MFC kısaltmasıyla anacağız.

Bu ayki testimizde, piyasada satılan ve 350 Euro sınırını aşmayan on adet orta sınıf MFC cihazını inceleme altına aldık. Bunu yapmamızın nedeni de, bu cihazların, 5.760 x 1.440 dpi çözünürlüğünde baskı, 6 renk kartuşunun kullanımı ve tarama çözünürlüğünün 2.400 x 4.800 ppi'a ulaşması gibi özellikleri nedeniyle mürekkep püskürtmeli yazıcılardan veya tarayıcı-

larla rahatlıkla boy ölçülebilmeleri.

Ayrıca bazı cihazların üzerinde bulunan ve birçok bellek kartını okuyabilen entegre kart okuyucuları sayesinde, dijital fotoğrafları da PC'den bağımsız olarak basabilmenin buna etkisi var. Fotoğraf baskılarına değinmişken, fotoğrafları PC'den bağımsız görebilmeniz için, seçtiğiniz ürünün bir LCD paneline sahip olması gerektiğini de anımsatalım.

Dilerseniz lafı daha fazla uzatmadan, test esnasında gözettiğimiz kriterlerden ve cihazlarda gözümüze çarpan özelliklerden bahsedelim.

Test alanı: Epson'un çok işlevli cihazları faks çekemiyor.

Elektronik imzaların resmi olarak bir standarda sahip olmaması yüzünden, büro işlerinde kullanılan faksın önemi hala çok büyük. Bu oldukça da tartışmalı bir duruma yol açıyor, çünkü e-posta trafiğinin gitgide arttığı günümüzde, üreticiler çok işlevli cihazlarda faks işlevinin yer alıp almaması konusunda hemfikir değiller. Bu sebeptendir ki, çok işlevli cihazlarda faks işlevinin bulunması hala ayırt edici bir özellik olarak kabul ediliyor. Örneğin başarılı ürünlere imza atan Epson'un bu özelliği birçok ürününe entegre etmemesine karşın, HP, Canon ve Lexmark sadece 200 Euro'nun altındaki ürün portföyünde faks özelliğinden vazgeçebiliyor.

Bundan dolayı da faks fonksiyonuna önem veren kişiler testimize baktıklarında, Brother MFC-620CN, HP Photosmart 2610, Canon MP390 ve Lexmark X7170 ile isteklerini bu ürünlerin gelişkin faks özellikleriyle karşılayabilirler. Öyle ki hafta sonuna denk gelen faks alımlarında,

kağıdın bitmesi durumunda bile, gelen faks- lar geri çevrilmeyip 90 ile 400 faks dokümanı hafızaya kayıt edilebiliyor.

Bu özelliğe ek olarak ağ bağlantısına ihtiyaç duyan kullanıcılara, üzerinde LAN bağlantısı bulunan HP ve Brother ürünleri de büyük bir avantaj sağlıyorlar.

Durum böyle olunca, testimize katılan tüm ürünleri, kalite, ergonomi, baskı maliyeti, hız ve birlikte gelenler kategorilerine göre sıraladık. İlerki sayfalarda yer alan bu sıralamaya ek olarak, daha detaylı bilgiler isteyen okuyucular için ölçüm değerlerini de eklemeyi uygun gördük.

Kalite: Renkli kopyalamada ciddi farklılıklar

Kalite değerlendirmesi baskı, tarama ve kopyalama alt disiplinlerinden oluşuyor. Bu değerlendirmede özellikle Epson'un RX 500 ve RX600 ürünleri aldıkları 97 puan ile fark yaratmasını bildi. Esasında bunun bizi pek şaşırtmadığını söylemeliyiz, çünkü Epson'un ürünlerinde her zaman en güncel tarama ve baskı teknolojilerini kullandığını biliyorduk. Dolayısıyla fotoğraf baskısı testinde gerçeğe yakın renkler ve gri tonlamalarıyla mükemmel yakın bir baskı kalitesini de normal karşıladık. Buna karşın, Epson'un metin ve grafik baskı kalitesinin daha iyi olması gerekirdi. Örneğin pigmentli mürekkebin harf kenarlarını daha keskin basmasını beklerdik. Dolayısıyla, metin baskısından çok fotoğraf baskısı ile uğraşan kişilerin, Epson'un bu çok işlevli ürün ailesini seçtikleri takdirde pişman olmayacaklarını söyleyebiliriz.

Canon'un MP390 ve MP370 modelleri testimizde en kaliteli baskıyı sunmasını

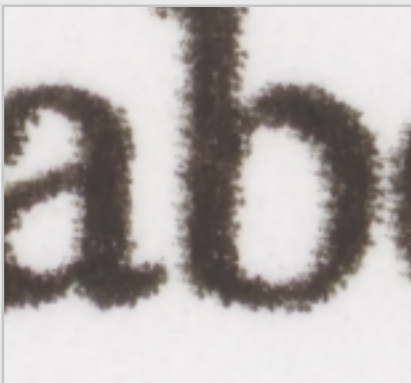
HP Photosmart 2610: Resimli kullanım sunan büyük boyutlu renkli ekrana sahip. Tuş takımı kolay kullanımlı.

bildiler. Fakat bu özellikleri, ürünleri toplam değerlendirmede orta sıralarının üstüne taşımaya yetmedi. Oldukça şaşırtıcı gelebilir ama ürünlerin bu kadar geride olmalarının sebebi tarama çözünürlüğünün 1.200 x 2.400 ppi ile güncel standartların altında seyretmesi. Canon'un zirveye yerleşememesinde Epson ve HP'nin de payı büyük. Çünkü Epson ve HP çok az bir maliyet farkı ile iki katı bir çözünürlük sunuyorlar. Buna ek olarak Canon'un tarama işlemindeki bazı özellikleri (genişleme hata hesapları) ciddiye almaması da hanesine eksi puan olarak yazılıyor. Gerçi bu özellikler fotoğraf taramalarda pek bir önem taşıyor. Fakat milimetrik hesapların konuştuğu grafik taslaklarında bunun oldukça ciddi bir sorun olarak karşınıza çıkabileceğini unutmamalısınız.

Buna karşın Brother cephesi kendisini metin tarama kalitesinde ön plana çıkarıyor. Ama bu özellik tek başına yeterli değil, çünkü fotoğraf baskısının çok daha iyi olmasını beklerdik; bu zayıflık özellikle gri tonlamalarda kendini fazlasıyla belli ediyor. Buna ek olarak ten rengi de gerçekten uzak basılıyor. Böylelikle DCP-110C sırf resimlerin net olmaması yüzünden ciddi bir puan kaybına uğrayarak son sıralara geriledi. Brother ürünlerinin en zayıf noktası bu değil. Tarama kalitesi benzer ürünlerle kıyasla alt seviyelerde. Örneğin Epson'un tam üç kat daha iyi bir keskinlik sağlanmasına karşın, Brother'da keskin konturlardan neredeyse iz yok. Bunun neticesinde kopyalamada 72 puan ile onuncu sırayı alması da gayet normal. Test esnasında bizi şaşırtan bir olay baskı, tarama ve kopyalama kategorilerinin toplamında, Lexmark P6250'nin bir üst mo- →

KALİTELERİN KARŞILAŞTIRILMASI

HP Photosmart 2610

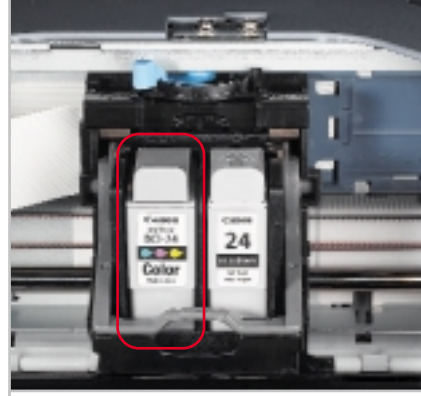
Lexmark P6250

Gece gündüz farkı gibi: Bazı cihazlar renkli kopyalamada keskin ve net harfler basarken bazılarıysa donuk ve bulanık sonuçlar veriyor.

del olan X7170'den daha iyi bir sonuç alması oldu. Bu iki ürün arasında özellikle fotoğraf baskılarda bariz bir farkın olması bu şaşkınlığımızın başlangıcı oldu. Bunun nedenini araştırdığımızda, X7170'in dört adet mürekkep kartuşuna karşın P6250'nin altı adet renk kartuşu ile baskı yaptığını fark ettik. Ardından, X7170 ile yaptığımız altı kartuşlu baskı, kaliteleri dengelendi. Yine de X7170'e toplamda 77 puandan fazlasını veremedik. Nedeni de ürünün bize bir firmware hatası ile gelmesiydi. Bu göz ardı edilmemesi gereken önemli bir husus: Bu hata sonucunda, metinler çeşitli tonlarda görünüyor ve bundan dolayı da hem kontrast düşüyor hem de keskinlikten fire veriliyor.

Son olarak teste katılan ve ilk beş sırayı paylaşan ürünlerin (Lexmark X7170 hariç) CCD algılayıcılar kullandıklarını hatırlatalım. Tabloya baktığınızda geride kalan ürünlerin CCD yerine CIS kullandıklarını görüyorsunuz. Tarama kalitesine önem veren kullanıcıların kesinlikle CCD algılayıcı cihazları tercih etmelerinde fayda var. Çünkü bu sayede daha iyi bir renk de-

Canon MP370: Küçük boyutlu renk kartuşlarına rağmen baskı maliyeti düşük. Tek dezavantajı kartuşların çabuk bitmesi.

Brother MFC-620CN: Işıklıdırılmaya rağmen bilgi ekranı ancak doğrudan bakıldığında okunabiliyor.

rinliği ile keskinlik elde etmek mümkün oluyor.

Ergonomi: Kullanım kolaylığında Brother sınıfta kalıyor.

Kolay bir menü kullanımı için illa grafikli ve renkli bir gösterge ekranına sahip olmak gerekmiyor. Basit bir metin gösterge paneli çoğu zaman kafi. Canon ve Ep-

son'un ürünleri bu konuda iyi birer örnek. Oldukça kullanışlı bir menü kullanımına sahip olan bu iki ürünün, bu sayede kolaylık ve çok yönlülük kazandırmaları önemli bir artı. Bununla birlikte, Brother'ın menü tasarımı karmaşık ve kullanımını zor. Buna ek olarak DCP-110C'nin zaman zaman düğmeye basıldıktan sonra gecikme ile harekete geçmesi fazlasıyla si-

» TESTİN BİRİNCİSİ

TOPLAM PUAN:

FİYAT/PERFORMANS

orta

FİYATI 310 Euro

BİLGİ İÇİN www.hp.com

HP Photosmart 2610 All-in-One

Hepsi bir arada çözümü

■ Photosmart 2610, baskı, tarama ve kopyalama kalite değerlendirmesinde Epson kadar iyi olmasa da, yine de birinci sırada yer almasını bildi. Bunun altında hem güçlü donanım özellikleri hem de LAN işlevi, düşük baskı maliyeti ve başarılı ergonomisi yatıyor. Örneğin bellek kartlarına depoladığınız fotoğrafları 6,4 cm'lik renkli ekranıyla PC'den bağımsız olarak rahatlıkla gösterip basabiliyor. Dahası, metin baskısında Epson'a kıyasla %25 oranında düşük bir baskı maliyetine sahip. Kağıt besleme ünitesi fazladan 30 kağıt alabiliyor. Kolay kullanımlı faks işlevinin ürüne ayrı bir güç kattığı da bir gerçek. Beş sayfalık metin baskının 53 saniyede gerçekleşmesi oldukça etkileyiciydi, çünkü bu değer Epson'un ürünlerine kıyasla tam iki kat fark yaratıyor. HP'nin zayıf yanı ise histogram ve çoklu tarama işlevlerine destek sunmayan TWIN sürücüler. Ayrıca tarama menüsünün kullanımını adeta kapalı bir kutuya benzetmek mümkün.

» UYGUN FİYAT

TOPLAM PUAN:

FİYAT/PERFORMANS

çok iyi

FİYATI 160 Euro

BİLGİ İÇİN www.canon.com

Canon MP370

Güçlü ve hesaplı

■ Fiyat/performans birincisinin en güçlü yanları, kaliteli baskı, tarama ve kopyalama yapabilmesi. Zayıf yanı ise söz konusu işleri ortalama hız değerlerinde gerçekleştirmesi. Canon MP370, testin birincisi ile kıyaslandığında metin ve fotoğraf baskısı ile fotoğraf tarama işlemlerinde üçte biri oranında yavaş çalışıyor. Buna karşın baskı maliyeti iki kat daha iyi. Zaten 160 Euro'luk bir satış fiyatına sahip olan Canon'dan fazlaca özellik ve işlev beklemek de yanlış olur. Bu yüzden, bellek kartından önizleme yapan bir görüntü ekranının ya da faks işlevinin bulunmamasını, ürünün düşük fiyatı da göz önüne alındığında normal karşılamak gerek. Buna karşın iki satırlı durum paneli ve menü kullanımının kolay olması, tüm ayarların az sayıda tuşla bir çırpıda yapılabilmesi de takdir ettiğimiz özelliklerden. Baskı maliyetinin metin sayfaları için 4,3 Cent, A4 fotoğraf baskıları içinse 1,57 Euro değerinde olması diğer bir artısı.

İPUÇU

» Ağda çalışabilen çok işlevli cihazlar

Bir MFC'yi ağ ortamına eklemek sadece LAN arabirimi sayesinde mümkün oluyor. Burada dikkat edilmesi gereken, cihazların yazdırma sunucusu (printserver) olarak kullanılmaması gerektiği. Bir yazdırma sunucusu ağ üzerinde yalnızca baskı amaçlı kullanılır ve faks ve bellek kartı okuyucusu işlevlerinden faydalanmak mümkün ol-

LAN bağlantısı: Teste katılan cihazlardan sadece Brother MFC-20CN ve HP Photosmart 2610'un Ethernet bağlantısı var.

maz. Bu yüzden de bu tür bir aygıt satın almadan önce ağ ortamında tüm işlevlerinin kullanılabileceğinden emin olmalısınız.

► **LAN desteği:** Teste katılan ürünler arasından sadece Brother MFC-620N ve HP Photosmart 2610 modelleri LAN desteği sunuyor. Ürünler, sahip oldukları bu destek sayesinde toplam beş adet kullanıcıya erişim izni veriyor ve tarama, baskı, kopyalama, faks ve bellek kartlarındaki resimleri okuma işlemini gerçekleştirmelerini sağlıyor.

► **Kurulum:** Her iki ürünü de ağa katmak çocuk oyuncağı. Tüm yapmanız gereken kablo bağlantısını sağlamak ve ardından cihazla verilen LAN kurulum yazılımını çalıştırmak. Kurulum programı, IP adresini DHCP sunucusundan otomatik olarak aldıktan sonra aygıtı algılayıp ağ üzerinden çalışabilir harekete geçiriyor.

► **Bellek kartlarına erişim:** Brother ürünlerinde erişim ancak FTP yolu ile mümkün ama bunun için ekstra bir ayar yapılması gerekmiyor. Çünkü FTP kurulumu otomatik olarak yapıyor. HP'de bu iş daha da kolay, bellek kartlarının içeriğini görmek için, cihaza verilen IP adresini Windows'un Explorer penceresine yazmak yeterli. Bellek kartlarının içeriğine ağ üzerindeki diğer kullanıcıların da erişmesine olanak tanıyan bu yöntem son derecede kullanışlı ve basit.

► **Tarama hızı:** Tercihiniz ister Brother MFC-620CN isterse de HP Photosmart 2610, hiç fark etmiyor. İki ürünün de ağ ortamında tarama hızı çok düşük. Hatta bu hız USB ile kıyaslandığında aradaki farkın üç kat olduğu göze çarpıyor. Bunun nedeni ağ protokolünün veri akış hızını kısıtlaması.

Canon MP390: İki satırlık bilgi ekranı ucuz da görünse, oldukça başarılı bir yönetim sunuyor.

nir bozucu, dahası, tek satırlı durum göstergesi panelinin geri aydınlatma özelliğinin olmaması özellikle karanlık ortamlar için büyük bir eksi.

Ergonomi kategorimizde dikkat ettiği mi ve ürünler arasında farklılıkları gösteren diğer bir alt kategori yazılım desteği. Burada HP'nin hemen ön plana çıktığını söylemeliyiz. HP Photosmart 2610 ve PSC 2355 modellerle birlikte resim işleme, baskı ve tarama işlemi tek bir yazılım paketi ile sunuluyor. Bu yazılım paketi ile tek bir arayüz oluşturulması ve kontrolün de bundan oldukça basit bir şekilde sağlanması büyük bir avantaj. Yalnız bu yazılım paketinin, resim işlemede daha profesyonel gereksinimlere ihtiyaç duyan kişilerin ihtiyaçlarını karşılamayacağını söylemeliyiz. Nedeni de paketin histogramdan, katman fonksiyonlarından ve ayarlanabilen TWAIN sürücüsünden yoksun olması. Buna karşın Epson cephesinde durum daha farklı. Tek bir yazılım paketi ve arayüz olmamasına karşın, ürünlerle birlikte verilen Arcsoft'un Photo Impression resim işleme programı yukarıda saydığımız gelişmiş özelliklere ek olarak rötuş, boyut ayar ve aynalama efektlerini de destekliyor. Canon'un yazılım desteği için söylenecek pek bir şey yok. TWAIN sürücüsünün istenildiği gibi ayarlanabilmesi, ArcSoft'un PhotoStudio yazılımı ile birlikte 3B metin, ışıktandırma efektleri, makro ve katman işlevlerinin de desteklenmesi birçok ihtiyacı karşılaması için yetiyor da artıyor bile.

Tüm bunlar bir yana, çok işlevli aygıtlar arasında oldukça beğenimizi kazanan bir özellik Brother MFC-620N modelinin dahili faks belleğinin bilgisayardan okunabilmesi oldu. Bunun avantajı, bu sayede gereksiz gördüğünüz faksları basmanıza gerek kalmadan da rahatlıkla silebilmeniz ve sadece gerekli olduğunu düşün-

düklerinizi basabilmeniz. Böylece kağıtan ve mürekkepten önemli bir tasarruf sağlanmış oluyor. Bu avantaja karşın Brother'ın yanlış yerde maliyeti düşürmesi ve yanında bir resim işleme programının verilmemesi büyük bir dezavantaj.

Lexmark X7170'in teste katılan ürünlere göre en büyük farkı zarflar için özel bir baskı ünitesine sahip olması. Bu oldukça hoş bir ayrıntı. Fakat kafamıza takılan bir konu, bu baskı ünitesinin yalnızca 10,5 cm boyutundaki zarfları desteklemesi. Sıkça kullanılan 22 x 11 cm'lik zarfların neden desteklenmediklerine pek bir anlam veremedik. Buna ek olarak TWAIN sürücüsünün de hatalı olması büyük bir dezavantaj. Dil seçiminde baskı durumunu göstermesini ve önizleme penceresinden seçtiğiniz bir bölgeyi yeniden tarattığınızda seçilenden farklı bir bölgenin taranmasını kim ister ki?

Baskı maliyeti: Ucuz MFC'lerin baskı maliyetleri de düşük olabilir

Baskı maliyetinin bir ürün satın alırken büyük bir önem taşıdığını artık herkes biliyor. Bu kategoride de en uygun ürün Brother'ın MFC-620CN modeli. Yaptığımız denemelerde metin baskı için 3 cent, A4 fotoğraf baskısı için de 1,44 Euro'luk bir maliyet hesabı ortaya çıktı. HP'nin PSC 2355 modeli buna karşın metin baskı için 6,2 Cent, A4 fotoğraf için 1,91 Euro ile en yüksek maliyetli ürün oldu. Tüm cihazlar için söyleyebileceğimiz ortak yorum, cihazların baskı maliyetleri arasında bir uçurum olmadığı.

Bunun nedeni de fotoğraf baskıya önem veren kişilerin kesinlikle altı kartuşlu bir ürüne ihtiyaç duymaları. Baskı maliyeti iyi olan Brother ve Canon'a bakıldığında dörder adet mürekkep kartuşuyla baskı yaptıkları görülüyor. Buna karşın Epson buna karşın altı adet mürekkep kartuşu kullanıyor. Durum böyle olunca en iyi çözümlerin hem dört hem de altı kartuşla baskı yapabilen HP ve Lexmark ürünleri olduğu söylenebilir, ne de olsa yapmayı düşündüğünüz baskıya göre kartuş sayısını belirleyip baskı maliyetini düşürmek önemli bir husus. Örneğin metin ve grafik baskılar için dört adet kartuş, fotoğraf baskılar için de altı adet mürekkep kartuşunu kullanmak gibi.

Hız: Performansa önem veren iki katını öder

Hız kategorisinde baskı, tarama ve kopya-

lama hızları dikkate alındı. Dolayısıyla, bu alt kategorilerde bir zayıflık göstermeyen cihazlar ön plana ve testin de üst sıralarına çıktı. Testimizde epey pahalı olan HP Photosmart 2610'un ön sıralarda, uygun bir fiyata sahip olan Canon'un da orta sıralarda yer alması bizi fazlasıyla şaşırttı. Çünkü hızla birlikte fiyat da doğru orantılı artıyor. Bizi şaşırtmayan tek olay, işin içine fotoğraf tarama girdiğinde Epson ürünlerinin çok iyi dereceler elde etmesiydi. Epson bu kategoride, test birincisi olan Photosmart'dan tam iki kat, fiyat/performans ödülünü alan Canon'dan da tam üç kat daha hızlı çıkarak beklentilerimizi karşıladı. Durum renkli kopyalama olunca HP Photosmart 2610'un oldukça hızlı olduğunu gözlemledik. Siyah beyaz bir metnin kopyalanması 11 saniye, renkli dokümanların kopyalanmasıysa yalnızca 27 saniye sürüyor. Bu değerler, Epson ürün ailesi ile HP'nin PSC 2355 ürünü ile kıyaslandığında farkın iki kata vardığı göze çarpıyor. Buna karşın Canon'un çok işlevli cihazları gerçek güçlerini siyah beyaz kopyalamada gösterdiler. Renkli metin söz konusu olduğunda hızın hatırı sayılır derecede düşmesine ise anlam veremedik. Bunun nedenini araştırdığımızda, Canon'un, harflerin konturlarını ve renkleri oluşturmak için fazladan bir hesaplama zamanına ihtiyaç duyduğunu gördük.

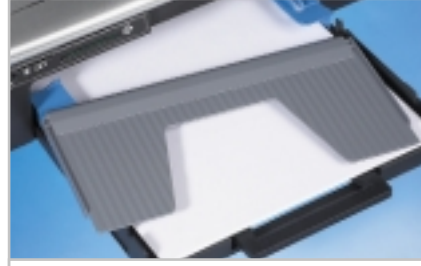
Günümüzün ihtiyaçlarını göz önüne bulduğumuzda Epson ve Lexmark'ın, P6250 ürünüyle testin birincisi olan HP'den tam iki kat daha yavaş olmaları yüzünden zayıf birer metin baskı ünitesi olduklarını söylemeliyiz. Ayrıca MFC-620CN'in bir A4 fotoğraf için 23, DCP-110C'nin de 18 dakikaya ihtiyaç duyması da çok büyük dezavantaj.

Birlikte gelenler: Faks ve LAN özelliği epey kısıtlı

Testimize katılan tüm ürünler PC'den bağımsız kopyalama işlemi yapabilseler de,

Lexmark P6250: Taramada önizleme işlemini renkli görüntü ekranına aktarabilen tek cihaz.

Brother DCP-110C: Kapaklı kağıt besleme ünitesi her giriş ve çıkışta mutlaka takılıyor.

kart okuyucu özelliği cihazdan cihaza bazı farklılıklar gösterebiliyor. Örneğin Canon MP370 ve MP390, XD medyalarını desteklemiyor. Buna karşın Lexmark X7170'in kart okuyucusu bile yok. Epson dışındaki bazı üreticiler de faks özelliği ile fark yaratma peşindeler. Örneğin testimize bakıldığında on üründen dört tanesinin bu özelliğe sahip olduğu görülüyor. Durum böyle olunca, faks özelliğine önem verenler testin birincisi olan HP'de ya da oldukça ucuz bir çözüm olan Lexmark'ta karar kılabilirler. Brother da bir çözüm olabilir, fakat rakiplerinin 33,6 Kbps'lik aktarım hızına karşın 14,4 Kbps'lik hızla faks alım ve gönderimi yapan ürünün avantajı rakiplerine kaptırmaması elden bile değil. İşin içine ağ ortamında baskı, tarama, faks ve bellek kartlarının okunması gibi işlemler girdiğinde, ibre, üzerinde LAN bağlantısı olan HP Photosmart ya da Brother MFC-620CN'e dönüyor. Yalnız her iki ürünün de yazdırma sunucusu (printserver) özelliğinin kullanılmadığını hatırlatmak isteriz, zira bu özellikle sadece baskı yapılabilir; faks ve bellek kartlarının okuma özelliği çalışmıyor.

PictBridge arabirimine sahip olmayan dijital fotoğraf makinelerinin sahipleri de fotoğraflarını PC'den bağımsız olarak basabilirler. Bunun için de gerek duydukları tek şey, üzerinde bellek kart okuyucusu bulunan birçok işlevli cihaz. Bu durumda söz konusu cihazın renkli bir grafik gösterge paneline sahip olması büyük bir avantaj sağlıyor. Nedeni, basılması istenilen fotoğrafların bu sayede söz konusu ekranda önceden görülebilmesi. 2,5 inçlik bir renkli gösterge paneli böyle bir iş için yeterli oluyor. Testimize katılan çok işlevli yazıcıların birçoğunda bu özelliğin olması büyük bir avantajdı. HP PSC 2355'in dışında, çünkü bu üründe kullanılan gösterge ekranı 1,8 inç büyüklüğünde.

LN/ Ecevit Bıktım, (MCSA+MCSE)

ecevitb@chip.com.tr

NASIL TEST ETTİK?

■ **CHIP Test Merkezi** çok işlevli aygıtları kalite, ergonomi, baskı maliyeti, hız, birlikte gelenler, servis ve dokümantasyon kriterlerine göre değerlendirdi.

► **Kalite:** Kalite değerlendirmesi için metin, grafik ve fotoğraf olmak üzere üç adet doküman kullandık. Baskı, her üreticinin kendi baskı kağıtları ile yapıldı. Burada da çözünürlük, keskinlik, renk doğruluğu ve renk ayrımları dikkate alındı. Tarama kalitesine ek olarak hata düzeltmeleri, netlik ve interpolasyon hataları da hesaba katıldı.

► **Ergonomi:** Kolay kurulum, yazılım desteği ve kısayol tuşlarının kullanım kolaylığı bu kategoride temel puanı oluşturdu. Güç tüketimi ve normal kağıt ile zarf ayırt etme işlevleri de ek puan getirdi.

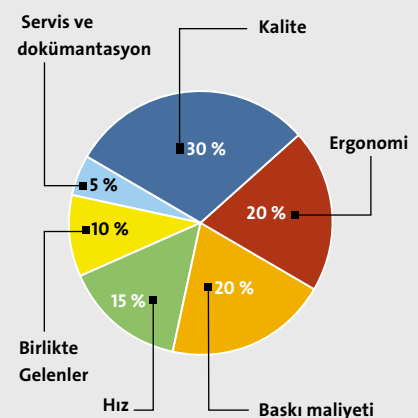
► **Baskı maliyeti:** Siyah/beyaz metin, renkli grafik ve tam sayfa fotoğrafların sayfa maliyetleri bu kriterlerin ana puanlarını oluşturdu. Mürekkep sonuna kadar kullanıldı, amacımız kartuşlarının eşit olarak azalıp azalmadığını görmektir. Kartuş sayısına göre de bir puanlama yapıldı.

► **Hız:** Baskı hızı için beş sayfalık Word dokümanı, Corel Draw grafik belgesi ve A4 boyutunda foto baskı toplam puanı oluşturdu. Kopyalama hızı için, tek sayfalık bir metin dokümanı kullanıldı.

► **Birlikte gelenler:** Kağıt besleme ünitesi, arabirim ve kart okuyucu yuvaları bu kategoride puanlanıyor. Faks ve otomatik doküman girişi de ürünlere fazladan puan kazandırabiliyor.

► **Servis ve dokümantasyon:** Kullanma kılavuzu, garanti süresi ve başarılı bir servis ve internet desteği, bu kategoride verilen puana etkiliyor.

PUANLAMA GRAFİĞİ

1

2

3

ÖZETLE

■ Kalite değerlendirmemize bakıldığında, çok işlevli yazıcıların baskı ve tarama işlevlerini genellikle “iyi” ve “çok iyi” seviyelerinde tamamladıkları görülebilir. Ancak Brother’ın ürünlerinde bu durum pek geçerli değil. Çünkü Brother taramada iyi kalite sunan CCD yerine daha ucuz olan CIS algılayıcılar kullanmış.

Ürünler arasında fark yaratan diğer bir kategori de kopyalama işlemi oldu. Uygun fiyatlı cihazların bu kategoride sınıfta kaldığını söylemeliyiz, zira kullanılan teknoloji, bir PC sistemindekine kıyasla çok daha geri.

Bu kategoride birinciliği, diğer kategorilerde de başarılı olan HP Photosmart 2610 bileğinin hakkıyla almasını bildi. HP her işin altından kalkabiliyor, tek dezavantajıysa fiyat/performans birincisi Canon MP370’inkinden iki kat yüksek olan fiyatı.

Buna karşın Canon MP370 faks ve LAN işlevlerine gereksinmeyen, fiyat/performans oranını ön planda tutan kullanıcılar için biçilmiş kaftan. Fotoğraf baskısı ve tarama kalitesi sizin için önemliyse, tek seçenek düşük baskı hızına sahip olan Epson RX500 ve RX600 ürün ailesi.

Eğer ağ bağlantısı vazgeçilmez ihtiyaçlarınızdaysa Brother MFC-620CN’yi tavsiye ediyoruz; ancak bir şartla, o da ağ ortamında metin baskısı yapılan, faks fonksiyonuna ihtiyaç duyan ve baskı maliyetinin büyük önem kazandığı ortamlarda kullanılması.

Lexmark X7170 ise yüksek hacimli metin baskılarında, baskı maliyetinin yüksekliği yüzünden kullanılmamalı. Uzun lafın kısıası, günümüzün çok işlevli baskı çözümleri, maliyetlerini fazlasıyla çıkartabiliyorlar.

CHIP ONLINE

Geçmiş sayılarda yapılan karşılaştırmalı testlerin ve donanım incelemelerin bir kısmını www.chip.com.tr’de bulabilirsiniz. Ayrıca TOP 10 listeleri de CHIP Online’da.

Ürün	HP Photosmart 2610	Epson RX600	Epson RX500
Fiyat	310 Euro	265 Euro	220 Euro
Internet (www)	hp.com	epson.com	epson.com
CHIP Toplam Puanı	86	85	84
Kalite (30 %)	92	97	97
Ergonomi (20 %)	87	100	97
Baskı maliyeti (20 %)	84	60	60
Hız (15 %)	71	74	74
Birlikte gelenler (10 %)	98	100	97
Servis ve dokümantasyon (5 %)	74	59	59
Fiyat/Performans	Orta	Orta	İyi
Teknik veriler			
Sürücü Desteği	Win 98 ve üstü, Mac OS 9.1 ve üstü	Win 98 ve üstü, Mac OS 8.6 ve üstü	Win 98 ve üstü, Mac OS 8.6 ve üstü
Boyut Değerleri	47 x 26 x 56 cm	46 x 35 x 53 cm	46 x 35 x 53 cm
Ekran Türü/Boyutu	Grafik / 2,5 inç	Grafik / 2,5 inç	Metin / 2 x 16 satır
PC bağlantı seçenekleri	USB 2.0 FS*, LAN, PictBridge	USB 2.0 HS*, PictBridge	USB 2.0 HS*
Bellek Kart Slotları	CF I, CF II, Microdrive, SM, SD, xD, MS	CF I, CF II, Microdrive, SM, SD, xD, MS	CF I, CF II, Microdrive, SM, SD, xD, MS
Baskı Teknolojisi/Kartuş sayısı	Bubble-Jet / 4 veya 6	Piezo / 6	Piezo / 6
Baskı Kafası	kartuşa entegre	kalıcı	kalıcı
Baskı Çözünürlüğü	4.800 x 1.200 dpi	5.760 x 1.440 dpi	5.760 x 1.440 dpi
Otomatik doküman girişi	—	—	—
Tarama Teknolojisi	CCD	CCD	CCD
Tarama çözünürlüğü	2.400 x 4.800 dpi	2.400 x 4.800 dpi	2.400 x 4.800 dpi
Renk derinliği harici/dahili	48 / 48 Bit	48 / 48 Bit	48 / 48 Bit
Kağıt Kapasitesi tepsi / harici	150 / 50 Kağıt	120 / 50 Kağıt	120 / 50 kağıt
Faks/ Hız/ hafıza	kağıt / 33,6 kbps / ●	—	—
Faks kapasitesi	90 Sayfa	—	—
Direkt arama / kısa yol	— / 75 Numara	—	—
Garanti	12 ay	12 ay	12 ay
Ölçülen Değerler			
Baskı/Tarama/ Kopyalama Kaliteleri	97 / 87 / 93 puan	95 / 100 / 95 puan	95 / 100 / 95 puan
Baskı/Tarama/ Kopyalama Hızı	82 / 58 / 88 puan	66 / 99 / 68 puan	66 / 100 / 68 puan
5 Sayfalık metin baskı hızı	0:53 dak	2:07 dak	2:07 dak
Grafik dok/ A4 Resim baskı hızı	2:58 / 4:25 dak	2:23 / 4:26 dak	2:23 / 4:26 dak
Metin kopyalama hızı siyah/beyaz / renkli	0:19 / 0:27 dak	0:41 / 0:41 dak	0:37 / 0:46 dak
Grafik dok/ A4 Resim kopyalama hızı	3:07 / 7:43 dak	4:30 / 4:30 dak	4:28 / 4:28 dak
Otm. kağıt girişi 10 sf kopya hızı sb/ renkli	—	—	—
OCR ile 10 sayfa kopyalama hızı	—	—	—
Tarama hızı önizleme/metin/foto	16 / 20 / 14 s	6 / 15 / 8 s	6 / 15 / 8 s
Güç tüketimi Standby/uyku modu	17,7 / 10,4 Watt	16,4 / 6,0 Watt	13,4 / 4,1 Watt
Sayfa performansı Metin/grafik/foto	890 / 112 / 39 S.	675 / 82 / 46 S.	670 / 81 / 46 S.
Baskı maliyeti Metin/grafik/foto	0,038/0,41/1,62 Euro	0,050/0,79/1,71 Euro	0,050/0,81/1,71 Euro

● = evet — = hayır

■ ■ ■ ■ ■ Değerlendirme kutucukları: 90-100 Puan = 5 Kutu, 75-89 Puan = 4 Kutu, 60-74 Puan = 3 Kutu, 45-59 Puan = 2 Kutu, 0-44 Puan = 1 Kutu

	Canon MP390	Canon MP370	Brother MFC-620CN	Lexmark X7170	HP PSC 2355	Lexmark P6250	Brother DCP-110C
	280 Euro	160 Euro	230 Euro	240 Euro	170 Euro	175 Euro	130 Euro
	canon.com	canon.com	brother.com	lexmark.com	hp.com	lexmark.com	brother.com
	79	78	78	77	76	72	70
	Punkte 0 50 100	Punkte 0 50 100	Punkte 0 50 100	Punkte 0 50 100	Punkte 0 50 100	Punkte 0 50 100	Punkte 0 50 100
	93	93	77	80	91	85	76
	83	79	69	82	93	80	63
	73	71	100	77	55	56	77
	63	62	51	60	55	52	52
	80	84	96	88	74	74	70
	56	56	70	74	74	74	85
	Vasat	Çok iyi	Orta	Orta	İyi	Orta	Çok iyi
	Windows 98, Me, 2000, XP	Windows 98, Me, 2000, XP	Win 98 ve üstü, Mac OS 8.6 ve üstü	Win 98 ve üstü, Mac OS 10.2.3 ve üstü	Win ab 98, Mac OS 9 ve üstü	Win 98 ve üstü, Mac OS X	Win 98 ve üstü, Mac OS 8.6 ve üstü
	46 x 34 x 49 cm	46 x 34 x 49 cm	43 x 17 x 40 cm	49 x 31 x 54 cm	44 x 21 x 46 cm	44 x 30 x 53 cm	43 x 14 x 45 cm
	Metin / 2 x 20 satır	Metin / 2 x 20 satır	Metin / 2 x 16 satır	Metin / 2 x 16 satır	Grafik / 1,8 inç	Grafik / 2,5 inç	Metin / 1 x 16 satır
	USB 2.0 HS*, PictBridge	USB 2.0 HS*, PictBridge	USB 2.0 FS*, LAN	USB 2.0 FS*, PictBridge	USB 2.0 FS*, PictBridge	USB 2.0 HS*, PictBridge	USB 2.0 FS*
	CF I, CF II, Microdrive, SM, SD, MS	CF I, CF II, Microdrive, SM, SD, MS	CF I, SM, SD, xD, MS	—	CF I, CF II, Microdrive, SM, SD, xD, MS	CF I, CF II, Microdrive, SM, SD, xD, MS	CF I, SM, SD, xD, MS
	Bubble-Jet / 4 değiştirilebilir	Bubble-Jet / 4 değiştirilebilir	Piezo / 4 kalıcı	Bubble-Jet / 4 veya 6 kartuşa entegre	Bubble-Jet / 4 veya 6 kartuşa entegre	Bubble-Jet / 4 veya 6 kartuşa entegre	Piezo / 4 kalıcı
	4.800 x 1.200 dpi	4.800 x 1.200 dpi	1.200 x 1.200 dpi	4.800 x 1.200 dpi	4.800 x 1.200 dpi	4.800 x 1.200 dpi	1.200 x 1.200 dpi
	—	—	10 kağıt	50 kağıt	—	—	—
	CCD	CCD	CIS	CCD	CIS	CIS	CIS
	1.200 x 2.400 dpi	1.200 x 2.400 dpi	600 x 2.400 dpi	1.200 x 2.400 ppi	1.200 x 4.800 dpi	1.200 x 2.400 dpi	600 x 2.400 dpi
	48 / 24 Bit	48 / 24 Bit	36 / 24 Bit	48 / 48 Bit	48 / 48 Bit	48 / 48 Bit	36 / 24 Bit
	100 / 50 kağıt	100 / 50 kağıt	100 / 50 kağıt	151 / 50 kağıt	100 / 50 kağıt	100 / 25 kağıt	100 / 25 kağıt
	Renkli / 33,6 kbps / •	—	Renkli / 14,4 kbps / •	Renkli / 33,6 kbps / •	—	—	—
	200 sayfa	—	400 sayfa	sayfa sayısı belirsiz	—	—	—
	10 / 40 numara	—	— / 80 numara	4 / 79 numara	—	—	—
	12 ay	12 ay	36 ay	12 ay	12 ay	12 ay	36 ay
	98 / 87 / 96 puan	97 / 87 / 95 puan	82 / 75 / 74 puan	78 / 84 / 77 puan	95 / 90 / 90 puan	85 / 88 / 83 puan	78 / 77 / 72 puan
	51 / 68 / 84 puan	48 / 68 / 84 puan	34 / 39 / 97 puan	63 / 52 / 77 puan	61 / 54 / 51 puan	45 / 58 / 65 puan	30 / 42 / 100 puan
	1:12 dak	1:24 dak	1:49 dak	1:06 dak	1:13 dak	3:22 dak	1:45 dak
	5:49 / 6:43 dak	5:49 / 6:57 dak	3:37 / 23:29 dak	3:11 / 7:19 dak	2:58 / 7:45 dak	2:48 / 7:10 dak	7:42 / 17:40 dak
	0:17 / 1:00 dak	0:17 / 1:00 dak	0:29 / 0:46 dak	0:22 / 0:35 dak	0:41 / 0:43 dak	0:36 / 0:42 dak	0:26 / 0:46 dak
	3:45 / 3:46 dak	3:45 / 3:46 dak	2:29 / 2:34 dak	2:38 / 10:28 dak	3:07 / 9:44 dak	3:43 / 7:06 dak	2:24 / 2:29 dak
	—	—	3:45 / 6:23 dak	6:14 / 6:50 dak	—	—	—
	—	—	4:49 dak	7:10 dak	—	—	—
	14 / 15 / 21 s	14 / 15 / 21 s	16 / 34 / 29 s	14 / 23 / 17 s	18 / 19 / 21 s	11 / 17 / 22 s	17 / 33 / 23 s
	17,7 / 10,9 Watt	15,0 / 8,6 Watt	7,2 / 6,7 Watt	12,3 / 6,5 Watt	6,5 / 6,0 Watt	7,4 / 5,9 Watt	4,7 / 4,6 Watt
	246 / 42 / 38 S.	250 / 40 / 37 S.	780 / 160 / 58 S.	614 / 133 / 32 S.	345 / 106 / 28 S.	448 / 74 / 24 S.	620 / 77 / 38 S.
	0,042 / 0,59 / 1,53 Euro	0,043 / 0,61 / 1,57 Euro	0,030 / 0,34 / 1,44 Euro	0,044 / 0,41 / 1,80 Euro	0,062 / 0,57 / 1,91 Euro	0,057 / 0,66 / 2,18 Euro	0,036 / 0,52 / 1,70 Euro

* USB FS = Full Speed USB (12 Mbit/s); USB HS = High Speed USB (480 Mbit/s)

2005: Güçlü işlemcilerin yılı

“Her 24 ayda bir işlemcilerdeki transistör sayısı iki katına çıkar.” Intel’in kurucularından Gordon Moore’un 1965 yılında söylediği ve yasa haline gelen bu cümle, hala geçerli. Intel, bu yıl çıkartacağı, çoklu çekirdeğe sahip işlemcilerle kendi yasasını korumaya devam ediyor.

Yeni işlemci, yeni yonga seti: Piyasa LGA 775 P4'lere daha yeni alırken, Intel bu yıl içinde çoklu çekirdeğe sahip işlemcileri piyasaya süreceğini açıkladı. Tabii bu yeni işlemci için yeni yonga setleri de piyasaya çıkacak.

29 Aralık: Intel'in yeni planları

Intel Türkiye ofisinin düzenlediği yuvarlak masa toplantısında, Intel Teknolojileri İş Geliştirme Müdürü Aaron Coday ve Seyhun Dedede, Intel'in 2005 yılı içinde gerçekleştireceği yeni atılımlar hakkında önemli ipuçları verdi. Toplantıda pek çok konu gündeme geldiyse de, en önemlileri, Intel'in bir işlemci içinde iki ya da daha fazla işlemci yerleştirmesi anlamına gelen çoklu çekirdek teknolojisi ve yeni bir form faktör olan BTX oldu. Intel daha önce HyperThreading ile “sanal” olarak gerçekleştirdiği bu işlemi 2005 içinde gerçek anlamda pratiğe geçirecek. Hem çoklu çekirdeğe hem de HyperThreading'e sahip işlemciler olup olmayacağı yönündeki soruma ise şimdilik yanıt vermek istemeyen Aaron Coday, bir anlamda bu konuda hala çalışmaların sürdüğünün ipucunu da vermiş oldu.

Öyle ya da böyle, Intel, Moore yasasını devam ettirmenin bir yolunu buluyor. 2005 yılı içinde masaüstü, sunucu ve dizüstü platformlarında çoklu çekirdek teknolojisini kullanan işlemcileri piyasada görebileceğiz. Masaüstü sistemlerde kullanılacak çift çekirdekli Pentium 4 işlemcisi (Smithfield) 90nm teknolojisiyle üretilecek. 2006 yılında ise 65nm'ye geçilecek. Sunucu pazarında ise çift çekirdekli Itanium'lar (Montecito) 2005 yılının ortasında OEM'lere dağıtılmaya başlanacak.

Intel'in daha önce 915P ve 925X yonga setleriyle görücüye çıkarttığı BTX form faktörüne sahip güç kaynakları ise her şeyden önce daha küçük ve estetik kasaların üretilmesine olanak sağlıyor. İşlemci için kullanılan soğutucu tasarımı da BTX'le birlikte değişiyor.

Ayrıca kullanılan kablolama mimarisi de

BTX'le birlikte daha iyi bir hava dolaşımına imkan sağlıyor. Soğutma ve güç kaynağı konsepti değişiyor: Intel'in desteklediği BTX form faktörü sayesinde daha küçük ve estetik, fakat daha iyi bir hava dolaşımı sağlanan kasalar üretilebilecek. Bu yeni sistemde CPU soğutucusu ise tam tersine, büyüyor.

Soğutma ve güç kaynağı konsepti değişiyor: BTX form faktörü daha küçük ve estetik, ama hava dolaşımı daha iyi olan kasaları mümkün kılacak. CPU soğutucusu ise tam tersi büyüyor.

4 Ocak: ADSL bağlantılarına dikkat

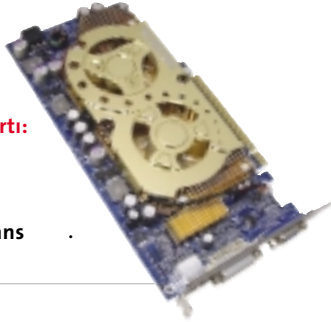
Pek çok okuyucumuz hatlardaki ADSL kopmalarından şikayet ediyor. Konuyu irdeleyince problemin temelinde splitter denilen küçük filtrenin kullanılmamasının yattığını görüyoruz. Evinizde bir ya da birden fazla telefon olabilir. Unutmayın ki aynı hat üzerindeki tüm telefonların splitter üzerinden kullanılması gerekiyor. Aksi takdirde sinyaller karışacak ve ADSL kopmaları bir yana, telefon da rahatsız edici sesler duyulacaktır. İşin kötüsü ADSL modemlerden sadece bir tane splitter çıkıyor, hatta bazılarında hiç çıkamayabiliyor. Eğer modeminizde dahili splitter yoksa ve kutusundan da splitter çıkmadıysa sorun yaşama ihtimaliniz var. Bunun dışında paralel telefon varsa kutudan çıkan tek splitter da yeterli olmayacaktır. Bu durumda ikinci bir splitter cihazı satın alarak paralel telefonu buna bağlayabilirsiniz.

CHIP Test Editörü Şahin Ekşioğlu, donanım dünyasında dikkatini çeken gelişmeleri, her ay günlüğünde sizlerle paylaşıyor.

6 Ocak: Gigabyte'tan çift işlemcili kart

Daha önce Gigabyte Türkiye ile yaptığım toplantıda gündeme gelen çift işlemcili Gigabyte 3D1'e ait benchmark sonuçları bağımsız kaynaklar tarafından duyuruldu.

Çift CPU, çift VPU derken işlemci üreticileri rekabet yüzünden performansı artırmak için ellerinden geleni artlarına koymuyor. Uygun bir anakart ve uygun 2 grafik kartının kullanılmasıyla gündeme gelen SLI, yani 2 grafik kartıyla yüksek performans elde edilmesi fikrinden yola çıkan Gigabyte, 3D1 ile gerçekten de yaratıcı bir ürüne imza atmış. Tek bir PCB üzerinde bulunan iki adet nVidia GeForce FX6600GT işlemcisi ile donatılmış olan kart, 256MB DDRIII bellek kullanıyor. Performans testlerinde tahmin edebileceğiniz gibi oldukça başarılı sonuçlar elde eden kartın hızlı bir CPU'ya ihtiyaç duyduğunu da belirtelim.

Çift işlemcili grafik kartı: Gigabyte 3D1, tek bir PCB üzerinde iki adet 6600GT işlemcisini birleştirerek performans sınırlarını zorluyor.

8 Ocak: SanDisk'in pratik çözümü

En büyük flash bellek üreticilerinden biri olan SanDisk yeni SD Card tasarımıyla oldukça ilgi çekeceğe benzer. Dış görünüş itibarıyla sıradan SD Card'lara benzese de, küçük bir hareketle bir anda herhangi bir USB portuna doğrudan bağlanabilen bir USB disk sürücü haline gelebilen bu ürün, flash bellek okuyuculara duyulan ihtiyacı da ortadan kaldırıyor. USB 2.0 desteği de cabası.

Flash bellek mi yoksa USB disk mi?: Sandisk'in yeni SD Card'ı istendiğinde ortadan ikiye katlanarak USB 2.0 destekli bir USB flash disk haline gelebiliyor.

» 14 Ocak: Bravo Apple!

Bir düşünür'e göre PC'lerdeki işe yarar her şeyin mucidi Apple'dır. Geçmişe baktığımızda ister istemez bu söyleme hak vermek durumunda kalıyoruz. Yaptığı her işle ses getirmeyi bilen Apple, iPod ve iTunes sayesinde gayet mutlu günler yaşarken bir yandan da en iyi olduğu konuda, yani tasarım konusunda yeni ufuklara yelken açmaya devam ediyor. Apple'ın son bombası olan Mac Mini, mükemmel tasarımı ve ergonomik yapısıyla dikkat çekiyor.

Minimalist bir düşünceyle yaratılan Mac Mini, 1,25GHz'lik G4 işlemcisi ve 256MB DDR333 bellekle donatılmış. Ürün, ATI Radeon 9200 grafik işlemcisini kullanıyor ve konfigürasyona göre fiyatı da değişebiliyor.

Bir Apple bilgisayar için uygun sayılabilecek fiyatıyla dikkat çeken bu 499 dolarlık küçük mucize, tabii ki PC üreticilerine ilham verecek fakat tıpkı iPod'da olduğu gibi kopyaları aslını yüceltecek. Kopya ya da değil, her halükarda Mac Mini özelliklerine sahip bir PC'ye aslında hepimizin bir şekilde ihtiyacı var.

Apple'ın son bombası: Mac Mini, Apple'ın tasarım konusunda ne kadar zevk sahibi beyinler çalıştırdığının göstergesi. Küçük boyutlarına rağmen ihtiyacınız olan her şey var.

16 Ocak: SpyWare ve AdWare'ler virüslerden daha kötü

İnsanları rahatsız etme pahasına yapılan reklamların kar getirmediği ya da kullanıcılar kendilerini rahatsız eden bir reklama tepki gösteremediği sürece sanal ortamda her şey daha kötüye gidecek. Porno sitelerin ve reklamlarının işgaline alıştık fakat "search bar" benzeri isimlerle internet gezgini ne vantuz gibi yapışan can sıkıcı eklentilerden kurtulamıyoruz bir türlü.

Öyle ki, bilgisayarlarımızı yavaşlatan ve çalışma verimimizi düşüren bu tür rahatsız edici yazılımları temizlemek için yazılmış programlar bile çoğu zaman yeterli olmayabiliyor. Virüsler, solucanlar, spam e-postalar derken şimdi de bu zararlılar ortalığı sardı. Microsoft'un bu işe el atması iyi bir haber. Antispyware üreten bir yazılım şirketini satın alarak kendi antispyware yazılımını ücretsiz olarak kullanıcılara sunan Microsoft sayesinde bir nebze olsun rahatlayacağız. Microsoft AntiSpyWare, yaptığım tarama işleminde yaygın antispyware yazılımlarının ıskaladığı ve MSN Plus'ı kullanarak internet gezgininin altına saklanan, anasayfayı sürekli olarak değiştiren bir spyware'i yakaladı. Yazılım şu anda beta durumda fakat kesinlikle çok başarılı. www.google.com.tr'de yapacağınız "microsoft antispyware" konulu bir araştırma, sizi doğrudan dosya indirme sayfasına götürüyor. ■

Cihazların önemi: Özel olarak hazırlanan çeşitli cihazlar sayesinde birçok ürün rahatlıkla test etmeniz mümkün.

EN İYİ DONANIMLAR

CHIP TOP 10

Güncel CHIP TOP 10 tabloları her ay donanım pazarındaki en başarılı ürünleri listeliyor. TOP 10 tablolarını satın alma kararlarınızda rehber olarak kullanabilirsiniz.

CHIP TOP 10 LİSTELERİ

► IDE-SATA sabit diskler	106
► Mürekkep püskürtmeli yazıcı	106
► 17"-19" monitörler	108
► 1500 \$ altı Lazer Yazıcılar	108
► Dijital fotoğraf makineleri	110
► 200 \$ altı ekran kartları	110
► 200 \$ üstü ekran kartları	110
► Cep telefonları	112
► 15" LCD monitörler	112
► 17" LCD monitörler	112
► DVD yazıcılar	114
► CD yazıcılar	114
► Tarayıcılar	114

■ Bildiğiniz gibi, her ay TOP 10'da en iyi donanımları yayınlıyoruz ve bu sayfalarımız sizlerden oldukça büyük ilgi görüyor. Bunda, sıralamaların yaptığımız donanım testlerinde en üst sırayı alan ilk 10 üründen oluşmasının payı büyük. Her ay gerçekleştirdiğimiz testlerde, onlarca ürün test prosedürümüz doğrultusunda tek tek inceleniyor ve sıralanıyor. Sizlerle paylaştığımız donanım veritabanımız bu şekilde oluşuyor. Bir sonraki adım, seçilen en iyi 10 ürünü bu sayfalarda sürekli olarak yayımlamak. TOP 10 sayfalarının test tablolarından en büyük farkı, önemli kısa bilgilerin yer alması ve her ay güncellenmesi. Buna ek olarak, donanım incelemelerimizde de test prosedürlerine sadık kaldığımız için, daha önce testi kaçırın ya da piyasaya yeni sürülen ürünleri de aynı kriterlerle ölçüp değerlendirmeye katabiliyoruz. Bu, aylar önce test edilen bir ürün ile yeni çıkan bir ürünün rahatlıkla kıyaslanabilmesi ve sıra-

lanabilmesi avantajını sağlıyor. Sayfalara baktığımızda, ürünleri önce kategorilere ayırdığımız, sonra da performanslarına göre listelediğimiz dikkatinizi çekecektir. TOP 10 tablolarımızda Fiyat / Performans oranlarına da yer verdiğimiz için, bu bilgileri satın alma rehberi olarak da kullanabilirsiniz. Bu oranın yalnızca o ayki ürünler için geçerli olduğunu unutmadan fayda var. Yani performans puanı yüksek olan yeni bir ürün, şayet fiyatı da uygun ise tüm diğer ürünlerin Fiyat / Performans oranını kolayca değiştirebilir. Ürünlerin performanslarını bir bakışta görebilmeniz için de renk kodları kullanıyoruz. Yeşil renk, test ve incelemelerde çok iyi performans ortaya koyan ürünleri gösteriyor. Performansı iyi olan ürünler sarı, orta seviye performans gösteren ürünler de turuncu renkle temsil ediliyor. Güncel TOP 10 tablolarının tümüne www.chip.com.tr adresinden de erişebilirsiniz.

Satın alma kararınız için CHIP TOP 10 tabloları

► Bir aygıtın sıralaması CHIP Toplam Puanından elde ediliyor. Puanlar eşitse fiyatı daha uygun olan ürün bir üst sırada yer alıyor.

► Bir aygıtın CHIP Toplam Puanı tek tek değerlendirmeler baz alınarak hesaplanıyor. CHIP Toplam Puanı sonucunda aygıtların sınıfları ortaya çıkıyor. Aygıt sınıflarında ayırım, zirve sınıfı, üst sınıf ve orta sınıf aygıtlar şeklinde yapılıyor.

► Bu sütunlar puanlamalar, ölçüm değerleri veya teknik bilgilerden oluşuyor. Tablolarda sadece en önemli olanları yer alıyor. Ürünleri temin edebileceğiniz firmaların iletişim bilgilerini e-CHIP'te **CHIP TOP 10** bölümünde bulabilirsiniz.

17" MONİTÖRLER									
Sıra	Marka	CHIP Top. P.	Fiyat/Performans	Fiyat (₺ + kdv)	Genişlik (cm)	Renk Derinliği	Brüt Ağırlık (kg)	Ekranın Boyutu (inç)	Ekranın Çözünürlüğü
1	Sony CPD-G220P	94	★★★★	209	76	200	97	200	95
2	Sony CPD-G220P	92	★★★★	200	76	200	96	200	94
3	AOR Microtron G190	80	★★★★	260	74	30	95	89	89
4	Samsung SyncMaster 700 N	80	★★★★	267	76	30	94	88	88
5	Samsung SyncMaster 700 BHS	79	★★★★	250	75	30	93	88	88
6	Philips 127W6	78	★★★★	229	70	30	94	90	90
7	Mitsubishi 127W6	78	★★★★	226	74	30	92	89	87
8	Viewsonic G2775	77	★★★★	300	80	30	93	88	88
9	Hyundai Microtron Pro 820	76	★★★★	300	80	30	100	92	100
10	Sony CPD-G220P	76	★★★★	200	67	30	94	88	88

► Bu renklerle aygıtları şu gruplara ayırıyoruz:

- Zirve sınıfı
- Üst sınıf
- Orta sınıf

► Bu simge ile CHIP TOP 10'a yeni giren ürünleri ifade ediyoruz.

► Her ay ürünlerin son kullanıcı satış fiyatlarını güncelliyoruz. Ürünleri daha uygun fiyatlarla da temin etmeniz mümkün. Fiyat ve CHIP toplam puanından da daha sonra Fiyat/Performans puanını 5'lik okul notu sistemine göre hesaplıyoruz.

► Tek tek değerlendirmelerdeki en iyi değerler sütunlarda kalın yazı tipleriyle gösteriliyor. Sadece puanlamalarda bu tip bir öne çıkarılma söz konusu, teknik özelliklerde böyle bir uygulama yok.

DEĞERLENDİRME

» Kendi kriterlerinize göre değerlendirin

TOP 10 tablolarında, CHIP Test Merkezi'nde yapılan testler sonucunda ilk 10 arasına girmeyi hak eden ürünleri, performans puanları ve teknik bilgileriyle birlikte bulabilirsiniz. Tablolarda iki ayrı puan türü yer alıyor. Bunlar Performans ve Fiyat/Performans olarak sınıflandırıldı. Sizin için ürünün fiyatından çok performansı önemli ise, size hitap edecek olan performans puanlandırmasıdır. Ama eğer bir ürünün performansından çok fiyatına önem veriyorsanız, o zaman fiyat/performans

oranı belirleyici faktörünüz olacaktır. CHIP TOP 10 listelerinde ürünler sıralanırken performans puanları dikkate alınıyor. Fiyat sıralamada bir etken değil. Bu listeler her ay güncellendiğinden, fiyatların değişmesi fiyat/performans oranını da her ay değiştiriyor. Fakat fiyatın test kriterleri içinde ayrı bir başlık olmaması nedeniyle, fiyat/performans sıralamasını tabloya bakarak siz oluşturmalısınız. CHIP TOP 10 tablolarını dergide olduğu gibi CHIP Online'da da (www.chip.com.tr) bulabilirsiniz.

IDE SABİT DİSKLER

Sıra	Marka	CHIP Top. P.	Fiyat/Performans	Fiyat (\$ + kdv)	Disk Perfor.	Gürültü Oranı	Çalışma Sıcaklığı	Servis ve Doküman.	Kapasite (GB)	Teknik veriler Arabirim, Ön bellek, Dönüş Hızı (rpm)
1	S.B. 7200.7 Plus ST3200822A	96	■ ■ ■ ■ ■	128	96	100	92	100	200	U-DMA/133, 8MB, 7200 rpm
2	Samsung SP1203N	92	■ ■ ■ ■ ■	91	91	90	100	95	120	U-DMA/133, 2MB, 7200 rpm
3	Samsung SP0802N	92	■ ■ ■ ■ ■	63	93	80	92	95	80	U-DMA/133, 2MB, 7200 rpm
4	Maxtor Maxline Plus II	90	■ ■ ■ ■ ■	259	90	91	89	90	250	U-DMA/133, 8MB, 7200 rpm
5	Samsung SP1614N	89	■ ■ ■ ■ ■	99	92	73	80	95	160	U-DMA/133, 8MB, 7200 rpm
6	Samsung SP0411N	88	■ ■ ■ ■ ■	55	89	83	86	95	40	U-DMA/133, 2MB, 7200 rpm
7	Western Digital Caviar WD2500	88	■ ■ ■ ■ ■	249	90	84	80	90	250	U-DMA/100, 8MB, 7200 rpm
8	Western Digital Caviar WD1200	86	■ ■ ■ ■ ■	99	86	95	75	90	120	U-DMA/100, 8MB, 7200 rpm
9	Western Digital Caviar WD800	84	■ ■ ■ ■ ■	71	85	78	86	90	80	U-DMA/100, 8MB, 7200 rpm
10	Western Digital Caviar WD1800	58	■ ■ ■ ■ ■	185	49	77	77	90	180	U-DMA/100, 8MB, 7200 rpm

*S.B.: Seagate Barracuda

1. SIRA: S.B. 7200.7 Plus ST3200822A

Görünen o ki Seagate, bir diskten bekleyebileceğiniz tüm özellikleri bu üründe bir araya getirmiş

■ Yüksek performans
■ Sessiz
■ Başarılı fiyat performans oranı

CHIP Toplam Puanı: **96**
Fiyatı: 128 \$ (çok iyi)

5. SIRA: Samsung SP1614N

Ekonomik olmasıyla pek çok kullanıcı için cazip bir seçenek olmaya aday.

■ Yüksek performans
■ Uygun fiyat
■ Sessiz ve fazla ısınmıyor
CHIP Toplam Puanı: **90**
Fiyatı: 99 \$ (çok iyi)

SATA SABİT DİSKLER

Sıra	Marka	CHIP Top. P.	Fiyat/Performans	Fiyat (\$ + kdv)	Disk Perfor.	Gürültü Oranı	Çalışma Sıcaklığı	Servis ve Doküman.	Kapasite (GB)	Teknik veriler Arabirim, Ön bellek, Dönüş Hızı (rpm)
YENİ	1	Western Digital Raptor WD740GD	95	■ ■ ■ ■ ■	229	95	100	92	74	S-ATA, 8MB, 10000 rpm
	2	Western Digital Raptor WD360GD	94	■ ■ ■ ■ ■	159	94	100	92	36.7	S-ATA, 8MB, 10000 rpm
	3	Samsung SP1614C	90	■ ■ ■ ■ ■	111	90	88	95	160	S-ATA, 8MB, 7200 rpm
YENİ	4	S. B. 7200.7 ST3400832AS	89	■ ■ ■ ■ ■	418	88	90	100	400	S-ATA, 8MB, 7200 rpm
	5	Samsung SP0812C	89	■ ■ ■ ■ ■	77	88	90	95	80	S-ATA, 8MB, 7200 rpm
	6	Samsung SP1213C	89	■ ■ ■ ■ ■	102	84	100	95	120	S-ATA, 8MB, 7200 rpm
	7	S. B. 7200.7 ST3160827AS	75	■ ■ ■ ■ ■	129	71	84	100	160	S-ATA, 8MB, 7200 rpm

*S.B.: Seagate Barracuda

MÜREKKEP PÜSKÜRTMELİ YAZICILAR

Sıra	Marka	CHIP Top. P.	Fiyat/Performans	Fiyat (\$+ kdv)	Office Baskı Hızı	Grafik Baskı Hızı	Resim Baskı Hızı	Grafik Kalitesi	Resim Kalitesi	Teknik veriler Ergonomi, çözünürlük, arayüz, baskı hızı
1	Epson Stylus Photo R800	96	■ ■ ■ ■ ■	399 €	90	90	89	100	100	100, 5760x1440 dpi, Paralel/USB, 17/8
2	Epson Stylus C84	93	■ ■ ■ ■ ■	105 €	100	100	81	92	92	100, 5760x1440 dpi, Paralel/USB, 22/12
3	HP Deskjet 5652	91	■ ■ ■ ■ ■	145	93	54	98	100	95	100, 4800x1200 dpi, Paralel/USB, 21/15
4	Canon i455	87	■ ■ ■ ■ ■	145	87	27	92	98	100	89, 4800x1200 dpi, USB, 18/12
5	HP Deskjet 5150	85	■ ■ ■ ■ ■	96	90	52	100	85	87	94, 4800x1200 dpi, USB, 19/14
6	HP Deskjet 3650	81	■ ■ ■ ■ ■	78	73	45	87	87	89	83, 4800x1200 dpi, USB, 17/12
7	Canon i350	79	■ ■ ■ ■ ■	79 €	79	77	75	85	78	83, 4800x1200 dpi, USB, 16/11
8	Epson Stylus C64	76	■ ■ ■ ■ ■	81 €	70	53	51	74	84	94, 5760x1440 dpi, Paralel/USB, 17/9
9	Canon i250	76	■ ■ ■ ■ ■	79 €	70	76	74	74	78	80, 4800x1200 dpi, USB, 12/9

17" MONİTÖRLER

Sıra	Marka	CHIP Top. P.	Fiyat/Performans	Fiyat (\$ + kdv)	Convergence	Contrast Seviyesi	Renk Skala Değerlen.	Ergonomi	Geometri	Teknik veriler Ekran tipi, Nokta aralığı (mm), Çözünürlük (pixel)
1	Sony CPD-G220P	94	■■■■■	289	76	100	97	100	95	T.CRT, 0.24 mm, 1600 x 1200
2	LG F700P	80	■■■■■	191	77	50	94	90	90	Flat, 0.24 mm, 1920x1440
3	ADI Microscan G700i	80	■■■■■	190	74	50	93	89	93	T.CRT, 0.24 mm, 1600 x 1200
4	Samsung SyncMaster 757 NF	79	■■■■■	191	76	50	90	88	92	NaturalFlat, 0.25 mm, 1920x1440
5	Samsung SyncMaster 757 DFX	78	■■■■■	192	75	50	88	88	90	D.Flat, 0.20 mm, 1920x1440
6	Philips 107B4	77	■■■■■	159	73	50	84	90	90	D.Pitch, 0.25 mm, 1600x1200
7	Miro 17F95	77	■■■■■	155	72	50	87	89	87	Dot Pitch, 0.25 mm, 1600x1200
8	LG T710BH	76	■■■■■	110	70	50	90	85	85	Flat, 0.20 mm, 1280x1024
9	Sony CPD-E220E	75	■■■■■	250	57	50	94	86	92	T.CRT, 0.24 mm, 1280 x 1024
10	Iiyama VisionMaster Pro 410	74	■■■■■	255	43	50	90	91	100	D.Tron, 0.25 mm, 1600 x 1200

19" MONİTÖRLER

Sıra	Marka	CHIP Top. P.	Fiyat/Performans	Fiyat (\$ + kdv)	Conv.+ Geo. P.	Ergonomi	Yatay Frekansı	Düşey Frekansı	Boyutları (GxYxD)	Teknik veriler Ekran tipi, Nokta aralığı (mm), Çözünürlük (dpi)
1	Sony G400	98	■■■■■	449	96	100	30-96 kHz	48-120 Hz	446 x 464 x 461	Trinitron, 0.24, 1600 x 1200
2	LG 995FT	95	■■■■■	295	96	94	30-96 kHz	50-160 Hz	470 x 480 x 470	Flat Square Tube, 0.24, 1600 x 1200
3	Philips 109P	95	■■■■■	315	95	94	30-110 kHz	50-160 Hz	456 x 469 x 438	Flat Square Tube, 0.25, 1920 x 1440
4	Philips 109P4	95	■■■■■	305	97	95	30-111 kHz	50-160 Hz	460 x 450 x 450	Flat Square Tube, 0.24, 1920 x 1440
5	LG Flatron EZ T910BU	94	■■■■■	245	97	90	30-98kHz	50-160 Hz	443 x 458 x 450	Flat, 0.24, 2048x1536
6	NecFP950	94	■■■■■	593	100	85	31-110 kHz	55-160 Hz	442 x 456 x 447	Grill Pitch, 0.25, 1600 x 1200
7	Hyundai ImageQuest Q995	92	■■■■■	251	90	95	30-110 kHz	50-160 Hz	436 x 431 x 456	DynaFlat-X, 0.25/0.20, 1600 x 1200
8	Sony E400	91	■■■■■	425	96	83	30-96 kHz	48-120 Hz	446 x 464 x 461	Trinitron, 0.24, 1600 x 1200
9	Hyundai ImageQuest Q910	89	■■■■■	215	85	95	30-107 kHz	50-150 Hz	436 x 431 x 456	DynaFlat-X, 0.20, 1600 x 1200
10	Benq V991	88	■■■■■	235	90	85	30-95 kHz	50-160 Hz	466 x 455 x 463	Flat Square Tube, 0.25, 1600 x 1200

5. SIRA: LG Flatron EZ T910BU

Kendisini diğer ürünlerden ayıran ez-FLAT, Brightview ve Brightwindow teknolojileri ile kullanıcılara kolaylık sağlıyor.

- Desteklediği teknoloji entegrasyonu
- Yüksek çözünürlüklere ulaşıyor
- Güçlü ergonomi

CHIP Toplam Puanı: **94**
Fiyatı: 245 \$ (iyi)

7. SIRA: Hyundai ImageQuest Q995

Göze hitap eden tasarımın yanı sıra düzeltilmiş teknik değerlerle iyi bir performansla sahip.

- Dar alanlar için iyi bir seçenek
- Başarılı ergonomi
- Uygun fiyat

CHIP Toplam Puanı: **92**
Fiyatı: 251 \$ (çok iyi)

F.A.: Firmayı Arayınız

1500 \$ ALTI LAZER YAZICILAR

Sıra	Marka	CHIP Top. P.	Fiyat/Performans	Fiyat (+ kdv)	Office Baskı Hızı	Grafik Baskı Hızı	Resim Kalitesi	Grafik Kalitesi	Ergonomi + B. gelenler	Teknik veriler Çözünürlük, Bellek
1	Xerox Phaser 4400	95	■■■■■	950 \$	97	98	94	90	95	1200 x 1200 dpi, 64 MB
2	Lexmark Optra T614	94	■■■■■	940 \$	93	100	95	86	93	1200 x 1200 dpi, 16 MB
3	Xerox Phaser 4500	93	■■■■■	931 \$	85	85	90	95	95	1200 x 1200 dpi, 48 MB
4	Kyocera Mita FS-3800	87	■■■■■	840 €	90	82	87	86	95	1200 x 1200 dpi, 16 MB
5	Kyocera Mita FS-1900	86	■■■■■	630 €	87	78	92	87	95	1200 x 1200 dpi, 16 MB
6	Brother HL-5130	85	■■■■■	210 \$	92	91	78	80	90	2400 x 600 dpi, 8 MB
7	HP Laserjet LJ1300	84	■■■■■	350 \$	91	85	80	81	90	1200 x 1200 dpi, 16 MB
8	Konica Minolta 1300W	84	■■■■■	139 €	90	90	75	78	90	1200 x 1200 dpi, 8 MB
9	Brother HL-1430	81	■■■■■	159 \$	84	85	76	78	85	600 x 600 dpi, 4 MB
10	Samsung ML1520	79	■■■■■	135 \$	82	84	78	74	75	600 x 600 dpi, 8 MB

DİJİTAL FOTOĞRAF MAKİNELERİ

Sıra	Marka	CHIP Top. P.	Fiyat/Performans	Fiyat (€+ kdv)	Resim Kalitesi	Ergo-nomi	Beraber. Gelen Don.	Ses	Optik Zum	Teknik veriler USB, AV Out, ağırlık
1	Sony DSC-F828	89	■■■■■	780	97	86	95	67	7 X	2.0, AV Out, 940gr
2	Panasonic Lumix DMC-FZ20	86	■■■■■	515	85	94	95	50	12 X	2.0, AV Out, 556gr
3	Canon PowerShot Pro1	86	■■■■■	775	96	80	100	67	7 X	2.0, AV Out, 545gr
4	Nikon Coolpix 8800	86	■■■■■	865	100	96	56	86	10 X	2.0, AV Out, 680gr
5	Minolta Dimage A2	85	■■■■■	655	83	96	87	83	7 X	2.0, AV Out, 643gr
6	Nikon Coolpix 8400	85	■■■■■	775	98	88	63	86	3,5X	2.0, AV Out, 470gr
7	Fujifilm FinePix E550	84	■■■■■	355	94	83	77	67	4 X	2.0, AV Out, 261gr
8	Olympus Camedia C8080	84	■■■■■	720	93	80	90	86	5 X	2.0, AV Out, 720gr
9	Sony Cybershot DSC-V3	83	■■■■■	580	89	96	72	57	4 X	2.0, AV Out, 395gr
10	Sony Cybershot DSC-P150	83	■■■■■	395	97	100	29	67	3 X	2.0, AV Out, 183gr

YENİ

YENİ

200 \$ ALTI EKRAN KARTLARI

Sıra	Marka	CHIP Top. P.	Fiyat/Performans	Fiyat (\$ + kdv)	3D Performs	Donanım Özellikleri	Kutu İçeriği	Belleği (MB)	CHIP/ B.F. (mhz)	Grafik Yongası
1	ASUS Radeon 9600XT	87	■■■■■	160	87	80	95	128/DDR	500/600	Radeon 9600XT
2	Powercolor 9600XT Bravo Edition	86	■■■■■	160	90	80	68	128/DDR	500/600	Radeon 9600XT
3	Gigabyte 9600XT	83	■■■■■	161	87	74	75	128/DDR	500/600	Radeon 9600XT
4	HIS 9600XT	82	■■■■■	165	91	44	63	128/DDR	500/650	Radeon 9600XT
5	Leadtek A360 TDH	82	■■■■■	171	77	100	91	256/DDR	425/500	GeForce FX5700
6	Inno3D 5700 Ultra	81	■■■■■	171	92	29	68	128/GDDR3	475/900	GeForce FX5700 Ultra
7	FIC 9600XT	79	■■■■■	145	87	59	50	128/DDR	500/600	Radeon 9600XT
8	MSI FX5700	74	■■■■■	134	81	14	90	128/DDR	425/550	GeForce FX5700
9	Abit Siluro FX5700	72	■■■■■	170	77	59	55	256/DDR	425/500	GeForce FX5700
10	Asus V9570TD	71	■■■■■	131	78	29	75	256/DDR	425/500	GeForce FX5700

1. SIRA: Asus Radeon 9600xt

Soğutucunun VPU'nun yanında bellek modüllerini de örtmesi esnek bir kullanım sağlıyor.

- Yüksek performans
- Analog video girişi
- Başarılı fiyat performans oranı

CHIP Toplam Puanı: **87**
Fiyatı: 160 \$ (iyi)

10. SIRA: Asus A9570 TD

Uygun fiyatı ile dikkat çeken kart giriş seviyesi için ideal bir seçim olabilir.

- Mükemmel fiyat performans oranı
- Kutu içeriği daha iyi olabilir
- Görece düşük performans

CHIP Toplam Puanı: **71**
Fiyatı: 131 \$ (çok iyi)

200 \$ ÜSTÜ EKRAN KARTLARI

Sıra	Marka	CHIP Top. P.	Fiyat/Performans	Fiyat (\$ + kdv)	3D Performs	Donanım Özellikleri	Kutu İçeriği	Belleği (MB)	CHIP/ B.F. (mhz)	Grafik Yongası
1	Asus V9999 Ultra Deluxe	93	■■■■■	489	98	74	82	256/GDDR3	400/1100	GeForce FX6800 Ultra
2	Asus AX 800XT	88	■■■■■	485	90	84	79	256/GDDR3	520/1120	Radeon 800XT
3	MSI 6800GT	88	■■■■■	501	92	51	100	256/GDDR3	350/1000	GeForce FX6800GT
4	MSI RX800 Pro T256	82	■■■■■	505	77	100	100	256/GDDR3	475/900	Radeon X800PRO
5	Leadtek A400GT	82	■■■■■	505	89	38	79	256/GDDR3	350/1000	GeForce FX6800GT
6	Asus 9999 Gamer	78	■■■■■	370	79	74	72	256/GDDR3	350/1000	GeForce FX6800
7	Leadtek A400 TDH	71	■■■■■	370	71	64	79	128/DDR	325/700	GeForce FX6800
8	Leadtek A380 Ultra TDH	66	■■■■■	505	58	100	83	256/DDR	475/950	GeForce FX5950 Ultra
9	Gigabyte 9800XT	62	■■■■■	478	60	64	75	256/DDR	412/730	Radeon 9800 XT
10	Sparkle 6800	62	■■■■■	373	70	25	50	128/DDR	325/700	GeForce FX6800

CEP TELEFONLARI

Sıra	Marka	CHIP Top. P.	Fiyat/Performans	Fiyat (€ + kdv)	Mobilite	Donanım	Pratiklik	Ağırlık (gram)	Boyut (mm)	Teknik veriler Konuşma süresi, özel telsiz standardı
1	Siemens S65	87	■■■■■	450	59	98	91	104	109 x 48 x 21	143 dk, IR, Tri-Band, GPRS
2	Nokia 6230	87	■■■■■	380	65	89	89	97	103 x 45 x 20	176 dk, IR, Tri-Band, GPRS, HSCSD
3	Siemens SX1	85	■■■■■	400	55	86	87	119	109 x 56 x 20	176 dk, IR, Tri-Band, GPRS
4	Sony Ericsson S700i	85	■■■■■	750	54	96	90	132	107 x 49 x 27	168 dk, IR, Tri-Band, GPRS, HSCSD
5	Nokia 6670	84	■■■■■	530	55	83	91	93	109 x 53 x 20	193 dk, Tri-Band, GPRS, HSCSD
6	Sony Ericsson K700i	84	■■■■■	400	67	87	86	95	99 x 47 x 22	148 dk, IR, Tri-Band, GPRS, HSCSD
7	Motorola Razr V3	83	■■■■■	750	67	93	74	97	98 x 53 x 15	157 dk, Tri-Band, GPRS,
8	Sony Ericsson P910i	83	■■■■■	750	45	100	100	120	119 x 53 x 20	276 dk, IR, Tri-Band, GPRS, HSCSD
9	Sony Ericsson P900	83	■■■■■	F.A.	45	100	85	158	115 x 59 x 25	293 dk, IR, Tri-Band, GPRS, HSCSD
10	Nokia 7610	83	■■■■■	530	51	95	93	120	119 x 53 x 20	139 dk, Tri-Band, GPRS, HSCSD

15" LCD MONİTÖRLER

Sıra	Marka	CHIP Top. P.	Fiyat/Performans	Fiyat (\$ + kdv)	Görüntü kalitesi	Ergonomi	Birlikte Gelenler	Tepki süresi (ms)	Servis Doküman.	Teknik veriler (Alan büyüklüğü, maks. çözünürlük, piksel aralığı (mm), maks. kontrast, maks. parlaklık)
1	SONY SDM-S53	98	■■■■■	351	93	90	90	18	80	15", 1024 x 768, 0,297, 500:1, 300m²
2	PHILIPS 150B	82	■■■■■	325	59	92	85	18	100	15", 1024 x 768, 0,297, 450:1, 250m²
3	SAMSUNG 153V	80	■■■■■	301	60	81	90	20	95	15", 1024 x 768, 0,297, 300:1, 250m²
4	SONY SDM-H553	78	■■■■■	375	57	83	90	20	80	15", 1024 x 768, 0,297, 400:1, 250m²
5	SAMSUNG 152V	76	■■■■■	299	52	81	90	20	95	15", 1024 x 768, 0,297, 350:1, 250m²
6	HYUNDAI İMAGE QUEST Q15	72	■■■■■	299	47	84	85	20	80	15", 1024 x 768, 0,297, 300:1, 250m²
7	BEKO BTM-15JA	67	■■■■■	315	36	83	90	20	80	15", 1024 x 768, 0,297, 350:1, 300m²
8	BEKO BS-15L	67	■■■■■	299	36	82	90	20	80	15", 1024 x 768, 0,297, 350:1, 250m²
9	OLİVETTİ LC 157M	59	■■■■■	315	36	80	85	21	80	15", 1024 x 768, 0,297, 300:1, 300m²

17" LCD MONİTÖRLER

Sıra	Marka	CHIP Top. P.	Fiyat/Performans	Fiyat (\$ + kdv)	Görüntü kalitesi	Ergonomi	Birlikte Gelenler	Tepki süresi (ms)	Servis Doküman.	Teknik veriler (Alan büyüklüğü, maks. çözünürlük, piksel aralığı (mm), maks. kontrast, maks. parlaklık)
1	SONY SDM X73	97	■■■■■	595	92	78	90	12	80	17", 1280 x 1024, 0,264, 400:1, 300m²
2	SAMSUNG 172X	95	■■■■■	540	86	77	90	12	95	17", 1280 x 1024, 0,264, 500:1, 270m²
3	PHILIPS 170T4	89	■■■■■	801	62	100	85	14	100	17", 1280 x 768, 0,297, 600:1, 450m²
4	SONY SDM-H573P	86	■■■■■	501	67	82	90	11	80	17", 1280 x 1024, 0,264, 500:1, 400m²
5	SONY S73	85	■■■■■	498	66	83	90	12	80	17", 1280 x 1024, 0,264, 500:1, 250m²
6	LG 1730S	85	■■■■■	371	63	90	99	16	90	17", 1280 x 1024, 0,264, 450:1, 250m²
7	ASUS PG 17	84	■■■■■	345	65	83	90	14	90	17", 1280 x 1024, 0,264, 550:1, 250m²
8	LG 1720B	84	■■■■■	449	60	80	90	16	90	17", 1280 x 1024, 0,264, 450:1, 250m²
9	BENQ FP 783	83	■■■■■	491	57	90	95	12	85	17", 1280 x 1024, 0,264, 500:1, 300m²
10	ACER AL 1714	83	■■■■■	399	62	81	85	14	90	17", 1280 x 1024, 0,264, 350:1, 370m²

F.A.: Firmayı arayınız

1. SIRA: SONY SDM X73

Bütçesi geniş kullanıcılar için gerek görüntü kalitesi gerekse tasarımıyla beğenimizi kazanan başarılı bir LCD monitör.

- Mükemmel görüntü kalitesi
- Başarılı tasarım
- Yüksek fiyat

Toplam CHIP Puanı: 97
Fiyatı: 595 \$ (orta)

10. SIRA: ACER AL 1714

LCD monitör almayı düşünüyorsanız fakat bütçeniz sınırlıysa görüntü kalitesiyle beğenimizi toplayan bu ürüne göz atmanızda fayda var.

- Başarılı fiyat/performans oranı
- Pozisyon ayarı yok
- Sadece D-Sub girişi var

Toplam CHIP Puanı: 83
Fiyatı: 399 \$ (çok iyi)

DVD YAZICILAR

Sıra	Marka	CHIP Top. P.	Fiyat/Performans	Fiyat (\$+ kdv)	DVD Oku. Perfor. P.	CD Okuma Perfor. P.	DVD Yazma P.	CD Yazma Puanı	Ergonomi	Teknik veriler (DVD Yaz. Hızı, DVD Yeniden Yaz. Hızı, DVD Oku.Hızı, CD Yaz. Hızı, CD Yeniden Yaz. Hızı, CD Oku. Hızı)
1	Philips DVDR 1620 (+R, -R, +R9)	96	■■■■■	139	95	92	100	96	100	16X, 4X, 16X, 40X, 24X, 40X
2	Asus DRW-1604P (+R, -R)	95	■■■■■	99	99	92	98	91	90	16X, 4X, 16X, 32X, 24X, 40X
3	Pioneer DVR-108 (+R, -R, R9, RAM)	95	■■■■■	129	95	90	95	90	95	16X, 4X, 16X, 32X, 24X, 40X
4	NEC ND-3500 (+R, -R, +R9)	94	■■■■■	113	96	91	96	91	90	16X, 4X, 16X, 48X, 24X, 48X
5	Plextor PX-712SA (+R, -R)	95	■■■■■	199	99	92	98	91	100	16X, 4X, 16X, 48X, 24X, 48X
6	LG GSA-4082B (+R, -R, RAM)	94	■■■■■	101	95	90	97	90	100	8X, 4X, 12X, 24X, 16X, 32X
7	Samsung TS-H542 (+R, -R)	93	■■■■■	101	91	92	93	96	90	12X, 4X, 16X, 32X, 24X, 40X
8	NEC ND-2510A (+R, -R, +R9)	93	■■■■■	151	92	91	95	93	100	8X, 4X, 12X, 32X, 16X, 40X
9	Asus DRW-0804P (+R, -R)	93	■■■■■	110	91	92	93	96	100	8X, 4X, 12X, 24X, 24X, 40X
10	Philips DVDRW824 (+R, -R)	93	■■■■■	141	90	90	100	95	80	8X, 4X, 12X, 24X, 12X, 40X

F.A.: Firmayı Arayınız

CD YAZICILAR

Sıra	Marka	CHIP Top. P.	Fiyat/Performans	Fiyat (\$+ kdv)	Audio CD Yazma	Data CD Yazma*	Data CD Yazma**	CD Okuma Perfor.	Ergonomi Birlikte G.	Teknik veriler Okuma / Yeniden yazma / Yazma, Ön bellek
1	LG GCE-8525B	93	■■■■■	32	85	100	100	90	100	52/32/52, 2 MB
2	Samsung SW-252	86	■■■■■	41	78	100	100	66	100	52/24/52, 8 MB
3	Plextor Premium	83	■■■■■	99	97	95	91	55	80	52/32/52, 2 MB
4	Plextor PX-W5224TA	83	■■■■■	61	100	94	87	58	70	52/24/52, 2 MB
5	LG GCE-8523B	82	■■■■■	39	75	67	97	89	85	52/24/52, 2 MB
6	Benq CRW5524P	75	■■■■■	41	52	49	87	97	100	52/24/52, 2 MB
7	Aopen CRW5232	67	■■■■■	32	49	45	99	67	80	52/32/52, 2 MB
8	Mitsumi CR-48ETE	67	■■■■■	41	41	40	97	75	80	52/24/52, 2 MB
9	Philips PCRW5224	65	■■■■■	38	52	49	82	67	70	52/24/52, 2 MB
10	MSI CR-52-A2	61	■■■■■	45	31	29	88	76	85	52/24/52, 2 MB

*CD'den yazma, **HDD'den yazma

TARAYICILAR

Sıra	Marka	CHIP Top. P.	Fiyat/Performans	Fiyat (\$+ kdv)	300 dpi RRTH	600 dpi GGTH	300 dpi RRTK	600 dpi GGK	Ergonomi	Teknik veriler Çözünürlük, Renk kalitesi, Arabirim
1	Epson Perfection 3170 Photo	94	■■■■■	235	17	55	96	100	90	3200 x 6400 dpi, 48 bit, USB 2.0
2	Canon CanoScan 3200F	92	■■■■■	164	20	42	95	97	85	1200 x 2400 dpi, 48 bit, USB 2.0
3	Canon Lide 80	85	■■■■■	236	39	73	89	87	93	2400 x 4800 dpi, 48 bit, USB 2.0
4	HP Scanjet 4670	83	■■■■■	201	24	125	95	95	100	2400 x 2400 dpi, 48 bit, USB 2.0
5	Benq S2W 7400UT	77	■■■■■	161	66	55	87	88	80	2400 x 4800 dpi, 48 bit, USB 2.0
6	Mustek BearPaw 4800TA ProII	77	■■■■■	83	48	39	86	86	80	2400 x 4800 dpi, 48 bit, USB 2.0
7	Canon Lide 30	73	■■■■■	85	47	287	89	85	80	1200 x 2400 dpi, 48 bit, USB 1.1
8	Genius ColorPage HR-7X SLIM	71	■■■■■	96	55	130	80	84	80	1200 x 1200 dpi, 48 bit, USB 1.1
9	Genius ColorPage HP-6X SLIM	71	■■■■■	71	69	88	78	82	82	600 x 1200 dpi, 48 bit, USB 1.1
10	Mustek BearPaw 2448 CS Plus	70	■■■■■	60	46	59	78	84	75	1200 x 2400 dpi, 48 bit, USB 2.0

R.R.T.H.: Renkli Resim Tarama Hızı, G.G.T.H.: Gri tonlarında Grafik Tarama Hızı, R.R.T.K.: Renkli Resim Tarama Kalitesi, G.G.T.K.: Gri tonlarında Grafik Tarama Kalitesi

1. SIRA: Epson Perfection 3170 Photo

Hız ve kalite tutkunları için cazip bir tarayıcı

- 3200x6400 Dpi çözünürlük
- 12 çerçeve dia tarama
- Fiyat/Performans

Toplam CHIP Puanı: 94
Fiyatı: 235 dolar (kötü)

10. SIRA: Mustek BearPaw 2448 CS Plus

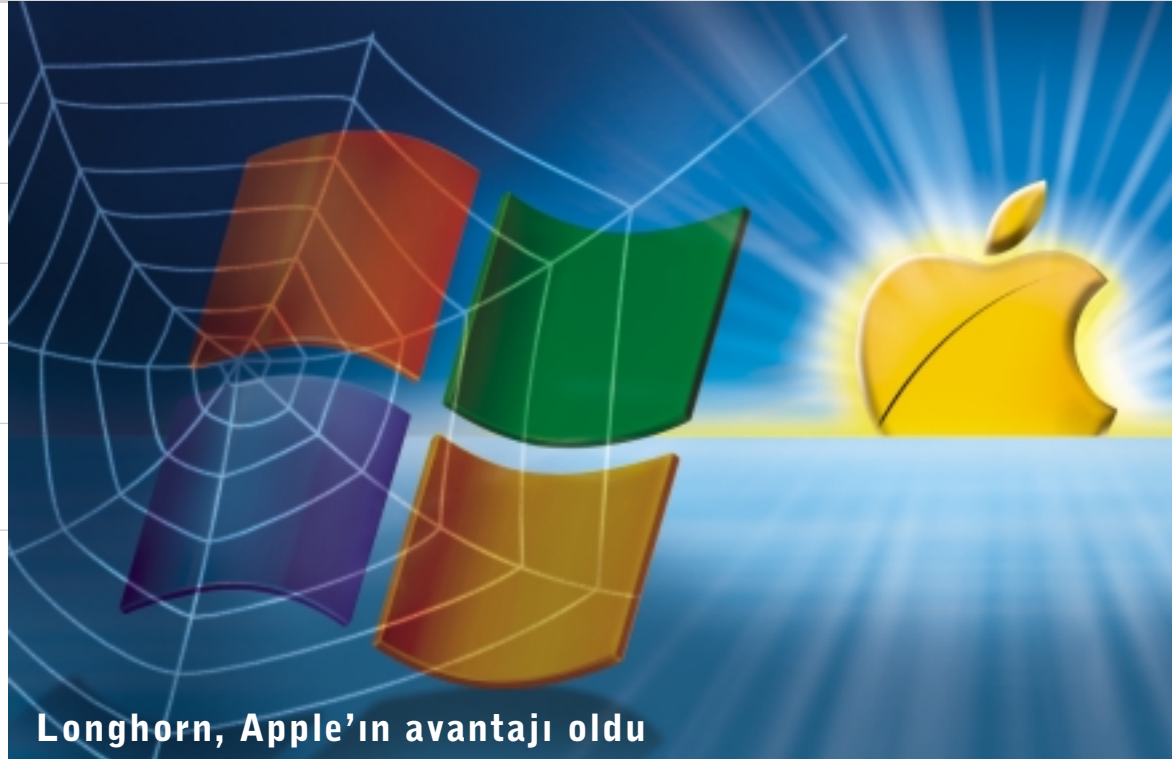
Ekonomik ve kaliteli tarayıcı arayanlar için ideal bir çözüm.

- 1200x2400 Dpi çözünürlük
- Türkçe kullanım kılavuzu
- Fiyat/Performans

Toplam CHIP Puanı: 70
Fiyatı: 60 dolar (çok iyi)

İÇİNDEKİLER

- 122 **Ayın Shareware'leri**
Sizin için seçtiklerimiz
- 124 **Service Pack 2 Pro**
SP2 sorunlarına çözümler
- 130 **Yeni yazılımlar testte**
Program incelemeleri
- 138 **Reklamsız TV kaydı**
Reklamları ayıklama yolları
- 142 **Microsoft hazineleri**
Gizli kalmış Windows araçları
- 148 **Yeni Virüsler**
Önleminizi şimdiden alın

Longhorn, Apple'ın avantajı oldu

Yeni bir sistem

XP'nin varisi Longhorn'un çıkışı geciktikçe gecikiyor. Sabrı tükenenler ise alternatif arıyorlar. Apple'ın yeni sistemi "Tiger" bu fırsatı değerlendirebilir mi?

■ Şu sıralar web'de Windows işletim sistemi konusunda iki yeni sürüm ismi geziniyor: XP Reloaded ve XP Release 2. Acaba Microsoft sırf Longhorn'u bekleyen kullanıcıları oyalamak için yeni bir Windows XP türevi mi hazırlıyor? Söylentiler bu yönde, ancak Microsoft'un basın sözcüsü, XP Reloaded'ın saf bir pazarlama kampanyası olduğunun, yeni bir ürün olmadığını altını çiziyor. XP Release 2'nin ise Windows Server 2003 için hazırlanmış bir sürüm olduğunu açıklıyor. Yani ufukta yeni bir XP yok. Longhorn'un piyasaya sürülüş tarihine ilişkin ifade de bu şartlar altında kullanıcıyı avutamıyor. "2006 içinde herhangi bir zaman" diyor Microsoft. Ama o zamana kadar XP çoktan beş yaşını geçmiş olacak, bu da kullanıcıların beş yıl boyunca eski bir teknoloji ürünüyle yaşamak zorunda kalması anlamına geliyor. Bu gerçek, Avrupalı ve Amerikalı kullanıcılar arasında huzursuzluk yaratsa da Türk kullanıcıları hallerinden çok da şikayetçi değil; zira lisans ücretleri dikkate alınınca zaten çoğu ev kullanıcısı kısa aralıklarla işletim sistemi değiştirmekten yana değil. Oysa sektör profesyonelleri gerçekten de yeni bir sistem talep ediyorlar. Bununla beraber Longhorn'un önünde hala pek çok engel duruyor. Her seferinde yeniden ertelenmesine rağmen, Longhorn'da önemli özellikler eksik kalacağı benziyor. Örneğin Microsoft'un PC'lerde veri uy-

munu optimize etmek ve basitleştirmek için tasarladığı yeni dosya sistemi WinFS. WinFS ancak 2007'de, Longhorn'a ücretsiz bir eklenti olarak gelecek.

Tiger Longhorn'un alternatifi mi?

Ama bunlar belki de başka bir işletim sistemine geçmek için iyi nedenler. Linux ve Apple camiası fırsat karşısında ellerini ovuşturuyor. Apple'dan bir basın sözcüsü CHIP'e konuşurken oldukça iddialıydı. "Tiger 2005'in ilk yarısında çıkacak ve Avrupa satış fiyatı 150 Euro olacak." Tiger, MacOS X 10.4'ün ticari adı. Zaten kısa olan bu bekleme süresini, Apple kısa bir süre önce güncel sürüm 10.3 için sunduğu bir başka terfiyle atlattı bile.

Longhorn'un aksine, Tiger önceden vaat edilen tüm özellikleri getirecek. Bunlar arasında bir bilgisayar üzerindeki tüm dosyaları kullanıcıya fark ettirmeksizin işaretleyen, hemen hemen hiç performans kaybına neden olmayan ve böylece arama yapıldığında istenen dosyayı hemen bulan, meta veriler için yeni arama işlevi "Spotlight" da bulunuyor. PC kullanıcıları bu kavrama yabancı değil; Google, "Desktop Search" ismiyle aynı hizmeti verene bir yazılım sunuyor. Yani, Microsoft işletim sistemini beş yıldır hazırlayadursun, üçüncü parti yazılımlar açıkları kapamak için çoktan harekete geçmiş durumda.

Office de gecikiyor

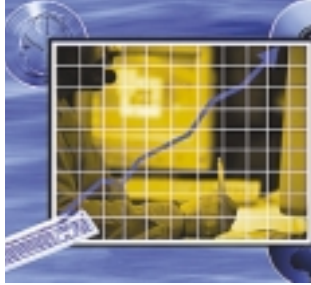
MS Office 12, 2006'da geliyor

Microsoft'taki yazılım geliştiricileri meşgul eden tek şey, kod adı Longhorn olan gelecek işletim sistemi değil. Şu sıralar Redmond'da, ofis yazılımı Microsoft Office'in yeni bir sürümü üzerinde de hummalı bir faaliyet sürüyor. Ürünün beta sürümü 2005 yılı sonunda hazır olacak ve bunu, 2006 yazında nihai sürüm takip edecek.

Öncelikle Word ve Excel'in ağ entegrasyonunun iyileştirilmesi ve XML'e daha ciddi bir yönetim bekleniyor. Güncel Office pake-

tinden bildiğimiz gibi, yeni sürümün de kişisel ve kurumsal müşteriler için farklı sürümleri satılacak.

Bilgi için: www.microsoft.com

MPEG4 codec'i

Yeni DivX'in Alpha sürümü

DivX, yeni MPEG4 codec'i sayesinde, sıkıştırma tacını açık kaynak kodlu rakibi XviD'den geri almaya kararlı. Kısa bir süre önce yayınlanmış Release 5.2.1'den sonra şimdi "Plasma" kod adlı alfa sürümü, test kullanıcılarını bekliyor. DivX "Plasma"nın ra-

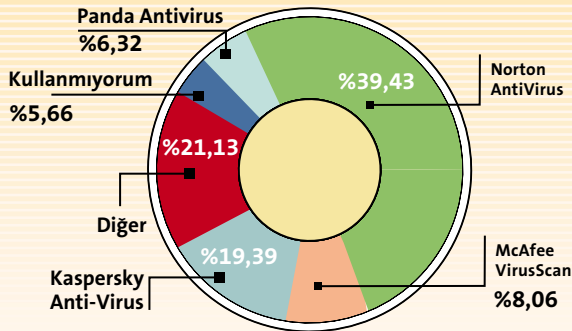
kıplerinden yüzde 34'e kadar daha etkin çalıştığını iddia ediyor. Bu avantaja Deblocking filtresi (görüntüdeki karenemeyi azaltıyor), iyileştirilmiş H 263 nicemlemesi (quantization) ve daha hızlı bir hareket tahmini yoluyla ulaşıyor. Görüntüde daha fazla netlik sağlayacak "4 Motion Vector Compensation" özelliği de DivX için yeni. Ama XviD ve Nero bu özelliği çoktandır sunuyorlar. Yeni sürümün aynı şartlar altında DivX 5.2.1'den daha iyi kalite sunduğu iddia ediliyor.

Bilgi için: <http://labs.divx.com>

OFFICE PAKETİ

Anti virüs yazılımınızın markası nedir?

Kaynak: CHIP Online

Lider Norton: Kullanıcıların %40'ının Norton'un anti virüs yazılımıyla sistemlerini virüsten korudukları anlaşıyor. Virüslere karşı koruma kullanmayan grup ise %6'lık bir oran oluşturuyor.

No 1 MEMORY

Bir Şans... Bir Seçim... Bir Bellek!

Hayatınızda bir kez yaşayabileceğiniz anlarda Kingston'a güvenin!

Dijital depolama ürünleri diyorsanız Kingston® doğru seçiminiz olacaktır.

Kamera, Cep Telefonu MP3 Çalar, GPS, PDA ve diğer cihazlarda dijital dosyalarınızı

güvenli bir şekilde saklamak için Kingston® ürünlerine güvenebilirsiniz.

Dijital cihazlarınız söz konusu olduğunda işinizi şansa bırakmayın...!

Armada
0-212-230 89 80
www.armada.com.tr

Index
0-212-312 05 05
www.index.com.tr

Asnet
0-312-467 60 00
www.asnet.com.tr

Kingston
TECHNOLOGY

© 2004 Kingston Technology Company, Inc. 17800 Newhope Street, Fountain Valley, CA 92708 USA (714) 435-2100 Fax (714) 435-2099. All rights reserved. All trademarks and registered trademarks are the property of their respective owners.

KISA... KISA...

► Sesle mesaj yazmak

Samsung, 12 tuşlu cep telefonu klavyesinde SMS yazmaktan yorulanlar için sesli mesajı yazılı hale getirebilen bir cep telefonu ürettiğini açıkladı. Samsung Başkan Yardımcısı kullanıcıların mesajlarını telefona sesle dikte ettirebileceklerini söylerken bu işlemin SMS yazımını kolaylaştırdığının da altını çizdi. Daha önce yüksek modelli Nokia telefonlarında denenilen bu teknoloji artık Samsung telefonlarında da kullanılacak.

EDİTÖRLERDEN NOTLAR

Hakkı Alkan
Editör

Microsoft casus avında

Anti virüs programlarından ve güvenlik duvarı araçlarından kurtulmayı kolayca başararak sisteminize sızan casus yazılımları defetmek için birçok alternatifiniz var. Daha çok Microsoft ürünlerinin güvenliğini sağlamayı hedeflemiş olan bu araçlara bir yenisi de çok uzaklardan değil, bu sefer Microsoft'un kendisinden geldi. Microsoft Antispyware adlı ücretsiz yazılım, alternatiflerinden daha başarılı. Onların bulamadığı birçok casus programcığı, eliyle koymuş gibi yakalıyor. Bunu şuna benzetebiliriz: "Bir çiftliğin en gizli noktalarını ve zayıf yerlerini hırsızdan daha çok, çiftçinin kendisi bilir." Şu an yazılımın beta sürümünü indirmeniz mümkün. Gelecek sürümlerin daha hızlı çalışacağını tahmin ediyoruz.

Naturally Speaking 8

PC için konuşma yazılımı

ScanSoft'un yeni konuşma tanıma programı, sesli okunan metinleri yazıya dönüştürüyor ve böylece, üreticiye göre PC'de çalışmayı "hatırı sayılır derecede" hızlandırıyor. Aracı kendi sesini-

ze alıştırmak için gerekli eğitim süresi yalnızca dört dakika tutacak. Ayrıca tanıma doğruluğu, firmanın iddiasına göre şu anda yüzde 94'ün üzerinde. Bu değer, eğer doğruysa gerçekten de şaşılmayacak gibi değil. Kullanıcı profilleri CD-R ya da USB sürücüleri gibi taşınabilir veri ortamlarına aktarılabilir. Gelecek sayılardan birinde yapacağımız bir test, yazılımın ScanSoft'un vaatlerini yerine getirip getirmediğini gösterecek.

Bilgi için: www.scansoft.com

Suse Linux Pro. 9.2

Windows kadar basit Linux

Suse, yeni Linux dağıtımıyla (yaklaşık 90 Euro) kullanışlılık konusunda bir adım daha attı. Suse'nin halkla ilişkiler müdürü Christian Egle, kullanıcıların Windows'tan Linux'a geçişini kolaylaştırmak istediklerini söylüyor: "Biz insanların Linux'u yal-

nızca denemelerini değil, denedikten sonra da kalmalarını istiyoruz." Sihirbazlar, internet, e-posta veya sunucu alanlarında geçişi kolaylaştıracak. Taşınabilirlik konusu da Egle'nin CHIP'e söylediği gibi optimize edilmiş: "W-LAN, USB ve Bluetooth arabirimlerini daha da iyileştirdik." Ama dağıtıma eklenen birçok yazılım geliştirme aracı, profesyonellerin de ihmal edilmediğinin göstergesi. Bir de tüyo: Suse 9.3 muhtemelen Nisan 2005'te piyasaya sürülecek

Bilgi için: www.suse.com

Fotoğraflar Google'a emanet

Picasa Photo Organizer

Arama motoruyla olduğu kadar kullanıcının işini kolaylaştıran küçük yazılımlarıyla da son dönemde adını duyuran Google, bu kez de sabit disklerdeki fotoğrafları düzenleyip arşivleyen ücretsiz küçük bir yazılım duyurdu. Arşiv yazılımı, kullanıcının fotoğraflarının yerlerini otomatik olarak belirliyor, kullanışlı bir arayüz yardımıyla fotoğrafların incelenip seçilebilmesini sağlıyor. Fotoğrafların kayıt tarihleri, dosya isimleri, formatları gibi kriterlere göre filtrelenebilir ve sıralanabilir.

gi yazılımda, kullanıcılar en beğendikleri resimleri de yıldız sistemiyle işaretleyerek beğeniye göre filtreleme yapılmasını da sağlayabiliyor.

Bilgi için: www.google.com/downloads

QuarkXPress 6.5

Yayıncılıkta ücretsiz terfi

En gözde masaüstü yayıncılık yazılımlarından QuarkXpress'in 6. sürümünü kullananları ücretsiz bir terfi bekliyor. Üretici firma, bu terfi sayesinde güncel sürümüne öncelikle daha kararlı çalışma imkanı ve yeni işlevler kazandırıyor. Örneğin yeni resim işleme modülü "QuarkVista Xtensions". Apple'larda daha iyi bir yazıcı desteği sağlayan "QuarkXclusive" de yenilenmiş. Ayrıca üretici, Adobe dosyalarına nice-dir beklenen ilgiyi de göstermiş.

Bilgi için: www.quark.com

Nero Recode 2.2

H.264 ile etkili kodlama

Nero H.264-Codec'i video sıkıştırma aracı Recode 2'ye eklemiş ve ücretsiz terfi olarak kullanıcılarına sunuyor. Algoritma, yüksek değerdeki Videolar için gerekli olan tüm özellikleri sunuyor: B-Frames, Deblocking, Multiframe-Prediction ve kayıpsız bir sıkıştırma için CABAC (Context Adaptive Binary Arithmetic Coding). Codec'in ilk test sonuçları etkileyici. 500 KBit/s civarında Recode 2, DivX'in ancak 800 KBit/s hızında ulaşabildiği harika bir resim kalitesi elde ediyor. Dezavantajı, kodlamanın bir hayli hesaplama gücü gerektirmesi.

Bilgi için: www.nero.com

TOP DOWNLOADS EN POPÜLER 10 ARAÇ

1. **Easy CD-DA Extractor 7.7.1**
Ses CD'lerini ripleme ve müzik dosyalarını dönüştürme yazılımı
2. **iTunes for Windows 4.7.1**
Müzik dinleme ve albümleri düzenleme yazılımı
3. **East-Tec Eraser 2005 6.0**
Gizli veya özel dosyalarını kökünden silmek isteyenlere
4. **Download Accelerator Plus 7.4**
Dosya indirme yazılımı
5. **K-Lite Mega Codec Pack**
Tüm video ve ses formatlarının alternatif codec paketi
6. **ForecastFox 0.5.8**
Firefox tarayıcısı için hava durumu eklentisi
7. **WinZip 9.0 SR-1**
Dosyalarınızı sıkıştırıp yer kazanan
8. **Ad-Aware SE PE 1.05**
İşletim sisteminize sızan ajan yazılımlardan kurtulun
9. **Adobe Acrobat Reader 7.0**
PDF okumanızı sağlayan yazılım
10. **Microsoft Anti-Spyware beta**
Ajan yazılımların kökünü kurutacak yeni güvenlik aracı

ECHIP'TE YER ALANLAR
eCHIP Code **SHAREWARE**

Microsoft Anti-Spyware Beta 1

Microsoft'tan pencere temizliği

Windows'u, yeni güvenlik araçlarıyla Microsoft'un, anti-casus yazılım aracının ardından anti-virüse de el atacağı öngörülüyor.

Amerika'da oldukça büyük bir müşteri portföyüne sahip olan Dell, geçtiğimiz günlerde müşteri hizmetlerini arayanların yüzde 15'inin sorununun casus yazılımlarla ilgili olduğunu belirtti. Casus yazılımlar internette virüslerden daha yıkıcı bir konuma yükseldi. 2003 yılında az bilinen bir Romen güvenlik firmasını satın alan Microsoft, geçtiğimiz haftalarda Antispyware Beta'yı sitesinden ücretsiz olarak indirmeye açtı. Araştırma şirketi Gartner, Microsoft'un anti-casus yazılımını antivirüs programının takip edeceğini öngörüyor. Güvenlik pazarının liderlerinden Symantec ise Microsoft'un antivirüs çözümü sunmayacağına ısrarlı. Ancak Microsoft'un beta sürümünü duyurmasının ardından aynı gün Symantec ve McAfee'nin hisse-lerinde düşüş gözlemlendi.

Günümüzde internet kullanıcıları

Microsoft'un casus yazılımlarla mücadelesi Windows kullanıcıları için iyi haber.

cıları sörf yapmaktansa casus yazılım, virüs, solucan ve pop-up derken artık sadece kendilerini korumaya odaklandılar. Microsoft AntiSpyware Beta, casus yazılımları tespit edip temizlemekte üst düzey performans sağlıyor. Yazılım, tarama seçeneklerinin zenginliğinin yanı sıra zamanlayıcıya, aktif koruma özelliğine, kullanışlı ve gelişkin araçlara sahip. Tarama işlem süresi belirgin şekilde kısa. Bir yapılandırma sihirbazı, kurulum sonrasında

da acemi kullanıcıların işini kolaylaştıracak birtakım yönergeler sunuyor. Programın kontrolü Microsoft'un diğer uygulamalarından farklı. Arayüz ve menüler son derece parlak ve kullanımı kolay. Zamanlayıcı her gece detaylı bir taramaya ayarlı olarak geliyor. Acemi kullanıcılar için ayrı bir moda sahip olan Microsoft Anti-Spyware Beta, sıra dışı bir anticasus yazılımı.

Bilgi için:

www.microsoft.com/download

BİRAZ DA EĞLENMEYE NE DERSİNİZ?

(www.gamehippo.com)

► Space Harrier VGL

1985'te piyasaya sürülen Space Harrier, Sega'nın ürettiği en çılgın oyunlardan bir tanesi. Basit sayılabilecek oynanışı ve yapısı ile olmasa da, orijinal düşmanları, renkleri ve oluşturduğu sanal dünya ile dönemin diğer oyunlarından ayrılıyor. Oyun, o dönemin After Burner ve Out Run gibi klasiklerinde kullanılan "super scaling" teknolojisini kullanıyor.

► Steel March

Steel March, altı farklı robottan birini kullanarak savaşma imkanı veriyor. Size masa başında Voltron'ın siyah aslan pilotu hissi yaşatan Steel March'ta, bazı robotlarda lazer kılıçları ve silahlar bulunurken bazıları sadece yürüyen birer tank. Grafikler el ile çizilmiş gibi ve kaliteli. Ses kalitesi düşük olsa da hareketli veya sabit görüntü konusunda sınıfı geçen oyun, çok eğlenceli.

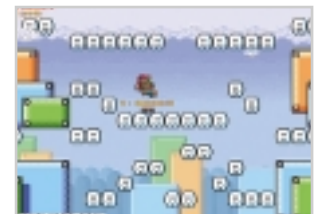
► Area 2048

Düşman gemileriyle dolu bir arenada amacınız tüm gemileri sırasıyla yok etmek ve bu yolla bölümleri birer birer geçmek. Düşmanların hakkında gelmek için hızlı lazer silahları kullanıyorsunuz. Özel saldırı sırasında geminiz kendi ekseninde dönmeye ve çılgınlar gibi etrafa lazer yağdırmaya başlıyor. Bunu düşman sayısı fazlasınca kullanmaya özen gösterin.

► Super Mario War

Filmi bile çekilen en ünlü Sega karakterlerinden olan Mario kardeşlerin savaşları bitmek bilmiyor. Sizlere bu çılgın kardeşlerin Mario War oyununun güncellenmiş bir sürümü olan Super Mario War'u sunuyoruz. Hoplayıp düşmanların kafasından puan almak hala eskisi kadar keyifli. Gayet iyi grafik ve ses kalitesine sahip bu oyun ile keyifli dakikalar sizi bekliyor.

Powerbullet Presenter 1.44 ☉

Flash ile sunum olmaz demeyin

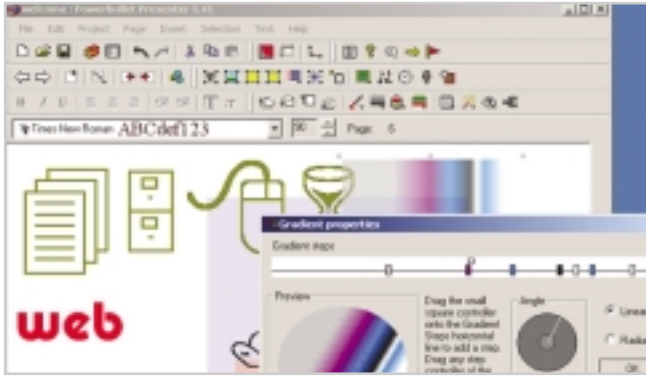
İnternet aleminde bir döneme damgasını vuran Flash, şimdilerde popülaritesini eskisi kadar koruyamıyorsa da gelişimini kullanım alanlarını da genişleterek sürdürüyor. Buna örnek olarak gösterebileceğimiz Powerbullet Presenter 1.44'ü kullanmak için herhangi bir teknik uzmanlığa gerek yok.

Programın zorluğu bir kelime işlemcisininkinden fazla değil. Tıpkı PDF oluşturmada olduğu gibi, bir kısayol tuşu ile dosyayı sonlandırmak da mümkün. Dosyaya dilerseniz MP3 veya WAV atabilir, PNG, JPG ve GIF biçimin-

deki resimleri yerleştirebilir ve harici Flash dosyalarına (SWF) bağlantı verebilirsiniz. Aynı zamanda programda sayfalara animasyon unsurları yerleştirmek de son derece kolay. Tek tıklamayla sayfa geçişi oluşturmak mümkün. Ses senkronizasyonu ve otomatik gösterme işlevleriyle geliştirilen Powerbullet Presenter 1.44 kullanım kolaylığı ile rakiplerinin büyük çoğunluğunu geride bırakırken Flash dosyalarının hafifliğini de beraberinde getiriyor.

Bilgi için:

www.powerbullet.com

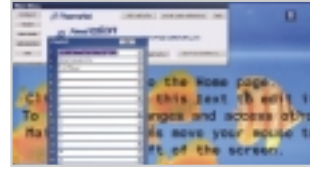

R-Undelete 2.1 ☉

Format sonrası aradığınız verileri kurtarın

Aldığınız tüm yedeklere rağmen her seferinde bir şeyler mi unuttunuz? Bazı özel ve gizli dosyalarınızı veya yanlışlıkla sildiğiniz herhangi bir dosyayı kurtarmak istiyorsanız R-tools Technology firmasının piyasaya sürdüğü bu 55 dolarlık ürünü kullanabilirsiniz. FAT, NTFS, NTFS5 ve Ext2FS dosya sistemleri için güçlü bir veri kurtarma ve geri alma aracı olan R-Undelete 2.1, çöp kutusundan sildiğiniz dosyaları kolaylıkla geri getirebiliyor. Program aynı zamanda bir virüs veya güç kesintisi sebebiyle kaybolan verilerin geri döndürülmesi konusunda da bir hayli yetenekli. Şifrelenmiş ve sıkıştırılmış dosyaları da geri alabiliyor. Dinamik diskleri destekleyen prog-

ram kendini Windows gezginine entegre ediyor. Tüm kurtarma ve veri kurtarma işlemlerine Windows gezgininden ulaşmak mümkün. Yazılımın 2.1 sürümü ise birtakım hatalara ve sorunlara çözüm getiriyor; ancak deneme sürümü, boyutu yalnızca

Presentation Manager 5 ☉

Sunumlarınızı toparlayın!

Eğer sık sık toplantılara katılıp bir seferde 3-4'ten fazla PowerPoint sunumu gerçekleştiriyorsanız muhakkak doğru sunumu bulmakta zorlanmışsınızdır. Bu durumda olanlar için PlasmNet, Presentation Manager'ın son sürümü olan 5.0'ı duyurdu. Yazılım, bir veya daha fazla PowerPoint dosyasını organize etmenizi sağlıyor. Sunumunuz sürerken arka plandaki resmi PowerPoint'ten bağımsız olarak, örneğin şirketinizin logosu ile değiştirmeniz mümkün. Ayrıca program ile sunum hazırlamak da imkan dahilinde. PowerPoint ile entegre çalışabilen programın bu sürümünde "pack and go" özelliği sayesinde tüm sunumları tek bir dosya haline getirebiliyorsunuz.

Bilgi için: www.plasmanet.tv

KISA... KISA...

► Warez P2P 2.6 ☉

Dosya paylaşım programlarına bir yenisi Warez'den geldi. En son dosya paylaşım teknolojisini kullanan Warez P2P 2.6 diğer paylaşım programlarından daha iyi bir hız sunduğu iddiasında. Favori müzik ve film dosyalarınızı aratıp indirebileceğiniz program, aynı zamanda müzik ve film dosyalarını oynatabiliyor.

Bilgi için: www.warezclient.com

► File Investigator

File Find 2.05 ☉

Dosya türleriyle yaşadığınız sorunlar sizi sıkıyor ve eskilerden kalma dosyaların biçimlerinin ne olduğunu bulamıyorsanız işte derde deva program File Investigator File Find 2.05. Program 1,264 ayrı dosya türünü dosyanın uzantısına göre değil içeriğine göre bulabiliyor. Windows'un tanımadığı dosyaları kolaylıkla tanıyan program, yanlış uzantıları da düzeltiyor.

Bilgi için: www.robware.com

► SpamArrow For Outlook Express 1.1 ☉

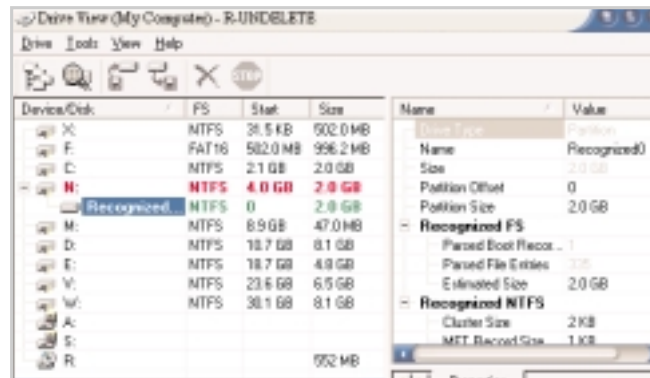
Spam postarlardan bıkanlar ve henüz aradıkları yeterli performansı bulamayanlar için yeni alternatif; Outlook için SpamArrow. SpamArrow içeriğine bakarak iletilerin spam olup olmadığına karar veriyor. Posta kutunuza düşen spam postalar otomatik olarak SpamArrow klasörüne geçiyor ve programı kısa süre eğittikten sonra, spam ihtimali olan postalardan %98 oranında kurtulabiliyorsunuz.

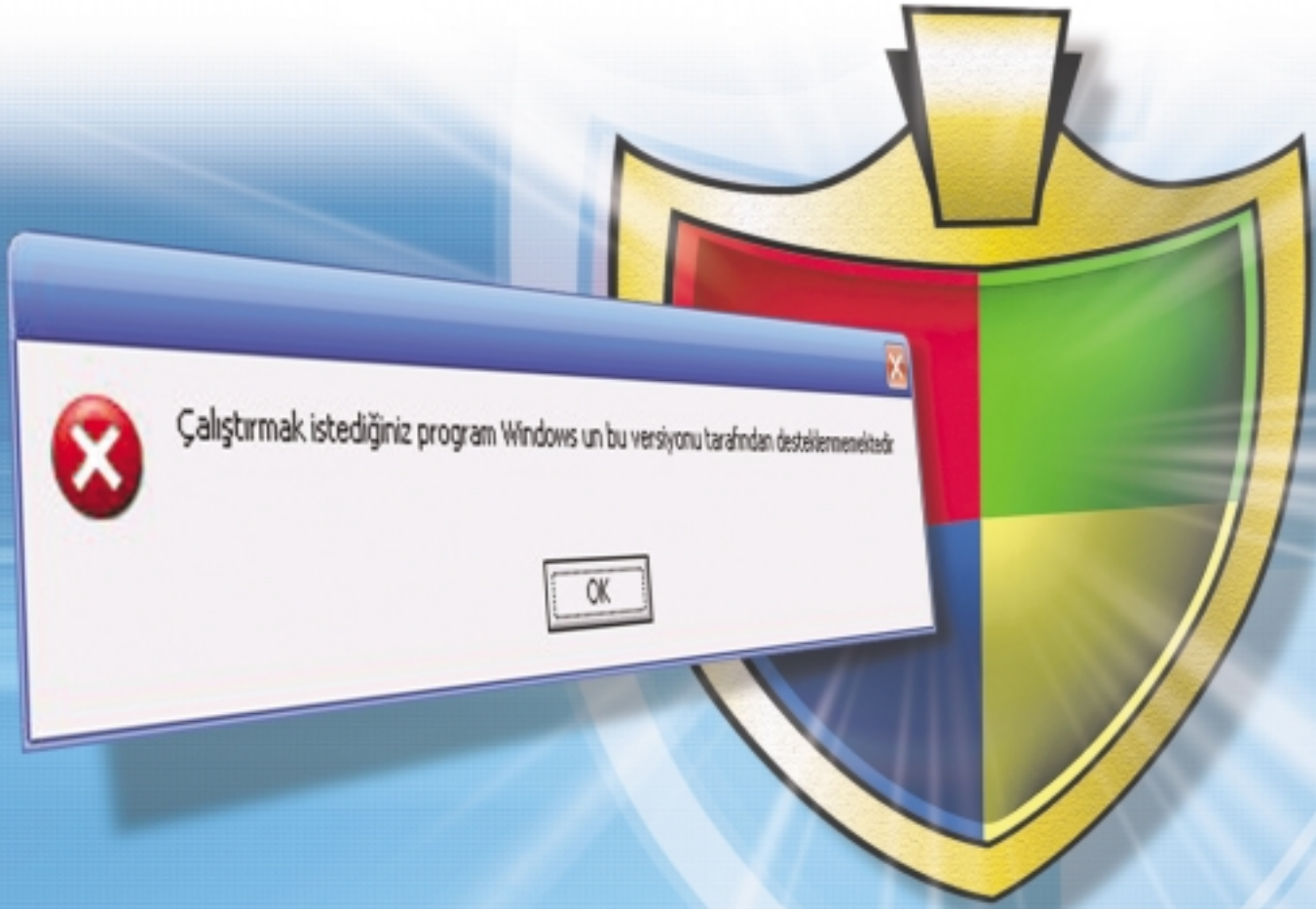
Bilgi için: www.spamarrow.com

► WinShark Anti-Hack ☉

Hakyerlerden(!) korunmanın bir yeni yolu da WinShark Anti-Hack 2.17 ile geliyor. Program PC'nizi veya sunucunuzu otomatik olarak sürekli izliyor ve birdenbire bilinmeyen bir işlem başlarsa milisaniyeler içerisinde programı veya işlemi sonlandırıyor. Böyle bir durumda size de e-posta gönderen program, çalışan işlemlerin listesini alıyor ve güvenliğinizi için sistemimize yakın plan çalışıyor.

Bilgi için: www.advances.com

Service Pack 2 sorunları

Service Pack 2 Pro

Microsoft, Windows XP için Servis Paketi 2 ile beraber her şeyin daha da iyiye gittiğini iddia ediyor. CHIP, güncelleme sırasında karşılaşılabileceğiniz sık karşılaşılan sorunlar üzerinde duruyor ve onların üstesinden kolayca gelmenizi sağlayacak ipuçlarını sunuyor.

Microsoft'un, şu ana kadarki en kapsamlı güncellemesi olan Service Pack 2'yi yayınlamasının üzerinden üç ay geçti bile. Daha önce iki tane Beta ve bir de Release Candidate sürümü yayınlandı ve Redmond'dan yapılan açıklamaya göre herhangi bir sorun yaşanmayacaktı. Peki ya gerçekte durum ne? Bu sorunun cevabını almak için küçük bir araştırma yaptık ve elde ettiğimiz pek de iç açıcı olmayan sonuçları grafik üzerinde rahatlıkla görebilirsiniz. Kullanıcıların üçte ikisinden fazlası SP2 ile sorunlar yaşıyor.

CHIP, durumun ciddiyetine vararak sorumluluğu üzerine aldı ve dünya çapındaki üreticilerin destek elemanları ile konuştu. Bu yazıda, zorlu SP2 sorunlarının şu ana kadar sadece bilişim uzmanları ta-

rafından bilinen çözümlerini gösteriyoruz. Ayrıca **128**'deki kutudan SP2 yüklü Windows XP işletim sisteminizi daha hızlı ve güvenli hale getirmek için kullanabileceğiniz çok sayıda ipucu bulabilirsiniz.

→ Intel işlemciler SP2 ile çalışmıyor

PROBLEM: SP2 yüklü XP, Prescott sınıfından Intel Pentium 4 veya Celeron işlemcilerine sahip bazı bilgisayarlarda düzenli olarak çöküyor veya hiç kurulmuyor. Daha sonra bilgisayarın ne [F8] ile ulaşılan açılış menüsü ne de güvenli kip çalışma modu kullanılarak Windows açılışına kadar ilerlemesi sağlanamıyor.

ÇÖZÜM: Bu sorun, bilgisayarın BIOS'unun her açılışta bir Microcode güncelleştirmesi çalıştırmamasından kaynaklan-

makta. Microcode, işlemciyi en düşük katmanda kontrol eder. Daha önceki Windows sürümleri için bu güncellemenin hangi sürüm numarasını (CPU Revi-

ANKET

» Service Pack 2 ile sorun yaşıyor musunuz?

Evet, bazı programlar artık çalışmıyor	xx %
Evet, belirli donanımlar artık çalışmıyor	xx %
Evet, Windows'u yeniden kurmak zorunda kaldım	xx %
Evet, bilgisayarım yavaşladığını hissediyorum	xx %
Hayır, her şey sorunsuz çalışıyor.	xx %

Kaynak: CHIP Online

sion) taşıdığı önemli değildi. Windows XP SP2 ise Microcode sürümü “8”den küçük olan eski bir BIOS ile karşılaştığında bilgisayarı donduruyor.

İşlemcinizin Microcode bilgisini, aşağıdaki adımları uygulayarak okuyabilirsiniz. İlk olarak Intel Processor Frequency ID Utility isimli ücretsiz aracı ister eCHIP’ten (© eCHIP-Code SP2) ister <http://support.intel.com/support/processors/tools/frequencyid> adresinden temin edin. Ardından programı çalıştırın ve ekrana gelen direktifleri uygulayın. Ancak bunun için gereken boş disketi önceden hazırlamayı unutmamalısınız. Şimdi bilgisayarınızı yeniden çalıştırın ve biraz önce oluşturduğunuz disketi kullanarak başlatın. Eğer CPU Revision başlığı altında “8” rakamından daha küçük bir değer bulunuyorsa bilgisayarınızın BIOS’unu güncellemeniz gerekli. Bunun için anakart üreticinizin web sayfasına gidin ve donanımınız için en güncel sürümünü indirin. Eğer güncelleme sonrasında CPU Revision sürümü “8”den daha büyük olursa SP2’yi sorunsuz bir şekilde kurabilirsiniz. Şayet bu şartı sağlayan yeni bir BIOS güncellemesi mevcut değilse bile SP2’yi kurmaya çalışabilirsiniz. Microsoft, yakın bir tarihte söz konusu sorunu ortadan kaldıran bir yamam yayınladı. Bunu Windows Güncelleme sayfasından temin edebilir, [http://support.microsoft.com/default.aspx?scid=kb;\[LN\];885626](http://support.microsoft.com/default.aspx?scid=kb;[LN];885626) adresindeki Windows Knowledge Base destek yazısını kullanarak ulaşabilir veya eCHIP’ten (© eCHIP-Code SP2) yükleyebilirsiniz.

Şayet Service Pack 2’yi zaten yüklediyseniz aşağıdaki işlemleri yerine getirmeniz gerekli: İlk olarak Windows XP kurulum CD’sini yerleştirin ve bilgisayarı yeniden başlatın. Kurulum programı yükledikten sonra [R] tuşuna basın. Bunun so-

nucunda Windows XP’nin kurtarma konsolu çalışacak. Ardından aşağıdaki komutu girin ve [Enter] tuşuna basarak çalıştırın:

```
cd *.system32\drivers
```

Ardından aşağıdaki komutu girin ve bunu da çalıştırmak için [Enter] tuşuna basın.

```
ren *.update.sys *.update.sp2
```

Şimdi “exit” yazdıktan sonra [Enter] tuşuna basarak bilgisayarınızı yeniden başlatın. Eğer Windows sorunsuz bir şekilde açılırsa DOS komut satırını açın ve aşağıdaki ifadeyi girdikten sonra [Enter] tuşuna basarak çalıştırın.

```
cd *.systemroot%\system32\drivers
```

Ardından aşağıdaki ifadeyi girin ve yine [Enter] tuşuna basarak çalıştırın.

```
move *.update.sp2 *.update.sys
```

Son olarak bilgisayarınızı yeniden başlatın ve SP2 yamasını Windows Güncelleme işlevini kullanarak, daha önce bahsettiğimiz destek konusu yardımıyla ya da eCHIP’ten yükleyin.

➔ SP2 kurulumu sonrası mavi ekran

PROBLEM: SP2 kurulumunu başarılı bir şekilde tamamladınız. Ancak bilgisayar yeniden başlatıldıktan sonra mavi bir ekran görüntüleyerek kilitleniyor veya hemen yeniden başlıyor. Hiçbir şekilde Windows masaüstüne ulaşamıyorsunuz.

ÇÖZÜM: Bu sorun muhtemelen eski bir sürücülerden veya uyumlu olmayan bir sistem programından kaynaklanıyor. Data Execution Prevention (DEP) yani veri çalıştırma önleme işlevini devre dışı bırakarak birçok durumda mavi ekranları aşabilirsiniz.

Bunun için ilk olarak bilgisayar açılırken [F8] tuşuna basın ve ekrana gelen açılış menüsünden *Güvenli Kip* çalışma modunu seçin. Windows açıldıktan sonra farenin sağ tuşunu kullanarak *Bilgisayarım* simgesine tıklayın ve kısayol menüsündeki *Özellikler* komutunu çalış-

SP2’DEKİ AÇIKLAR

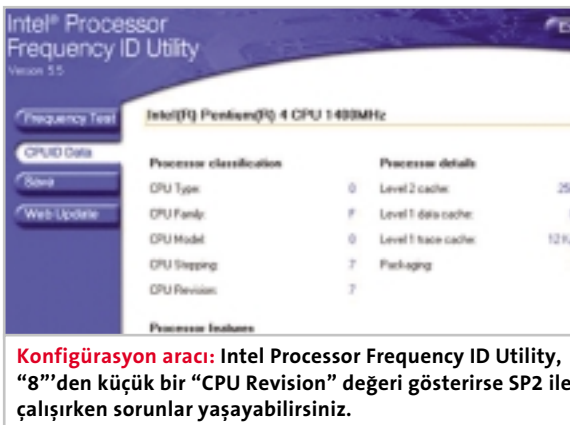
» Microsoft’un henüz yamamadığı boşluklar

Internet Explorer, daha önceden kapatıldığı düşünülen bir güvenlik açığı ile yeniden yüz yüze. Browser’ın 2002 senesinde tespit edilen ve daha sonra kısa süre içerisinde bir güncelleme ile ortadan kaldırılan bir sorunu, BT uzmanı Georgi Guninski’nin tespitine göre XML desteği sayesinde karışıklara yeniden yol açabilir.

Microsoft tarayıcısında bulunan söz konusu hatalı işlev, bir JavaScript program kodunun bilgisayar veya yerel bir ağ üzerindeki dosyaları okumasına imkan tanıyor. Bu durum diğer tüm veriler için internet güvenlik alanı için *Özel Düzey* altındaki standart olarak devre dışı olan *Etki alanları arasında veri kaynaklarına erişim seçeneği* sayesinde engelleniyor. GreyMagic güvenlik firması tarafından raporlanan sorunu Microsoft, Internet Explorer 6 için Service Pack 1 ile ortadan kaldırmıştı. Ancak Windows XP için Service Pack 2, yeni tespit edilen açık için herhangi bir çözüm teşkil etmiyor.

tır. Takip eden pencereden *Gelişmiş* sekmesini etkinleştirin ve buradaki *Başlangıç ve Kurtarma* başlığı altındaki *Ayarlar* düğmesine tıklayın. Ardından buradaki *Düzenle* düğmesine tıklayın. Bunun sonucunda başlangıç seçenek dosyası olan “Boot.ini” açılacaktır. Şimdi “[operating systems]” başlığı altındaki “/NoExecute” kaydını “/Execute” olarak değiştirin. Yaptığınız değişiklikleri kaydedin, editör penceresini kapatın ve bilgisayarınızı yeniden başlatın.

Bilgisayarınız buna rağmen doğru çalışmazsa ilk olarak otomatik yeniden başlatmayı kapatın. Bunun için işletim sisteminizi güvenli kip çalışma modunda açın ve *Bilgisayarım* simgesine sağ tuşla tıklayın. Kısayol menüsündeki *Özellikler* komutu ile ekrana gelen penceredeki *Gelişmiş* sekmesini etkinleştirin, buradaki *Başlangıç ve Kurtarma* başlığı altındaki *Ayarlar* düğmesine tıklayın. Şimdi *Sistem hatası* başlığı altındaki *Otomatik olarak yeniden başlat* seçeneğindeki işareti kaldırın ve yaptığınız değişikliği *Tamam* düğmesine tıklayarak onayladıktan sonra bilgisayarınızı yeniden başlatın. Şimdi kilitlenmenin nedeni hakkında bir açıklama ekrana gelecektir. Şayet sistemin çökmesinin nedeni bir donanım sürücüsünden

kaynaklanıyor ise bunu güvenli kip çalışma modunda kaldırmalısınız. Ardından üreticinin web sayfasından SP2 uyumlu bir sürücü temin etmeli ve bunu yüklemelisiniz. Artık Windows XP ve SP2 ile sorunsuz bir şekilde çalışabilirsiniz.

SP2 kurulmayı reddediyor

PROBLEM: PROBLEM: Windows XP için Service Pack 2'yi kurmaya çalışırken, *Windows, bilgisayarınızdaki bir veya daha çekirdek sistem dosyasının (Kernel) değiştirilmiş olabileceğini tespit etti. Servis paketi, programlarınız için güvenilir bir ortam sunmak için bunların güncel sürümlerini içeriyor. Değişikliklerden ötürü servis paketi kurulamayacaktır* gibi bir hata mesajı ile karşılaşabilirsiniz.

ÇÖZÜM: Söz konusu hata mesajı genellikle, "Boot.ini" dosyasındaki "/KERNEL" parametresini kullanarak "NToskrnl.exe" isimindeki dosyanın değişmiş olmasından kaynaklanıyor. Bu tür değişiklikleri, Windows XP'nin açılış logosunu değiştiren BootXP gibi programlar gerçekleştirmiş olabilir.

Bu sorunu aşmak için şu işlemleri uygulamalısınız: Hata mesajını *Tamam* düğmesine tıklayarak onaylayın. Ardından farenin sağ tuşunu kullanarak *Bilgisayarım* simgesine tıklayın ve açılan kısayol menüsündeki *Özellikler* komutunu çalıştırın. Takip eden penceredeki *Gelişmiş* sekmesinden *Başlangıç ve Kurtarma* başlığı altında bulunan *Ayarlar* düğmesine tıklayın. Ardından "Boot.ini" dosyasının editör penceresinde açılabilmesi için *Sistem Başlangıcı* başlığı altındaki *Düzenle* düğmesine tıklayın. Şimdi bu dosya içerisindeki "/KERNEL=" parametresini arayın ve takip eden metni silin. Şimdi dosya içerisinde yaptığınız değişikliği kaydedin ve editörü kapatın. Bilgisayarı yeniden başlattığınız zaman SP2 sorunsuz bir şekilde kurulacaktır.

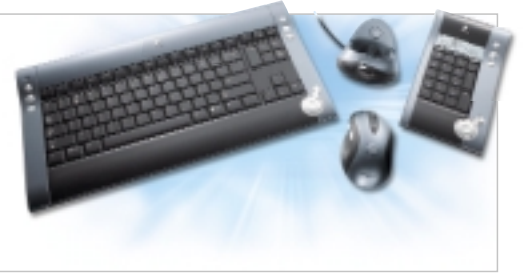

Logitech BT haberleşmiyor

PROBLEM: Klavye ve fareden oluşan diNovo Media Desktop paketi, SP2 ile beraber çalışmayı reddediyor. Hatta Bluetooth klavyeyi kullanmak istediğinizde hata mesajı ile karşılaşıyorsunuz.

ÇÖZÜM: CHIP, bu sorunu fark ettikten sonra Logitech Support Hotline ile görüştü. Sonuçta karşı taraftaki çalışan bizi, Service Pack 2'nin özel kullanıcılar için geliştirilmediği ve bu nedenle kaldırma gerektirdiği konusunda ikna etmeye ça-

Bluetooth masaüstü seti:
Microsoft'un Bluetooth klavye ve fareden oluşan masaüstü setini SP2 kurulumundan sonra kullanmaya devam edebilmek için en yeni sürücüsünü yüklemelisiniz.

lıştı. Böylece diNovo Media Desktop yeni- den sorunsuz bir şekilde çalışabilecekti. İkinci bir arama denemesi de herhangi bir başarı elde edemedi. Ardından Microsoft destek hattını aradığımızda ise sorunun tamamen üretici firma ile ilgili olduğu konusunda ikna edildik.

Ancak İsviçre'deki bir Logitech destek görevlisi ile yaptığımız konuşma sonrasında yeni bir sürücü versiyonunun planlandığı ve şu anda geliştirilme aşamasında olduğunu öğrendik. Bu nedenle diNovo'nun Bluetooth işlevi SP2 ile çalışmıyor. Ancak Logitech masaüstü seti ve SP2'yi bir arada çalışmaya zorlayabileceğiniz başka bir yol daha mevcut. Bunun için sadece kablo bağlantısına sahip bir klavye ve fareye ihtiyacınız var. Ardından Logitech'in www.logitech.com adresindeki ABD web sayfasına gidin ve buradaki arama motorunu kullanarak "1202" sayısını aratın. Bulunan destek açıklamasının altındaki "XPSP2Patch.reg" dosyasını indirin. Ardından Logitech'in herhangi bir web sayfasını kullanarak SetPoint'in en yeni, en azından 1.05 versiyonunu indirin. Ardından indirdiğiniz SetPoint yazılımını kurun ve bilgisayarın yeniden başlatılmasını isteyip istemediğiniz hakkındaki soruyu *Hayır* düğmesine tıklayarak onaylayın. Şimdi "XPSP2Patch.reg" dosyasını çalıştırın ve bilgisayarı kapatın. Şimdi ilk olarak kablolu fare ve klavyeyi bilgisayara bağlayın ve daha sonra bilgisayarı başlatın. Windows açıldıktan sonra Setup Wizard yardımıyla masaüstü setinin konfi-

gurasyonunu yapın. Artık diNovo'nun tüm özelliklerine tekrar sorunsuz bir şekilde ulaşabilirsiniz.

MS Desktop grev yapıyor

PROBLEM: Microsoft bile kendi hazırladığı güncellemenin dezavantajlarından etkilenmekten kaçınmadı. Firmanın kendisine ait Bluetooth masaüstü seti bile Service Pack 2 yüklü Windows XP altında çalışmayı reddediyor.

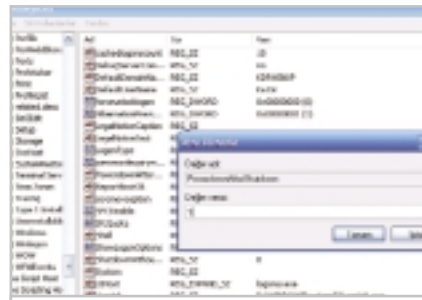
ÇÖZÜM: Microsoft'un destek hattı ile görüşmek kesin bir sonuç vermedi. Bunun için Microsoft'un Knowledge Base'indeki bir destek dokümanına yönlendirildik ki bu da sorunu çözmemizi sağlayamadı. Sorunun çözümünü ancak kendi bilgisayarlarımızda bulabildik. Intellitype ve IntelliPoint'in yeni yazılım sürümleri sorunu ortadan kaldırıyor. Kullandığınız masaüstü setine ait en son yazılım paketini www.microsoft.com/hardware/mouse-andkeyboard/Download.msp adresinden temin edebilirsiniz. Buradaki güncellemeyi yükledikten sonra Bluetooth masaüstü setinizi sorunsuz bir şekilde kullanmaya devam edebilirsiniz. Ancak yeni versiyonda cihazların bağlanması önceki- ne nazaran biraz farklı. Bileşenleri *Başlat / Denetim Masası / Bluetooth Hizmetleri* üzerinden kullanabilirsiniz. Farenin bağlanması sırasında ise *Temel anahtar kullanılmayacak* seçeneğinin işaretli olmasına dikkat edin.

AVP, PC'yi yeniden başlatıyor

PROBLEM: Service Pack güncellemesi sonrasında sisteminizi kapatmak istediğinizde bilgisayarınız otomatik olarak kapanmıyor.

ÇÖZÜM: Kaspersky Anti-Virus yazılımının en yeni versiyonu yüklü olan servis paketi ile sorunlar yaşıyor. Daha açık söylemek gerekirse özel bir yazılım, sonlandırma sonrasında bilgisayarın kapanmasını engelliyor. Kaspersky'nin web sayfasında bu konu ile ilgili herhangi bir açıklama mevcut değildi ancak Rusya'daki merkezi ara-

Bilgisayarın kapanması: Windows kapandıktan sonra bilgisayarın gücünün kesilmemesi Kaspersky'nin bir sürücüsünden kaynaklanıyor olabilir.

arak sorun hakkında yardım alabildik. Bunun sonucunda yeni sürümünü e-posta ile gönderdiler ve biz de bu yeni sürücüyü kullanabilmeniz için eCHIP'e (© eCHIP-Code SP2) koyduk.

Yeni sürücüyü aşağıda anlatıldığı gibi yükleyebilirsiniz: İlk olarak "c:\windows\system32\driver" klasörünü açın ve eCHIP'teki "kliv.sys" dosyasını buraya kopyalayın. Bilgisayarın ilk seferde kendiliğinden kapanmaması sizi endişelendirmesin çünkü Windows, sürücüyü ancak bir sonraki açılış sırasında güncelleştirecektir.

Sitecom Bluetooth kapanıyor

PROBLEM: Bluetooth sürücüsünün kurulumundan sonra cep telefonları gibi bazı cihazları Bluetooth çubuğu ile senkronize edemiyorsunuz.

ÇÖZÜM: Bluetooth Dongle'ı USB portuna taktıktan sonra, Windows XP kendi Bluetooth sürücüsünü kullanacaktır. Ancak bu sürücü, cep telefonları gibi cihazların senkronizasyonu için uygun değil. Bunun için ilk olarak Sitecom Suite'in en azından 1.4.2.11 sürümünü yükleyin. Bunun için en yeni sürücüyü üreticinin www.sitecom.com adresindeki web sayfasından temin edebilirsiniz. Şimdi Bluetooth sürücüsünün devre dışı bırakılmasına ve Sitecom sürücüsünü etkinleştirmeye geldi. Bunun için *Başlat / Denetim Masası* komutunu çalıştırın ve takip eden penceredeki *Donanım* simgesine tıklayın. Şimdi buradaki *Aygıt Yöneticisi* bağlantısına tıklayın ve ekrana gelen listedeki *Bluetooth Cihazları* başlığı altındaki *Generic Bluetooth Radio* ögesine sağ tuşla tıklayın. Şimdi açılan kısayol menüsündeki *Sürücüyü Güncelleştir* komutunu çalıştırın ve takip eden penceredeki *Hayır, bu kez değil* seçeneğini işaretledikten sonra *İleri* düğmesine tıklayın. Ardından "Sitecom USB Bluetooth Device" sürücüsünü seçin, *İleri* düğmesine tıklayarak onaylayın ve *Son* düğmesini kullanarak da kurulum işlemini tamamlayın. Ardından saatin hemen yanındaki sistem çubuğunda bulunan Bluetooth simgesine farenin sağ tuşunu kullanarak tıklayın ve kısayol menüsünü kullanarak Bluetooth cihazını çalıştırın. Bunun sonucunda ekrana gelen bir sihirbaz Bluetooth Dongle için ilk kullanım konfigürasyonunu yapmanıza yardımcı edecek ve bunun sonucunda Sitecom sürücünüz etkinleştirilmiş ve kullanıma hazır hale getirilmiş olacak. ■

FK / Kadir Tuztas, ktuztas@chip.com.tr

SP2'Lİ WINDOWS XP'NİN HIZLANDIRILMASI

» Bu hizmetleri kapatabilirsiniz

İnsanlardaki başarılı bir diyetle olduğu gibi Windows da fazla yüklerinden kurtularak hızlanabilir. İşletim sisteminin açılış sırasında otomatik olarak yüklenen ve tüm bilgisayar için gerekli olmayan SP2 yüklü Windows XP'nin sunduğu hizmetler hafiflemek için iyi bir başlangıç teşkil edebilirler. Bunun için *Başlat / Denetim Masası / Yönetimsel Araçlar / Hizmetler* aracını çalıştırın ve bilgisayarınızın donanımına ve çalışma amacına bağlı olarak gereksiz hizmetleri kapatın.

Şayet bir hizmet kapatıldıktan sonra Windows ile sorunlar yaşarsanız "Msconfig" aracını kullanarak rahatlıkla yeniden başlatabilirsiniz.

Uyarı hizmeti: Uyarı hizmeti: Bu hizmet, yöneticilerin seçili kullanıcı ve bilgisayarlara uyarılar göndermesini sağlar. Zaten yönetici iseniz bu hizmeti rahatlıkla devre dışı bırakabilirsiniz.

Bilgisayar Tarayıcısı: Bu hizmet, Windows'un ağ komşularındaki listeye eklenmiş olan bilgisayarları yönetir.

Eğer evinizde bir yerel ağa sahip değilseniz Bilgisayar Tarayıcısı hizmetini kapatmalısınız.

Dizin Oluşturma Hizmeti: Bu hizmet, varolan dosya ve klasörlerin bir indeksini oluşturur. Ayrıca sabit disk üzerinde dosya arama işlemini de hızlandırır.

Şayet çok seyrek arama yapıyorsanız bu hizmeti kapatmanız daha iyi olacaktır. Bu sayede sadece sabit disk alanından kazanmaz aynı zamandaki sisteminizin performansını da artırabilirsiniz.

Pano Defteri: Sadece ağ ortamında gerekir ve ağdaki birçok bilgisayarın pano defterini kullanarak basit veri alışverişini yapmasını sağlar.

Hata Raporu Oluşturma Hizmeti: Ağdaki olay protokollerine ait hata mesajlarının aktarımını sağlayan hizmet. Bu protokolü kendi bilgisayarınızda sadece siz görebilirsiniz.

Sunucu: Sunucu hizmeti, dosya ve klasörlerin paylaşılabilmesi için mutlaka gerekli. Ağ bağlantısı olmadığı sürece kullanımı anlamsız ve tek başına çalışan bir bilgisayarda mutlaka kapatılmalı.

Messenger Hizmeti: Ağ mesajlarını, masaüstünde ekrana gelen bir pencere üzerinde görüntüler. Genellikle başka

bilgisayarlara mesaj göndererek internet üzerinden reklam yapmak isteyen firmalar tarafından kullanılır. Ağa bağlı olmadığınız sürece bu hizmeti açmamalısınız.

Netmeeting Remote Desktop Sharing: Windows donatıları arasında yer alan Netmeeting aracını kullanarak ağ veya internet üzerinden yabancı bilgisayarlara erişebilirsiniz. Buna ihtiyaç duymaların kesinlikle kapatmaları gereklidir.

IPSEC Hizmetleri: Sadece bir sunucu ile şifrelenmiş bir bağlantı kuracağınız zaman ihtiyacınız olacaktır.

Uzaktan Kayıt Defteri: Bir ev ağı üzerinden yabancı bir bilgisayarın yerel Kayıt Defteri'ne erişilmesine izin verir. Bu nedenle sadece ağ ortamı için gerekli bir hizmettir.

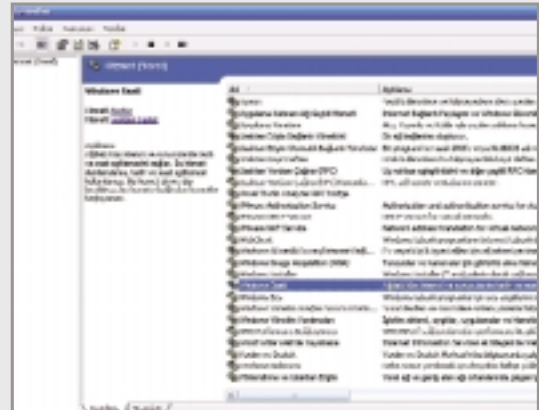
Telnet: Bu hizmet ancak Telnet protokolünü kullanarak kendi bilgisayarınıza erişmeniz için gereklidir. Buna normalde günlük çalışmalar için ihtiyaç duyulmaz.

Upload Manager: Sadece ağ ortamında kullanılabilecek bir hizmet.

Windows Saati: Bir ağdaki tüm bilgisayarların saatlerinin eşitlenmesini sağlayan hizmet. Bu hizmeti ağ olmadan kullanamazsınız.

Taşınabilir Ortam Seri Numarası Hizmeti: MP3 çalar gibi bilgisayarınıza bağlanan cihazların seri numaralarını tespit eder. Bu tür bir cihaza sahip olmayanlar bu hizmeti gönül rahatlığıyla devre dışı bırakabilirler.

Konfigürasyonsuz Kablosuz Bağlantı: Bu hizmet, 802.11 sınıfı W-LAN adaptörlerinin konfigürasyonu için gereklidir. Kablosuz ağa sahip olmayan kullanıcılar bu hizmeti gönül rahatlığıyla kapatabilirler.

Fazlalık: Birçok hizmet sadece sistem kaynaklarını tüketmekten başka bir şey yapmaz. Bunların çoğunluğunu devre dışı bırakabilirsiniz.

İÇİNDEKİLER

131

3B modelleme yazılımı
3ds max 7

Resim düzenleme yazılımı
Ulead PhotoImpact 10

Harita yazılımı
Türkiye Karayolları Haritası

132

Kişisel güvenlik yazılımı
ZoneAlarm Pro 5

Uzaktan yönetim yazılımı
Symantec pcAnywhere 11

Netleştirme yazılımı
Genuine Fractals

134

Ses tanıma yazılımı
DNS 8 Professional

Dijital fotoğraf kütüphanesi
İstanbul Fotoğrafları

Ses düzenleme yazılımı
Sony Sound Forge 7.0

136

Oyun
Sid Meier's Pirates!

Yeni Yazılım TESTLERİ

Yazılım dünyasındaki firmalar, her geçen gün daha fazla özellik içeren yazılımlarla kullanıcıların karşısına çıkıyorlar. Bunlar arasından en çok dikkat çekenleri, yazılım testi sayfalarımızdan inceleyebilirsiniz.

■ Ülkemizde bilgisayar dünyasında yaşanan problemlerden birisi de yerli yazılımcıların önündeki engeller. Yazılım evlerinin önündeki birtakım maliyet problemleri, yerli yazılımların önünü kapatıyor. Herhangi başarılı bir yazılımın ülkemize uygun versiyonunu yurtdışında hazırlamak da ülkemizdeki korsan yazılım kullanımından dolayı çeşitli riskler taşıyor. Bu ay sizler için seçtiğimiz yazılımlardan birisi "Türkiye Karayolları Haritası". Eurosoft'un agresif bir fiyat politikası ile piyasaya sunduğu ürün, birçok harita meraklısını tatmin ederken yerli yazılımları da güçlendirecek türden. Tatile çıkmadan önce kilometre hesabı yapıp rotanızı belirleyebileceğiniz ayın ürününün incelemesini, ilerleyen sayfalarda bulabilirsiniz. 3 boyutlu tasarım araçları arasındaki en ünlü programlardan birisi olan 3D Studio Max'in 7. sürümünün artı ve eksilerini de bulabilece-

ğiniz sayımızda, Windows dünyası için önemi hiç yitirmeyen güvenlik konusunda da ürün incelemeyi unutmadık. Düşük bellek tüketimi ile dikkati çeken ZoneAlarm Pro, 5. sürümünde komple güvenlik çözümünü 6 MB'a sığdırmayı da başarmış.

Bilgisayarına uzaktan erişmek isteyenler için piyasada bulunan sınırlı seçeneklerden birisi olan Symantec pcAnywhere 11, sunduğu kullanım ve erişim kolaylığı ile dikkati çekiyor. En çok kullanılan fotoğraf düzenleme programlarından olan Adobe Photoshop kullanıcıları için çözünürlük konusunda yenilik getiren Genuine Fractals PrintPro 3.5 ve tasarımcıların ihtiyaç duyabileceği, İstanbul fotoğrafları hakkında detaylı bilgiye devam eden sayfalarımızda sizler için yer verdik.

yazilim@chip.com.tr

DEĞERLENDİRME

CHIP, yazılımların kalitesini 0 ile 10 arasında bir puanlama sistemiyle değerlendiriyor ve buradaki üç kriter olan işlevsellik, ergonomi ve kaynaklar 4:3:3'lük bir ortalama ile toplam değerlendirmeye giriyor.

Kriterlerden işlevsellik, yazılımın görevini ne derece yerine getirebildiği sorusuna cevap veriyor. Burada ne kadar az hata yaptığı ve ne kadar fazla özelliğe sahip olduğu değerlendirilmeye giriyor.

Ergonomide ise CHIP, yazılımın dokü-

mantasyonunun ve kullanışlılığının kalitesini değerlendiriyor. Kullanım kitapçığı ne kadar anlaşılır ve kapsamlı? Online yardım alınabiliyor mu? Asistanlar mevcut mu?.. gibi sorulara cevap aranıyor. Kaynaklarda ise donanım ile uyumluluğa puan veriliyor. Bu toplam puanlamadan sonra CHIP ayrıca fiyat ve performans değerlerini tavan puan 100 üzerinden değerlendiriyor. Bu değerlendirme, yazılımın verilen paraya değip değmediğini gösteriyor.

TOPLAM CHIP PUANI

çok iyi	■■■■■	(100-90 Puan)
iyi	■■■■■	(89-75 Puan)
orta	■■■■■	(74-60 Puan)
vasat	■■■■■	(59-45 Puan)
kötü	■■■■■	(44-20 Puan)
çok kötü	■■■■■	(19-0 Puan)

FİYAT/PERFORMANS

çok iyi	■■■■■	(100-90 Puan)
iyi	■■■■■	(89-75 Puan)
orta	■■■■■	(74-60 Puan)
vasat	■■■■■	(59-45 Puan)
kötü	■■■■■	(44-20 Puan)
çok kötü	■■■■■	(19-0 Puan)

CHIP ONLINE

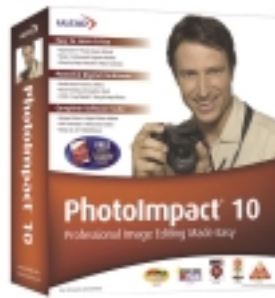
Geçmiş sayılarda tanıtılan ürünlerden bazılarını www.chip.com.tr/yazilim adresinde bulabilirsiniz.

3B modelleme yazılımı**3DS MAX 7**

CHIP PUANI

FİYAT/PERFOR.

SİSTEM Windows XP/2000
BİLGİ www.discreet.com
FİYAT 3.495 \$

Resim düzenleme yazılımı**ULEAD PHOTOIMPACT 10**

CHIP PUANI

FİYAT/PERFOR.

SİSTEM Windows ME/XP/2000/98SE
BİLGİ www.ulead.com
FİYAT 90 \$

Harita ve planlama yazılımı**TÜRKİYE KARAYOLLARI HARİTASI**

CHIP PUANI

FİYAT/PERFOR.

SİSTEM Windows ME/XP/2000/98SE
BİLGİ www.eurosoft.com.tr
FİYAT 19\$

AYIN ÜRÜNÜ
CHIP
02/2005

3. BOYUTTA 7. JENERASYON: 3 boyutlu çizim denince akla ilk gelen yazılımlardan birisi 3ds max'tir. Discreet'in 3 boyut modellemede 7. sürümüne erişen 3d max programı, kurulum kolaylığıyla yine kullanıcıyı yormayan bir yapıda geliyor. Kurulumdan önce DirectX 9c'nin bilgisayarınızda yüklü olması gerektiğini unutmayın. Ürün, yardım konusundaki başarısını da sürdürüyor. Programın müdavimleri arayüzdeki birkaç yeni menüye ve yeni özellikler için atanmış kısayollara kısa sürede alışacaklardır; ancak yeni kullanıcılar için 3ds max 7 öğrenilmesi zaman alacak bir program. İlk bakışta programın bu sürümünün sadece iki yenilik (Mental Ray 3.3 ve Character Studio) içerdiği izlenimine kapılsak da, programı kullandıkça 3d studio max 7'yi değerli kılan bir dizi geliştirmelere rastladık. Programın en belirgin yeniliği Character Studio'nun uygulamaya entegre edilmesi olarak gösterilebilir. Character Studio önceki sürümlerde pahalı bir eklenti olarak biliniyordu. bu uygulama, örneğin insan benzeri karakterlerinizin hayvana, canavara veya diğer yaratıklara dönüşmesini sağlıyor.

SONUÇ: 3 boyut modelleme yazılımlarından 3ds max 7'yi veya alternatifleri olan Maya veya Lightwave'in programlarını satın almadan önce deneme sürümlerini kurcalayarak işinize yarayacak programı daha kolay seçebilirsiniz.

- + Kolay kurulum ve kullanım
- + Entegre Character Studio
- Yeni kullanıcılar için zor

ETKİLEYİCİ FOTOĞRAFLAR İÇİN: Dijital fotoğraf makinelerinin sayısının artması ile beraber bilgisayarınızda bu fotoğrafları düzenlemek ve türlü düzeltmeler yapmak istiyorsanız, işte size Ulead'in bu konuda bir hayli yetkin olan PhotoImpact'in 10. sürümü. Program fotoğraf düzenlemek için PhotoImpact 10, albümler için PhotoAlbum, GIF animatörü, Cool 360 ve ücretsiz resim galerisine sahip. Sihirbaz bazlı kurulum sırasında standart ya da basit modlardan birini seçebiliyorsunuz. Standart modu seçtiğimizde program gayet akıcı ve CPU kullanımında da oldukça cimriydi. Yardım ve kılavuzlara erişim daha kolay olabilirdi. Buna karşın arayüz çok derli toplu ve açılan paletler son derece organize.

Programdaki esas geliştirmeler resim düzenleme kısmında yer alıyor; Kırmızı göz önleme, rötuş ve gren filtreleri gibi. 19 ayrı artistik efekti sadece çift tıklamayla uygulayabiliyorsunuz. Programın zayıf kaldığı noktalar arasında ilk olarak değişikliklerin önizlemesini vermemesi ve RAW biçimini desteklememesi başta geliyor. Program sayesinde web uyumlu içerikleri kolayca hazırlayabiliyorsunuz.

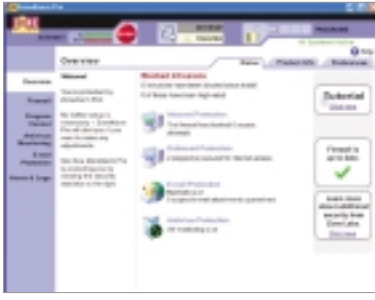
SONUÇ: Tam bir fotoğraf düzenleme aracı olduğu belirtilse de birtakım eksiklikler içeren programın, fiyat/performans oranı göz önüne alındığında başarısı göz ardı edilmemeli.

- + Derli toplu arayüz
- + Başarılı efekt kütüphanesi
- Değişiklik önizlemesi yok

YOLCULUKLARINIZDA RAHAT ETMEK İÇİN ROTANIZI ÖNCEDEN BELİRLEYİN: Elektronik ortam söz konusu olduğunda ülkemiz ile ilgili herhangi bir görsel bilgiye ulaşmak hiç de kolay değil. Harita konusunda Türkiye'nin elektronik ortamdaki eksikliğini gideren "Türkiye Karayolları Haritası" son derece başarılı bir yazılım. Yüksek performansı bir yana, böylesine değerli bir kaynağın sadece 19 dolar olması bilgisayar kullanıcıları için bir avantaj. Detaylı bir atlasın fiyatının ne denli yüksek olduğu göz önüne alındığında kullanıcı dostu arayüze sahip böyle bir yazılım fiyat/performansta elbette en yüksek notu hak ediyor. MSB Harita Genel Komutanlığı onaylı en güncel haritaların yer aldığı pakette Türkiye siyasi ve coğrafi haritası da yer alıyor. Kurumlar açısından büyük işlev taşıyan yazılım sayesinde ülke genelindeki bayiler işaretlenerek rotalar belirlenebilir. Turkcell ile Aygaz'ın projelerinde de kullanıldığı belirtilen üründe, kolay arama özelliği de bulunuyor. Tüm Türkiye illeri ve ilçelerinin yollarını gösteren yazılım ile İstanbul-Antalya arası tüm güzergahınızı kilometresine kadar hesaplayarak önceden belirleyebilirsiniz.

SONUÇ: Türk bilgisayar kullanıcıları için maliyeti düşük yazılımlar sağlayan Eurosoft firmasının ürünü olan Türkiye Karayolları Haritası, düşük maliyetine karşın üst düzey kaynak ve performans sunuyor.

- + Kolay arama kabiliyeti
- + Güncel haritalar
- + İşlevsel rota planlama

Kişisel güvenlik yazılımı**ZONEALARM PRO 5**

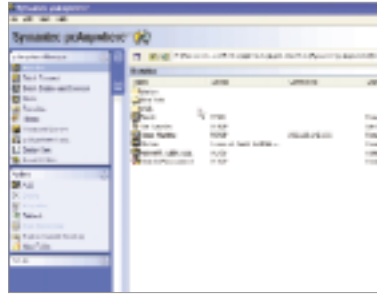
CHIP PUANI

FİYAT/PERFOR.

SİSTEM Windows ME/XP/2000/98SE
BİLGİ www.zonelabs.com
FİYAT 50 \$

Uzaktan yönetim yazılımı**SYMANTEC PCANYWHERE 11**

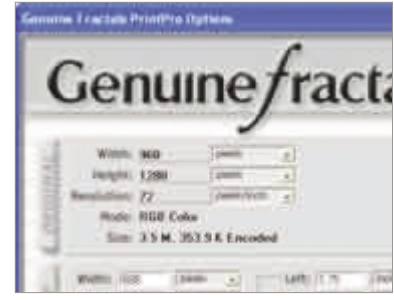
CHIP PUANI

FİYAT/PERFOR.

SİSTEM Windows XP Home/Prof.
BİLGİ www.symantec.com
FİYAT 199\$

Görüntü netleştirme yazılımı**GENUINE FRACTALS PRINTPRO 3.5**

CHIP PUANI

FİYAT/PERFOR.

SİSTEM Win. / Mac / Adobe Photoshop
BİLGİ www.eurosoft.com.tr
FİYAT 240 \$

GÜVENLİ BÖLGEYE GİRİŞ ARAYANLARA:

Üst düzeyde güvenliği ve kolay kullanımı birleştiren bir program mı arıyorsunuz? Fazla aramanıza gerek yok, çünkü Zone Labs, çok tutan programının 5. sürümünü piyasaya sürdü. Toplamda 6MB olan programcık, deyim yerindeyse boyundan büyük işlere vakıf.

Güvenlik duvarı, anti-virüs izleme, e-posta koruması, saldırı tespit ve banka hesap numaraları ile bilgilerini güvenilir siteler dışında koruyan ID kilitleme özellikleri 6 MB'a başarıyla sığdırılmış uygulamalar arasında yer alıyor. İyi çalışan bir uygulama olmasına karşın ID kilidi yanlış alarm verebiliyor. Spam yönetimi, cookie denetimi ve pop up engelleyicilerin bulunması ZoneAlarm kullanıcıları için zaten sürpriz değil. Kurulum son derece basit ve gerek online gerek offline yardım İngilizce bilenler için erişilmesi kolay ve zengin. Programın varsayılan ayarları bilgisayarınızı yeterli düzeyde koruyabilir, ancak özel bir güvenlik ararsanız ZoneAlarm Pro 5 buna da imkan tanıyor. Programın kontrol merkezi arayüzü yeterince basit ve kullanışlı.

SONUÇ: 15 günlük deneme sürümünü indirebildiğiniz ZoneAlarm Pro 5'ten bu süre zarfında memnun kalırsanız satın almaya karar verebilir ya da ürünün ücretsiz sürümüyle sisteminizi giriş seviyesinde koruyabilirsiniz.

- + Kullanıcı dostu arayüz
- + Düşük kaynak tüketimi
- IE kullanmayanlar için ideal değil

TATİLDEYKEN SİSTEMİNİZE ERİŞMENİZ

MÜMKÜN: Bilgisayarınıza okuldayken veya tatildeyken erişmek isterseniz Symantec pcAnywhere ile bu çok kolay. Windows XP kullanıcılarına yönelik olarak hazırlanmış olan Symantec pcAnywhere 11, önceki sürümüyle karşılaştırıldığında birçok yeniliği beraberinde getiriyor. Kolay ve hızlı bir kurulumun ardından tek bilmeniz gereken ağ hakkında ayrıntılı ön bilgi. Ağ ayarları konusunda bilgi sahibi değilseniz programın ayarlarını tamamlamanız zaman alabilir. Son sürümün arayüzü daha rahat ve Windows XP arayüzünü anımsatıyor. En büyük artısı ise geliştirilmiş hızı. Bu bağlantı kurulan bilgisayar ile ana bilgisayarın alıp verdiği verilerin minimuma indirilmesi ve manuel işlemlerin otomatikleştirilmesi sayesinde sağlanmış. Uzaktan erişim, uzaktan yönetim ve dosya transferi olarak kategorilere ayrılmış bölümler uzaktan işlemleri ve hizmetleri başlatıp durdurmanıza, kayıt defterini düzenlemenizi kolaylaştırıyor ve imkan veriyor. Bağlanılacak bilgisayara yazılımın basit bir versiyonu olan Quick Connect'i (Hızlı bağlanma) sadece telefon numarası, IP numarası ve bilgisayar adını girerek yüklüyorsunuz.

SONUÇ: Yardım masaları ve organizasyonlar için iyi bir yükseltim, ancak tekil kullanıcılar için yatırımın geri dönüşü pek mümkün değil.

- + Hızlandırılmış bağlantı
- + Uzaktan yönetim araçları
- Güvenlik kaygısı

DÜŞÜK ÇÖZÜNÜRLÜKLERE ALTERNATİF

ÇÖZÜM: İnternette veya bir başka kaynaktan alınan çoğu fotoğrafın ortak sorunu genelde düşük çözünürlük ve bunun yol açtığı kalitesiz ve pikselleri seçilen görüntülerdir. Adobe Photoshop için geliştirilmiş olan Genuine Fractals PrintPro 3.5, aslında bir eklenti. Bir eklenti için bir hayli yüksek olan maliyetiyle dikkati çeken Genuine Fractals PrintPro 3.5, fotoğraflarınızın görsel kalitesini neredeyse hiç yitirmeden çözünürlüğünü yükseltip düşürmenize imkan veriyor. Aynı şeklin değişik büyüklüklerde tekrarlanması sonucunda ortaya çıkan karmaşık görüntüye fraktal deniyor. Her geometrik parça bir bütünü oluşturuyor ve Genuine Fractals PrintPro 3.5 resimlerin çözünürlüğünü artırmak veya düşürmek için bu yöntemi kullanıyor. Eklenti kullanmak için Photoshop'ta resmi açıp STN dosyası olarak kaydetmeniz gerekiyor. STN dosyasını tekrar Photoshop'ta açtığınızda GF Printpro 3.5 otomatik olarak çalışıyor ve dpi ya da çözünürlük gibi değişiklikleri yapabiliyorsunuz. Ürün bir resmi yüzde 600'e kadar görüntü kaybına uğratmadan büyütülebiliyor.

SONUÇ: Baskı çıktılarındaki resim kalitesinin düşüklüğü çoğu zaman ciddi problemlere yol açıyor. Genuine Fractals PrintPro 3.5 bu handikapı aşmanıza yardımcı olabilir.

- + Daha fazla çözünürlük
- İnce ayarlar zor
- Bir eklenti için maliyeti yüksek

Ses tanıma yazılımı**DRAGON NATURALLY SPEAKING 8 PROFESSIONAL**

CHIP PUANI
FİYAT/PERFOR.

SİSTEM Windows 2000/XP/ME/98SE
BİLGİ www.scansoft.com
FİYAT 630 \$

Dijital fotoğraf kütüphanesi**İSTANBUL FOTOĞRAFLARI**

CHIP PUANI
FİYAT/PERFOR.

SİSTEM Windows ME/XP/2000/98SE
BİLGİ www.eurosoft.com.tr
FİYAT 19 \$

Ses düzenleme yazılımı**SONY SOUND FORGE 7.0**

CHIP PUANI
FİYAT/PERFOR.

SİSTEM Windows XP/2000
BİLGİ mediasoftware.sonypictures.com
FİYAT 399 \$

LAFTAN ANLAYAN BİLGİSAYAR DA VAR:

Bilgisayarınıza sesiniz ile hükmetmek istiyorsanız, seçenekler arasında en tecrübeli isimlerden bir tanesi şüphesiz Dragon Naturally Speaking. Ancak söz konusu dilimiz olunca bu alanda pek fazla seçenek yok. GVZ ses tanıma sistemleri dışında Türkçe destekli ses tanıma yazılımı bulmanız pek mümkün değil. GVZ'nin çeşitli modülleri bulunuyor ancak Dragon Naturally Speaking (DNS) gibi söylediklerinizi yazıya dönüştürme yeteneği henüz yok. DNS 8 Professional ile MS Word veya Corel WordPerfect gibi programlarda konuştuğunuzu yazdırmanız yani Speech to Text özelliğinden yararlanmanız da mümkün.

Bu tip ses tanıma yazılımlarında önemli olan sesinizi programa iyi tanıtmamız. Zira programın sizin sesinizi ve aksanınızı daha iyi tanıması için bu şart. Kurulum son derece açık ve ses eğitimi olabildiğince kısaltılmış. Birkaç dakikalık eğitimin ardından programı kullanmaya başlayabiliyorsunuz. Ancak bu sürümün yeniliklerinden biri olan, rahatsızlık verici aktivasyon işlemini tamamladıktan sonra.

SONUÇ: İngilizce bilenlere hitap eden için bir değeri olan Dragon Naturally Speaking 8 Professional, bir önceki sürüme göre çok sayıda sorundan arındırılmış. Yine de sadece sesli komut için bile oldukça pahalı bir yazılım.

- + Düşük eğitim süresi
- Yüksek maliyet
- Türkçe desteği yok

İSTANBUL'U İZLİYORUM BİLGİSAYARIM

AÇIK: Türkiye'nin ticaret başkenti olarak adlandırabileceğimiz İstanbul aynı zamanda birbirinden eşsiz manzaralarıyla da bilgisayarlarımızda masaüstü duvar kağıdı olarak yerini alıyor. Eurosoft'un piyasaya sürdüğü İstanbul Fotoğrafları Kütüphanesi bu konuda hazırlanmış özgün çalışmalardan bir tanesi ve İstanbul fotoğrafları konusunda arayış içerisinde olanların imdadına yetişiyor. Profesyonelce çekilmiş, yüksek kaliteli 1.000 adet İstanbul fotoğrafı tasarımlarınızda ilham kaynağı olacaktır. Tasarım işiyle uzaktan veya yakından ilgilenenlerin CD kütüphanesinde mutlaka bulunması gerektiğine inandığımız ürün, barındırdığı resim sayısı dikkate alındığında bir hayli düşük maliyetli kalıyor.

Broşür, internet sayfası, el broşürü, reklam, davetiye, katalog, okul projeleri, yazılı raporlar, tanıtımlar, ve daha birçok dokümanda kullanabileceğiniz, telif gerektirmeyen bu 1.000 adet İstanbul fotoğrafını kelime işlemcinizde ve masaüstü yayın ve çizim programlarınızda da değerlendirebilirsiniz. Her fotoğraf ortalama 6 MB boyutunda ve JPEG biçiminde, toplam 3 CD üzerinde geliyor.

SONUÇ: Basılı dokümanlarınızı İstanbul Fotoğrafları ile daha da güzelleştirmek istiyorsanız 19 dolar ödeyerek siz de bu kaynağa sahip olabilirsiniz.

- + 300 dpi'lık 1.000 fotoğraf
- + Telif gerektirmiyor
- Düşük maliyet

SESTE YENİ BOYUTLAR ARAYANLARA: Sound Forge, gücünün büyük bölümünü son derece kullanışlı arayüzüne borçlu. Açılır paletler, dosya önizleme, birleştirme, dosya içinden spesifik bölümler almanızı mümkün kılan yeni gezgin penceresi gibi yeni özelliklere sahip olan Sony Sound Forge 7.0 ses düzenlemesi alanında aranan programlardan birisi. Yazılımın göze çarpan yeniliklerinden birisi de dijital video dosyalarının sesini ayarlamanıza izin vermesi. Yaptığınız hamleleri geri almak veya ileri almak son derece kolaylaştırılmış, hatta bunun için tıpkı kimi grafik programlarında olduğu gibi ilgili bir pencere de yazılımda mevcut. Hatta yaptığınız adımları dosyayı kapatıp açtığınızda bile geri almanıza imkan veren program, bunun için sizden sadece dosyayı SF biçiminde kaydetmenizi istiyor.

Programın yeniliklerinden bir tanesi de sistem saatine göre otomatikleştirilebilen zaman ayarlı kayıt imkanı. Ancak çevresel sese, VST eklentisine ve çoklu parça düzenleme konularına destek vermemesi ürünün zayıf noktalarını oluşturuyor. Ayrıca deneme sürümünde MPEG, MP3 ve AC-3 biçimlerini ihraç edemiyorsunuz.

SONUÇ: Son versiyonuyla birçok efekt ve kullanım kolaylığını bir araya getiren Sony Sound Forge 7.0, deneme sürümündeki kısıtlamalar sebebiyle potansiyel kullanıcılara engel getiriyor.

- + Zengin özellikler
- + Kullanım kolaylığı
- Sınırlandırılmış bileşenler

	OYUN	
	BOL AKSİYON VE MACERA	
	CHIP PUANI	■ ■ ■ ■ ■
	YAPIM DAĞITIM TÜR	Firaxis Atari Macera
	SİSTEM İHTİYAÇLARI: ► 1,5 GHz işlemci, 512 MB RAM, 32MB ve üstü Direct X 9.0 uyumlu ekran kartı. ÖNERİLEN SİSTEM: 3GHz işlemci, 1 GB RAM, 128 MB ekran kartı.	
+ Atmosfer, heyecan, çeşitlilik, serbestlik. - Yok		

Bol aksiyon ve macera: SID MEIER'S PIRATES!

Eski bir klasik yeniden klasik oluyor

■ Bundan uzun yıllar önce, daha DOS oyunları zamanında Pirates diye bir oyun vardı ki oynayan hiç kimse unutamaz. Karayipler'de korsanlığın ve maceranın altın çağında Pirates oynayan herkes yağmacı bir korsan, açık göz bir tüccar veya maceracı bir kaşif olabiliyordu. Açık denizlerde yelken açıp maceraya atılmak gibisi yoktur!

Sid Meier, Civilization'un ve bağımlılık yapıcı sayısız klasiğin babasıdır. İşte aradan geçen bunca yıldan sonra hem biz eski oyunculara, hem de genç oyunculara hitap edecek yeni bir "Pirates" ile tekrar bizimle! Eski Pirates'ı sağlam bir oyun yapan bütün özellikler, yepyeni bir hikaye ve günümüzün grafik, ses olanaklarıyla bu oyunda birleşiyor. Doğrusu uzun za-

mandır kaliteli ve eğlenceli bir aksiyon macera oyununa hasret kalmıştık...

Karayip renkleri

Pirates, çevresel sesleri, enfes müzikleri, sizi büyüleyen renkli, neşeli grafikleri ile göze ve gönle hitap eden bir oyun. Mekanların ve karakterlerin tasarımları, tarzları ve animasyonları oyuna kaptırıp gitmenizde büyük rol oynuyor. Bütün oyun sanki bir Errol Flynn filminden fırlamış! Ama oyunu bu kadar muhteşem yapan şey esasında Sid Meier tecrübesi. Oyun sizi hep farklı farklı maceralar, görevler ve mini oyunlar ile eğlendiriyor, bilgisayarın başında tutuyor, sıkılmanıza müsaade etmiyor. Karakteriniz yaşlanıp emekli olana kadar geçen 5- 10 saatlik

oyun süreleri siz deniz savaşları yaparken, vali kızlarıyla dans ederken ve hazine avlarken geçiveriyor.

Pirates bir kez bitirilip kenara konulacak bir oyun değil; geniş ve uzun süre keşfedilecek, yaşayan bir dünyası var. Karayipler'de kendi devletinize veya çıkarlarınıza, bazen de ikisine birden hizmet edebilirsiniz. Daha büyük gemiler, daha çok silah ve daha fazla asker ile ister korsan avlayın, ister kendiniz korsan olun. Oyun size, yeterince güçlüyseniz karaya asker çıkartıp şehir ele geçirme imkanı bile sunuyor!

Ayak oyunları

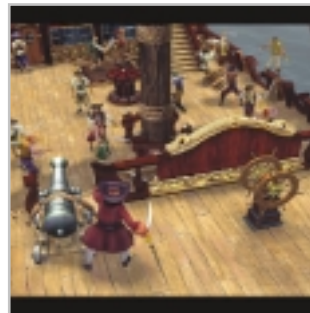
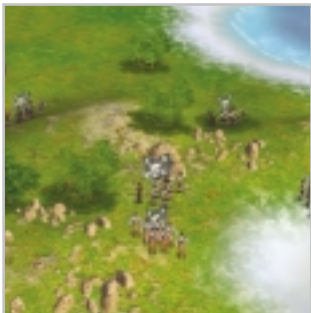
Ancak başarı hep pek çok küçük oyunda başarılı olmaya bağlı. İşgalden önce bizzat düşman kasabasına sızıp bilgi edinmelisiniz. İşte size gizlilik görevi! Ama başaramazsanız da sizi birkaç ay hapis bekliyor. Yaşlanıp emekliliğe yaklaşacağınız, vakit kaybedeceğiniz düşünülürse hapisten kaçma girişiminde de bulunabilirsiniz.

Peki sadece dövüş ve gizlilik mi var? Hayır, vali kızlarıyla dans edip başarılı olmalı, onların gönlünü çalmalısınız. Böylece gizli hazineleri ve oyunun başka gizlerini keşfedebiliyorsunuz! Bordaladığınız gemileri ele geçirmek bile ayrı bir oyun.

Kaptan kaptana heyecanlı ve canlı bir kılıç dövüşü yapıyorsunuz. Bazen bir rakibiniz varsa bu dövüşler vali konağında bir başka çapkın ile düelloya bile dönüşebiliyor! Ya da kale surları üzerinde işgal etmeye çalıştığınız şehirde bir hayat mücadelesine.

Sid Meier's Pirates! Her türden oyuncuyu tavalayıp keyifli vakit geçirmesini sağlayabilecek bir oyun. Bir bütün olarak çok iyi işlenmiş, geniş ve canlı dünyası ile tekrar tekrar, oynanacak bir oyun olmuş. Bu güne kadar bu kadar kusursuz bir şekilde yeniden yapılan tek klasik. Aksiyon, heyecan ve macera sizi bekliyor! ■

Ali Güngör, gali@level.com.tr

Korsancılık: Engin denizlerde korsancılık oynamak isteyenler yeni Pirates'ta aradıklarını bulacaklar.

Reklamsız TV kaydı

Televizyon keyfinizi bölen tanıtımlardan kurtulun! Cuttermaran isimli ücretsiz araç videolarınızdaki reklam bloklarını sadece birkaç saniye içerisinde kesebiliyor. CHIP, bu işlemi nasıl yapabileceğinizi gösteriyor.

Bilgisayarınızdan komple bir eğlence merkezi olarak faydalanmanızı sağlayan yazılımları incelediğimizde, yapılan kayıtlardaki can sıkıcı reklam bloklarının kaldırılmasını sağlayan bir işlevin eksikliğini hissettik. Nitekim hiçbir şey, atmosferi içerisinde kaybolduğunuz Alien filminin bir yoğun reklamı tarafından kesilmesi kadar sinir bozucu olamaz. Televizyondan yaptığınız kayıtları sinir bozucu reklam araları olmadan arşivlemek için ücretsiz olarak dağıtılan Cuttermaran programını kullanabilirsiniz. Bu yazılım, ister reklam olsun ister başka bir şey, kayıtlardaki her türlü

can sıkıcı kesintiyi sorunsuz bir şekilde kaldırmanıza imkan tanıyor. Ancak bunun için videonun MPEG biçiminde olması gerekli. Şayet AVO biçiminde kayıt yaptıysanız <http://virtualdubmod.sourceforge.net> adresinden indirebileceğiniz VirtualDubMod (© eCHIP-Code MEDCEN) gibi alternatiflerden faydalanabilir veya filminizi TMPGEnc (www.tmpegenc.net) gibi bir kodlayıcı (encoder) ile yeniden kodlayabilirsiniz.

Artık yazılımı kullanmak için önünüzde hiçbir engel kalmadı. Nasıl çalışabileceğiniz sorusunun yanıtıysa aşağıda:

1

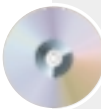
PVAstrumento ile görüntü ve sesin ayrılması

Cuttermaran, ses ve video izlerini sadece ayrı ayrı kesebiliyor. Aslında bu durum çalışmanızı biraz zorlaştırsa da pozitif bir

yan etkisi de var. Canlı nesneler üzerinde çalışan bazı işleme programlarındaki gibi resim ve sesin ayrılması, video materyalinin parçalanması veya yeniden birleştirilmesi sırasındaki ağır işlemleri en aza indiriyor.

Ancak Cuttermaran'ın kendisi maalesef ses ve video izlerinin ayrılması için herhangi bir işleve sahip değil. Bu işlemi yine ücretsiz bir yazılım olan PVAstrumento (© eCHIP-Code MEDCEN) yardımıyla sorunsuz bir şekilde yerine getirebilirsiniz.

Programın bulunduğu arşiv dosyasını istediğiniz bir klasörün içerisine açın. Burada "cmdshell" ve "gui" adında iki alt klasör göreceksiniz. İlk olarak "gui" klasörüne gidin, ardından "PVAstrumento.exe" dosyasına çift tıklayarak programı çalıştırın. Bir MPEG videosundaki görüntü ve ses izini ayırmak için *Input Stream* giriş

Yazıda tanıtılan araçları eCHIP'te bulabilirsiniz:
eCHIP-Code © MEDCEN

kutusunun hemen sağında bulunan “...” simgeli düğmeye tıklayın. Video yükledikten sonra sağ taraftaki bilgi penceresinde video dosyası ve buna ait ses izi ile ilgili ayrıntılı bilgiler ekrana gelecek.

Şimdi de resimle sesi birbirinden ayırmak için *Demux* düğmesine tıklayın. Bunun sonucunda isterseniz ekrana gelen iletişim penceresindeki “...” düğmesine tıklayarak bir hedef klasör belirtebilir ve ayrılacak olan video ve ses dosyaları için ayrı ayrı isimler verebilirsiniz. Aksi takdirde dosyanın ismi ve MPEG dosyasının bulunduğu konum varsayılan olarak kullanılıyor. Video dosyasının uzantısı, aksini belirtmediğiniz sürece “mpv” olarak değiştirilecek ve ses dosyası ise “mpa” biçiminde kaydedilecektir. Tüm bu işlemler sonucunda orijinal MPEG dosyasıya üzerinde hiçbir değişiklik yapılmadan saklanacak. Ayırma işlemini *Start* düğmesine tıklayarak başlatabilirsiniz. PVAstrumento’nun konfigürasyonunda ayrıca herhangi bir değişiklik yapmanıza gerek yok.

Eğer birden fazla videoyu tek bir seferde ayırmak istiyorsanız *Start* yerine *Create / Add Job* düğmesine tıklayın ve ardından *Batch* yani yığın işlemlerini ana pencere-deki *Run Batch* düğmesine tıklayarak başlatın.

2

Cuttermaran ve .NET Framework kurulumu

Cuttermaran kurulumu sırasında programın çalışabilmesi için gerekli olan Microsoft .NET Framework (© eCHIP-Code MEDCEN) paketinin bulunamadığına dair bir hata mesajı ile karşılaşabilirsiniz. Şayet program sizi doğru sayfaya yönlendirmezse işletim sisteminiz için uygun olan .NET Framework paketini <http://msdn.com/netframework/downloads/updates/default.aspx> adresinden temin edebilirsiniz.

Artık çalışma ortamı hazır olduğuna göre Cuttermaran programı ile çalışmaya başlayabilirsiniz. İlk olarak programın donatıları arasında yer alan ve videodan istenmeyen parçaların kesilmesi sonrasında ses ve resim izini birleştirecek olan Muxing modülünü yapılandırmanız gerekiyor. Bunun için *Actions / Settings* komutunu çalıştırın ve ekrana gelen pencere-deki *Muxing* sekmesini etkinleştirin. Bu konumda Muxing modülü olarak *Used Muxer* açılır listesinden “mplex” öğesinin seçilmesi gerek. Şimdi yapmanız gereken tek şey ise hemen altındaki *Output Path* kutusuna, tamamlanan MPEG video dosyasının kaydedileceği hedef klasörü girmelisiniz.

Ardından birinci adımda ses izinden arındırdığınız video dosyasını pencerenin üstündeki *Video Stream* başlığı altında bulunan klasör simgeli düğmeye tıklayarak seçmelisiniz. Ancak dosyanın okunması, Cuttermaran’ın sahip olduğu otomatik analiz işlevleri nedeniyle birkaç dakika kadar sürebilir.

Video pencerelerinden soldakinde yüklemiş olduğunuz videonun önizlemesini görebilirsiniz. Şimdi videodan çıkartmak istediğiniz alanların bulunduğu konuma gitmelisiniz.

Video içerisinde hızlı bir şekilde hareket edebilmek için her iki video penceresinin altında bulunan yatay kaydırma çubuğunu kullanabilirsiniz. Eğer sürgüyü farenin tuşu basılı bir şekilde yerleştirerseniz devamlı olarak bir I Frame (“I, P ve B Frame” kutusuna bakın) üzerinde bulunur. Eğer sürgünün yanındaki hareket kutularına tıklayacak olursanız video, 25 çerçevelik adımlar, yani saniye bazında

Video içerisinde hızlı bir şekilde hareket edebilmek için her iki video penceresinin altında bulunan yatay kaydırma çubuğunu kullanabilirsiniz. Eğer sürgüyü farenin tuşu basılı bir şekilde yerleştirerseniz devamlı olarak bir I Frame (“I, P ve B Frame” kutusuna bakın) üzerinde bulunur. Eğer sürgünün yanındaki hareket kutularına tıklayacak olursanız video, 25 çerçevelik adımlar, yani saniye bazında

KNOW-HOW

» I, P ve B Frame

MPEG videoları üç farklı içeriğe sahip bir çerçeve (veri kaydı) grubundan oluşuyor:

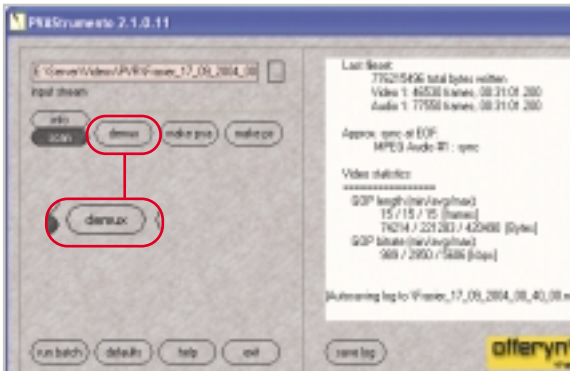
► I Frame’ler, sıkıştırılmış bir bitmap resmini gösterir.

► P Frame’ler, sadece I Frame’den sonra meydana gelen değişiklikleri saklar.

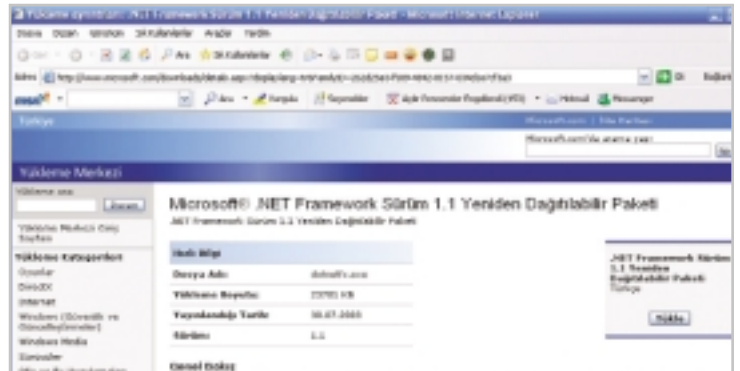
► B Frame’ler, benzer şekilde değişimleri tanımlar fakat en son veya sonraki P Frame’i gösterir

► MPEG dosyaları Cuttermaran gibi bir editör ile oynatılırken veya görüntülenirken ilk olarak P ve B Frame’lerinin yeniden oluşturulmaları gereklidir. Ancak ücretsiz araçlar, ait oldukları çerçeve grubuna ait yeniden kodlama bilgisi içermedikleri için I veya P Frame’lerinden kesmeye izin vermezler. Bu, kesme sırasında maksimum 0,75 saniyelik bir hata payına neden olabilir ki reklamların çıkartılması için kullanılabilir.

ilerler. Bunların her ikisini de *Actions / Settings / Common* altından istediğiniz gibi değiştirebilirsiniz. Bir I Frame’den diğerine sıçramak için klavyenizdeki [Page-Up] ve [Page-Down] tuşlarını da kullanabilirsiniz. Şayet bunları [Alt] tuşu basılı durumdayken kullanacak olursanız yine *Actions / Settings / Common* altından değiştirebileceğiniz ama standart değeri 100 olan çerçeve sayısında ileri ve geri yönde sıçramalar yapabilirsiniz. Ayrıca bir sonraki veya önceki I, P veya B Frame’lere gidebilmek için önizleme penceresinin hemen sağındaki altı tane düğmeyi de kulla-

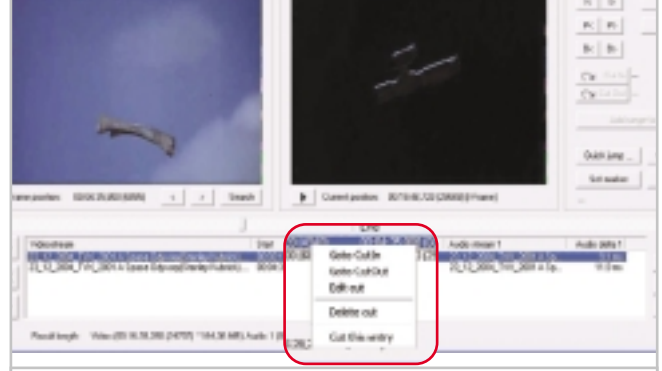
1 **Ayrı dosyalar:** İlk olarak görüntü ve sesi birbirinden ayırın. Demuxing olarak adlandırılan bu işlemi PVAstrumento ile gerçekleştirebilirsiniz.

2 **Sadece .NET ile:** Cuttermaran’ın çalışabilmesi için Microsoft’un güncelleme sayfasından temin edebileceğiniz .NET Framework’ün en azından 1.1 sürümünün yüklü olması gerekiyor.

3 Makas düğmeleri: Düğmelerin kullanılabilirlik durumları söz konusu noktada bir başlangıç veya bitiş noktası (I veya P Frame) tanımlayabilip tanımlayamayacağınız gösteriyor.

4 Eleme veya düzeltme: Yanlış ayarladığınız blokları istediğiniz zaman kesit listesinden çıkartabilir veya kesme noktalarını değiştirerek uygun şekilde düzenleyebilirsiniz.

nabilirsiniz. Son olarak fareyizin üzerindeki kaydırma tekerleğini kullanarak da I Frame'ler arasında ileri ya da geri yönde hareket edebilirsiniz. Önizleme penceresinin sol alt tarafında bulunan *Play*, yani çalma düğmesini kullanarak videoyu, işleme noktasından itibaren sesli bir şekilde (program, ses izini daha önceden ayırmış olduğunuz ses dosyasından alır) oynatabilir veya durdurabilirsiniz.

3 Kesme noktalarının tam olarak belirlenmesi

Kesme noktalarını belirlemeden önce iki noktayı çok iyi bilmeniz şart. Cutterman, eksik MPEG kodlayıcıdan ötürü, başlangıç noktaları için sadece I Frame kullanılabilir. Ayrıca sonlandırma işaretlerinin de P Frame üzerinde tutulması gerekiyor. B Frame kullanılarak herhangi bir kesme işleminin gerçekleştirilebilmesiye mümkün değil. Önizleme penceresinin sağ tarafında *Set Cut In* ve *Set Cut Out* düğmeleri mevcut. Şayet düğmelerin isimleri gri tonları yerine siyah renkli görünüyorsa düğmeler kullanılabilir durumdadır demektir ve uygun çerçeve üzerine konum işaretçisini ekleyebilirler. En önemlisi, diğer programlardan farklı olarak, Cutterman programında kesmek istediğimiz parçaları değil korumak istediğimiz aralığı işaretlememiz gerekiyor. Yani bir kesim noktasının başlangıç noktası, bir reklam bloğunun sonunu göstermeli; başlangıcını değil.

Artık kesme noktalarının yerlerini belirlemeye başlayabilirsiniz. İşaretçiyi, saklamak istediğiniz bloğun ilk resmine yani filmin veya kaydettiğiniz yayının başlangıcına yerleştirin. Daha önce bahsettiğimiz hareket yöntemlerini kullanarak bir sonraki I Frame'i bulun ve *Set Cut In* düğ-

mesine tıklayın. Aynı şekilde, ayrıca bir de P Frame yerleştirebileceğiniz ilk bloğun sonuna gidin ve *Set Cut Out* düğmesine tıklayın.

Şimdi kesmek istediğiniz bloğu *Add Range To Cut List* düğmesine tıklayarak uygulayın. Bu düğme ancak uygun bir başlangıç ve bitiş noktası ayarlandığı zaman kullanılabilir durumda oluyor. Bunun sonucunda alt taraftaki listede ayrılacak olan kesiti belirten bir kayıt ekrana gelecek. Sol taraftaki önizleme penceresinde, kesilecek olacak etkin bloğun son resmini görüntüleyecek.

Artık aynı işlemleri videonun saklamak istediğiniz tüm alanları için tekrar edebilirsiniz. Bunun sonucunda videonun kesilecek olan her bir parçası için önizleme pencerelerinin altındaki kesit listesine ayrı bir kayıt eklenir. Hareket düğmelerini kullanarak her bir bloğun en son karesinin sol taraftaki önizleme penceresinde görüntülenmesini sağlayabilirsiniz. Buradaki *Search* düğmesi ise söz konusu noktanın asıl videoda (sağdaki önizleme penceresi) bulunmasını sağlar.

4 Ayarlanan kesitlerin yeniden düzeltilmesi

Kesme işlemini tamamladığınız videoyu kaydetmeden önce son bir kere daha önizleme penceresinde izleyebilirsiniz. Bunun için sağ alt taraftaki *Preview* düğmesine tıklayın. Bunun sonucunda kendi önizleme penceresinde ekrana gelecek olan videoyu istediğiniz gibi başlatabilir ve sonlandırabilirsiniz. Sol taraftaki açılır listeyi kullanarak da oynatılacak alanı belirleyebilirsiniz. Burada videoyu en baştan izlemeyi sağlayan *Begin* haricinde kesit listesindeki her bir kayıt için de *Cut 1* – *Cut 2* gibi bir kayıt bulunur. Eğer bu tür

bir kaydı seçecek olursanız video, her bir kesit konumunun birkaç saniye gerisinden başlar. Bu sayede reklam bloğunun başından veya sonundan sarkan, filmin bütünlüğünü bozan bir kare veya önizleme sesli olduğu için erken bir kesim noktası nedeniyle yarıda kesilen bir konuşma olup olmadığını da kontrol edebilirsiniz.

Şayet bir kesitten memnun değilseniz, numarasını not alın ve önizleme penceresini kapatın. Editör penceresinden söz konusu kaydı seçin, fareyizin sağ tuşunu kullanarak üzerine tıklayın ve açılan kısayol menüsündeki *Edit Cut* komutunu çalıştırın. Bundan sonra ilk olarak söz konusu bloğu üçüncü adımda anlatıldığı gibi tamamen yeniden tanımlamalısınız. İlgili kayıt düzenleme sırasında kesit listesinden de çıkartılacak. Buna karşılık başlangıç ve bitiş noktaları editörün sağ tarafından görüntüleneceği için yapmanız gereken tek şey bu işaretlerden istediğiniz bir tanesinin yerini değiştirmek olacak. *Add Range To Cut List* düğmesini kullanarak da güncellemiş olduğunu kaydı yeniden listeye ekleyebilirsiniz.

Ayrıca kesilen her bir kesitin (biri seçili olduğunda) veya kesilmesi tamam videonun (kesit listesinden hiçbir kaydın seçili olmaması durumunda) toplam uzunluğunu editör penceresinin en altında çalma süresi, çerçeve sayısı ve kullanılan disk alanı cinsinden görebilirsiniz. Bunlardan dosyanın büyüklüğü videonun VCD/S-VCD veya DVD'de kullanılıp kullanılmayacağına göre değişiklik gösterir.

5 Videonun tekrar sesle birleştirilmesi ve kaydedilmesi

Sağ alt taraftaki *Cut Video/Audio* düğmesine tıkladığınızda kesitler, video veya ses dosyalarından ayrı ayrı (ama otomatik →

» Ses değişiminin otomatik düzeltilmesi

Kesit listesinin en sağdaki sütun, her bir video bloğu için milisaniye cinsinden pozitif veya negatif bir "Audiodelta" değeri görüntülüyor ve bunun çok önemli bir nedeni var:

TV kartı veya DVB yayınından MPEG biçiminde yapılan kayıt, Avrupa bölgesinde PAL MPEG 2 (25 fps) yayını olarak alınır ve bu, bir resmin 40 ms süreceği anlamına gelir. Paketler şekilde organize edilmiş olan ses yayını ise normalde MPEG1-Layer 2 48 kHz (TV kartlarında genellikle ayarlanabilir, ancak DVD kullanımı için uygundur) cinsindendir. Bu paketlerin her biri ise 24 ms uzunluğundadır.

Örneğin, video akımından sadece bir resim keser ve ses paketlerini de çıkartmak isterseniz sorun ortaya çıkar. Eğer sadece bir ses paketi alacak olursak sonuç olarak yayın 24 ms uzunluğunda (yani 16 ms daha kısa)

olur. Buna karşılık iki ses paketi alırsak da 48 ms uzunluğunda ve bu sefer de gerekenden 8 ms daha uzun olacaktır. Bunun sonucunda ise takip eden paket bu süre kadar kaydırılır. Video kesme işleminin ses kaydırma olmadan gerçekleştirilmesi ise seyrek karşılaşılan bir durumdur.

Pratikte ise maksimum 16 ms'ye kadar olan hataları kimsenin fark etmesi mümkün değildir. Ancak bu hata payı birçok kesim noktasında hızlı bir şekilde aşılabılır. Bu nedenle Cuttermaran devamlı olarak minimum hatayı alır ve bir sonraki kesme işlemlerinde de buna dikkat eder.

Buna göre, üzerinde çalıştığımız örnekte kalırsak toplamda sadece maksimum +/- 8 ms'lik bir hataya sahip olmamız gerekiyor. Audiodelta sütunu ise her bir kesitin "Cut Out" noktasındaki hatayı gösterir.

olarak) çıkartılacaklardır. Ancak bu işlemler sonucunda ses ve video dosyalarını yeniden birleştirmeli yani "Muxing" işlemini gerçekleştirmelisiniz. Bunun için ilk adımdaki Demux yani ayırma işlemine benzer şekilde PVAstrumento gibi özel bir programa ihtiyacınız yok. Cuttermaran, ayarlarını ikinci adımda zaten yapmış olduğunuz kullanışlı bir Muxer aracına sahip. *Actions / Settings* komutu ile ekrana gelen penceredeki *Muxing* sekmesini kullanarak ayarları kontrol edebilir ve sonrasında neler yapılacağını belirleyebilirsiniz.

Videonun kaydedilmesi işlemi her biri bir ilerleme çubuğunda gösterilen bir çok geçiş sonrasında gerçekleşiyor ve sadece birkaç dakika sürüyor. Entegre Muxer aracı ilk olarak tamamen boş bir durum penceresi ile ekrana geliyor. Söz konusu pencere ancak dosyaların birleştirilmesi tamamlandıktan sonra, işlem hakkındaki ayrıntılar ile doldurulur. Tamamlanan MPEG dosyası ikinci adımda Muxer için hedef olarak belirlediğiniz klasör içerisinde saklanır. Şayet birleştirme işleminden vazgeçerseniz ".mpv" ve ".mpa" uzantılarına sahip olarak kesilen video ve ses dosyaları üzerinde herhangi bir değişiklik yapılmayan orijinaleri ile aynı klasör içerisinde saklanır. Ancak bu dosyaların uzantıları, orijinallerinin üzerlerine yazılmaları engellemek için "_cut" eki ile donatılır. Eğer tamamlanan MPEG videosundan memnun kalırsanız parçaların çıkarıldığı ve çıkarılmadığı tüm dosyaları gönül rahatlığıyla silebilirsiniz.

6

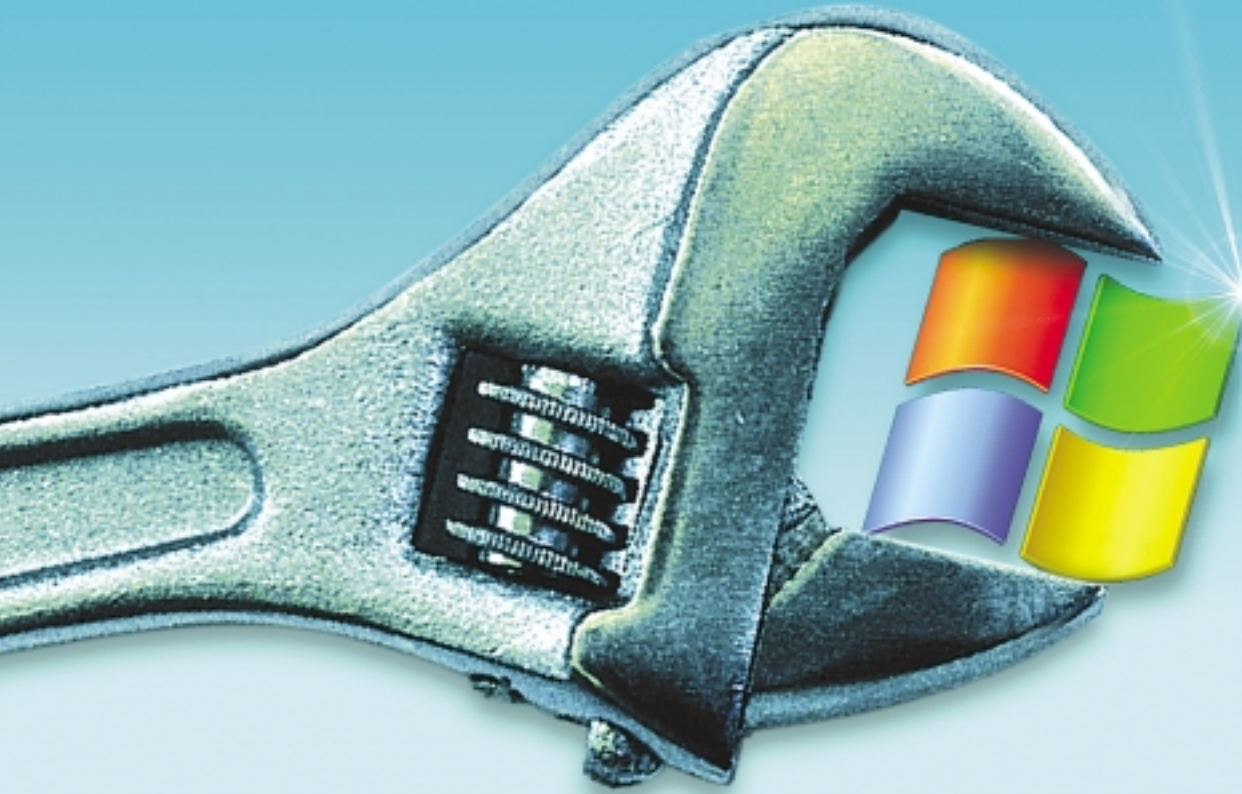
Cuttermaran'ın diğer işlevlerinin kullanımı

Cuttermaran, Quick Jump düğmesinin arkasına gizlenmiş olan hızlı atlama gibi bazı kullanışlı fonksiyonlara sahip. Bu sayede aralıkları QuickJump penceresinin altındaki Frame Distance ayarı kullanılarak ayarlanabilecek olan 16 karenin aynı anda görüntülenmesi mümkün. Bu işlevi navigasyon yardımı veya kesmek istediğiniz bir bloğu hızlı bir şekilde görüntülemek için kullanabilirsiniz.

Pencerenin altındaki ok düğmelerini kullanarak bir önceki veya sonraki resim grubunu görüntüleyebilirsiniz. Buradaki önizleme resimlerinden bir tanesine çift tıkladığınız zaman ise editör penceresine geri dönersiniz. Bunun sonucunda yer işaretçisi seçili olan resmi gösterir ve bu da sağ taraftaki önizleme penceresinde görüntülenir.

Set Marker düğmesi ise bir çeşit yer işareti sunuyor, ne var ki bir seferde sadece bir tane ayarlayabilirsiniz. Buna bağlı olarak çalışan *Go To Marker* düğmesi yardımıyla da, yer işaretçisini seçilmiş veya önceden belirlenmiş olan konuma istediğiniz zaman taşıyabilirsiniz. *Actions / Save Current Frame* komutunu kullanarak ise sağ taraftaki önizleme penceresinde görüntülenenen sabit kareyi BMP biçiminde kaydedebilir ve kaydettiğiniz bu resimleri daha sonra DVD menüsü oluşturmak için kullanabilirsiniz. ■

SW/ Kadir Tuztaş, ktuztas@chip.com.tr

Gizli Microsoft hazineleri

Microsoft'tan ücretsiz araçlar

Microsoft, yazılımları için sadece servis paketleri ve güncellemeler yayınlamakla kalmıyor; aynı zamanda ek işlemlerle sahip çok sayıda ücretsiz program da yayınlıyor. CHIP, Powertoys gibi klasiklerin haricinde birçok gizli hazineyi de sizler için ortaya çıkartıyor.

Windows: Ağ ve sistemdeki hataların nedenlerinin tespit edilmesi ve ayarların taşınması için Script dosyalarının hazırlanması

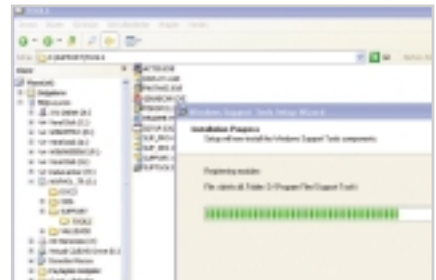
Office: Belgelerin içindeki gizli bilgilerin silinmesi, tablo ve grafiklerin web bileşenleri ile internette yayınlanması ve profesyonel Office araçları.

Güvenlik: Portlardaki tüm faaliyetlerin kaydedilmesi, sistemin güncelliğinin ve servis paketinin dosyalarda yapacağı değişikliklerin önceden tespit edilmesi.

Microsoft'un yayınladığı ücretsiz araçlar tabii ki bir sır değil ancak yazılım devrinin pek açık olmayan web sitesinin sayfaları arasında gözlerden uzak kalıyorlar.

CHIP olarak Microsoft'un web sayfasını sizler için inceleme altına aldık ve günlük çalışmalarınızı oldukça kolaylaştıracak olan araçları su yüzüne çıkarttık.

Bu yazı içerisinde bahsedilen tüm araçları eCHIP'te (© eCHIP-Code MicrosoftHazinesi) bulabilirsiniz.

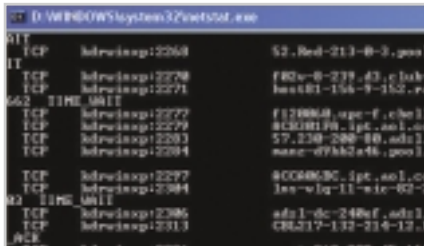
Destek araçları: Windows XP ve 2003 CD'lerinde gizlenmiş araçlarla sistem üzerindeki kontrolünüzü artırabilirsiniz.

Profesyonel Windows: 200'ün üzerinde kullanışlı araç

Microsoft, Windows XP için bir çok kullanışlı araç hazırlamış ve bunları Resource Kit ve Support Tools adında iki yazılım paketi halinde profesyonel Windows kullanıcılarının hizmetine sunuyor. Microsoft'un Windows XP için yayınladığı bu ek programlar hata tespitinde yardımcı oluyor veya Windows'un bazı noktalardaki eksiklerini tamamlıyorlar. Windows XP kurulum CD'sindeki "Support/Tools" klasörü içerisinde yüzün üzerinde ek program bulunuyor ve bunlar, işletim sisteminin standart kurulumunda makineye yüklenmiyorlar ve bu nedenle sonradan kurulmaları gerekiyor.

Windows XP kurulum CD'nizi sürücüye yerleştirin, Windows gezginini kullanarak Support/Tools klasörünü açın ve Support Tools paketini kurmak için buradaki Suptools.exe dosyasını çalıştırın. Microsoft, profesyonel yardım araçlarını sadece İngilizce olarak yayınlıyor. Kurulum için sadece lisans sözleşmesini kabul etmeli ve tür olarak *Complete* seçeneğini işaretlemelisiniz. Bu sayede tüm Support Tools, yani destek araçları yüklenecektir.

Windows: Otomatik hata tespiti

Etkin bağlantılar: Netstat aracı ile bağlantılarını ve hangi programlara ait olduklarını görüntüleyebilirsiniz.

Örneğin, ağ problemlerinde gizli olan sorunların izini takip eden "Netdiag" veya bir Windows programı sistemden tamamen kaldırılmadığında kullanabileceğiniz Windows Installer Cleanup Utility, Support klasöründeki kullanışlı araçlardan sadece birkaçı.

Microsoft Server işletim sistemi 2003 için de bunun haricinde Resource Kit adında, yine ek araçlardan oluşan bir program paketi mevcut. Ancak bu program koleksiyonunu isterseniz Windows XP altında da kurabilirsiniz ki, bu da neredeyse 200 adet ücretsiz programa sahip olacağınız anlamına geliyor. Bu programların çoğu, sadece özel sunucu görevleri

için geliştirilmiş; ancak masaüstü kullanıcılarının da faydalanabileceği birkaç kullanışlı program da yok değil.

Örneğin, komut satırından çalıştırılan araç "Compress" ile dosyaları sıkıştırırken "Expand" programını kullanarak da söz konusu dosyaları hızlı bir şekilde tekrar eski ve normal boyutlarına döndürebilirsiniz. Tanımlı tüm kullanıcıların kullandıkları sabit disk alanını gösteren "Diskuse" ise kullanışlı bir başka araç.

Ağ ve sistem: Hataların izinde

Ağ testi: Ağ yapılandırmasında veya bağlantılarındaki sorunları Netdiag ile tespit edebilirsiniz.

Telekom'un DSL hizmetini yaygınlaştırması ve son fiyat indirimleri ile beraber kullanıcı sayısının artışıyla bağlantılı olarak şu ana kadar hiç ihtiyaç duymayan kullanıcılar bile ağ ayarları ile uğraşmaya başladılar. Şayet Windows çalışmayı reddederse Microsoft'un yayınladığı hata tespit araçlarından yardım alabilirsiniz. Örneğin, "Netstat" programı bilgisayarınızda o anda hangi ağ bağlantılarının etkin olduğunu gösterir.

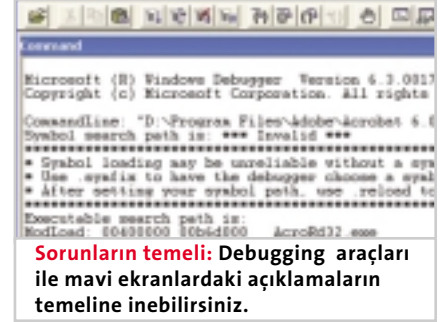
Bu program, standart Windows kurulumunun bir parçası olduğu için daha sonra özellikler yüklemenize gerek yok. Çalıştırmak için *Başlat / Çalıştır* komutu ile ekrana gelen penceredeki *Aç* kutusuna "netstat" yazın ve *Tamam* düğmesine tıklayın. Örneğin, dışarıya bağlantı kuran veya sisteminizde bir dinleme bağlantı noktası oluşturan çalıştırılabilir dosyaları görmek için "netstat -b" ifadesini kullanabilirsiniz. Bu sayede bağlantı kurulan IP adresini ve hangi programın bağlantı kurduğunu da görebilirsiniz.

Ağ bağlantılarının kontrolü

Şayet ağ bağlantınız açıklamadığınız nedenlerden ötürü zaman zaman kesiliyorsa veya ağınızın hızının olması gerekenden daha düşük olduğundan şüpheleniyorsanız Netdiag aracını mutlaka denemelisiniz. Bu program, ağ yapılandırmanızın zayıf noktalarını tespit etmek için bir grup test uygular. Bunun için Default Gateway veya DNS parametreleri gibi her bir ağ kartı için ayarlanmış değerler tek tek kontrol edilir. Netdiag hakkında daha

ayrıntılı bilgi için beraberinde gelen HTML biçimindeki yardım dosyasına gözatabilirsiniz.

Mavi ekran nedenlerinin tespiti

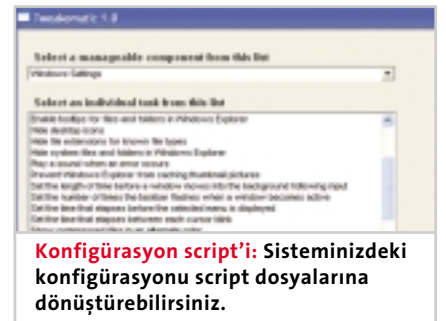

Sorunların temeli: Debugging araçları ile mavi ekranlardaki açıklamaların temeline inebilirsiniz.

Windows XP, ciddi sorunlar karşısında çöker ve bunun sonucunda üzerinde karmakarışık bilgiler bulunan mavi bir ekran görüntüler. Eğer Windows bu tür bir durumla çok sık karşılaşıyorsa standart olarak sistemin yeniden kurulumu yoluna gidilir. Ancak Windows XP'nin yeniden kurulumu da her zaman kesin bir çözüm olmayabilir.

Windows'un söz konusu şifrelenmiş mavi ekranları ile ne söylemeye çalıştığını öğrenmek isteyenlerin bir Kernel Debugger, yani çekirdek yorumlayıcısına başvurmaları gerekiyor. Bu profesyonel araç yardımıyla, karşılaşılan bir mavi ekran sonucunda Log dosyasına kaydedilen hafıza görüntüsünü analiz edebilirsiniz. Windows XP için ücretsiz olarak yayınlanan bu kapsamlı programı eCHIP'ten yükleyebilirsiniz.

Otomatik performans artışı

Konfigürasyon script'i: Sisteminizdeki konfigürasyonu script dosyalarına dönüştürebilirsiniz.

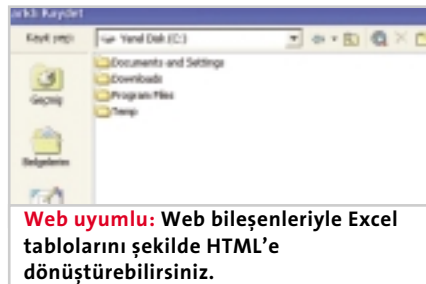
Tweakomatic; Windows, Internet Explorer ve bunlar güvenlik alanlarını okur ve daha sonra Script dosyaları olarak kaydeder. Bu sayede mükemmel bir şekilde yapılandırılmış bir bilgisayarın ayarlarını, rahatlıkla başka bir sisteme taşıyabilirsiniz. Bu araç, ilgili belgelerin saklandığı bir veritabanı olan "Tweakomatic.mdb" ve bunun kullanıcı arayüzü görevini yerine getiren "Tweakomatic.hta" adında iki

dosyadan oluşuyor. Tweakomatic'in çalışabilmesi için her iki dosyanın da aynı klasörde olmasına dikkat etmelisiniz.

"Tweakomatic.hta" dosyasını çift tıklayarak çalıştırdıktan sonra ilk olarak *Select a manageable component from this list* altından bir bileşen seçin ve ardından seçtiğiniz bileşene göre içeriği değişen *Select a task category from this list* listesinden de görev kategorisini belirtin. Son olarak da *Select an individual task from this list* altından da yerine getirmek istediğiniz görevi seçmelisiniz. Artık otomatik olarak oluşturulan Script'i çalıştırabilir, kaydedebilir veya değerleri değiştirebilirsiniz. Dikkat! Tweakomatic ile çalışmaya başlamadan önce beraberinde sunulan ReadMe dosyasını okumalısınız. Bu araç ile çalışırken Microsoft'un Tweakomatic için tam garanti ve destek vermediğini de unutmalısınız.

Office: Gizli dosyalar ve web işlevleri

Microsoft Office paketi için de birçok işlevi ücretsiz olarak kullanabileceğiniz çok sayıda ek program mevcut:

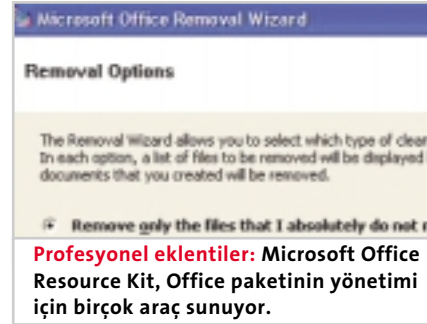
Microsoft, Office belgelerindeki gizli verilerin kaldırılmasına izin veren hizmet programı Gizli Bilgileri Kaldırma Aracı'nın yeni sürümünü kısa süre önce yayınladı. Office XP ve 2003 sürümleri için ücretsiz olarak dağıtılan bu eklenti; otomatik açıklamaları, akıllı etiketleri, eklenen nesneleri, köprüleri, Sık Kullanılanlar bilgilerini ve biçimlendirilmiş metinlerin fon renklerini otomatik olarak kaldırabiliyor. Araç, kurulduğunda kendisini Excel, Powerpoint ve Word'ün *Dosya* menüsüne *Gizli Verileri Kaldır...* komutu olarak ekliyor. Araç, temizlenecek olan dosya için yeni bir isim verildikten sonra belge içeriğini kontrol ediyor ve bulduğu şüpheli veya istemediğiniz bilgileri kullanıcının onayını alarak siliyor.

Office'in internete açılan kapısı

Microsoft, Web Components, yani web bileşenleri ile XP ve 2003 için tablo ve

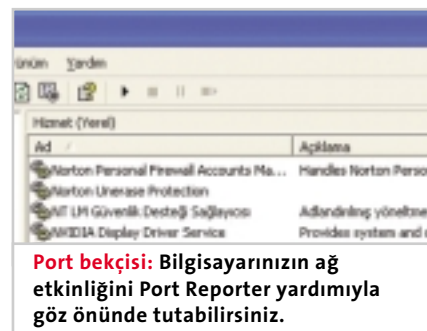
grafiklerin internette yayınlanmalarını sağlayan bir Office eklentisi sunuyor. Ayrıca söz konusu web bileşenlerini kullanarak Office paketi kurulu olmayan kullanıcılar da söz konusu bileşenleri yazma korumalı olarak Internet Explorer'da da görüntüleyebiliyor.

Profesyoneller için MS Office

Office 2003 Resource Kit, Office kurulumlarının yönetimi için profesyonel araçlar sunuyor. Ancak bu, normal kullanıcılar için de oldukça faydalı bir paket. Örneğin, Office Converter Pack aracı WordPerfect veya daha eski MS Office versiyonları ile dosya alışverişini kolaylaştırıyor. Ayrıca Office paketinizin eski versiyonlarından güncellenmesi sırasında sorun yaşayacak olursanız Office Removal Wizard yardımcı olacaktır.

Güvenlik: Hırsızların tespiti

Microsoft, Service Pack 2 ile beraber Windows XP'nin güvenliğini bir adım ileriye taşıdı. Ancak güvenliği konusunda kuşku olanlar bu araçları da denemeli.

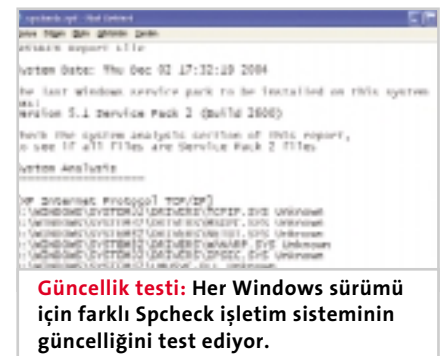
Güvenlik duvarı ve virüs tarayıcısına rağmen kendinizi hiçbir zaman tam olarak güvende hissetmemelisiniz. Arada bir şüpheli olmak size hiçbir şey kaybettirmez ve herhangi bir özel neden olmaksızın arada bir bilgisayarınızı kontrol etmelisiniz.

PortReporter ile port kontrolü

PortReporter aracı "Netstat" komutunu

kullanarak ağ bağlantılarının hareketlerini kaydeder. Programı, "pr-setup.exe" dosyasını kullanarak sisteminize kurun. Bunun sonucunda bir sistem hizmeti olarak kurulan Port Reporter aracını Windows XP Denetim Masası'ndaki Bilgisayar Yönetimi araçlarından Hizmetler'i kullanarak çalıştırmalısınız. Bu hizmeti çalıştırdıktan sonra kaydedilen aktiviteleeri "system32\LogFiles\PortReporter" klasörü altındaki Log dosyasını kullanarak okuyabilirsiniz.

Servis paketi denetleyicisi ve doğrulayıcısı

Microsoft, SPCheck programı ile güncellemeler ve yamaları kontrol ederek Windows'un güncel bir durumda olup olmadığını kontrol eden kullanışlı bir yardımcı sunuyor. Program, bunun için hangi çalıştırılabilir dosyaların, DLL dosyalarının ve sürücülerin kurulu olduğunu kontrol ediyor. İlk olarak kullandığınız işletim sistemi sürümüne (Windows 2003, XP, 2000, NT4 ve Internet Security and Acceleration Server 2000 için Spcheck araçlarını eCHIP'te bulabilirsiniz) uygun olan versiyonunu kurun. Ardından *Başlat / Çalıştır* komutunu kullanarak Spcheck programını çalıştırın. Bunun sonucunda otomatik olarak "spcheck.rpt" adında bir rapor dosyası oluşturulacaktır.

Çok yeni servis paketlerinde genellikle kurulumun ilk günlerinde belirli sistemlerde uyumsuzluk sorunları yaşanabilir. Bunun sonucunda bir çok kullanıcı sorunsuz bir şekilde çalışan bilgisayarını yeni bir servis paketi ile zora sokmuştur. SPVerify, kullanıcıların bu tür bir durum ile karşılaşmamaları için geliştirilmiş. Bu, servis paketini simüle eder ve kurulum sırasında hangi dosyaların değiştirileceğini gösterir. Ancak güncel SPVerify, maalesef Windows XP için yayınlanan Service Pack 2'yi desteklemiyor. ■

MS / Kadir Tuztaş, ktuztas@chip.com.tr

En yeni süper virüsler

Bilgisayarınız gasp edilirse

TOP 10 HIJACKER

- 1. CoolWebSearch**
En kurnaz Hijacker
- 2. about:blank**
Arama ve giriş sayfalarını değiştiriyor
- 3. BargainBuddy**
Alışkanlıklar hakkında casusluk yapıyor
- 4. IGetNet**
Tanıtımları gösteriyor ve iletiyor
- 5. CommonName**
Karmaşık tanıtım Hijacker'ı
- 6. NewDotNet**
DNS Host dosyasını değiştiriyor
- 7. AutoSearch**
Diğer Hijacker'ların yerini alıyor
- 8. Ezula**
Web sayfalarını değiştiriyor
- 9. Elitum.EliteBarBHOIE**
IE'nin giriş sayfasını değiştiriyor
- 10. Hijacker.Begin2Search**
Kaldırılması zor bir araç çubuğu

Eğer Internet Explorer'ınız çılgın gibi davranıyorsa, giriş sayfaları kontrolünüz haricinde değişiyorsa ve tanıtım pencereleri fırlayıp duruyorsa tüm bu davranışların arkasında bir "Hijacker" yatıyor olabilir. CHIP, kendinizi web saldırganlarına karşı nasıl koruyabileceğinizi gösteriyor.

Korku dolu bu yolculuk bir yazı ile başladı: Mehmet B., tanınmış bir bilgisayar dergisinde yayınlanan ve "kaybetmiş olduğu bir seri numarasının" yerine yenisini bulmasına yardımcı olacak Keygenerator ve Crack'ler ile ilgili bir arama motoru hakkındaki bir yazıyı okudu. Ancak zorunlu porno resimlerin haricinde, kurulu olan virüs tarayıcısının kendisinin bile fark edemediği, tanınmayan bir istilacı usulca bilgisayarına sokuldu. Felaket işte böylece seyrine başlamış oldu. Küçükük bir Active X Applet'i,

yani programcığı, sadece kısa bir süre içerisinde web tarayıcısını kullanılamaz hale getirmeyi başardı. İlk olarak, engelleyici yazılımlara rağmen daha önce web sayfalarında bulunmayan Popup pencereleri görüntülenmeye başladı. Ardından Sık Kullanılanlar listesinde değişiklikler ortaya çıktı ve buradaki bağlantılar pornografik içerikler ile değiştirildi. Son olarak da Internet Explorer'ın giriş sayfası, kullanıcının şu ana kadar ismini bile duymadığı bir adres ile değişti.

Mehmet B., bir Hijacker yani Internet

Explorer'ı gasp eden ve bunun kontrolünü tamamen eline geçiren bir Truva atı tarafından tuzağa düşürülmüştü. Problemi hakkında araştırmalar yaparken birçok

İÇİNDEKİLER

Web gaspçıları nasıl çalışıyorlar?: Devamlı daha da kurnazlaşan saldırganların nasıl çalıştıklarını gösteriyoruz. **150**

Hijacker'ları nasıl defetmeli?:

Hazırladığımız kademeli plan ile tüm Truva atlarından kurtulabilirsiniz. **151**

açıklama ile karşılaşmış olmasına rağmen herhangi bir çözüm bulamadı. En büyük umudu ise kullanıcılar arası yardım forumlarında isminden oldukça söz edilen temizleme aracı CWSHredder idi. Ancak bu aracı çalıştırdıktan kısa bir süre sonra Truva atının, programın kendisini silmeye çalıştığını ve bundan önce kendisini kapatacağını bildiren bir hata mesajı ile karşılaştı. Mehmet B., karşılaştığı bu durum sonucunda sabit diskine format atmadan ve Windows'u yeniden kurmadan başka bir çare bulamadı.

Microsoft çareler geliştiriyor

Bu sorunla karşılaşan tek kullanıcı Mehmet B. değil. Bill Gates de kısa bir önce düzenlenen bir organizasyonda evindeki bilgisayarlardan bir kaçının Hijacker'lerden etkilendiğini çekinmeden açıklamıştı. Bu durum Microsoft kurucusu için kendi firmasını online güncellemeler ile en yeni Truva atlarını tanıyan karşı bir araç geliştirmekle görevlendirmesi için yeterli bir neden teşkil ediyor. Microsoft, bunun için yazının ilerleyen bölümlerinde ayrı bir program olarak bahsedeceğimiz Giant AntiSpyware aracını satın aldı ve Windows işletim sistemleri için ücretsiz olarak sunacağı yeni yazılımın Beta sürümünü yayınladı bile. Ancak bu araçtan faydalanabilmek için ilk olarak Windows'unuzun yasal olup olmadığını Microsoft'un internet sayfası üzerinden onaylatmanız gerekiyor.

Tasarruf etmeniz için Browser Hijacker'ların nedenleri ve alınacak önlemleri araştırmak üzere ProtectStar firmasının güvenlik uzmanları ile konuştuk. Bilgisayarlarımızda yaptığımız incelemelerde ise devamlı olarak en ünlü Hijacker olan CoolWebSearch ile karşılaştık. Bu kötü niyetli yazılım, devamlı olarak geliştirildi-

ğinden özellikle tehlikeli olarak göze çarpıyor. Hijacker, ismini hiçbir şeyden haberi olmayan web sörfçülerinin bilgisayarlarına sinsi bir şekilde bulaştığı www.coolwebsearch.com adresindeki bir arama motoruna ait web sayfasından alıyor.

Gaspçıların kol gezdiği pazar

Hijacker, zararsız bir yazılım sanıldı ve gereğinden çok daha fazla hafife alındı. 2003 Mayıs'ında Merjin adlı yazılım firması, CoolWebSearch Truva atının ilk sürümünü tespit etti. Hijacker'ı kaldırmak o zamanlar, tarayıcının giriş sayfasını değiştirmek için bilgisayar korsanları tarafından bulunan yöntemleri kullandığı için çok daha kolaydı. Merjin, kendi geliştirdiği CWSHredder ile 2004'ün nisan ayına

» “Virüs yazarlar eskiden sadece zarar veriyorlardı. Günümüzde ise bu zararlıları para kazanmak için programlıyorlar.”

Eugene Kaspersky,
Kaspersky Lab kurucusu ve yöneticisi

kadar bu problemi dünya üzerinden kaldırmaya çalıştı. Nitekim Haziran 2004'e kadar bilinen 39 sürüm ile başarılı bir şekilde savaştı. Daha sonra Anti Spyware firması InterMute CWSHredder'ı satın aldı ve şu anda ücretsiz promosyon aracı olarak kullanıyor.

Kaspersky Lab'ın antivirüs uzmanları ise devamlı yakından takip ettiler. Son olarak 31 Mart 2004 tarihinde, o zamana kadar engellenen ve kaldırılmış olan “Adware.Coolweb”'in imzasını aldılar.

Arkasında yatan nedenlerden ötürü araştırmalar oldukça zor görünüyordu. Bu yüzden, virüs laboratuvarındaki profesyoneller bile kodu bilinen ünlü virüs yazarlarından biriyle bağdaştıramadılar. Cool Web Search web sayfasının başka bir yere yönlendirilmesinin amacı bile spe-

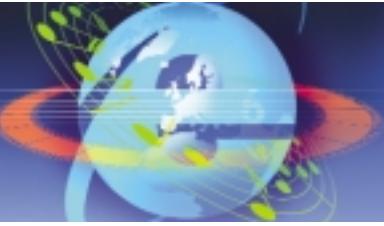
külasyon konusu olmayı sürdürüyor. Burada iki farklı pazar modeli sunuluyor: Bir tanesi müşteriler (normalde online mağazalar) diğeri ise ortaklar için. Bunlardan müşteri modeli, arama sonucunda oluşturulan listedeki yerini firmaların satın alması ile gelir getiren bir yöntem. Buna karşılık ortak modelinin bir üyesi olarak para bile kazanılabilir. Cool Web Search, web sayfasını açması için getirilen her bir kullanıcı için bir provizyon (pay per click) ödüyor. Bunun nasıl yapılacağı ise kişinin kararına bırakılmış. Gerçi Cool Web Search'in taşıyıcıları, Truva atlarının kullanımı gibi yasa dışı hilelerden uzak duruyorlar. Ancak programcılar, iki senedir Truva atının yeni sürümlerini devamlı olarak yayınlamayı neden sürdürdükleri ve neden bu yazılımın yayılmasını sağlamak için neden yeni web sayfaları açtıkları soruları hala cevapsız. Kızgın web sörfçüleri ise sorumluların cezalandırılması için Cool Web Search'ün Truva atı barındıran partnerlerini açıklamasını istiyorlar. Ancak bunun neredeyse imkansız olduğu ise başka bir gerçek.

Genel kullanıma açık oldukları için Cool Web Search yaratıcıları da bazı önlemler sunmaktan kendilerini alamıyorlar. Bu nedenle www.coolwebsearch.com adresindeki web sayfasında bulunan Support başlığı altında halen CWSHredder programının temin edilebileceği adres ve Browser Hijacker'ın kendilerinden kaynaklanmadığını belirten bir açıklama bulunuyor. Buna göre onların üzerine gitmemeli ve söz konusu zararlıyı CWSHredder yardımıyla sistemimizden kaldırmalıyız.

Merjin'in sayfasında Cool Web Search ile ilişkili olarak 1.000'in üzerinde farklı domain ve IP'nin listelenmesi ise oldukça düşündürücü. Bunlardan searchmeta sayfası gibi bazılarında ziyaretçiler, sadece sponsorlu arama sonuçları almakla kalmıyor, aynı zamanda tekrar Cool Web Search sayfasına yönlendiren bir Hijacker ile karşılaşıyorlar.

Bu söz konusu art niyetli yazılımları geliştirenleri engellemek mümkün görünmese bile, masum kullanıcılar olarak tamamen yalnız da değilsiniz. Takip eden sayfalarda tarayıcı gaspçılarının nasıl çalıştıklarını ve ele geçirilmiş bir sistemdeki Hijacker araçlarını nasıl temizleyeceğinizi okuyabilirsiniz.

Web gaspçıları nasıl çalışıyorlar?

Browser Hijacker'lar mükemmelleştirilmiş yöntemler kullanıyorlar. Bunları ProtectStar'ın güvenlik uzmanları ile inceledik ve web gaspçılarının nasıl çalıştıklarını ortaya serdik:

■ Hijacker araçları, Internet Explorer ayarlarını çeşitli durumlarda istenmeyen reklam sayfalarının görüntülenmesine izin verecek şekilde değiştiriyorlar. Bunlar, giriş sayfalarını değiştiriyor, hiç olmadık anlarda Popup pencerelerinin açılmasına izin veriyor ve arama işlevlerinde diledikleri değişikliği yapıyorlar. Bazı durumlarda Sık Kullanılanlar listesi de kullanılamaz hale getirilebiliyor veya bir reklam sayfasını gösteren bağlantılar ile değiştirilebiliyor.

IE kullanılmaya dünden hazır

Korsanların yaygın olarak kullandıkları bir yöntem de Internet Explorer'ın güvenlik açıklarından faydalanmak. Bu konuda özellikle Java Script ve Active X bileşenleri rağbet görüyor.

Hijacker araçları ise hedeflerine ulaşmak için etkin olarak birçok farklı yöntemin kombinasyonunu kullanıyor. Örneğin, sürükleyip bırak açıkları bunlar arasında sayılabilir. Bu yöntem şu şekilde çalışıyor: Potansiyel kurban, internet bölgesindeki çalıştırılabilir dosyayı yerel alana taşır. Artık bu dosya, yeni yerinde herhangi bir sınırlamaya maruz kalmadan çalıştırılabilir.

Korsan, web sayfasını bu nedenle hatalı bir kaydırma çubuğu ile donatmıştır ve çubukların taşınması, aslında saldırıyı tetikleyecek bir sürükleyip bırak işlemidir.

Internet Explorer'ın hemen hemen tüm ayarlarının Windows'un Kayıt Defteri'nde saklanması ve dokümantasyonunun iyi bir şekilde yapılmış oluşu, Hijacker yazarlarının ekmeğine yağ sürüyor. Bu, art niyetli kullanımı adeta miknatıs gibi üzerine çekiyor. Ancak tabii ki ayarların basit bir şekilde değiştirilmesi çok büyük zararlara yol açmaz. Birçok tehlikeli Hijacker sürümü, söz konusu Kayıt Defteri kayıtlarını takip eden ve web tarayıcısının bir sonraki açılışında reklam sayfalarının tekrar görüntülenmesini sağlayan farklı Truva atlarının kurulmasına izin veriyor.

Hijacker'lar sisteme nasıl yapışıyorlar?

Windows bu tür Truva atlarına, sistemine iyice yerleşebilmeleri için her türlü imkanı sunuyor:

► Windows XP sadece standart otomatik başlangıç için on iki farklı Kayıt Defteri ögesine sahip. Bunlara bir de standart Başlangıç klasörü, çok fazla bilinmeyen Login script'leri, (örneğin "WinLogon UserInit") ve çeşitli otomatik başlangıç işlemleri de eklenir.

► System Hooking, yani sisteme kanca atılması da Truva atlarının, sistem tarafından sunulan "ShellExecute" gibi bağlantı noktalarını ve belirli tuşlara basılması gibi kullanıcı işlemlerine tepki veren farklı fare ve klavye kancalarını kullandığı başka bir

yöntem. "HKLM\SOFTWARE\Microsoft\WindowsNT\CurrentVersion\Winlogon\Notify" anahtarı altına sisteme dahil olma sırasında yüklenen farklı DLL'ler de eklenebilir.

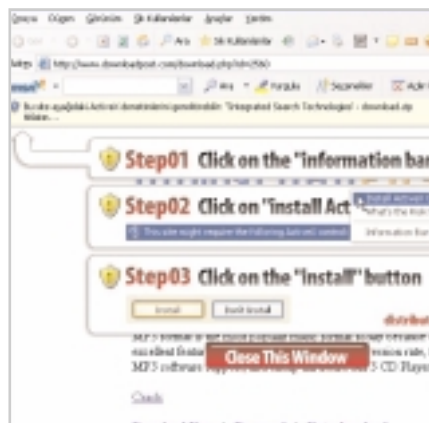
► Truva atları, "CurrentControlSet" altında sistem sürücülerini veya hizmetleri olarak gizlenebilir. Ancak bu yöntem çok seyrek kullanılır.

► Bir Truva atının birçok işleme birden bağlanması ise başka bir hileli yöntem. Örneğin, bir korsan hazırladığı Truva atını, "Winsock.dll" yardımıyla Winsock tarafından hazır hale getirilen bağlantı noktalarına erişmek isteyen tüm işlemlere bağlayabilir.

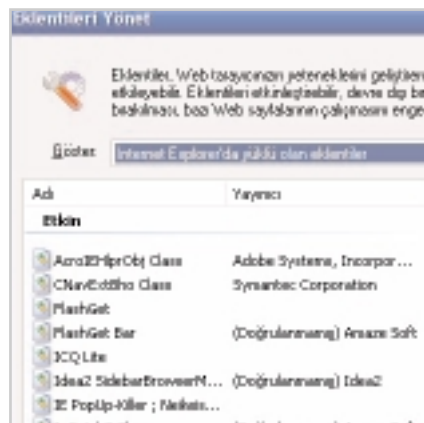
► Çok sayıda Truva atının yaygın olarak kullandığı otomatik başlangıç yöntemi ise Internet Explorer'ın Plug In yetenekleridir. Bunlar arasında en çok bilineni ise Internet Explorer'a yeni işlevler ekleyen Browser Helper Objects (BHO). ICQ ve Adobe gayet nizami BHO'lar sunuyor, buna karşılık Hijacker'lar ise tanıtım Popup pencerelerine ve Spyware'lere izin veren kodlara sahipler. Service Pack 2'ye kadar kullanıcıların sistemlerinde hangi BHO'ların aktif olduğunu bilmelerine imkan yoktu. BHO'ların tespiti, ancak Kayıt Defteri'nde yapılacak kapsamlı bir inceleme sonucunda mümkün olabiliyordu. Service Pack 2'den itibaren farklı BHO'lar en azından teorik olarak listelenebiliyor ve devre dışı bırakılabiliyorlar.

► Daha önceleri Internet Explorer'ın Plug In yetenekleri bilinmiyorken, arama sihirbazının yerini alabilen ve hangi arama sayfalarının yükleneceğini kontrol edebilen DLL'ler kullanılıyordu.

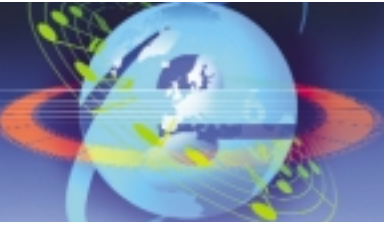
Hijacker bir kere sisteminize girdiği zaman özellikle alçakça bir hileye başvurarak web sayfalarını, güvenilir web sayfaları listesine ekliyor. Bunun sonucunda güvenlik önlemleri kapatılıyor; Java Script ve Active X bileşenleri kullanıcı farkına varmadan çalıştırılıyorlar. Web sayfalarının istenmeden de olsa ziyaret edilmesi ile Truva atları kendilerini otomatik olarak güncelliyor, bu sayede de virüs kontrollerini, temizleme araçlarını ve güvenlik duvarlarını atlatıyorlar.

Crack'ler ve seri numaraları: Ziyaretçiler, pornoların, illegal araçların yanı sıra Truva atlarının ve Hijacker'ların da hedefi.

Kontrol altında: SP2 yükleyince Internet Explorer eklentilerini görebiliyor ve istediklerimizi devre dışı bırakabiliyoruz.

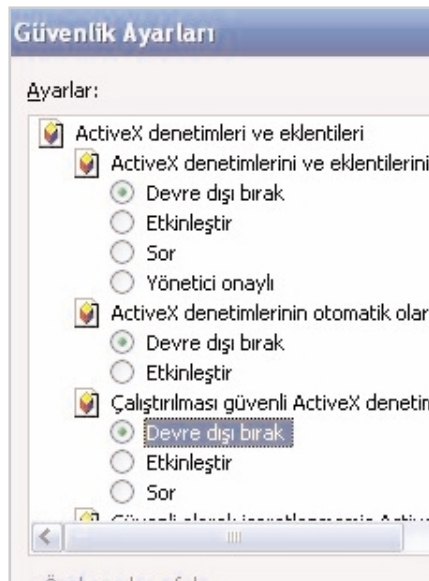
Hijacker'ın güvenle temizlenmesi

Bilgisayara bir kere Hijacker bulaştı mı, temizlenmesi oldukça zor bir süreçtir. CHIP, bu zararlılara karşı hangi güvenlik önlemlerinin etkili olduğunu ve web gaspçılarının bulaştıkları sistemden nasıl temizlenebileceklerini gösteriyor.

■ ProtectStar'ın IT uzmanları ile beraber çalışarak her şeyden önce Hijacker'lara karşı koruma sağlayacak olan kademeli bir güvenlik konsepti geliştirdik. Tek bir program kendi başına tüm Truva atlarını tespit edemediği için Lavasoft'un Ad-Aware SE, Giant'ın Antispy (şu anda 2. sürümünün beta hali Microsoft tarafından sunuluyor) ve Anti-Virus Personal programlarını sistematik bir sıra ile kullanmayı tercih ettik.

Adım 1: Active X bileşenlerinin ve eklentilerin kapatılması

Birçok Hijacker, Internet Explorer'a bulaşmak için bu tarayıcının Active X'in Scripting işlevselliğini kullanıyor. Bu nedenle sisteminizi temizlemeye başlamadan önce tüm seçenekleri devre dışı bırakmalısınız. Bunun için ilk olarak *Araçlar / Internet Seçenekleri / Güvenlik* sekmesini etkinleştirin, buradaki bölgeler arasında *Internet* öğesini seçin ve *Özel Düzey* düğmesine tıklayın. Son olarak *Active X Denetimleri ve Eklentileri* başlığı altındaki tüm seçenekleri *Devre Dışı Bırak* kutusunu işaretleyerek kapatın.

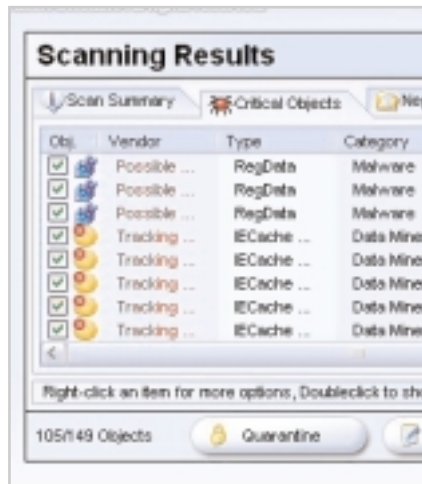
Internet Explorer: ActiveX denetim elemanlarının ve Java Script'in kapatılması yeni Hijacker'ları engelleyebilir.

Adım 2: Ad Aware SE ile ilk sistem kontrolü

Şimdi ilk sistem kontrolü başlıyor. Kişisel kullanım için ücretsiz olarak dağıtılan Ad Aware SE sürümünü eCHIP'ten (© eCHIP-Code Hijacker) veya www.lavasoft.com adresinden temin edebilirsiniz. Ad Aware Se programını ilk çalıştırdığınızda, Hijacker araçlarına karşı etkili bir koruma sağlayabilmek için ilk olarak tanımlamalarını güncellemelisiniz. Bunun için sağ üst köşede, üzerinde dünya simgesi bulunan düğmeye tıklayarak web güncellemesini çalıştırın. Ardından sunucuya bağlanarak güncellemelerin yüklenmesi için *Connect* düğmesine tıklamanız yeterli.

Programı, en güncel haline getirdikten sonra *Scan Now* düğmesine tıklayın. Şimdi ekrana gelen pencereden tarama modu olarak *Perform smart system scan* seçeneğini işaretleyin ve sisteminizdeki ilk Truva atı aramasını başlatmak için *Next* düğmesine tıklayın.

Başarılı bir sistem taramasından sonra *Next* düğmesine tıklayarak *Scan Summary* penceresine gidin. Buradan sabit diskinizde hangi dosyaların bulunduğunu ayrıntılı bir şekilde görüntüleyebilirsiniz. Şimdi *Critical Objects* sekmesini etkinleştirin ve buradaki tüm nesneleri si-

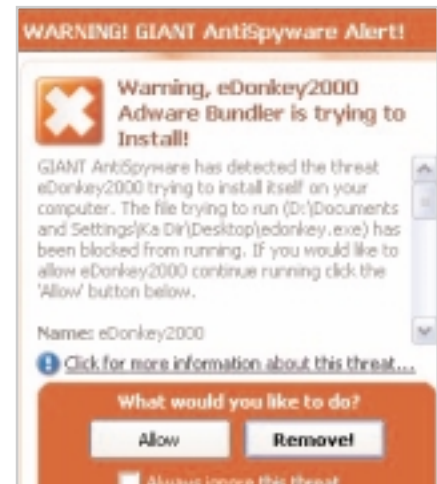

Ad-Aware SE: Hijacker'ların "Critical Objects" olarak adlandırılan kısımlarını mutlaka silmelisiniz.

linmek üzere işaretleyin. Tüm nesneleri tek bir seferde seçebilmek için alanın üzerine sağ tuşla tıklayın ve açılan kısayol menüsündeki *Select All Objects* komutunu çalıştırın. Silinmesi isteğe bağlı olan nesnelerin *Negligible Objects* adındaki ayrı bir başlık altında listelenmesi ise pratik bir özellik. Örneğin, Word ve Excel tarafından sunulan en son açılan dosyaların listesi de burada görüntülenir. *Next* düğmesine tıkladığınızda ise karantina ve silme işlemleri başlar. Şayet hala gerekli olan bir dosyayı yanlışlıkla silecek olursanız, bu işlemi ileride istediğiniz bir zaman geri alabilirsiniz.

Adım 3: Giant AntiSpyware daha güvenli

Pratikte hiçbir spyware önleyici program farklı Truva atlarının tüm sürümlerini tespit edemez. Bu nedenle başka bir program kullanarak ikinci bir defa daha kontrol etmeniz de fayda var. Bunun için Giant tarafından geliştirilmiş olan AntiSpyware aracını tavsiye ediyoruz. Ancak bu program Microsoft tarafından satın alındı ve bundan sonra Windows kullanıcılarına bir Microsoft hizmeti olarak sunulacak. Bu programın 2. sürümünün Beta halini Microsoft web sayfasından

AntiSpyware: Giant AntiSpyware, "Realtime Protection" fonksiyonu ile Hijacker'ların kurulumlarını engelliyor.

(<http://www.microsoft.com/athome/security/spyware/software/default.msp>) temin edebilirsiniz. Bu yazılım Ad Aware SE'den farklı olarak bilgisayarınızı Spyware araçlarına karşı aktif olarak korumanıza imkan sağlıyor. Ayrıca "Spy-Net" projesine de aktif olarak üye olabilirsiniz.

Bu sayede bir Spyware tespit edecek olursanız program, Giant Software firmasına bir protokol gönderiyor. Şayet yeni bir Spyware söz konusu ise bir sonraki güncellemede bu da göz önünde bulunduruluyor. Bu sayede diğer kullanıcılar da bir sonraki güncellemeden itibaren söz konusu yeni saldırıya karşı silahlanıyorlar.

Program, sahip olduğu veritabanını kurulum sonrasında internet üzerinden otomatik olarak güncelliyor. Programı ilk çalıştırdığınız zaman mutlaka bir sistem taraması başlatmalısınız. İleride *Spyware Scan* düğmesini kullanarak istediğiniz zaman sistem taramasını manuel olarak başlatabilirsiniz. Bu durumda AntiSpyware, sadece genellikle Hijacker'ların bulunabileceği konumları tarıyor ve bu da tarama işleminin daha kısa sürmesini sağlıyor.

Adım 4: Tanınmayan Truva atlarına karşı HijackThis

Tanınmayan Hijacker araçlarından kaynaklanan inatçı durumlar için ücretsiz olarak dağıtılan HijackThis (© eCHIP-Code Hijacker) www.merjin.org ile sisteminizi analiz etmeniz yardımcı olabilir. Araç, tarama işlemi sonrasında bir konfigürasyon dosyasındaki Truva atlarının genel olarak yerleştikleri konumları gösteriyor ve sonuçları bir Log dosyası halinde veriyor. Protokolün doğru olarak yorumlanması ise, program bu yönde bir hizmet sunmadığı için ancak tecrübeli

kullanıcılar tarafından mümkün olabilmektedir. Bu, Kayıt Defteri ögesi "Run" gibi sadece bilinen konfigürasyon seçeneklerini görüntüler. Burada sadece Hijacker araçlarını değil, aynı zamanda Nvidia Media Center gibi alışılmamış dosya isimlerine sahip kullanıcı programlarını da bulabilirsiniz.

Programın oluşturduğu Log dosyalarının www.hijackthis.de/en adresinden otomatik olarak analiz edilmesini de sağlayabilirsiniz. Bunun için protokolü web sunucusuna yüklediğiniz zaman şüpheli kayıtlar işaretlenecek. Gerçi bunun sonucunda birçok da hatalı alarm karşınıza çıkacak ve protokollerin yeni başlayan kullanıcılar tarafından yorumlanması ise oldukça zor.

Bunun üstesinden gelmek için Hijackthis sitesindeki destek forumundan veya sohbet odasından faydalanabilirsiniz. İnternetteki bu tür forumlarda tecrübeli Windows kullanıcıları bulunuyor ve diğer kullanıcıların protokolleri yorumlamasına ve değerlendirmesine yardımcı olurken söz konusu zararlılardan nasıl kurtulabilecekleri konusunda da ipuçları sunuyorlar.

Truva atlarının temizlenmesi konusunda uzman desteği için sadece web forumları ile sınırlı değilsiniz. Eğer bu tür casusluk araçlarına karşı güvenlik amaçlı kullandığınız antivirüs, güvenlik duvarı veya özel araçlar kullanıyorsanız, firmaların sundukları profesyonel destek hizmetinden yardım alabilirsiniz.

Adım 5: Koruma kalkanı olarak Kaspersky AntiVirus

Yeni Hijacker araçlarına karşı en son koruma önlemi olarak da Kaspersky AntiVirus Personal kullanmanızı tavsiye ediyoruz. Eğer Windows XP işletim sisteminizi Service Pack 2 ile beraber kullanıyor-

sanız uyum sorunları yaşamamak için 5.0 sürümünü yüklemelisiniz. Kaspersky Antivirus Personal'ın 5.0 sürümünü eCHIP'ten (© eCHIP-Code Hijacker) veya www.kaspersky.com/downloads adresinden hemen yükleyebilirsiniz.

Diğer tüm güvenlik ve koruma programlarında olduğu gibi bunun için de en önemli nokta veritabanlarının güncellenmesi.

Bu nedenle 4.5 sürümünü kullananlarının program gurubu ile aynı klasör içerisinde bulunan Updater aracını çalıştırmaları gerekiyor. Buradaki *Update Over Internet / Address* komutu ile ekrana gelen penceredeki "downloads.kaspersky-labs.com/updates" adresinin yerine "downloads.kaspersky-labs.com/updates_ext" girmelisiniz. Bu sayede, standart güncellemelerin haricinde Pornware, Adware ve Riskware kayıtları da otomatik olarak güncellenecek.

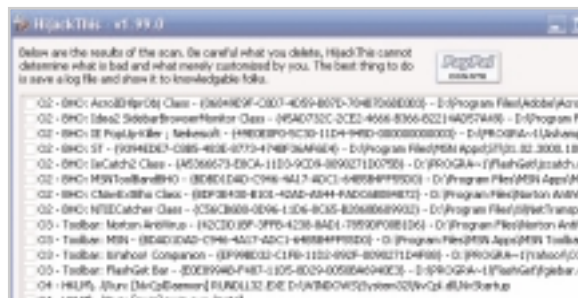
Kaspersky Antivirus Personal 5.0 sürümünde ise *Settings / Configure Updater / Update Type* komutunu çalıştırın ve buradaki açılır listeden *from Internet, extended databases* ögesini seçin. Buradaki ayarları OK düğmesine tıklayarak kabul ettikten sonra yeni tanımlama bilgilerini yükleyin. Sistem çubuğundaki Kaspersky simgesine sağ tuşla tıklayın ve açılan kısayol menüsündeki *Update Anti-Virus Database* komutunu çalıştırın.

Antivirüs programı bu güncelleme sonrasında Kaspersky Antivirus Personal Edition'ın standart veritabanında bulunan tarayıcı Hijacker araçlarını ve diğer zararlıları da tanıyarak komple bir güvenlik hizmeti sunacaktır.

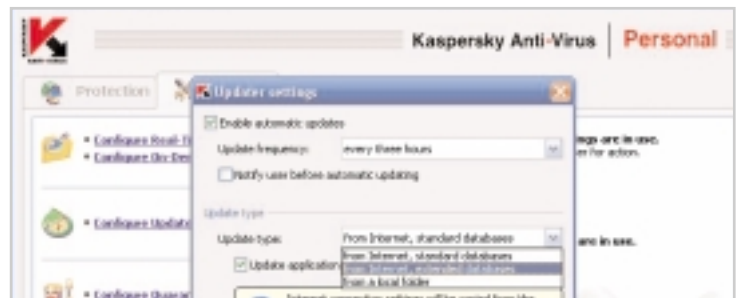
VP / Kadir Tuztaş, ktuztas@chip.com.tr

BAĞLANTILAR

www.trojaner-board.com
www.merjin.org
www.protectstar.com
www.giantcompany.com

HijackThis: Oluşturduğu Log dosyaları biraz karmaşık olsa da uzman kullanıcı gruplarının desteği ile etkili bir ücretsiz çözüm olarak göze çarpıyor.

Gizli güncelleme: Kaspersky AV Personal 4.5 kullanıcıları da gelişmiş veritabanları güncellemesi için doğru adresi girerek kapsamlı koruma fonksiyonlarından faydalanabilirler.

İÇİNDEKİLER

160

Yüksek teknoloji
Teknolojik yeni ürünler

162

İnsan makineye karşı
Bilgisayar şah deyince

Astronotların uzay tulumları her geçen gün gelişiyor

Uzay modası

Astronotların uzay yürüyüşleri sırasında kullandıkları uzay tulumları, uzay yolculuğunun başladığı 1960'lardan bu güne dek defalarca değişti, gelişti. NASA şimdi yeni nesil bir uzay tulumu üzerinde çalışıyor

■ Aya üzerinde yürüyen Apollo ekibinin en önemli sıkıntılarından biri, hareket kabiliyetini kısıtlayan uzay tulumları içinde yürümenin zorluğuydu. Dünya'yı çevreleyen atmosferin insanlara sunduğu koruma kalkanının ötesindeki uzay boşluğunda bir insanın hayatta kalmasını sağlayacak koşulları sağlayan uzay tulumları, bugün Apollo ekibinin giydiği tulumlardan defalarca daha ağır. Buna rağmen, yerçekimsiz ortamda ağırlığın önemi olmadığından, ilk nesil uzay tulumlarına oranla çok daha gelişmiş özellikleri üzerinde taşıyabiliyor ve astronotun hizmetine sunabiliyor.

Uzay tulumları, her şeyden önce, astronotları birçok tehlikeye karşı koruyan bir kalkan görevi görüyor. Doğrudan güneş ışınına maruz kalan astronot +120 C ısıyla veya gölgede -100C soğukla baş etmek zorunda. Bunun yanında, dünyanın çevresinde dolanan mikro asteroitler mermi hızıyla hareket ediyor ve yeterli koruma sağlayamayan bir giysi üzerinde ölümcül hasarlara neden olabiliyor. Ayrıca tulumlar yine dünya atmosferinin engellediği radyasyona ve zararlı ışınlar karşı da koruma

sağlıyor. Tulumların basınçsız uzay boşluğunda insan vücudunun kan basıncı nedeniyle patlamasına engel olduğunu da artık herkes biliyor.

Yapay atmosfer

Uzay tulumlarının içinde dolanan ve astronotların soluduğu hava, insan vücudunun dünyada alıştığı veya uzay gemisinin içinde solunan %21 oksijen, %78 nitrojen karışımından farklı olarak, saf oksijen içeriyor. Bu nedenle astronotlar tulumu giymeden önce oksijen tüpleriyle nefes almaya başlayıp ciğerlerindeki nitrojeni temizlemeye çalışıyorlar. Uzay yürüyüşü sırasında elbisenin içinde saf oksijen bulunması astronotların bayılmasını önüyor. Giysinin içindeki ısıyı normal değerlerde tutmak içinse, astronotun iç çamaşırı gibi giysinin altına giydiği özel bir kıyafetin içindeki kanallardan geçen su kullanılıyor. Kanallardaki su, astronotun arkasında taşıdığı sırt çantası büyüklüğündeki modülün içinde soğutulup ısıtılarak astronotun sıcaktan yanmasını veya soğuktan donmasını engelliyor.

Boşlukta süzülme: Uzun boşlukta varolabilmenin tek yolu uzay tulumu.

Ama elbette uzay tulumlarının tek işlevi astronota uzay koşullarında koruma sağlamak değil. Giysinin baş kısmı ışık, kamera ve ses sistemleriyle donatılmış tam bir yayın merkezi görevini görüyor. Astronotun takım arkadaşlarıyla, uzay gemisiyle ve dünyadaki operasyon merkeziyle sesli ve görüntülü iletişim kurmasını sağlayan başlık, mikro meteorların çarpması ihtimaline karşı da güçlendirilmiş materyalden üretiliyor. Astronotlar ayrıca bir süredir, uzay yürüyüşlerinde "jet-pack" olarak da adlandırılan ancak asıl ismi SAFER (Simplified Aid for Extravehicular Activity Rescue) olan sırt motorları da kullanıyorlar. SAFER, uzay

yürüyüşü sırasında beklenmeyen bir şekilde ekipten kopan, uzaya savrulan bir astronotun gemiye geri dönebilmesini sağlayan, nitrojen yakan motorlara sahip bir araç ve astronotun saniyede 3 metre yol alma imkanı veriyor.

Uzay yürüyüşüne çıkan bir astronotun, giysiyi giymek, uzayda çalışmak ve uzay gemisine dönüp basınç değişikliğine alışmak için giysinin içinde beklemek zorunda olduğu süre, çoğu zaman sekiz saati geçebiliyor ve bu süre zarfında tuvalet ihtiyacı yaşayabilecek astronot için giysinin içinde özel bölümler yer alıyor. Uzay tulumu, sıvı ve katı insan dışkısını görev boyunca astronotu rahatsız etmeden saklayacak biçimde tasarlanmıştır.

Uzay tulumları konusunda astronotların en önemli serzenişi, bu kompleks kıyafetleri giyip çıkarmanın çok zaman alması. Onlarca küçük parçadan oluşan tulumları giymek hem çok uzun zaman alıyor, hem de bu iş için bütün bir ekip seferber olup tulumu giyen astronota yardım etmek zorunda kalıyor. NASA'nın bu handikaptan kurtulmak için geliştirdiği yeni nesil uzay tulumu AX5 ismini taşıyor. Görünüş olarak kocaman göbekli hımbıl bir kuklaya benzeyen yeni nesil uzay tulumu, mikro meteoritlere karşı tamamen alüminyumdan imal edilmiş 15 parçalı bir zırh görünümünde. Ortaçağ şövalyelerinin giydiği zırhlar gibi tamamen metalden üretilen bu zırhlı tulumlar öncelikle Uluslararası Uzay İstasyonu'nda

kullanılmak ve kolayca giyilip çıkarılmak üzere tasarlanmıştır. AX5, modüler parçaları sayesinde de istenilen boyutlara uyarlanabilecek şekilde tasarlanmıştır.

AX5 şu anda uzay tulumları konusunda NASA'nın elindeki en son konsept, ama eskimesinin zaman almayacağı da biliniyor. NASA ile işbirliği içindeki birçok üniversitede, uzay tulumları konusunda çok sayıda araştırma devam ediyor. Bir laboratuvar da astronotun harcayacağı eforu azaltmak üzere hidrolik olarak güçlendirilmiş eldiven araştırması yapılırken, bir diğerinde daha etkin görüş açısı ve çalışma imkanı sağlayacak başlık araştırması devam ediyor.

Tarifeli mekik uçuşları, sivil uzay gemileri, uydular, Uluslararası Uzay İstasyonu gibi araçlar yüzünden uzay artık insanın kolayca ulaşabildiği eski bir cephe olarak görüldüğü için olsa gerek, uzay teknolojisiyle ilgili gelişmeler artık çoğu zaman haber değeri bile taşıyor. Ama teflon tavadan internete, cep telefonlarından televizyonlara kadar günümüzde yararlandığımız pek çok vazgeçilmez unsur gerçek kılan uzay çalışmalarındaki küçük buluşların ne zaman nerede dünyaya inip, sıradan insanların hayatına karışacağını da bilemeyiz.

Bilgi için: www.nasa.gov

Cem Şancı, cemsanci@chip.com.tr

Hantal ve ağır: Ağırlık uzaydayken sorun değil ama onlarca küçük parçadan oluşan kalın bir kumaştan üretilmiş uzay tulumunu tek başına giymek imkansız.

YÜKSEK TEKNOLOJİ

OLYMPUS m:robe

MR-100 ile müziğe dokunun!

Olympus'un yeni ürünü m:robe MR-100, dokunmatik ekrana sahip yüksek kapasiteli bir MP3 çalar. Olympus m:robe MR-100'ün dokunmatik ekranı sayesinde, kullanımı zor düğmeler artık tarih oluyor. Bu da hem kullanım hem de görünüm açısından birçok avantajı beraberinde getiriyor. 5 GB belleğe sahip olan cihaz 1.200 şarkıyı kaydetmeye olanak veriyor. MR-100 ile birlikte gelen M:trip yazılımı ile Audio CD'leri WMA formatında sıkıştırarak m:robe MR-100'e aktarabiliyorsunuz. 100 gr ağırlığındaki cihaz, şarj edilebilir lityum iyon pil ile çalışıyor ve 12 saat kesintisiz müzik çalabiliyor.

Bilgi için: www.beyazteknoloji.com

Lazer düello

Şok silahı

Oyunlarına biraz gerçekçilik katmak isteyenler bu küçük oyuncak tabanca setine bayılacaklar. Üzerinde lazer işaretleyici bulunan bir tabanca ile lazer alıcısına sahip bir gövde modülünden oluşan oyuncak seti, vurulan kişinin küçük bir elektrik şoku yemesi mantığına dayanıyor. Gövde modüllerini üzerlerine takan oyuncular birbirlerine ateş ediyorlar ve tabancanın lazer ışını gövdeye asılı lazer alıcısına isabet ettiğinde, modül, kullanıcısının vücuduna küçük bir elektrik şoku veriyor. 6 kalem pille çalışan sistemin verdiği şok sadece gıdıklanma hissi yaratacak seviyede, yine de epilepsi

hastalarına, hamile kadınlara, çocuklara ve kalp rahatsızlıkları olanlara tavsiye edilmiyor.

Fiyatı: 70 dolar

Bilgi için: www.gadgetshop.com

Ayak akupunkturu

Hanımınıza bir rahat verin

Bütün çalışma günün ağırlığını çeken ayakların bakımı, rahatlaması, ertesi güne iyi başlamak için çok önemlidir. Masaj niyetine eşlerine ayaklarını yıkatan erkekler hala var mıdır bilemeyiz ama teknoloji, erkekler bu konforu yaşatacak bir ürünle karşımızda. 12 yıllık bir araştırma sonucunda Japonya'da üretildiği söylenen bu cihaz, ayağın altındaki 32 farklı akupunktur noktasına masaj yaparak hem rahatlamayı sağlıyor hem de stres kaynaklı pek çok sağlık probleminin önüne geçtiğini iddia ediyor. Gerçi, Japon akupunktur yöntemi yorgun ayakları büyükçe bir leğen içinde sıcak suya batırarak yapılan Türk masajının yerini alabilecek mi, zaman gösterecek.

Fiyatı: 100 dolar

Bilgi için: www.gadgetshop.com

Bladerunner helikopter

Ev içinde helikopter eğlencesi

Uzaktan kumandalı oyuncak helikopterler en eğlenceli oyuncaklardandır, ama onları ev içinde uçurmak, züccaciye dükkanında fil dolaştırmaya benzer. Sert manevralar yapamayışları nedeniyle kontrolden çıkıp sağa sola, avizeye, dolaplara çarpmaları, hasar vermeleri veya hasar almaları çok kolaydır. Bladerunner isimli, uzaktan kumandalı yeni oyuncak helikoptere iki pervane sayesinde çok yüksek bir manevra yeteneği kazandırılmış, dolayısıyla ev içinde kullanımı rahat hale getirilmiş. Pervane uçları da çevreye zarar vermemesi için emniyet şeridi ile kaplanmış.

Fiyatı: 100 dolar

Bilgi için : www.boysstuff.co.uk

CD katili

Eski CD'leriniz yanlış ellere geçmesin

Çoğu ofis içindeki bilgiler, işe yaramaz hale gelmiş ancak başkalarının eline geçmesi de istenmeyen eski CD'lerde bulunur. Ofislerin kağıt kalemle işletildiği dönemde sık kullanılan kağıt parçalayıcıların kesip parçalayamadığı CD'leri yok etmekse hiç kolay değil. Parçalamaya kalktığınızda sağa sola fırlayan keskin plastik parçaları birilerini yaralayabilir. CD'lerin üzerini çizmek ise kesinlikle çözüm değildir, zira çizilmeyen kesimler hala okunabilir. CD masher adı verilen bu cihaz ise eski CD'leri birkaç saniye içinde okunmaz hale getiren kullanışlı bir ofis gereci. Saklayacak sırlarınız varsa, aklınızda bulunsun.

Fiyat: 50 dolar

Bilgi için: www.norraza.com

Philips PS 110

Yolculukta da müzik seti keyfi

Creative'in benzer ürününden sonra, Philips de dahili hoparlöre sahip, taşınabilir bir MP3 çalar ile kullanıcıların karşısına çıktı. PS110, kaliteli hoparlörleri, LCD ekranı ve şık tasarımı ile küçük bir müzik seti görünümü taşıyor. Bir evrak çantasına veya genişçe bir cebe kolayca sığabilecek boyutlarıyla taşınabilir olan cihaz, 256 MB dahili hafızaya sahip ve FM radyo yayınlarını da dinlemeye imkan veriyor.

Fiyat: 160 dolar

Bilgi için: www.philips.com

SMS kabusuna son verin

LG F9100 ve SMS klavyesi

Başka bir ülkede örneği var mıdır bilemiyoruz, ama Türkiye'de, yüksek görüşme ücretleri nedeniyle ciddi bir SMS kültürü oluşmuş durumda. Genç sevgililer aşklarını SMS ile açıklıyor; eş, dost, akraba birbirine sürekli SMS gönderip, heyecanla cevap da bekliyor. Ancak 12 tuşlu nümerik klavyede mesaj yazmanın zorluğu da malum. Çoğu zaman bu 12 tuş arasında doğru harfi tutturmak için defalarca silip yeniden yazmak gerekebiliyor ve SMS yazmak bir kabusla dönüşebiliyor. LG, SMS kabusu yaşıyan kullanıcıları düşünerek, F9100 modelinin arkasına tam teşekküllü bir klavye eklemiş. Kamerası ve Bluetooth'u bulunmayan cihaz, SMS kabusu yüzünden sosyal yaşamı tehlikeye giren insanlara ilaç gibi gelecek.

Fiyat: Belli değil

Bilgi için: www.lge.com

DİZİ İNSAN, MAKİNEYE KARŞI

Bilgisayarlar hızlı, güvenilir ve dünya kadar veriyi işleyebiliyor. Bilgiyi doğru şekilde değerlendirmeyi ve kendi sonuçlarına varmayı da gitgide daha iyi anlıyorlar. Acaba yüksek teknoloji sistemler yakında insan beynini geride mi bırakacaklar? CHIP bu soruyu üç bölümden oluşan bir dizide inceliyor:

BÖLÜM 1: HAVACILIK

BÖLÜM 2: SATRANÇ

BÖLÜM 3: BEŞ DUYU ORGANI

1. Sf3
2. c4 e
3. Sc3
4. d4 c
5. e3 e
6. c5 S
7. |

Bilgisayar şah deyince

İnsan ve makine arasındaki yarışmaların bir klasiğidir satranç müsabakaları. İnsanlar nice zamandır boş zamanlarını güçlü satranç programları karşısında kafa yorarak geçiriyorlar, Ancak artık Garry Kasparov gibi birinci sınıf oyuncular bile bilgisayarlar karşısında hamle hamle geri kalıyor.

Sonuç ykıcıydı. 8,5'e karşı 3,5 puanla, Veselin topalov, Ruslan Ponomariov ve Sergej Karjakin insanların satranç programlarının karşısına çıktığı ilk takım turnuvasını ekim ayında kaybettiler. Bulgaristan'dan ve Ukrayna'dan gelen bu üç büyük usta, dünyanın en iyi oyuncular arasında sayılıyor. İspanya'nın Bilbao kentindeki on iki karşılaşmanın altısını bilgisayarlar kazandı, beşinde ise beraberlik gerçekleşti. Yalnızca 14 yaşındaki Karjakin bir oyun kazanabildi, ama üç yenilgiden sonra o da son sırada yer aldı. Makineler tamamen farklı donanımlarla mücadeleye giriştiler. Hydra, Abu Dhabi'den gelen 16 işlemcili bir donanım canavarıydı. Şu an makineler arası dünya satranç şampiyonu olan Junior ise 4 adet 2,8 GHz Xeon bilgisayar üzerinde çalıştı, Fritz 8 ise ticari bir yazılımın elden geçirilmiş sürümü olarak, bir Centrino dizüstü üzerinde çalışıyordu.

Bilgisayar programları kralların oyununda nihai olarak üstünlük mü sağladılar? Turnuvanın gözlemcileri insanlığın sonunun daha gelmediğini söylüyorlar. Uzmanların çıkardığı sonuca göre, usta oyuncular olaya tümüyle konsantre olmuş değillerdi. Turnuvaya daha iyi hazırlanmış ve yarışmadan önce rakiplerini incelemiş olsalardı, bu acı yenilgiyi tatmak zorunda kalmazlardı.

Müسابakada insanların aslında daha fazlasını başarabileceğini, öncelikle yazılımlarının zayıf yönlerinin bilincinde olan programcılar biliyor. Hydra'nın programcısı Dr. Chrilly Donninger, turnuvadan sonra oyuncuları bu işe laubali bir şekilde yaklaşmakla suçladı. "Sponsorlarımıza gelecekte artık yalnızca işlerini ciddiye alan rakiplere ödemede bulunmalarını tavsiye edeceğim." diye kızgınlığını dile getirdi Avusturyalı bilim adamı. Fritz'i yazan Mathias Feist ise biraz daha hoşgörülüydü: "Büyük ustalar programlara karşı daha sık oynasalardı, belki de daha başarılı olurlardı."

Herhalde bilgisayarlara karşı mücadele eden satranç ustalarının en ünlüsü olan eski dünya şampiyonu Garry Kasparov, bir makine karşısında bir insan karşısında olduğundan tümüyle farklı oynamasının gerektiğini pekala biliyordu. Yıllar boyunca satranç bilgisayarlarının gelişimini izlemiş ve oyununu rakibine göre değiştirmişti. Alışılmadık açılışlarla, olağandışı hamlelerle ve öncelikle bilgisayarı anlamsız hesaplamalarla uğraştırmaya hizmet eden stratejik pozisyonlarla elektronik rakibinin oyun tarzını inceden inceye tetkik etmişti. "Bu makineyi kesinlikle ciddiye almazlık edemem." demişti Kasparov 1997'de, Deep →

A B C D

1

2

3

4

Satranç oynayan Türk: Yalnızca bir yarı otomat.

Bebek oyunu

"Satranç oynayan Türk"ü Wolfgang von Kempelen ilk kez 1770'te sergiledi. Otomat, oyun gücüyle kamuoyunu coşturdu; hatta Maria Theresa ve Napolyon gibi devrin ünlü isimlerinin de karşısına çıktı. Makine, kuklanın taşları hareket ettirmesini sağlayan mükemmel bir mekanik yapıya sahipti ancak asıl oyuncu masaya gizlenmiş bir insandı. Satranç taşlarının konumunu, taşların altındaki mknatıslar ve tahtanın altındaki küçük kalemler sayesinde öğreniyordu. Sprichsatranç oynayan Türk'ün bir örneği Paderborn'daki Heinz Nixdorf Müzesi'nde bulunuyor.

Dünya şampiyonundan bile iyi

IBM, satranç bilgisayarı için "Deep Blue" (Derin Mavi) ismini, firmaya sektörde verilen "Big Blue" (Büyük Mavi) lakabından türetmiş. Satranç bilgisayarı üzerinde çalışmalar 1989'da başladı. Sekiz yıl sonra, 1,6 ton ağırlığındaki canavar, dönüm noktası sayılabilecek bir maç için dünya şampiyonu Garry Kasparov karşısına çıkacak kadar olgunlaşmıştı. IBM, bir RS/6000SP bilgisayarı "Power Two Super Chip" (P2SC) tipinden 256 adet işlemciyle donatmıştı. 32 adet Microchannel kartı üzerine dağıtılmış VLSI yongaları, program kodu AIX işletim sistemi altında çalışan satranç bilgisayarı için özel olarak geliştirilmişti. Ölçeklendirilebilen ve yüksek derecede paralel çalışan Deep Blue, saniyede 200 milyon pozisyonu analiz ediyordu.

Deep Blue: 1997'de Kasparov'u yendi.

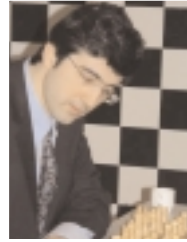
Hydra: Beş kat daha hızlı olacak.

Petrol şeyhlerinin oyuncağı

Zamanımızın en büyük satranç makinesi Abu Dabi'de, satranç tutkunu Arapların elinde bulunuyor. Alman ve Avusturyalı uzmanlar tarafından birlikte geliştirilmiş olan Hydra, her biri 3 GHz hızında çift Xeon işlemcili sekiz bilgisayardan (toplamda 16 Xeon) oluşan bir bilgisayar kümesi (cluster). Linux'la çalışan Hydra'nın 16 GB RAM'i var. Deep Blue gibi Hydra da paralel çalışıyor, ama bunun dışında programlanabilir FPGA kartları kullanıyor. Tek başına devasa hesaplama performansı, bilgisayar sıralamasında bir numara olan Shredder da dahil tüm diğer satranç programlarını dize getirebilmiş. Hydra'nın geliştiricileri, süper bilgisayarı şimdi 32 işlemcili bir kümeye genişletmek ve böylece hızını beşe katlamak niyetinde.

Blue'ya karşı müsabakasından önce. Büyük ustanın insan rakiplerini, çoğu zaman sadece korkutucu tavrıyla bile sindirdiği biliniyor. "Herkes Kasparov'dan korkuyordu, bilgisayar dışında." diye aktarıyor o zamanki durumu, Hamburglu yazılım firması Chessbase'den (Fritz'in yapımcıları) André Schulz.

Kasparov Deep Blue'yu yenilgiye uğratışından bir yıl sonra, 1997'deki müsabakada IBM bilgisayarının iyileştirilmiş bir sürümü karşısında tarihi bir hezimetle uğradı. Kasparov, resmi

» Bazen neden bir hamleyi yaptığımı açıklayamıyorum, içime öyle doğuyor.

Vladimir Kramnik, büyük satranç ustası

bir turnuvada bir bilgisayara yenilen ilk dünya şampiyonu oldu. Gözlemcilerin fikri, Kasparov'un bilgisayara yenik düşmek zorunda olmadığı, karşılaşmaya formsuz çıktığı ve çok önemli bir anda konsantrasyon eksikliğinden dolayı hatalar yaptığı fikrindeydiler... Bir makinenin asla göz yummayacağı cinsten, insani hatalar.

Bilgisayar ne kadar hızlıysa, oyun da o kadar iyi

IBM için gösteri müsabakası sadece bir prestij aracıydı. Bilgisayar devi, Deep Blue için 20 milyon dolardan fazla para harcamıştı. IBM bu yazılımı, daha önce Chiptest adlı programları sayesinde 500 dolarlık bir donanım üzerinde bilgisayar satrancında dünya şampiyonluğu unvanını kazanmış olan iki öğrenciye yazdırdı. Paralel çalışan bilgisayar Deep Blue üç saniye içersinde 200 milyara kadar hamleyi hesaplıyordu. Hesaplama performansı IBM için son derece önemliydi. "Satranç programlarında hız çok önemlidir. Bilgisayar ne kadar hızlıysa, oyun da o kadar iyidir." diye açıklamada bulunuyor Deep Blue geliştiricisi Murray Campbell. Bu göz alıcı başarıdan sonra Deep Blue silinip gitti; bilgisayar satrancı IBM için artık hiçbir önem taşımıyordu.

Aynı şekilde yalnızca satranç oyunu için geliştirilmiş bir büyük bilgisayar olan Hydra'nın geliştiricileri bugün kendilerini Deep Blue'nun takipçileri olarak görüyor. Her kümede, birbirine bağlı sekiz bilgisayarın her birinde iki FPGA kartı (Field Programmable Gate Arrays) bulunuyor. Bu programlanabilir donanım, programın sürekli iyileştirilmesini kolaylaştırıyor. Hydra bir petrol şeyhi tarafından finanse ediliyor. Araplar daha önce de Chessbase firmasından, Chrilly Donniger'in FPGA'lar için satranç programları geliştirdiği Brutus projesini devralmışlardı. Paralel bilgisayar mimarileri hakkında araştırmalar yapan Paderborn Üniversitesi de Know-How bakımından katkıda bulundu. Bir Arap büyük ustasının yanı sıra, Alman milli satranç oyuncusu Christopher Lutz da programın iyileştirilmesi ile ilgileniyor. Onun görevi, öncelikle bilgisayarın devasa açılış kütüphanesini temizlemek. Satranç programlarının açılış oyunu için kullandıkları temel öntaslak, insan oyuncuların geçmiş partilerinden milyonlarca hamleyi kapsayan devasa veri koleksiyonları. Christopher Lutz'un →

→

Strateji taktiğe karşı

Bilgisayarların ve insanların oyun tarzları farklılık gösteriyor. Makine kısa vadeli başarılarla oyuna taktik yönünden hakimken, insan uzun vadeli stratejik planlamada daha güçlü. Hareket serbestisi sunan pozisyonlar, bilgisayara daha fazla taktik saldırı imkanı sağlıyor. Bu yüzden bilgisayara karşı müsabakada kapalı pozisyonlar insanlar için avantajlı. Ancak en iyileri bile bunu her zaman başaramıyor. İki örnek 2003'te Fritz X3D'yi yenmiş olan Garry Kasparov'un partilerini ve Vladimir Kramnik'in 2002'de Deep Fritz karşısında uğradığı yenilgiyi gösteriyor.

Garry Kasparov Fritz X3D'ye karşı, New York 2003

1. Sf3 Sf6 2. c4 e6 3. Sc3 d5 4. d4 c6 5. e3 a6 6. c5 Sbd7 7. b4 (oyun tahtasına bkz.) Açık hatlar olmaksızın bilgisayar bu pozisyonla başa çıkamıyor ve Kasparov uzun vadeli oyunla üstünlüğünü koruyor.

Kapalı pozisyon:
Bilgisayar burada çaresiz.

Tdb8 31. g3
Lg5 32. Lg2 Dg6 33. Ka1 Kh8 34. Sa2 Ld7 35. Lc3 Se8 36. Sb4 Kg8 37. Tb1 Lc8 38.
Ta2 Lh6 39. Lf1 ... Kasparov taşlarını son saldırı pozisyonuna getirince bilgisayarın eli kolu bağlanıyor.
39. ... De6 40. Dd1 Nf6 41. Da4 Lb7 42. Sxb7 Txb7 43. Sxa6 Dd7 44. Dc2 Kh8 45.
Tb3 1-0

7.... a5 8. b5 e5 9. Da4 Dc7 10. La3 e4 11. Sd2 Le7 12. b6 ... Kasparov bir piyon zinciriyle pozisyonu devamlı kapalı tutuyor.
12. ... Dd8 13. h3 O-O 14. Sb3 Ld6 15. Tb1 Le7 16. Sxa5 Sb8 17. Bb4 Dd7 18. Tb2
... Kasparov anti bilgisayar satranç oynuyor ve Fritz'in hesapladığı tek şeyi koruyor.
18. ... De6 19. Dd1 Sfd7 20. a3 Dh6 21. Sb3 Lh4 22. Dd2 Sf6 23. Kd1 Te6 24. Kc1
Td8. Fritz besbelli plansız ve durumun farkında değil. Bu aşamada 19 yarım hamleyi önceden hesaplayabilmesine rağmen hiçbir çıkış yolu bulamıyor.
25. Tc2 Sbd7 26. Kb2 Sf8 27. a4 Sg6 28. a5 Se7 29. a6 bxa6 30. Sa5

Deep Fritz Vladimir Kramnik'e karşı, Bahreyn 2002

1. d4 Sf6 2. c4 e6 3. Sf3 d5 4. Sc3 Le7 5. Lg5 h6 6. Lh4 O-O 7. e3 Se4. Kramnik birçok taşın kaybolmasına yol açan güvenli bir açılış oynuyor.
8. Lxe7 Dxe7 9. cxd5 Sxc3 10. bxc3 exd5 11. Db3 Td8 12. c4 dxc4 13. Lxc4 Sc6 14.
Te2 b6 15. O-O Lb7 16. Tfc1 Tac8 17. Da4 Sa5 18. Tc3 c5 19. Tac1 cxd4 20. Sxd4
Txc3. Kramnik oyunu daha da basitleştirmek istiyor.
21. Txc3 Tc8 22. Txc8+ Lxc8 23. h3 g6 (oyun tahtasına bkz.) Karşılıklı birçok taş alınmış olsa da bilgisayar bu pozisyonda, elindeki birçok açık hatla çok tehlikeli.
24. Lf3 Ld7 25. Dc2 Dc5 26. De4 Qc1+ 27. Kh2 Qc7+ 28. g3 Nc4 29. Be2 Ne5 30. Bb5 Bxb5 31. Sxb5 Dc5 32. Sxa7 Da5 33. Kg2 Dxa2 34. Sc8 Dc4. Kramnik'in bir insana karşı mücadelesinde herhalde başına gelmeyecek olan bir falso. Ancak bir beraberlik için daha uzun mücadele etmesi gerekirdi. 35. Se7+ 1-0

Açık hatlar: Bilgisayar güçlerini koz olarak oynuyor.

önüne geçmesi gereken şey şu: Bilgisayar, sırf bu hamlelerle başlayan bir oyuncu şans eseri başarılı oldu diye, tutup da zayıf bir açılış tercih edebiliyor. Yazılımların açılış hamlelerini açılış kütüphanesinden temin etmesi şart.

Bir satranç programı tınik olarak üç bölümden ibaret. Önce bir arama üretilir.

» Bir programcının iyi satranç oynaması, iyi satranç programları yazmasını engeller.

Stefan Meyer-Kahlen, dünyanın en iyi satranç programı Shredder'in yazarı

tüm hamleleri üretiyor. Ardından, uzatılmamış tüm saldırı bilgisi, bir değerlendirme prosedürü içinde, kurallar halinde uygulanıyor. Programın çekirdeği ise "önizleme" hesaplayan bir arama algoritması.

Hydra kümesinin FPGA modülleri bir dizi avantaj sunuyor. En iyi satranç hamlesinin arayışı, donanım çözümleri üzerinde yazılım temelli sistemlerde olduğundan daha hızlı çalışıyor. Bu iş için özel olarak üretilmiş yongalar, programlanabilen ve her amaca hizmet eden Pentium ve Athlon'dan daha hızlı çözebiliyorlar problemleri. Bir satranç düğümünün hesaplanması için dokuz saat frekansı çevrimi yetiyor. Bu dokuz saat frekansı, bir hamlenin üretilmesi, sanal tahta üzerinde yürütülmesi, değerlendirilmesi ve yeniden geri alınması anlamına geliyor. Tek tek hamlelerin değerlendirilmesi değişik FPGA kartları üzerinde paralel olarak cereyan ediyor. Ayrıca makineye dahil edilmiş olan satranç bilgisi, hesaplama performansını olumsuz yönde etkilemeden genişletilebiliyor. Böylece, Hydra mevcut olanlarla paralel çalışan yeni "Bilgi" modülleri kazanmış oluyor.

Programcılar aslında sadece çevirmenlik yapıyorlar

Satranç yazılımı geliştiricileri kendilerini "kötü oyuncular" olarak niteliyorlar. "Programcılar yalnızca anadilleri programlama olan çevirmenlerdir. En kötü satranç programının bile kökeninde, anadili satranç olan bir dünya şampiyonu yatar." diyor satranç oynamanın kendisini aslında ilgilendirmediğini açık sözlülükle kabullenen Hydra yazarı Donniger. En güçlü PC satranç programları sıralamasında başı çeken Shredder'ı yazan Stefan Meyer-Kahlen de benzer biçimde fikrini beyan ediyor: "Bir programcının çok iyi oynaması engelleyicidir, çünkü kişi o zaman yazılıma çok fazla şey öğretmek ister." Meyer-Kahlen bu konuyla, Passau'daki bilişim öğrenimi sırasında 1993'teki stajında kendisinden bir satranç programı yazması istendiğinde ilgilenmişti. Programın tek hedefi profesörü yenmekti. 1996'da amatör olarak bilgisayar satranç dünyası şampiyonluğunu kazanan ve o zamandan beri profesyonel olarak satranç yazılımı geliştiren programcı, "Bu pek de zor olmadı." diyor.

Meyer Kahlen'e göre iyi bir program için belirleyici olan, iki değişik yaklaşımdan ibaret denge. Bir yöntemde neredeyse olanaklı olan her şey deneniyor: Bu aptalca, ama hızlı. →

A B C D

Kim daha iyi: İnsan mı, makine mi?

» Mükemmel bilgisayarlar satrancın sonu olurdu.

Büyük satranç ustası Wolfgang Unzicker

Şimdiye kadarki sonuçlar insanın mı yoksa bilgisayarın mı daha iyi olduğuna dair soruya kesin bir yanıt vermiyor. Kombinasyonları hazırlamada bilgisayarın insandan üstün olduğu doğru. Ama bir insan hamlelerini planlarken her zaman yanılabilir, iyi bir oyuncu da. Bilgisayarın zaafıysa stratejik alanda yatıyor. Hesaplanacak bir çözümün olmadığı yerde, bilgisayar, belki tüm durumların yüzde 70 ya da 90'ında başarılı olan ama bazen de başarısız olacak bir hamleyi rastgele seçiyor.

Kombinasyonları hesaplamanın dışında işin bir de sezgisel yönü var ve bunda insanın üstünlüğü tartışılmaz. İnsan, sezgi ve strateji konusunda galip geliyor. Bunun böyle kalıp kalmayacağını bilmiyorum, ama dileğim bu durumun korunmasından yana. Mükemmel bilgisayarlar satrancın sonu olurdu. Eğer satranç oyununun tüm sırları keşfedilirse oyun da cazibesini yitirir.

İkinci yöntem olabildiğince iyi değerlendirmede bulunuyor. Bu da akıllıca, ama yavaş. Tüm pozisyonları önceden hesaplamak hiçbir bilgisayar için olanaklı değil. 40 hamleli bir satranç partisi için, evrendeki atom sayısından daha fazla ihtimal söz konusu.

İyi satranç programları bugün 30 yarım hamleye kadar önceden hesaplıyor, ama yanlış yolda gidiyorlarsa da bunun farkına varmaları ve daha iki yarım hamleden sonra başka bir alternatifte başvurmaları gerekiyor. Yazılımlar bunun için ön planda en iyi olanağı arayan ve uygun yolu seçen Alpha-Beta algoritmasını ve de Null-Move yöntemini kullanıyor. Null Move yönteminde bilgisayar sanal olarak aynı anda iki hamle yapıyor. Buna rağmen hiçbir avantaj elde edilemiyorsa ilk hamle daha fazla incelenmiyor.

Bilgisayarlar gitgide insana benzer bir hal alıyor

İyileştirilmiş algoritmalar sayesinde bilgisayarların oyun tarzı gitgide insanlarınkine benzer hale geliyor. Ancak avantaj kazanmak için olabildiğince fazla hamleyi önceden hesaplamaya dayanan "Brute Force" hala bilgisayarların gözdesi. Bir büyük usta sonraki üç hamleyi hesaplarken, bir bilgisayar üç milyar hamleyi hesaplayabiliyor. İşte bu yüzden ki Meyer-Kahlen için hesaplama performansı belirleyici bir faktör. Programcı, bunun ne kadar önemli olduğunu, kısa bir süre önce Hydra'nın, "yalnızca" dört Opteron işlemcili bir bilgisayar üzerinde karşısına çıkan Shredder'ını yendiği bir makine-makine müsabakasında acı bir biçimde tattı.

İnsan-makine duellosunu Meyer-Kahlen şu sıralar berabere görüyor: Birinci sınıf oyuncular hızlı makinelerle karşı dayanabilir, en azından inat ve ısrar ederek bir beraberlik elde ede-

bilirler. Programcıya göre, satranç yazılımları birkaç yıl içinde daha da hızlı bilgisayarlarda çalışmaya başlayınca insanların hiçbir şansı kalmayacak. "Zaman bilgisayardan yana." kehanetinde bulunuyor Meyer-Kahlen.

Oyuncular, Shredder ya da Fritz gibi yazılımlara alışık: Güçlü programlar ve onların analiz işlevleri olmaksızın birinci sınıf oyuncuların alıştırma yapması artık mümkün değil. Antrenman partneri olarak bilgisayar kullanmasaydı, Sergej Karjakin de daha on iki yaşında büyük usta olmayı başaramazdı belki. Kendisi, tüm zamanların en genç büyük ustası. Gencin daha hala tümüyle kavrayamadığı şey ise şu: Bilgisayar bir insandan farklı oynuyor ve satranç tahtası üzerinde vahşi bir katliam gerçekleşiyorsa, kontrolü elinde tutmayı daha iyi beceriyor.

Satrançta iki tümüyle farklı oyun tarzı var: Uzun vadeli planlamaya ve yapıların inşasına dayanan stratejik oyun ve kısa vadeli başarılar için taktik oyun. Bilgisayarların gücü, pratikte hiç hata yapmadıkları taktik alanda yatıyor. Stratejik düşünmedeyse insan avantajlı: Ancak programcılar makinelere gitgide daha fazla insanca davranış öğretmeyi deniyor. Böylece bilgisayarlar rakibin her bir taşını kapmak için açgözlü bir çaba sarf etmek yerine, "Şöyle yapsam ne olurdu?" diye düşünmeye başlıyorlar. Makineler de öğrenme konusunda büyük yol katettiler: Bir hamle başarılı olmamışsa, bilgisayar başka bir

Bilgisayar oyuncusu: Sergej Karjakin (solda) bilgisayara karşı idman yaptığı için daha on iki yaşında büyük usta unvanına erişti. Bilbao'daki turnuvada Fritz gibi programlar karşısında yenik düştü. Sağda: Programcı Franz Morsch.

yönteme başvuruyor. Bilgisayara insani beceriler öğretmenin ne kadar zor olduğunu, dünya satranç şampiyonu Vladimir Kramnik'in bir ifadesinden sezmek mümkün: "Bazen nasıl bir hamle yapmak zorunda olduğum içime doğuyor. Bunu açıklayamıyorum, sadece hissediyorum." Henüz hiçbir programcı, makinesine "duyguyu" öğretebilmiş değil.

MF/ Garo Antikacıoğlu, agaro@chip.com.tr

BAĞLANTILAR

www.angelfire.com/games/SBChess/automaton.html

www.research.ibm.com/deepblue

www.chessbase.com

www.hydrachess.com

www.shredderchess.com

w1.859.telial.com/~u85924109/ssdf/list.htm

A B C D

İÇİNDEKİLER

- 172 **Thunderbird**
Mozilla'nın e-posta istemcisi
- 176 **Google 2006**
Arama motorlarının geleceği
- 180 **Browser oyunları**
5 dakikalık web oyunları

Sohbet bağımlılarına cep telefonu sürprizi

Cepten Chat

Sohbet odalarından ve ekran başından kalkamayanlar artık sokağa çıkıp sosyal hayata karışabiliyorlar. Cep telefonuyla “chat” imkanı ilgi topluyor.

■ IRC sohbet odaları ve ICQ veya MSN Messenger gibi özel sohbet yazılımları ile ortaya çıkan sanal sohbet kavramı, teknolojinin son olanaklarını kullanarak varolmaya devam ediyor. Sanal sohbetlere meraklı gençler arasında şimdi yeni moda sohbet aracı, cep telefonları. İnternet üzerindeki sohbet odalarında başlayan, ICQ benzeri anında mesajlaşma programları aracılığıyla süren sanal sohbetler, kullanıcılar bilgisayar başında değilken devam edemiyordu. Ancak, cep telefonlarının gelişmesiyle, sanal sohbetler artık telefon aracılığıyla da mümkün hale geldi.

Sohbet bağımlıları sokaklarda

Cep telefonu üzerinden kısa mesaj metinleri göndermeye yarayan SMS'in aksine, internet üzerinde olduğu gibi gerçek zamanlı olarak mesajlaşmayı sağlayan yeni sohbet servisleri, kısa sürede gençlerin ilgi odağı haline geldi. Cep telefonuna yüklenen farklı yazılımlar yardımıyla gerçekleştirilen “cep sohbet”lerde, kullanıcılar belirledikleri kişilerle telefon üzerinde sanal sohbet odaları oluşturabiliyor ve bu küçük sohbet grupları içinde birbirleriyle anında mesajlaşabiliyorlar. Turkcell, Telsim ve Avea tarafından desteklenen bu sohbet yazılımları sayesinde, mesajlaşmanın maliyeti SMS göndermekten daha ucuza geliyor. Operatörler mesaj başına ücret almaktansa, normal GPRS

tarifesi üzerinden, sohbet odasına gönderilen veya odadan alınan mesajların oluşturduğu veri transferini ücretlendiriyorlar. Böylece, örneğin Turkcell'in Chat Meydanı servisini kullananlar, her KB veri transferi için 7.000 TL (0,7 Kuruş) ücret ödüyorlar. Aynı fiyat Avea için de geçerli. Telsim'de ise bu ücret çok daha düşük; Telsim'in Chatin servisinde birbirlerine mesaj gönderen, sohbet eden kullanıcılar her KB için 900 TL (0,09 Kuruş) ödüyorlar.

SMS'den bin kat daha ucuz

Yaklaşık 1.000 vuruşluk bir mesaj yazmak veya okumak 1 KB büyüklüğünde veri transferi yaratıyor. Bu oran SMS ile karşılaştırıldığında, gençlerin sohbet servislerine gösterdikleri ilginin nedeni daha kolay anlaşılıyor. Şu andaki tarifelerde 160 karakterlik bir SMS mesajı için ortalama 150.000 TL ödeniyor. Bu da 1.000 karakterlik bir mesajlaşma için yaklaşık 1 milyon TL (1 YTL) maliyet anlamına geliyor. Yani sohbet hizmetleri için ödenen ücretin yaklaşık 150 ila 1.100 katı daha fazla. Akıllı cep telefonu sahipleri Agile Messenger gibi yazılımları indirip telefonlarına kurarak, ICQ veya diğer anında mesajlaşma yazılımlarında kullandıkları hesaplarını cep telefonunda da aktif hale getirebiliyorlar.

Bilgi için: www.agilemobile.com/agile_messenger.html

Sürü postalar 2004'ü zehir etti

Her on postadan yedisi spam

Geçen yıl, e-posta kutularına düşen sürü postaların (Spam) toplam e-postalar içindeki oranında büyük bir artış yaşandı. Yılın ilk ayında her 100 e-posta'nın yüzde 60'ını oluşturan sürülerin oranı, Aralık 2004'te

yüzde 67'ye ulaştı. Norton'un üreticisi Symantec tarafından yayınlanan 2004 Spam Raporu'na göre; geçen yıl gönderilen sürülerin yaklaşık dörtte birini ürün tanıtımları, yüzde 8'ini ise dolandırıcılardan gelen sürü postalar oluşturdu. Sürülerin kaynağı olarak bilinen Kuzey Amerika'dan dünyaya yayılan sürü postalarının oranı ise yılın son ayında yüzde 62,3

olarak gerçekleşti.

E-posta kutularını en çok dolduran sürülerin dağılım sıralamasında ise yüzde 23 ile ürün tanıtımları ilk sırayı alırken, onu yüzde 16 ile finans ve yüzde 14 ile cinsel içerikli sürü postalar izledi. Dördüncü sırada yer alan sağlık konulu spam'lerin oranı ise yüzde 11 oldu. Tuzak, eğlence ve internet üst başlıklarıyla sınıflandırılan sürüler yüzde 5 ile beşinci sırayı paylaşırken, en az gönderilen sürü grubunda ise durum değişmedi ve dini ve politik sürü postalar yüzde 1 ile son sırada yer aldı.

Bilgi için: www.symantec.com

İnternet takipçisi:

Saniyede 101 GBit

California Institute of Technology (CalTech) araştırmacıları özel bir aktarım protokolü sayesinde, 3.000 km.den daha uzun bir test güzergahında saniyede 101 GBit transfer oranına ulaştılar. Bu, bir saniyede 12,6 GByte'a veya üç adet yazılabilir DVD'ye tekabül ediyor. Yeni rekor 2003 yılından şimdiye kadar yapılmış en iyi derecenin dört kat üzerinde. CalTech o zamanlar da "Supercomputing Bandwidth Challenge"da zafere güvence altına almıştı.

Bilgi için: www.caltech.edu

Güney Korelilere televizyondan kaçış yok

Cep televizyon yayını

Cep telefonlarının kredi kartı olarak da kullanıldığı Güney Kore'de, bu kez de cep telefonlarına uydu üzerinden televizyon yayını yapılmaya başlandı. Mayıs ayına kadar deneme yayını olarak devam edecek televizyon servisi bu tarihten sonra

tam kapsamlı bir ticari hizmet olarak kullanılmaya başlanacak. Servisle eş zamanlı olarak, Samsung televizyon yayınlarını izlemeye uygun geniş ekrana sahip yeni bir cep telefonunu modeli piyasa sürdü.

Bilgi için: www.tu4u.com

Web tarayıcı

Firefox 2 ne getiriyor?

IE'ye rakip çıkan internet tarayıcısı Firefox bir bomba gibi patladı. Geliştiriciler 1. sürümün, Kasım 2004 sonunda yayınlanışından beri 10 milyondan fazla indirildiğini belirtiyorlar. Böylece Microsoft'un tarayıcı pazarındaki tekelinin de darbe yediği kabul ediliyor. Ve şimdi 2005'te Firefox'un 2. sürümü yayınlanmayı bekliyor. Daha etkili ve hızlı olan yeni sürümde geliştiriciler başka şeyler yanında favorilerin yönetimini ve tarihçenin işlevselliğini iyileştirmeye çalışmışlar. Ayrıca eklenti özellikleri, arama işlevi ve güncelleme rutini de elden geçirilecek.

Bilgi için: www.mozilla.org

İNTERNET ÜCRETLERİ

superonline	superonline.com (212) 310 0000
Aylık	18.9 milyon TL
tt net	ttnet.net.tr (212) 444 0145
Aylık	9.5 milyon TL
turknet	turk.net (212) 444 0077
Aylık	15 milyon TL
e-kolay	e-kolay.com (212) 478 0478
Aylık	15 milyon TL
trnet	tr.net (312) 295 9000
Aylık	13 milyon TL
işnet	iş.net (312) 306 21 00
Aylık	9 milyon TL
anet	anet.com.tr (212) 336 1919
Aylık	11 milyon TL
Mynet	mynet.com.tr
Aylık	14 milyon TL
Kablonet	www.kablonet.com
64/16 Kbps	61 milyon TL
128/32 Kbps	116 milyon TL
256/64 Kbps	198 milyon TL
512/128 Kbps	377 milyon TL

EDİTÖRDEN NOTLAR

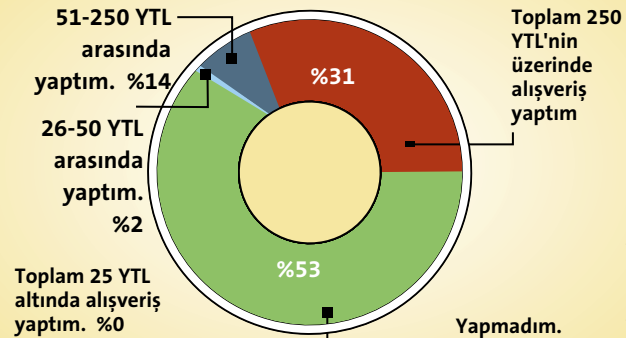
Cem Şancı,
Haber Müdürü

Sanal Profesyoneller

İnternet artık bize, altı yedi yıllık bir tecrübenin sonrasında kaliteli içerikleriyle ziyaretçilerinin karşısına çıkan internet sitelerini armağan ediyor. Artık internet üzerinde nasıl yayıncılık yapılacağını bilen ve özneli çalışmalarıyla düzenli okuyucular kazanan siteler, her sabah kapısının önünde gazetesini görmek isteyen insanlar gibi, her gün internete bağlandığında takip ettiği siteyi ziyaret etmek ihtiyacı duyan kitleler yarattı. Her ay takip ettiğim, yıllar içinde gelişen ve her sayısı ilginç konularla süslenmiş online bir edebiyat dergisi olan Düşle.com'un yeni tasarımını görünce, aklıma bunlar geldi. Konuşulmasa da, tartışılmasa da internet sessizce bir devrim yaptı ve artık onsuz olmuyor. Düzenli olarak eve girmesi istenen gazetelere, dergilere yenileri eklendi. Düşle.com, derki.com, eksizozluk.com, chip.com.tr...

ONLINE ALIŞVERİŞ

2004'de internet üzerinden alışveriş yaptınız mı?

Yeni pazar: Kullanıcıların yarısından fazlasının 2004 içinde internet üzerinden alışveriş yapmadığı dikkat çekiyor. Online pazar henüz yeterince tanınmıyor.

WEB GÖZCÜSÜ

Çıplak tehlike

Wurmark-D soyunuyor!

Wurmark-D adlı bir solucan yeni yıl tebriki görünümünde bir e-posta ile kullanıcıları kandırmaya çalışıyor ve ekrana çıplak insan fotoğrafları basarak bilgisayarlara bulaşılıyor. Antivirüs programlarını devre dışı bırakan ve kendini kullanıcının adres defterindeki diğer kullanıcılara göndermeye çalışan yeni virüs, diğer pek çok virüs gibi, Türkçe konuşmadığı için kolayca ayırt edilebiliyor. Ekranlarında "happy new year" mesajını gören kullanıcılar iletiyi açmaya çalıştıklarına ekrana çıplak bir erkek ve kadın resmi geliyor. Bu noktadan sonra virüs programını devre dışı bırakan solucan bilgisayara bulaşılıyor ve kendini önemli klasörlerin, dosyaların içine kopyalıyor.

Bilgi için:
www.sophos.com

Lasco.A geliyor

Cep telefonu başa dert

Lasco.A isimli yeni bir solucan Symbian tabanlı cep telefonlarında hızla yayılmaya başladı. Cep telefonlarına dadanan virüsler eskiden kablosuz bağlantı ile ya da dosyalara ek olarak bulaşıyordu. Ancak Lasco.A yayılmak için iki yöntemi de kullanıyor. Kullanıcılar cep telefonu üzerinden dosya paylaştığında, Lasco.A kendini paylaşılan dosya ile diğer telefonlara kopyalıyor. Cep telefonu üzerinde anti-virüs yöntemleri henüz etkin olmadığı için SymbianOS kullanıcılarının dosya paylaşımında dikkatli olması gerekiyor.

Bilgi için:
www.norton.com

Panda, güvenlik sorunlarını belirledi

İnternet güvenli değil

Panda Software 2005 yılında kötü niyetli kodların kullanıcıları nasıl etkileyeceği konusunda bir araştırma yapmış. Hazırlanan rapora göre, 2005'deki en önemli tehdit, hacker'ların finansal tehditleri. 2004 yılında ortaya çıkan bu yeni eğilim, saldırı düzenleyenlerin gizli verileri çalıp satarak finansal kazanç beklentisiyle oluştu. Bunların içinde banka şifrelerini çalmaya yönelik yöntemler kadar casus programcıklar (spyware) gibi pasif yazılımlar da önemli bir sorundu ve 2005'te bu sorunun daha da büyüyeceği tahmin ediliyor. 2005 yılında büyük olasılıkla casus programcıklar, Truva atları ve adware gibi diğer kötü niyetli kodlar gizli veri-

leri çalarak hızla çoğalacaklar. 2005'te beklenen bir diğer tehlike, yazılım boşluklarından yararlanmaya çalışacak kodlar. Yeni platformları etkileyen virüsler de 2005'in yeni sorunları arasında yer alıyor.

Bilgi için:
www.pandasoftware.com.tr

Tarayıcınız yanınızda

Taşınabilir tarayıcı Firefox

İnternet üzerinde gezinirken tarayıcının alışılmış fontlar ve görünüm düzeni içinde çalışması kullanıcıyı rahatlatır ve daha verimli çalışmasını sağlar. İnternet Explorer'a ciddi bir rakip olan açık kaynak koduyla geliştirilmiş alternatif tarayıcı Firefox'un "taşınabilir bir sürümü" USB Stick ya da CD yoluyla farklı PC'lerde çalışabiliyor. Böylece kullanıcı, başka PC'lerde de çalışsa, özene bezene yapılandırdığı ayarlarından ve favorilerinden vazgeçmek zorunda kalmıyor. Çok pratik.

Bilgi için:
www.johnhaller.com

Netscape 8.0

IE ve Firefox'u birleştiriyor

Netscape Browser'ın gelecek sürümü hem Internet Explorer'ın Render motorunu, hem de Firefox'un Gecko motorunu destekleyecek. Bunun ardında yatan düşünce ise uyumluluğu sağlamak; çünkü birçok internet sitesi standartlara uymuyor ve aynı şekilde, tarayıcılar bazı komutları farklı yorumluyor. Böylece internet siteleri her tarayıcıda farklı görünebiliyor ya da hiç çalışmabiliyor. Netscape ise, açık kodla üretilmiş Firefox'un güvenli motorunu baz alıyor ve uyumluluk sağlamak için çorbasına biraz da IE tuzu katıyor.

Bilgi için: www.netscape.com

Süper güç olmak

Çin'de IPv6 hazırlığı

80 milyon internet kullanıcısına sahip Çin, IPv4 konusunda yaşanan sıkıntının yakın zamanda kendisini etkileyeceğini ve yeni kullanıcılar için IP numarası bulamayacağını hesaplayarak, IPv6 protokolüne geçiş kararı aldı. Böylece Çin, IPv6'ya geçen ilk ülke olacak. Protokolün ilk denemelerinde, sıradan bir hat üzerinde saniyede 40 Gigabit veri iletim hızına ulaşan yeni teknoloji ilk olarak ülkedeki 25 üniversiteden oluşan bir sistem içinde test edilecek. Bu sene içindeyse IPv6'nın kap-

samı 100 üniversiteye ulaşacak. Dünyada halen kullanılmakta olan IPv4 protokolü ile üretililecek IP numaralarının yaklaşık üçte ikisi Amerikalı kullanıcıların elinde bulunuyor. Süper güç olma yolunda ilerleyen ve Amerika'ya rakip olarak ortaya çıkan Çin'in IPv6'ya geçişi, Çin'in bilişim alanında ciddi atılımlar yapmayı planladığının işareti olarak kabul ediliyor. Çin, 2004 yılının sonunda da, IBM'in PC bölümünü satın alarak en önemli bilgisayar üreticilerinden biri haline gelmişti.

Mozilla Thunderbird

E-postalar artık daha güvenli ve zahmetsiz

Güvenli, hızlı, üstelik de bedava: Mozilla'nın e-posta istemci yazılımı Thunderbird, Outlook ve Outlook Express'in karşısına sıkı bir rakip olarak dikiliyor. Dahası, arkasında da popüler internet tarayıcısı Firefox'un desteği var.

Mozilla ekibi, alternatif internet tarayıcısı olarak görülen Firefox'un piyasaya çıkışıyla hemen hemen aynı tarihte, yeni e-posta istemcisi Thunderbird'in son sürümü olan 1.0'ı da internette duyurdu.

CHIP, Microsoft Outlook'un yeni rakibini inceledi, Thunderbird'e geçiş sırasında size yardımcı olacak püf noktalarını saptadı.

Thunderbird'ü yüklemek

Mozilla Thunderbird yazılımından en üst seviyede verim alabilmek için, ilk kullanımdan itibaren bir kısım ayarlar yapmanız gerekebilir. CHIP olarak size birtakım tavsiyelerimiz var.

Mozilla Thunderbird'e geçiş kolayca gerçekleşiyor. Yükleme sürecinin en ba-

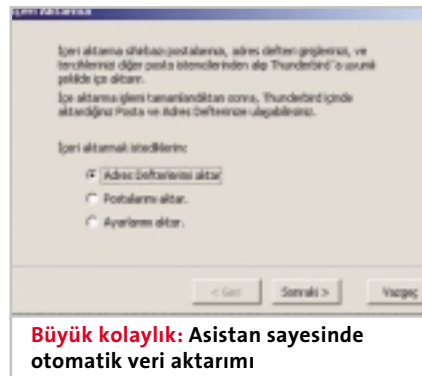
şında, yazılım size eski elektronik postalarınızı, eski e-posta adres defterinizi ve bu zamana kadar kullandığınız e-posta programının ayarlarını aktarmak isteyip istemediğinizi soruyor. Bu sayede Outlook, Outlook Express, Netscape ve Eudora gibi

elektronik posta istemcilerinden en kolay şekilde geçiş yapmanızı sağlıyor.

Araçlar / İçerik aktar seçeneği sayesinde, gereken verilerin ve ayarların aktarımını istediğiniz an yapabilirsiniz.

► Yeni elektronik posta hesabınızı hızla yaratın

Yeni bir e-posta hesabı oluşturmak için *Araçlar / Posta ve Haber grupları ayarları / Hesap Ekle* menüsündeki ayarlara girin. Hesap açma sihirbazı sizi adım adım yönlendirecek, kişisel bilgilerinizi ve elektronik posta servis sağlayıcınızla ilgili bilgileri doldurmanızı isteyecek. Thunderbird ile birden çok e-posta hesabını kolayca yönetmek elinizde. Program bu iş için en çok kullanılan veri aktarım protokollerinden POP3 ve IMAP'i destekliyor.

Elektronik posta hesabınızı oluştuktan hemen sonra ilk e-postalarınızı almaya başlayabilirsiniz. Bunun için ana ekrandaki *Postaları İndir* butonuna basmanız yeterli. Bu sırada sorulan şifreyi kaydettiğiniz takdirde, e-postalarınızı her kontrol ettiğinizde bu şifreyi tekrar girmek zorunda kalmazsınız. Tabii bunu yaparken, bilgisayarınızı kullanan herkesin e-postalarınıza ulaşabileceğini de unutmayın. Eğer şifreyi kaydettiyseniz ve daha sonradan bu şifreyi programın hafızasından silmek isterseniz bu işlemi *Araçlar / Seçenekler / Gelişmiş / Kayıtlı Parolalar* kısmından yapabilirsiniz.

Eğer Thunderbird'ün pencere düzeni hoşunuza gitmiyorsa, *Araçlar / Genel / Pencere Ayarları* başlığı altındaki pencere düzenlerinden birini seçebilirsiniz. Daha fazla tema içinse *Araçlar / Temalar* seçeneğindeki temaları deneyebilirsiniz.

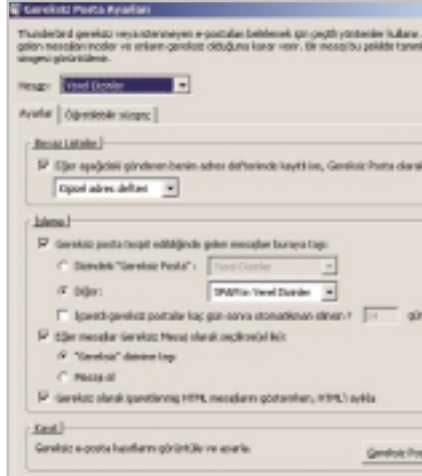
İsteğe göre değiştirilebilir arayüz: Thunderbird farklı arayüz seçeneklerine sahip.

Her şeyden önce güvenlik gelir

İnternetteki çoğu şey gibi, elektronik postalar da potansiyel tehlikeler içeriyor. Thunderbird, netten gelen bu tehlikeleri önlemek için bazı teknikler geliştirmiş.

Virüs konusunda uzmanlaşmış olan MessageLabs firmasının bir araştırması, korkunç rakamları gün ışığına çıkardı: Dünya çapındaki e-posta trafiğinin neredeyse %80'i, "Spam" diye adlandırılan, istenmeyen reklam iletilerinden oluşuyor.

Bu tip e-postalarla mümkün olduğu kadar az karşılaşmamız için Thunderbird, "Junk Filter" adı verilen zeki bir filtreye donatılmış. Bu filtrenin ayarlarını *Araçlar / Posta Süzgeçleri* kısmından yapabilirsiniz. Programın içine yerleştirilmiş olan bu spam önleyicinin çalışma prensibi ise, önceden belirlenmiş kelimelere dayanıyor. Her elektronik postayı tarayarak, önceden belirlenmiş kelimeleri içeren postaları ayıkliyor.

Spam koruması: İstatistiksel çalışan bir filtre sınır bozucu reklam iletilerini engelliyor.

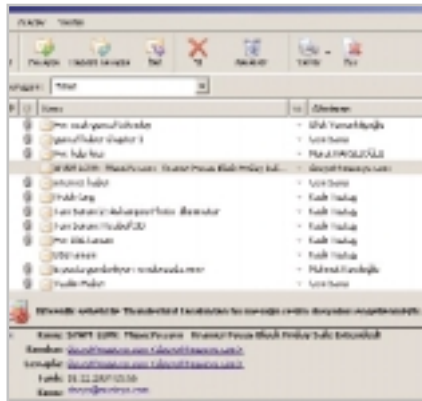
► Zekice tasarlanmış spam koruması

En iyi korumayı sağlamak için Thunderbird programını birkaç gün süren bir eğitimden geçirip, hangi iletilerin spam olduğunu anlamasına fırsat vermelisiniz. Yeni bir e-posta aldığınızda ve bunu çöp kutusuna attığınızda, program öğrenmeye başlıyor. Böylece her yeni e-posta arasındaki farkı daha iyi kavrayan program, bir süre sonra ayıklama işlemini kendiliğinden yapabilir hale geliyor.

► Multimedia e-postalara geçit yok

MessageLabs'in araştırmalarına göre her 100 e-postadan 9'u virüslü. En iyi koruma yöntemi, tanımadığınız kişilerden gelen hiçbir eklenti dosyasını açmamak. Thunderbird, tehlikeli olduğunu düşündüğü .exe veya .bat uzantılı dosyaları çalıştırmaya izin vermiyor, ama isterseniz bu dosyaları bilgisayarınıza indirebiliyorsunuz.

Bilgisayarınıza girmeye çalışan zararlı kodlar hayatınızı zorlaştırırken, Thunder-

HTML biçimli e-postalar: Güvenlik sebebiyle engelleniyor

**Güvenebileceğiniz
sağlam çözümler üretiyoruz.**

QTVPS

Virtual Private Server

QTVPS Sanal Sunucu servisimiz ile kurumsal internet sunucunuza

- **"0" Donanım Yatırımı**
- **"0" Yazılım Lisanslama**
- **"0" Sistem Yönetimi**

maliyet avantajlarıyla sahip olabilirsiniz.

**Kurumunuz için
ücretsiz VPS Demo
hesabınızı
hemen açtırın.**

QuattroTech™

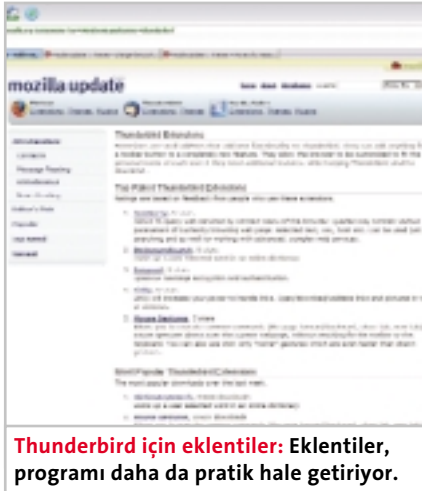
Kurumsal Data Center ve İnternet Hizmetleri
http://www.4t.com.tr | 0212 356 59 10

QuattroTech markası ile internet servisleri sunan 4T A.Ş., bir Eksim Holding iştirakidir.

bird güvenlik açıklarını kapatmak amacıyla Javascript'i engelliyor. Eğer isterseniz *Araçlar / Seçenekler / Gelişmiş / Gizlilik* menüsü altından bu seçeneği açabilirsiniz. Spam koruması ve kişisel bilgilerinizi korumanız içinse şu özellik mevcut: HTML olarak hazırlanmış e-postalardaki hiçbir bağlantı açılmıyor ve görüntülenmiyor. Tıkladığınızda yeni bir pencere açan bağlantıların arkasında kişisel bilgilerinizi ele geçirme niyeti olabilir. E-postalarınızı almak ve görüntülemek istediğiniz kişileri belirleyin ve bu kişileri belirli kurallara bağlayın. Daha güvenli bir yolu ise, HTML'yi tamamen devre dışı bırakmak ve düz yazıya dönmek Bunun için *Göster / Mesaj Metni / Düz Metin* seçeneğini kullanabilirsiniz.

Thunderbird'e doping: Ücretsiz eklentilerle daha güçlü

E-posta programını ücretsiz eklentiler yardımıyla geliştirebilirsiniz. Yazım yanlışlarınızı kontrol edebilmek ve şifreleme, bu eklentilerin kattığı işlevlerden sadece iki tanesi.

Thunderbird için eklentiler: Eklentiler, programı daha da pratik hale getiriyor.

Programı geliştiren firmanın internet sayfasından programı daha da kullanışlı hale getirmek için gerekli her türlü eklentiyi indirebilirsiniz. Bu internet sayfasına *Araçlar / Eklentiler* seçeneğinden ulaşabilirsiniz. Bu eklentileri yüklemek ve düzenlemek ise son derece kolay.

► Enigmail: E-postaları şifrelemek

Bu eklenti Thunderbird'e e-postalarınızı şifreleme özelliği kazandırıyor. Bu araç, e-postalarınızı şifrelemek için PGP'nin açık kaynak kodlu bir sürümünü kullanıyor.

► Türkçe sözlük: İmla hatalarını düzeltiyor.

İmla hatalarına önem veren ve bunları engellemek isteyenler için bir sözlük şart. Thunderbird kullanırken, tamamen ücretsiz dağıtılan OpenOffice yazılımının sözlük özelliğinden yararlanabilirsiniz.

► Forumzilla: Kullanımı rahat bir RSS okuyucu

Güncel haberlere merakı olanlar, eğer Thunderbird ile beraber gelen RSS hizmetinden memnun değiller ise, Forumzilla eklentisi ile güncel haberleri ve Blog'ları, bu e-posta programı aracılığıyla okuyabilirler.

► Palmsync Conduit: Palm ile senkronizasyon

PalmOS işletim sistemiyle çalışan bir el bilgisayarı kullananların tam aradıkları şey. PalmSync Conduit programı sayesinde el bilgisayarınızla Thunderbird'in adres defteri arasında değiş tokuş yapabilirsiniz.

► FoxyTunes: Medya oynatıcısını ayarlamak

Bu eklenti ile bilinen tüm MP3 oynatıcı yazılımları Thunderbird ya da Firefox internet tarayıcısı üzerinden çalıştırabilirsiniz. Desteklediği programlar: Windows Media Player, WinAmp, iTunes, Media Player Classic, footbar2000, jetAudio, wxMusic.

► Thunderbird Tray: E-posta programını gizlemek

Bu eklentiyi yüklediğinizde Thunderbird kendini sistem bildiri alanındaki saatin yanındaki bir simge haline getiriyor. Bu simgenin üzerine çift tıkladığınızda program penceresi tekrar açılıyor.

► Sunbird: Takvim ve ajanda

Bir eklentiden çok kendi başına bir programı andıran takvim ve ajanda programı Sunbird, yine Mozilla geliştiricilerinin bir ürünü. Sunbird ile önemli tarihleri ve yapılacaklar listesini yönetebilir ve bunları bir uyarıcıya bağlayarak, istediğiniz zaman size hatırlatmasını sağlayabilirsiniz. Takvimde günlük, haftalık ve aylık görüntüleme olanaklarına sahipsiniz.

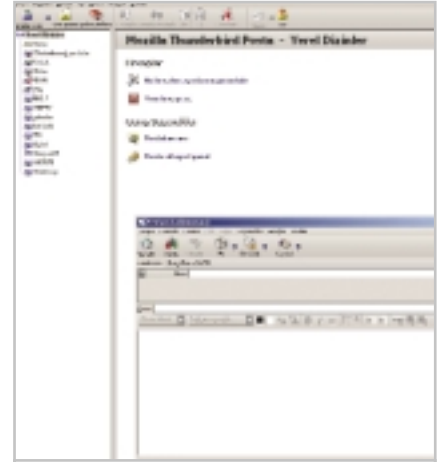
► Mozilla Backup: Dosyaları ve bilgileri yedeklemek

Bu eklenti ile bütün dosyalarınızı ve Mozilla Thunderbird ayarlarını tek bir tıklama ile yedekleyebilirsiniz. Thunderbird e-posta programına ek olarak Firefox internet tarayıcısını da destekliyor.

Daha Başka: Thunderbird'in internet sayfasında Türkçe eklentilere de rastlamak mümkün.

SONUÇ: Firefox ile kullanabileceğiniz mükemmel bir program

Mozilla ekibinin geliştirdiği online yazılımlar, gün geçtikçe hak ettikleri yerlere gelmeye başladı. Üst seviyede güvenlik ve rahatlık sağlayan bu yazılımlar, üstüne üstlük ücretsiz.

Mozilla Thunderbird: Mozilla ekibinin e-posta istemcisi

Windows ile beraber gelen e-posta istemcisi Outlook Express'e sırtınızı çevirmek için bir sürü nedeniniz var. En önemlileri, eksik spam filtresi, ki yoğun bir e-posta trafiğiniz var ise bu özelliğin eksikliği, en verimli çalışma zamanınızı boşa geçirmenize yol açacaktır.

Diğer rakipleriyle karşılaştırıldığında Mozilla Thunderbird açık arayla fark atıyor. Ücretsiz dağıtılan bu açık kaynak kodlu yazılımın son sürümü hem gereksiz reklamlar içermiyor, hem birden çok e-posta hesabını yönetebilmenize imkan veriyor, hem de internetten e-posta yoluyla gelecek saldırılara karşı çeşitli savunma mekanizmalarına sahip. Çeşitli isteklerinize ve ihtiyaçlarınıza da ayak uydurabiliyor.

Bu programa geçiş yaparken çok zorlanacağınızdan korkuyorsanız hemen söyleyelim, bu endişeniz yersiz. Çünkü bir aktarma sihri, bütün adres defterinizin ve e-postalarınızın aktarılması sırasında size yol gösteriyor. Outlook Express karşısındaki bir başka üstünlüğü de sürekli yenilenen eklentiler. Ayrıca programın yükleme dosyasının boyutu çok büyük olmamasına rağmen programın kendisi son derece kullanışlı.

Mete Pınar, mete@chip.com.tr

Google™ 2006

Arama motorlarının geleceği

Arama motorlarının sözde tüm web'i taradığı iddia ediliyor. Peki en yakın fırının açılış saatini ya da en ucuz benzin istasyonunun adresini de biliyorlar mı? Tabii ki hayır. Ancak Google'ın ve diğer firmaların iddialarına bakılırsa, bunlar da gerçekleşecek ve arama motorları kişisel bilgi sunucuları halini alacak.

Siyah çoraplar›n›z her y›kamada nereye kayboluyor, hiç merak ettiniz mi? Aramaya Google'la başlıyoruz: “Siyah çoraplar” yıkama kaybolma. Bu şekilde arattığımızda ilk sayfa yeterli oluyor. Ünlü bilim adamı Stephen Hawking'e kalırsa siyah çoraplar esrarengiz kara deliklerin içinde kayboluyor, AEG gibi beyaz eşya üreticileriye çorapların genelde salmastra bileziğiyle tambura arasına sıkışıp kaldıkları ipucunu veriyor. Ama çamaşır makineniz sürekli kaybolan çoraplar yüzünden çalışmaz hale gelirse, Google'a o zaman ne soracaksınız? “Çamaşır makinesi tamirat İstanbul Avrupa Etiler” şeklinde bir arama da Google tam bir bağlantı sunuyor ama bu umut ışığı da pek uzun ömürlü değil, zira bağlantı anlamsız bir haber sayfasına çıkıyor.

İstanbul Etiler'de tek bir çamaşır makinesi tamircisi bile olmayabilir. Ancak ne Google ne de alternatifleri bunu yardım isteyenlere söylüyor. Google'ın rakiplerinden pek az iyileştirme beklenebilir, zira arama pazarında Google baskın durumda. Yahoo kendini web portalına ve arkadaş arayış özelliğine sahip, arma işlevli karışık mal dükkanı olarak pazarlıyor. Uzun vadede piyasayı canlandıracak tek yenilik,

→ YENİ CHIP-ÖNİZLEME

Hiçbir şey yarının yenilikleri kadar heyecan verici değil. Yeni CHIP-Önizleme bugünden sizi neyin beklediğini ele veriyor. Şirket yetkilileriyle konuşuyoruz, firmalarda soruşturuyoruz ve bugünün hangi hayallerinin yakında gerçeğe dönüşeceğini gösteriyoruz. Bu sayıdan başlayarak CHIP'in her sayısında.

Google'a rakip olmaya soyunan Microsoft MSN.

Ancak her üç dev de neredeyse aynı anda farkına vardılar ki, veritabanlarında giderek daha fazla web sayfası bulundurmaları yeterli değil. Sörfçüler için önemli olan, aramanın o anında kendilerini en çok ilgilendiren sayfayı bulabilmek.

Bu sorun için makul bir çözümü Google ABD'de ve yeni yeni de Kanada'da sunuyor. Arama motoru, dört milyardan fazla

(Portal'a dönüşüm) web'deki önemli eğilimleri gözden kaçırıp güçlerini yitirdiler. Şu sıralar, rakiplerinin bile üstünlüğünü kabul ettiği Google, geleceğin bu alanda hakimi olabilir.

Yapılan tüm arama sorgularının yaklaşık dörtte birinde internet sörfçüleri yerel yanıtlar arıyorlar. Kelys Group'un piyasa araştırması bu gerçeği ortaya koyuyor. Araştırmacılar, bu özelleştirilmiş ve hassaslaştırılmış arama pazarının 2008 yılında 2,5 milyar dolarlık hacme ulaşabilecek potansiyele sahip olduğu görüşündeler. Örneğin, yerel bir satıcıya bağlantı veren arama motoru, yapılan iş için firmadan belirli bir komisyon talep edebilir.

Bu ortaklık (affiliate) programı,

Amazon'un web sitesi yöneticileriyle yaptığı anlaşmaya çok benziyor. Gerçi MSN Search'ün çalışma müdürü bu sayıların “çok yüksekte uçtuğunu” söyleyip çekincelerini belirtiyor ama, yerelleştirilmiş arama sonuçlarına yönelik eğilimin o da farkında: “MSN de yerel bir ticaret kataloğu üzerinde çalışıyor.”

Bu planlar tamamlanıncaya kadar, MSN portalı, yeni arama motorunun beta sürümünü düzeltmekle meşgul. MSN Search'ün beta sürümü, “gözden geçirme ve iyileştirme” gerekçesiyle geçenlerde web'den çekildi, diyor Schreiner. Microsoft'un Metin Madenciliği, Arama ve Yön bulma (Text Mining, Search and Navigation) grubunun birkaç projesi de belki bu arama motoruna eklenebilir. Bu bölümün çalışanlarından Eric Brill, şu anda “Cumhuriyet hangi gün kuruldu?” gibi, soru cümlesi halinde formüle edilmiş sorguları yanıtlayacak olan “Ask MSR”ı geliştiriyor. Yani gündelik dilde sorulmuş bir arama sorgusuna yanıt olarak yerel web sayfala-

Altavista ve Yahoo yeni bir eğilimi ve böylelikle büyük bir fırsatı kaçırdı. Google bir sonraki dev kurban olabilir.

web sayfası içeren veritabanını, işyerlerinin ad ve adreslerini içeren yellowpages.ca'nınkiyle ilişkilendirmiş. Kanada'nın “Sarı Sayfalar”ının bu evliliğe katkısı, tam 2,4 milyar kayıt olmuş. Arama sonuçları, sörf yapan kişinin oturduğu yere daha uygun getirilmiş, yani “yerelleştirme” sloganına uydurulmuş olmalı. Sözelimi, bir kafe arıyorsanız ve Münih'te oturuyorsanız, Berlin'deki bir Starbucks dükkanı işinize yaramayacaktır.

“Yerel arama çok önemli bir husus, çünkü yapılan birçok arama sorgusu yerel karaktere sahip.” diyor Google Almanya'nın halkla ilişkiler müdürü Stefan Keuchel. Google bu tip yenilikleri öncelikle Amerikan pazarında tanıtmaya rağmen, Keuchel yerel bir arama işlevini “birkaç ay içinde” tüm dünya çapında hizmete sokabileceklerini tahmin ediyor.

Google'ın önünde çok fazla vakit yok, kullanıcılar bu hizmeti uzunca bir süredir bekliyor zaten. Önceki öncülerden Altavista (aşırı yüklü web sitesi) ve Yahoo

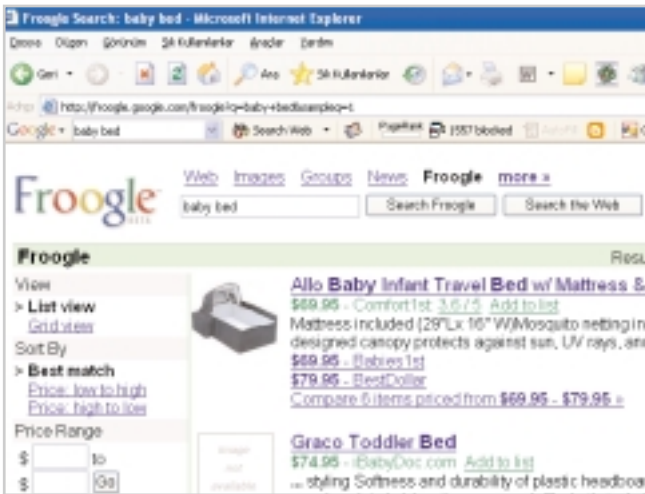
rının bağlantılarına ulaşmak mümkün olabilecek. Peki, bu gelişmeler sörfçüleri ve arama motorlarını mutlu ediyor mu? Pek sayılmaz.

Arama sonuçlarının önünde veri güvenliği engeli var

Alman arama motoru Abacho'nun yöneticisi Ingo Endemann, yerleştirilmiş sonuçların önüne dikilen en büyük engelin kalıcı kullanıcı verileri (cookie'ler) olduğunu düşünüyor: "Bizim Almanya'da bir Cookie sorunumuz var." İnternet gözlemcisi Nielsen-NetRatings'in bir incelemesi de onu destekler nitelikte: Tüm sörfçülerin %55'i cookie'leri siliyor ya da kullanım dışı bırakıyor. Ayrıca kullanıcıların %20 ila 30'u cookie'leri daha en baştan engellemiş durumda. Bu sayılar, web sitelerinin kullanıcılarını yeniden tanımak için bilgisayarlar üzerinde bıraktığı küçük veri paketleri karşısındaki korkuyu belgeliyor.

Site ziyaretçileri kırılğan ziyaretçilerden her zaman korkuyorlar. Örnek A9 (www.a9.com): Kitap satıcısı Amazon'un yeni arama motoru, kullanıcının bir profilini yaratmak suretiyle sörfçülere daha iyi isabet listeleri göstermek istiyor. Bunun için A9.com görünüşte önemsiz olanı dikkate alıyor - sörfçü bir arama ibaresi girerse, onun resimleri, filmleri ya da kitapları da arayıp aramadığını dikkate alıyor. Ancak A9.com'un zayıf noktası, en isabetli sonuçlar için kullanıcının adı ve şifresiyle login etmesi gerektiği, hem de kendi Amazon hesabının kullanıcı verileriyle. Amazon ve A9.com'un bu şekilde birleştirilmesi elbette tartışmaya açık bir konu.

Ancak yeni arama motorunun birtakım dahiyane özellikleri neredeyse hiç tartışma kabul etmiyor: Aracın günlük fonksiyonu, her yeniden arama sorgusunda isabetlere yönelik olarak taraman web sayfaları için kişisel yorumlar yaratmanıza izin veriyor. Yenilikçi cephenin ardındaki arama motorunun seçiminde Amazon tekerleği yeniden keşfe kalkışmamış. A9.com'un sonuçlarını sunan Google arama motorundan başkası değil. Ve Google'dan Stefan Keuchel, CHIP'e A9.com'un yeni bir Google için test platformu olmadığını da açıkladı. O da konsepti en azından "ilginç" buluyor ve arama motorları liderinin, eldeki tüm literatürü kapsayacak bir kitap projesi üzerinde çalıştığını (<http://print.google.com/>) çalıştığını belli ediyor. Amazon, benzer bir uygulamayı uzun süredir sunuyor, elbette yalnızca kendi elindeki kitaplar için.

Karşılaştırma:

Google'ın fiyat karşılaştırma hizmeti Froogle, bulunduğunuz yerdeki en ucuz fiyatları gösteriyor.

SanDisk ultra II

Ultra performans... Profesyonel sonuç...

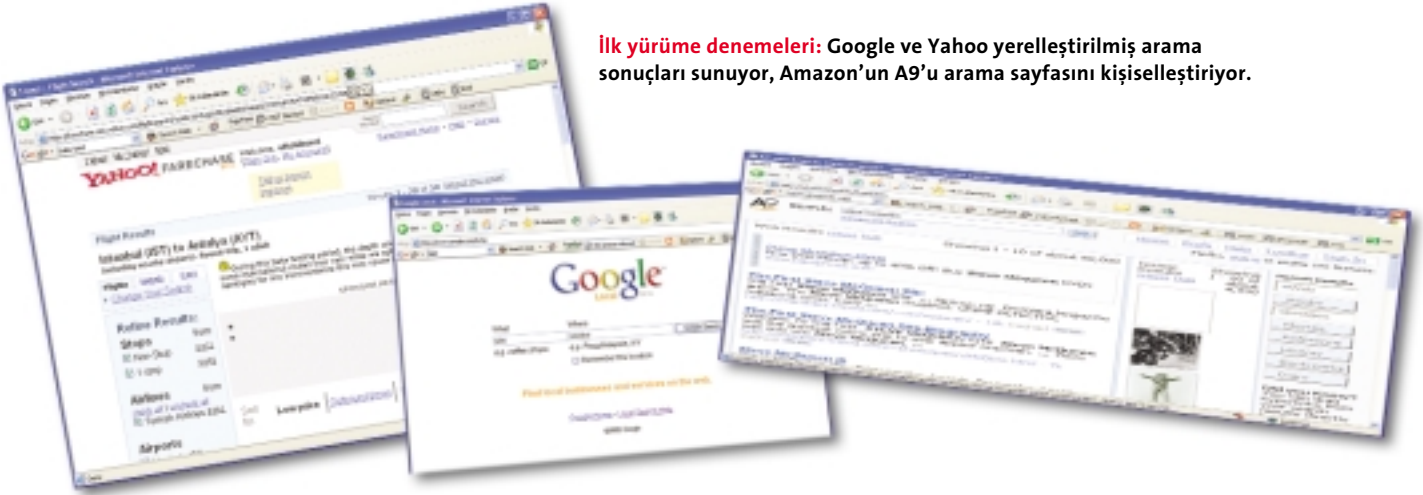
Günümüzün yüksek mega-pixelli fotoğraf makineleri çok daha hızlı Flash kartlara ihtiyaç duyar. HIZ; kısa zamanda daha yüksek çözünürlükte daha çok çekim yapabilmektir. HIZ büyük resim dosyalarını hızlı bir şekilde PC'nize transfer edebilmektir. HIZ anı yakalamaktır. HIZ herşeydir.

SanDisk Ultra II, gazetecilik, spor, doğa, moda gibi aksiyonun bol olduğu ortamların dijital fotoğrafları için idealdir. SanDisk Ultra-II düşük güç tüketimi, uzun pil ömrü, 10 yıl garantisi ve olağandışı doğa şartlarında (-25°C / +85°C) bile sunduğu yüksek performansıyla sizi geleceğe taşıyor.

Hareketin her anını yakalamaya hazır mısınız?

SanDisk
More Memory. More Possibilities.

Turanlı Elektronik İthalat San. ve Tic. Ltd. Şti.
Selahaddin Pinar Cad. No: 4 Kat: 2 Mecidiyeköy 34387 İstanbul
Tel: 0212 216 06 20 (pbx) Faks: 0212 216 06 25
e-mail: SanDisk@turanli.com.tr www.turanli.com.tr

İlk yürüme denemeleri: Google ve Yahoo yerelleştirilmiş arama sonuçları sunuyor, Amazon'un A9'u arama sayfasını kişiselleştiriyor.

Zayıf nokta: Web siteleri, kişiselleştirilmiş arama sonuçlarını yalnızca bir kullanıcı profili yaratılırsa sunabiliyorlar. Bir sorun da cookie'leri hiç kimsenin istememesi. Bu ikilemden çıkış yolunu, hassas bilgileri kullanıcının PC'sinde depolayabilen arama yazılımları sunuyor ancak onlar da kullanıcı verileri üzerinde kontrolü ellerinde tutabilirler.

Web sayfalarından vazgeçiş: Masaüstü için arama araçları

Web tarayıcıları için üretilmiş araç çubukları, arama motoru yazılımlarının nihayet kullanıcıların masaüstlerine taşındığının ilk belirtileriydi. Bu gelişmenin ardından, Microsoft "Lookout" yazılımını satın aldı. Bu eklenti bedava sunuluyor (www.lookoutsoft.com/Lookout/) ve Microsoft'un e-posta istemcisi Outlook'taki iletilerin taranmasına izin veriyor. Google da buna karşılık olarak masaüstü için bir resim yöneticisini piyasaya sürdü. Ama bazı pazar araştırmacıları bu küçük adımlarda çok daha fazlasını görüyor: Masaüstü için arama aletine giden yolda bir ilk adım. MSN de PC'ler için bu tip yazılım arama motorlarını geliştirmeye devam etmek istiyor: "Bu eklentiler sörfçülerin işini kolaylaştırıyor.

Birçok kullanıcı Outlook, masaüstü ve web için farklı başlangıç yerleri istemiyor, onların aradığı hepsini içeren bir araç" diyor MSN'den Marcus Schreiner. Bu programa kullanıcıyı ilgilendiren haberler yansıtılabilir ya da yerel hava durumu gösterilebilir. "Söz konusu olan, kaynakları birbirine bağlamak ve bir alete entegre etmek" diye açıklıyor Schreiner ve Microsoft'un bilinen "Windows doktrini"ni dolaylı olarak betimliyor. Güncel BT eğilimlerinin farkına varılır varılmaz bunlar Windows'a ekleniyor. Daha çok

Meta arama makinesi WebCrawler ile tanınan Infospace'in müdür yardımcısı Jens Bargmann, "Kısa vadede masaüstü üzerinde arama motorları bulunacağını görmüyorum. Ama Microsoft bunların bir çığır açmasını sağlayacak pazar gücüne sahip" diyerek görüşünü belirtiyor. Yani Internet Explorer, Outlook Express ve Media Player'a kapsamlı bir de arama aracı katılabilir, üstelik de Longhorn ile birlikte değil, bilakis çok daha erken, hatta Windows XP için. Aksi takdirde başka bir arama motoru işleticisi Microsoft'tan evvel davranabilir.

"Puffin" projesi: Google'ın Longhorn'a karşı mücadelesi

Google da kullanıcılarına daha fazlasını sunmak istiyor; ama en önemli ölçüt "aşırı yüklü olmayan temiz bir sayfa" diyor Google'dan Stefan Keuchel. Bu ikilemden akılcı bir çıkış yolu, şu sıralar World Wide Web'deki haber panolarından söylenti olarak delice bir süratle geçip gidiyor: Fısıltılar doğruysa, Google kendi web tarayıcısını geliştiriyor. Popüler arama motoru işleticisi, gerçekten de Microsoft için Internet Explorer'ı ve Windows'un gelecek sürümü Longhorn'un kullanıcı arabirimlerinin geliştirilmesine katılmış olan yazılımcılarla anlaşmış bulunuyor. Ayrıca Google, adı bile her şeyi açıklamaya yeten www.gbrowser.com sitesini daha Nisan 2004'te sağlama almış.

GBrowser'ın "Puffin" kod adlı gizli tutulan bir proje için nihai ad olup olmayacağına dair de spekülasyonlar yapılıyor. Puffin, Microsoft'un Longhorn'una Google'ın yanıtı olarak sayılıyor: Dosyaları, e-postaları, notları ve Web sayfaları gibi tüm önemli bilgileri zekice tarayan bir masaüstü arama aracı. Yani Google Desktop Search (Beta sürümünü

MSN Search'ten Marcus Schreiner

» **Söz konusu olan, kaynakları birbirine bağlayıp bir araca entegre etmek**

top.google.com altında bulacaksınız) yazılımının gelişmiş bir sürümü. O zamana kadar Google sitesine olabildiğince fazla hizmet entegre ediliyor ve bazen kullanıcıların bunların farkına bile varmıyorlar. Bu özelliklere hesaplı Call-by-Call bağlantıları arama imkanı, UPS ve FedEx gönderimleri için paket takibi, sayısal bir şehir haritası, borsa bilgileri ve en iyi demiryolu bağlantılarına yönelik bilgileri dahil. Tıpkı Yahoo'nun "Farechase"ine (<http://yahoo.farechase.com>) benzer biçimde. Ama kişiselleştirmeye yönelik ilk adımı Microsoft atmış bulunuyor: Longhorn için duyurulmuş bir Sidebar'ı, Windows masaüstünün kenarında bir pencereyi, araştırma müdürü Richard F. Rashid çoktan üç yıl önce Beta sürümü olarak tanıtmıştı. Bundan kopyalanmış bedava sürümler (www.desktopsidebar.com) kullanıcı için özelleştirilmiş haberler, hava durumları ve borsa bilgileri sunuyor, buna rağmen herhangi bir arama işlevine sahip değil. ■

MS/Garo Antikacıoğlu, agaro@chip.com.tr

BAĞLANTILAR

Kitap projesi:

<http://print.google.com>

Yerel arama:

<http://google.com/lochp>

Tatil Planlama:

<http://yahoo.farechase.com>

MSNs Beta-arama mailingi:

<http://beta.search.msn.com>

Browser oyunları

“5 dakikalık” web oyunları

İnternet, dünyanın oyun parkı olma yolunda hızla ilerliyor. Hızla yaygınlaşan ve milyonları monitör karşısında hapseden web altyapılı mini oyunlar oyunculara sadece keyif vermekle kalmıyor, para bile kazandırıyor.

Geçtiğimiz yaz, Olimpiyat Oyunları, Tour de France ve Avrupa Futbol Şampiyonası derken sportif açıdan zengin geçti. Ama gene de en büyük oyun heyecanı spor sahalarında değil internette, ekran başında yaşandı. Bir milyonun üzerinde katılımcı “Ylympics” adlı, penguenleri vurma amaçlı tuhaf bir kategoride yarıştı. “Ylympics” gibi küçük ve basit oyunlar nasıl oluyor da kitleleri etkisi altına alabiliyor? CHIP bu yazıda bu sorunun yanıtını arıyor. Ayrıca internetteki en iyi mini oyunları araştırdık ve bu oyunların nasıl yapıldığını, ipuçlarını ve en başarılı web oyunu Ylympics’de üst sıralara nasıl çıkabileceğinizi açıklıyoruz.

Ylympics, başarısını 2004 yılının başından beri milyonları kendisine bağlayan Yeti kültürüne borçlu. Bilmeyenler için hemen söyleyelim: Yeti, mini bir oyunun uzun ve kaba tüylü, Antartika’da, savanlarda veya çölde penguenleri fırlatan baş

kahramanı (www.yetisports.org). Gençlerde, tüm zamanların en başarılı web oyunu Yeti’nin altıncı bölümü “Big Wave” piyasaya çıktı. Sevgili Yeti’imiz bu bölümde sörf yapıyor, parmaklarının ucunda dönerek penguen fırlatıyor, gökyüzünde uçan penguenleri topluyor. 300 milyondan fazla kullanıcı, aldıkları puanlarla Yeti’nin yüksek skor listesinde üst sıralara çıkmaya çalışıyor. Karşılaştırma: 90’lı yılların sonunda efsanevi Moorhuhn’a 35 milyon kullanıcı ateş etmişti ve bu oyun neredeyse bütün ofislerde işlere sekte vurmuştu.

Milyonlarca mini oyun var ama hepsi başarılı değil

Böylesine kütleleşmiş oyunlar varken çok az oyun onları aşabiliyor. İnternette bu tür oyunlara dönük arzı öncelikle kitleler belirliyor: Arcade klasiklerinden Outbreak veya Pac Man (www.filemaster.de

/fun_flash_spiele.php), sanal mini golf alanları (www.newsandentertainment.com/zfextrememinigolf.html) ve Carre-ra yarış pisti (<http://www.tv4.se/lattjo/kojan/bilbanan.asp>) gibi oyunlardan tutun da adım adım oynanan epik fantezi oyunlarına (Samorost, <http://www1.analogik.org/amanita/samorost/>) kadar her şey internette, elinizin altında.

Zaman öldürmek için arama motorlarında aratınca, karşımıza en kötülerinin ve en iyilerinin bir arada olduğu en az 100 bağlantı çıkıyor. CHIP’in “En İyi 10 Oyun” listesine bakmanız sizi bu zahmetten kurtarabilir.

İyi bir oyuna olan talep her zaman bu kadar yüksek olmayabilir. Yaratıcıları tarafından “günlük oyunlar” olarak adlandırılan oyunların üç dakikadan fazla sürmemesi ve sıradan bir konsept üzerine kurulması şart: Oyun kendisini tek bir cümlede açıklayabilmeli ve kontrol için

fare veya klavyedeki ok tuşları yeterli olmalı. İşte yüksek skor maratonu böylece başlıyor. Oyunun konusu çok tutulması için yeterli mi ve işin asıl sırrı, Yetisports'ta olduğu gibi, oyun birçok açıdan basit mi? Bu oyunlar ne kurma, ne yapılandırma, ne belirli bir işlemci gücü, ne belli bir internet tarayıcı, ne de pahalı grafik-ses kartı ve donanımı gerektiriyor. Bilgisayarda olması gereken olan tek şey Macromedia Flash Player (www.macromedia.com), çünkü bu oyunların çoğu Flash ile programlanmış ve platforma bağlı olmayan .SWF formatında bulunuyor. Şayet bilgisayarınızda Macromedia Flash Player yoksa, oyunu çalıştırmaya kalkıştığınızda bu eksiklik bildiriliyor ve programın yüklenmesi için izin isteniyor.

Bunun dışında internette Java oyunları da görmek mümkün, ancak karışık bir program formatı olan Java, daha çok cep telefonu oyunlarında tercih ediliyor.

Yararlı eğlence: Şirketlerin oyunlara olan ilgisi her geçen gün artıyor.

Mini oyun dünyasının tartışmasız bir numarası Flash. Macromedia'nın verilerine göre internet bağlantılı bilgisayarların 97%'inde Flash Player mevcut. Birçok programcı, Flash'ı ve etkileşim sağlamakta kullanılan Action script dilini, Java'nın aksine son derece basit ve kullanışlı olarak değerlendiriyor (183'teki kutu).

Flash'ın bir başka avantajı daha var: Programlandıktan sonra değiştirilebilen .FLA formatındaki kaynak dosyaları .SWF formatına derleniyor. Bu dosyalar da bir daha değiştirilemiyor ve sunucuda kalıyor. Dosyalar oyun sırasında geçici olarak kullanıcının bilgisayarına yükleniyor. Bu da oyun oynamak için her seferinde oyunun bulunduğu siteye girmeyi zorunlu kılıyor: Bu durum, başarılı bir oyun için çok etkili bir finansal doping. Siteyi ziyaret edenlerin sayısı arttıkça, sitenin tanınmışlığı da artıyor ve bu da ilan fiyatla-

rını yükseltiyor. Bu mekanizmadan faydalanan şirketlere gün geçmiyor ki yenileri katılsın. Lycos Web portalı şirket sözcüsü Frank Legeland'ın açıklamasına göre; online oyunlar, portalın eğlence kanallarının büyük bir kısmını oluşturuyor. Sene sonunda web oyunları arzını genişleteceklerinden dolayı sayı vermek istemese de, canlı muhabbetlere talebin büyük olacağını görmek mümkün. Şu anda popüler olan oyunlar Mahjongg, kelime yapbozları ve scrabble gibi zeka oyunları. Şaşırtıcı ki bayanlar daha çok şans oyunlarına ilgi duyuyorlar. Lycos oyuncularının sadece %20'si erkek ve oyuncuların %12'si ofiste oynuyor. Online oyunları genelde gençlerin oynadığı iddiası da istatistikler sayesinde inanırlılığını yitiriyor, zira oyuncuların yarısı 25-35 yaşları arasında, %5'i ise 35-49 yaşlarında.

Popup'lar ve elektronik postalar yerine mini oyunlar

Mini oyunlar aynı zamanda ideal reklam araçları haline geldi. Bu gelişmenin kokusu alan reklamcılar bu yolla ciddi bir alım gücü potansiyeline ulaşmayı hedefliyorlar. Birçok ünlü marka reklam amaçlı mini oyunlar kuruyor ve internet sayfalarında bunlara yer veriyor. Nesquik'te çikolata dağlarında snowboard yapmak (www.nesquik.com/chocchallenge.asp), Steinhaus Sosisleri'nde kaleye şut çekmek gibi (www.steinhaus.net/adgame).

Phenomedia Pazarlama Müdürü Tom Putzki de (www.phenomedia.de) reklam amaçlı web oyunlarının popup veya elektronik postalardan farklı olarak tüketiciyi olumlu yönde meşgul ettiğini belirtiyor. Phenomedia bugüne kadarki en tanınmış reklam oyunu olan Moorhuhn'u, 1999 yılında viski üreticisi Jack Daniels için yaratmıştı. Endüstrinin reklam oyunlarına olan ilgisini görmek için şöyle bir bakmak yeterli:

Spor ürünleri markası Nike'in "House-

Samorost: Uzayda geçen bu fantezi oyununa farkında olmadan kendinizi saatlerce kaptırabilirsiniz: <http://analogik.org/samorost.asp>

EN İYİ 10 MİNİ OYUN

BigWave

Sörf, kendi etrafında dönmüş, uçan penguenleri yakalama: Yetisports'un altıncı bölümü daha fazla beceri istiyor.

Bilgi için: www.yetisports.org

Six Feet Under

Makabre'nin TV dizisini yaptığı mini oyunda amaç, tabutları cenaze aracıyla mezarlık duvarının üzerinden en uzağa fırlatmak. Bilgi için: www.vox.de/flash/game.html

Fusermox

Suluk kesici 3B uzay oyunu, kısa zamanda bağımlılık yapıyor. Bilgi için: www.labor1.de/l1_pages/de/spass.php?page=spiele

Minigolf

Engellerle dolu golf, fazla engelden dolayı oynaması kolay ama bir o kadar da zor.

Bilgi için: www.nabiscoworld.com/games/nw_schock_nwmg.htm

Guimp

Dünyanın Arcade klasikleriyle dolu en ufak sitesi, oyunlar 20x20 piksellik pencerelerde oynanıyor, miyoplara tavsiye etmiyoruz. Bilgi için: www.guimp.com

Insaniquarium

Balıkları beslemek sohbet havasında geçebilir. Sevimli grafiklerle gerilim dolu bir oyun.

Bilgi için: www.coffeefreakarcade.com/games/insaniquarium/instructions.htm#

Whipround

Eski dostumuz Pac Man canavarları yakalayabilmek için bira içmeli. Bilgi için: www.pilsner-urquell.de

Wagenschenke

Çakırkeyif olmuş birisine eve gidebilmesi için farenizle yardım edin. Sadece birkaç saniye sürüyor. Bilgi için: www.wagenschenke.ch

Miniball

Masa futbolu, Fred Çakmaktaş ve dostlarının taş devrinde yaptığı gibi. Bilgi için: www.tgsnt.com

Disinfect the core

Mantık oyunu, bir bilgisayarı virüslerden kurtarın. Ama hemen pes etmeyin, zafer için çok çalışmak lazım.

Bilgi için: www.thejab.com/newsite/balm.html

ball” adlı (www.nikefoot-ball.com) yunus ve futbol topundan oluşan kombinasyonu, Soda markası Soda Club’ın (www.sodaclub.de) soda şişeleriyle oynanan beceri oyunu “Super Blub”, Pepsi’nin Romalı lejyonierleri aşarak golü bulma oyunu, bir inşaat şirketinin eğlenceli ama zor olan zanaatkarlar olimpiyatı (www.hornbach.de). Oyunlara duyulan ilgi, hiç fark edilmeden artıyor. bir boyutta artış gösteriyor. Lucky

Bookworm: Tipik bir günlük oyun olan bu kelime yapbozunu öğrenmek, basit tuş konfigürasyonu sayesinde çok kolay. Bookworm Java'da programlanmış. www.popcap.com/gamepopu.php?theGame=bookworm

Mini’nin internet sitesindeki (www.mini.com) “Rush around the Roundabout” adlı oyununu senede aşağı yukarı 400.000 kişi oynuyor. Oyunun içeriği, kullandığınız Mini’yle dairesel bir yolda diğer arabalarla itişmek. Buradaki eğlenceden başka bir şey değil, zaten Mini’nin basın sözcüsü Sabine Gigl da Mini markasının eğlenceyi temsil ettiğini belirtiyor.

Strike’in (www.lucky-strike.de) reklam oyunu ise kendinizi adeta içinde hissedebileceğiniz tek oyun. Ancak tüm oyunlar da reklam amaçlı değil, genelde logosu yanıp sönen, firmanın adının yazıldığı, tek bir resimden oluşan oyunlara rastlamak da mümkün. Örneğin otomobil üreticisi

İnternet kullanıcıları, reklam amaçlı oyunları reklam e-postalarına yegliyor.

Yeti’nin yapımcı firması Edelweiss’dan Micheal Grimm bunu şu sözleriyle doğruluyor: “Hiçbir şey bir sayfayı küçük bir oyundan daha canlı kılamaz. Web iletişimine forumlarda veya chatlerde rastlamak kolay Bunun dışında, yüksek skor yapma isteği kişiyi bağımlı yapmakla beraber, sitenin daha çok ziyaret edilmesini de sağlıyor. İyi bir oyunla belli bir kitleye ulaşmak çok daha kolay, bunu bir de elektronik posta yoluyla deneyin.” diyor Grimm. Yetisports Viyana’daki bir ajans-tan, Avusturyalı bir internet sağlayıcısı şirketi için reklam oyunu yapmaları yönünde teklif almıştı. Ancak sağlayıcı şirket, penguenlere karşı şiddet uygulanan Yeti ürününü geri çevirmiş, çünkü birtakım kullanıcı kesimlerinin bunu politik olarak yanlış değerlendirmeleri söz konusu olmuş. Şirket bu kararından dolayı şimdi pişman olsa gerek. Edelweiss oyunu Microsoft’a teklif etse kesin alırlardı. ■

AH / Oğuz Tezgör, oguz@chip.com.tr

YETISPORTS TUTKUNLARINA TAVSİYELER

» Üst sıralara yerleşmenin sırrı

Bazen kendi kendinize YetiSports’da bu kadar yüksek skorları nasıl yapıyorlar diye soruyor musunuz? Önerilerimizi uygulayın ve sıkı çalışırsanız siz de adınızı skor listesine yazdırabilirsiniz!

Yetisports Bölüm 3, Seal Bounce Uyarı : Atış açısı!!!

Penguen yukarı doğru dimdik atılınca, en fazla 300 metreye çıkabiliyor, daha fazlası için fokların yardımına ihtiyaç var. Atış açısına da dikkat edilmeli. Pengueni öyle bir fırlatın ki, sağ taraftaki ikinci foka ya da sol taraftaki üçüncü foka kadar çıkabilirsiniz. Açısı doğru olursa fok pengüene 350 metreye kadar çıkabileceği bir hız veriyor. Gerisi için dua etmekten başka yapabileceğiniz bir şey yok. Bir daha zıpla-

yan penguen 400 metreyi bulabilir ve foklar tarafından 5 kere zıplatılması ile çok yüksek bir skora erişebilirsiniz.

YetiSports Bölüm 4, Albatros Overload Uyarı: Doğru kanat çırpışı!!!

İyi bir başlangıç için, pengueni yüksekten uçan bir albatros yakalamalı. Atış öncesinde penguenin ters olmasına dikkat edin! Uçuş için; her seferinde kuş tam yere değmek üzereyken kanat çırpın, iki kere üst üste ve kısa bir aradan sonra bir kez

daha çırpış olmak üzere. Ancak bu şekilde dinlenme dönemleri çok uzun oluyor ve bulutlara çarpıyor.

YetiSports Bölüm 5, Flamingo Drive Uyarı: Pengueni düz tutun

Belirleyici olan iyi bir start. Atış açısını 25 ile 30 derece arasında olmalı. Güç “+” işaretinin enine çizgi olan parçasına gelince fırlatın. Önemli olan penguenin ilk yılanaya ulaşması, ama bu sırada akbabanın yakalamaması için çok da yüksekten uçmamalı.

Bakış: Penguen çok yükseklerle ancak doğru tırmanış açısıyla ulaşabilir.

Kalkış: Albatros tuttuğu sırada penguen ters durmalı.

Harika: Bu açıyla ve tam güç olmayınca penguen en uzağa uçuşur.

Fingerfooty:
Bu arkadaş
canlısı adam bir
adgame'deki ara
karakter

Wagenschenke: Bazen
çözölmeyi bekleyen nadir
rastlanan sorunlar olabilir.
Wagenschenke'de bir sarhoşa
evine kadar eşlik ediyorsunuz.
www.wagenschenke.ch

KENDİNİZ YAPIN

» Kendiniz oyun programlayın

Kendi başınıza bir Flash oyunu yapabilmek için üç şeye ihtiyacınız var: Fikir, sabır ve Macromedia Flash MX 2004. Maalesef programın fiyatı 650 Euro, ama Macromedia'nın 30 günlük deneme sürümü de mevcut (www.macromedia.com). İlk oyun için çok basit bir konsept kurmalısınız, mesele bir masa tenisi oyunu. Grafiklerin eklenmesi ve ha-

reket animasyonlarının hazırlanması Flash MX ile gerçekten çok kolay. Etkileşimliliği belli bir seviyenin altına indirilemeyen oyunlarda iş zorlaşıyor. Bu durumda ActionScript dilini bilmek gerekiyor.

İnternette bu konu hakkında yardım alabileceğiniz çok sayıda kaynak var: İnternet üzerinde Flash ve oyun programlama hakkındaki zengin forumlar, öneriler ve eğitici adımlar mevcut. Programlama denemeleri sırasında biraz canınız sıkılabilir, Macromedia, www.macromedia.com/exchange adresinde bitmiş mini oyunlar sunuyor. Bu oyunlardaki hazır formatları kendi oyununuza koyabilirsiniz ve böylece bir çırpıda siz de oyun hazırlayabilirsiniz.

İÇİNDEKİLER

190

MCP kursu bölüm 6
Terminal servisleri -2

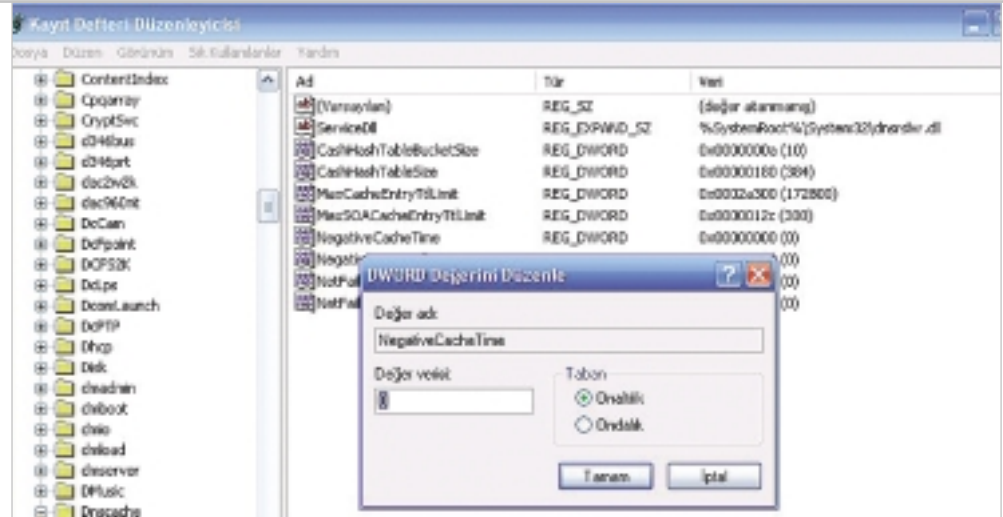
198

Tam sürüm yazılımlar
Ashampoo CD Rec. Suite

200

Tam sürüm yazılımlar
Kerio Personal Firewall 4

202

Tips & Tricks
Windows, uygulamalar**Hızlı bağlantı için DNS önbelleği**

DNS hatalarına son

İnternet bağlantınız çok yavaşsa, web sayfaları bazen açılmıyorsa ve DNS hatasını bildiren mesajlar alıyorsanız Windows DNS önbelleğini optimize edebilirsiniz.

■ **www.chip.com.tr** gibi internet adreslerinin ardında IP adresi olarak adlandırılan sayı kombinasyonu bulunur. Söz konusu metin, adresi kullandığınız zaman bilgisayarınız internetteki bir DNS sunucusuna bağlanarak ilk olarak ilişkili IP adresini sorgular. Windows, aldığı cevabı, ileride bu internet adresine daha hızlı ulaşabilmek için kendi DNS önbelleğinde saklar. Bu bellek normalde boyutlandırılmamıştır ve elde ettiği verileri sadece kısa bir süre için tutar. Bir DNS sunucusu aşırı yüklendiğinde veya çöktüğünde sorgulara cevap veremeyebilir veya sizin DNS hatası olarak aldığınız hata mesajını geri döndürebilir. Bunun sonucunda, sorguladığınız web sayfası çok yavaş açılabilir veya hiç yüklenemeyebilir. DNS önbelleğinin büyütülmesi çalışmanızı hızlandırabilir, ancak önemli bir dezavantajı var. Önbellek çözümlenemeyen sorguları da standart olarak kaydettiği için DNS sunucusunun çökmesinden uzun bir süre sonra bile aradığınız web sayfalarına ulaşamayabilirsiniz. Ancak bu durumu da Kayıt Defteri'nde uygun değişiklikleri yaparak değiştirebilirsiniz.

DNS önbelleğinin Kayıt Defteri'nden büyütülmesi

DNS önbelleğini büyütme için ilk olarak Kayıt Defteri Düzenleyicisi'ni (Başlat / Çalıştır / "regedit") açın ve "HKEY_LOCAL_MACHINE\SYSTEM\CurrentControlSet\Services\Dnscache\Parameters" anahtarını etkinleştirin. Şayet aşağıda bahsedeceğimiz kayıtlar sizde bulunmuyorsa *Düzen / Yeni / DWORD Değeri* komutunu kullanarak oluşturabilirsiniz.

Şimdi buradaki "CashHashTableBucketSize" ögesine çift tıklayın ve değerini "10" olarak değiştirip *Tamam*'a basın. Ardından bu işlemi, DNS önbellek çözümüleme hizmeti için kullanılan Hash tablosunun satır sayısını belirten "CashHashTableSize" için de uygulayın. Ancak bu sefer taban olarak ondalık seçin ve "384" değerini girin. Önbellek içerisindeki kayıtların geçerlilik sürelerini saniye cinsinden tutan "MaxCacheEntryTtlLimit" kaydının değerini de ondalık tabanında "172800" olarak değiştirin. Bu sayede adresler iki gün süresince saklanacak. Ardından "MaxSOACacheEntryTtlLimit" ögesinin değerini, ondalık tabanda "300" olarak oluşturun. Bu, dinamik güncellemeler için önemli olan geçerlilik süresini oluşturur ve güncel verilerin kullanılabilir kalmasını sağlar.

Hatalı adreslerin saklanması önlenmesi

Son olarak hatalı DNS ismi çözümlenmelerinin saklanması engellenmesi gerekiyor. Bunun için "NegativeCacheTime", "NegativeSOACacheTime", "NetFailureErrorPopupLimit" ve "NetFailureCacheTime" kayıtlarını kullanabilirsiniz. Tüm kayıtları devre dışı bırakmak için hepsinin değerini "0" olarak değiştirin. Eğer "NegativeCacheTime" ögesinin değerini "300" standart değerini ayarlayacak olursanız DNS sunucularda meydana gelen çok kısa süreli hatalarda bile web sayfasına 5 dakika boyunca ulaşamazsınız. Önbellek, bu süre boyunca ismin yeniden çözümlenmesini engeller.

Ayın Hatası

Sorunlu sunucu işlemcisi

Bir donanım hatası sinirinizi mi bozdu? Bize iletin. CHIP Yazı İşleri, Donanım Hatası başlığı ile Mevlüt Pehlivan Cad. Vefa Bayırı Sok. Gayrettepe İş Merkezi No:6 Blok B 34349 Gayrettepe/İstanbul veya ktuztas@chip.com.tr adresine sorularınızı gönderin

Bir donanım hatası sinirinizi mi bozdu? Bize iletin. CHIP Yazı İşleri, Donanım Hatası başlığı ile Mevlüt Pehlivan Cad. Vefa Bayırı Sok. Gayrettepe İş Merkezi No:6 Blok B 34349 Gayrettepe/İstanbul veya ktuztas@chip.com.tr adresine sorularınızı gönderin.

PROBLEM: Okuyucumuz daha önceki sayılarda kurulumunu anlattığımız Media PC'yi toplamış ve bu yazı içerisinde önerdiğimiz programları da uygun bir şekilde yüklemiş. Ancak 8rdavcore aracındaki AutoFSB(seçeneğini etkinleştirdiğinde sistemi kilitlenmiş. Bu, normalde performans ihtiyaçlarına bağlı olarak işlemci çarpanını değiştirdiği ve dolayısıyla işlemci fanının daha sessiz çalışmasını sağladığı için çalışma ortamını iyileştiren bir işlev.

HATA TESPİTİ: En son CHIP Media PC'yi toplarken özellikle işlemci fanının montajına dikkat etmemiz gerektiği konusunda tecrübe edinmiştik. Ancak söz konusu sorunlu PC'ye göz attığımızda başlangıç düşüncemizin yanlış olduğunu, ısı iletken yapıştırıcısının mükemmel derecede ince yayıldığını ve soğutucu ünitenin tam olarak doğru bir şekilde yerleştirildiği-

ni gördük. Ancak buna rağmen PC sorunlu bir şekilde çalışmaya devam ediyordu. Daha sonra WCPUID aracını kullanarak sistemin hangi çalışma frekansında kilitlendiğini tespit etmeye çalıştık. İlk tuhaflık da burada dikkatimizi çekti: Barton çekirdekli bir Athlon XP'nin 166 MHz ile çalışması gerekirken, işlemci 133 MHz Frontside Bus frekansı ile çalışıyordu ve bu da 8rdavcore aracından kaynaklanmaktaydı. İşlemcinin CPU ID'sini kontrol ettiğimizde ise okuyucumuzun Athlon XP yerine, maksimum 133 MHz FAB ile çalışan ve çift işlemcili kullanıma uygun sunucu versiyonu olan Athlon MP kullandığını gördük.

ÇÖZÜM: Önceden ayarlanmış olan 8rdavcore yüksek bir Frontside Bus frekansına sahip olduğu için işlemciyi kapasitesinden fazla overclock ediyordu.

Bu nedenle 8rdavcore'un serbest bir şekilde ayarlanabilen orijinal sürümünde Auto FSB işlevini 66 MHz ve 133 MHz arasında değiştirecek şekilde ayarladık. Bunun sonucunda sistem daha sağlam bir şekilde çalışmaya başladı, ancak CHIP Media PC'de ulaştığımız düşük ses seviyesini elde edemedi.

SÜRPRİZ YUMURTA

- **Oyun geliştiricileri:** PiGizli Yahoo Messenger simgeleri: Diğer birçok anında mesajlaşma programı gibi Yahoo Messenger da arkadaşlarınızla yazışırken kullanmanız için çok sayıda simgeye sahip. Ancak menüleri kullanarak değil de özel kısaltmalar yardımıyla ulaşabileceğiniz özel simgeler de var. Bunlar:
Yeşil yaratık: =:)
Gül: @}:-
Kurukafa: 8-X
Erkek: <:)
Kusan smiley: :-&
shhhhh smiley: --\$
Domuz: :@)
Maymun: :(|)
Küsen smiley: [-(
Yanan ışık: *:-)
Bu gizli simgeler için **Erkin Bora**'ya teşekkürler...

AYIN KİTABI

İleri ve Kurumsal Düzey .NET Uygulamaları

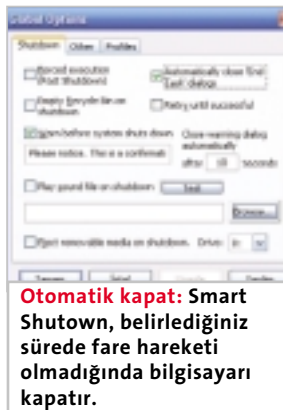
Microsoft'un yeni nesil .NET dil ailesinin popüler üyelerini (Visual Basic .NET ve C#) ileri düzeyde inceleyen kitap, VB .NET ve C# ile giriş seviyesinde tanışıklığı bulunan ancak bu bilgisini ilerletip profesyonelleşmeyi düşünen programcılara hitap ediyor. Eserin yazarı ise 2004 yılında MVP (Most Valued Professional) unvanı alan Aykut Taşdelen. Kapsamlı ve düzenli bir şekilde hazırlanmış olan kitabın değindiği konulardan birkaçı: UML, Polimorfizm, Patern'ler, Event Mekanizması, Assembly'ler, Konfigürasyon Dosyaları, Multi Thread Programlama, Windows Servisleri, IPv6
Bilgi için: Pusula Yayıncılık
Tel: 0212 252 42 80

OKUYUCU İPUCU

Bilgisayarın otomatik olarak kapatılması

Ofisinizde ziyaretçilerin kullanımına açtığınız bir bilgisayar varsa, çok seyrek kullanılıyorsa ve de uzun süre boşa kaldığında otomatik olarak kapanmasını istiyorsanız SmartShutdown adlı ücretsiz yazılımı (<http://www.slawdog.com/products/smartsd/index.htm>, 1.3 MB) kullanabilirsiniz. Araç, kurulum sonrasında hemen etkinleştirilerek görev çubuğuna bir simge yerleştiriyor. Gerekli ayarları yapmak için bu simgenin üzerine sağ tuşa tıklayın ve açılan kısayol menüsünden *Show Window* komutunu seçin. Şimdi *Settings / Global Options* komutunu çalıştırın ve *Shutdown* sekmesini etkinleştirin. Buradan çeşitli kapatma seçeneklerine ulaşabilirsiniz. Ar-

Otomatik kapat: Smart Shutdown, belirlediğiniz sürede fare hareketi olmadığında bilgisayarı kapatır.

dından *Other* sekmesine geçin, buradaki *Smart shutdown endless looping* seçeneğini etkinleştirin. Bu, otomatik kapanma için bir kere ayarladığınız işlevin bir sonraki açılışta da aynı parametreler ile etkinleştirilmesini sağlar.

Program penceresindeki *Smart Shutdown* düğmesine tıklayın. Takip eden iletişim penceresinden işlem olarak *Turn off* öğesini seçip süreyi belirleyin. Çok yönlü bu program aynı zamanda

ağ bilgisayarlarının da zaman ayarlı olarak kapatılmasını veya yeniden başlatılmasını sağlayabilir.

Printshop ailesinde herkes için çözüm var

Broderbund'un Printshop ürün yelpazesindeki en kapsamlı ürünün dahi fiyatı oldukça ekonomik. Ancak daha spesi-

fik ihtiyaçları olanlar için de daha ekonomik ve belli bir amaca yönelik birçok çözüm bulunuyor. Örneğin sadece 49\$'a satılan Printshop Label Creator Deluxe sadece etiket tasarımı ve basımı ile uğraşanlar için çok iyi bir çözüm oluşturuyor. Yazılım, adres, sevkıyat, CD, disket, ZIP, ses ve video kaset etiketleri hazırlamak için kullanıcılara 100.000 kaliteli şekil, resim, 1.500 profesyonel şablon ve 280 font sunuyor. Ultimate Mail Manager gibi özellikler ise otomatik etiketleme işlemini oldukça kolaylaştırıyor.

Sadece 19\$'a satılan serilerden biri olan Printshop Letterhead, Envelopes & MORE yazılımı bile 1.500 yüksek kalite imaj, 1.000 profesyonel baskı örnek tasarımı ve 280 popüler font ile mektup başlıkları, zarf tasarımları, formlar, faturalar, fakslar ya da sadece hatırlatma notları hazırlayacak olanların işini rahatlıkla görebiliyor.

Ekonomik temel yayıncılık çözümü

Printshop ProPublisher v20

Çocuğunuzun dönem ödevini hazırlamasından özel günler için tebrik kartları planlanmasına, dijital fotoğraflar üzerinde oynamadan basit takvimler hazırlamaya kadar bir çok işlem, ne kadar basit görünsün de aslında masaüstü yayıncılığın bir parçasıdır. Dolayısıyla bu işlemlerin bilgisayar üzerinde yapılabilmesi için bu türde bir yazılımın edinilmesi gerekir. Ancak masaüstü yayıncılık ile evde sadece hobi olarak uğraşacaksanız da bu tür yazılımlara yüzlerce dolar vermenin de anlamı yoktur. Bilgisayarı kullanmaktan vazgeçmemek için de alternatif çözümlere yönelmek en iyisi olacaktır.

İşte bu noktada Broderbund'un 1984 yılından beri 50'den fazla ödül almış ve Amerika'nın en iyi satan hobi grafik yazılımı olan Printshop Pro Publisher v20 kendini gösteriyor. Üstelik sadece ev kullanımı için değil, küçük ve orta ölçekli işletmelerin de ihtiyaçlarını başarılı bir şekilde karşılayabiliyor. Profesyonel tasarımlar için bünyesinde Christie's ve Papyrus sanat galerilerinden ve Dave Eliasberg, Clint Graves ve Lea Murphy gibi fotoğrafçılardan alınmış 315.000'den fazla imaj, yüzlerce popüler font ve 17.000'den fazla hazır proje taslağı barındıran yazılım paketi ek olarak kullanıcılara gelişmiş masaüstü yayıncılık ve fotoğraf işleme araçları da sunuyor. Printshop Pro Publisher'ın en yeni sürümü olan 20 ise ödül kazanmış eski sürümlere oranla birçok yeni özelliğe de sahip.

Bunlar arasından en fazla dikkat çeken yeni Small Business Center eklentisi. Entrepreneur.com işbirliği ile hazırlanmış bu yeni araç sayesinde firmanızın adlandırılmasından, pazarlama planlarının yapılmasına kadar birçok konuda pratik ipuçlarına sahip oluyorsunuz. Diğer bir çarpıcı yenilik olan Proprint teknolojisi ise en

yüksek kaliteli çıkış için yazıcınızın en iyi şekilde ayarlanmasını sağlıyor.

Ek olarak yeni dahili CD yazma araçları ile artık VideoCD biçiminde slayt gösterileri hazırlamanız da mümkün oluyor. Artık MSN Messenger ve diğer popüler IM servislerini de destekleyen yazılım bu şekilde bir diğer yeni özellik olan hareketli olarak hazırlayabileceğiniz e-card'larınızı doğrudan arkadaşlarınıza gönderebilmenizi de mümkün kılıyor. Tüm bu özellikleri sadece 69\$'a sunması ise masaüstü yayıncılıkla hobi olarak ilgilenen ev kullanıcıları ve küçük/orta ölçekli işletmeler için yazılımı tek seçenek kılıyor.

BIGSOFT MARKASI BÜYÜYOR

Birçok popüler yazılımın olduğu gibi Printshop ailesinin de Türkiye dağıtıcısı olan Eurosoft (www.eurosoft.com.tr) artık ürün yelpazesini yerli yazılımlarla da güçlendiriyor. 3 yıl içinde BigSoft markası altında 40 yerli yazılıma ulaşmayı hedefleyen Eurosoft, şu anda yeni piyasaya sürdüğü 3 yeni yazılımla dikkatleri üzerine çekiyor.

F16 Savaşan Şahin:
Gerçekleştirilmesi çok zor görevler için gönüllüysen, savaşan şahinle heyecan dolu dakikalar seni bekliyor. (9,90 YTL)

Türkiye karayolları haritası:
Aradığınız ili ve ilçeyi kolayca bulun, seyahat güzergahını önceden görün, km'sini ara mesafeler dahil hesaplayın. (19 \$)

İstanbul fotoğrafları:
Profesyonel ve yüksek kalitede, hiç görmediğiniz yüzüyle 1000 adet İstanbul fotoğrafı. Tüm 10x15cm ve 300dpi. (19 \$)

Terminal servisleri -2

İstemci Yazılımlarının Kurulumu

Terminal Servisleri, Windows Server 2003 işletim sistemine sahip makinelerle uzaktan erişimi sağlayan servislerin tamamı için kullanılan bir terimdir. Windows Server 2003 işletim sistemi bu servisler sayesinde kullanıcıların bağlanabilmesine, kendisini yönetebilmesine ve yeni oturum açabilmesine olanak verir.

HAKKINDA

» Netron

Netron, Bilgi İletişim Teknolojileri, bilgisayar ağları, sistemler ve yazılım geliştirme konusundaki yoğun "know-how" kaynaklarını bilişim sektörünün hizmetine açmak amacıyla kurulmuştur. Avrupa'nın en iyi 5 Microsoft ve Cisco Yetkili Teknik Eğitim Merkezinden biri olan Netron, Microsoft, Cisco ve Netron sertifikasyon programları ile ülkemizdeki bilişim eleman açığını kapatmaya çalışmakta; bireylerin dünya çapında uzmanlar olmasını sağlayarak kariyer gelişimlerine büyük destek olmaktadır.

www.netron.com.tr
0216 327 98 88"

İstemci bilgisayarlarından Terminal Server'a bağlanmak ve uygulamaları çalıştırmak için gerekli olan yazılım, Windows 2000 Terminal Servislerinden hatırlayacağımız Terminal Services Client yazılımı idi. Windows Server 2003 Terminal Services ile birlikte artık Windows XP ve Windows Server 2003 işletim sistemleri için Remote Desktop Connection varsayılan bir özellik olduğundan bu işletim sistemleri için herhangi bir istemci yazılıma ihtiyaç yoktur.

Ancak Windows 2000 Professional, Windows 2000 Server, Windows NT 4.0, Windows 98 ve Windows 95 işletim sistemleri için Remote Desktop Connection'ın son sürümünün bu istemcilerde kurulu olması gerekmektedir.

İstemci yazılımının kurulumu için birçok yol bulunuyor:

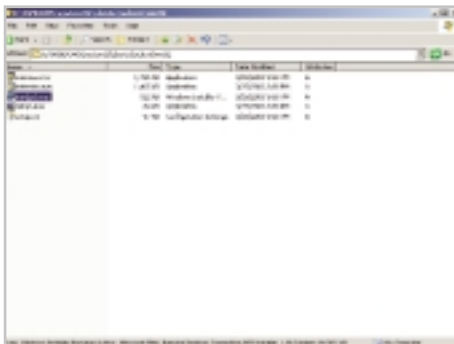
- Msrdpcli.msi dosyasını paylaştırıp Windows 2000 , XP Pro işletim sistemine sahip bilgisayarlara Microsoft IntelliMirror teknolojilerinden birini kullanarak kurulum yapabiliriz.
- Remote Desktop Connection'ı Microsoft web sitesinden indirerek kurabiliriz.
- .msi uzantılı dosyayı ağdaki bir dosya sunucusuna koyup istemcilere dağıtım buradan yapabiliriz.

Gelin şimdi de istemci bilgisayarlara kurulum yöntemlerinden, .msi uzantılı dosyayı ağdaki bir dosya sunucundan dağıtma yönteminin ayrıntılarını inceleyelim:

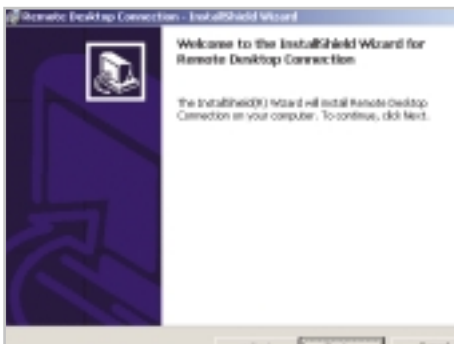
Yandaki tablo Remote Desktop Con-

İŞLEMÇİ YAZILIMININ KURULUMU

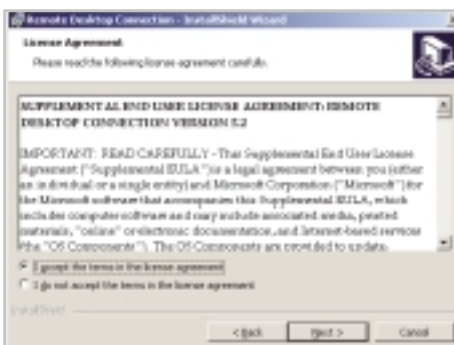
Görev	Açıklama
İstemci kurulum klasörünü paylaştırın.	<i>Windows Server 2003 işletim sistemine sahip bir bilgisayar'da Windows Explorer'ı açıp systemroot\System32\clients\tsclient\win32 klasörünü Sharing and Security'den paylaşımına açıyoruz.</i>
Remote Desktop Connection kurun.	İstemci bilgisayarında <i>Start / Run</i> konsolundan \\ServerName\win32 klasörünü açıyoruz. Burada server-name istemci kurulumu için gerekli olan dosyaların bulunduğu sunucudur. Msrdpcli.msi dosyasını çift tıklayarak InstallShield Wizard for Remote Desktop Connection çalıştırıyoruz. License agreement'ı okuyup <i>Next</i> 'i tıklıyoruz. <i>Customer Information</i> sayfasında <i>Anyone who uses this computer (all users)</i> seçeneğini tıklıyoruz ya da daha sonraki sayfada, istediğimiz diğer kurulum ayarlarından birini seçiyoruz. <i>Install</i> 'a tıklayarak kurulumu başlatıyoruz.

Şekil 16:
Msrdpcli.msi
dosyasını çift
tıklayarak
InstallShield
Wizard for
Remote
Desktop
Connection'ı
çalıştırıyoruz

Şekil 17:
Msrdpcli.msi
dosyasını çift
tıklayarak
InstallShield
Wizard for
Remote
Desktop
Connection'ı
çalıştırıyoruz.

Şekil 18: License agreement'ı okuyup *Next*'i tıklıyoruz

Fevzi Çakmak 2.Sok. 38/20
Kızılay/Ankara
Tel:0312 232 64 20
Fax:0312 232 64 21
E-Mail:safis@zibilisim.com.tr
Web adresi:www.zibilisim.com.tr

CINEMA XXL 17"

Pentium 4 3.20 GHz / 500 MB Processor
512 MB DDR RAM
80 GB HDD
WSXGA (1440x900x16)
ATI RADEON 9700 Mobility 64MB
DVD+RW Dual Layer (8x16x12x4)
4xUSB 2.0, PCMCIA Type 2 (16-in-8)
3xSerial, 2x PCMCIA, TV-Out
76-in, 56K, V.90 Fax/Modem
16-bit full duplex, 10/100 Mbps LAN
eSATA 1.1, IEEE 1394
FireWire 400, 1394, SPDIF out
Windows XP Home/Pro/Insider/Torque
Q-Keyboard/TrackPoint
Li-Ion battery, 4.5kg, 2 yd garanti
Power Cinema, Remote Control
Tayma garansi hediyeli

2299\$

Blockbuster 15.4"

Intel Celeron Mobile Centinno 1.5 GHz
512 MB DDR RAM
40 GB HDD
XGA (1024x768)
64MB Shared
DVD+R-RW (8x16x4x24)
3xUSB 2.0, PCMCIA Type 2
Line-Out, TV-Out, VGA-Out
Modem, 56K, V.90 Fax/Modem
x100 Mbps LAN
Card reader
SPDIF
Windows XP Home, Ing/Aus/Turkçe
Q-Keyboard, Ing/Aus/Turkçe
Li-Ion batarya
36g, 2 yıl garanti,
Tasima Santos hediyeli

1399\$

efio!12"

Aluminium-Magnesium Değ. Yüzey
Serpme ve sıçrama suyuyla dayanıklı
 Pürümlü M. Çelik/10. 317.51.5GHz
 256/512/512MB DDR RAM
 4040/8040/8 HDD
 VGA (128/256/512)
 Mod. 855. GME Chipset
 Çerçeve Değ. / 8x20/4+RW / 8xDVD+RW
 345/500 2.0
 PCMCIA Type 2 (32-64)
 Line-Out, VGA-Out
 Modem, 56K V.90 Fax/Modem
 WLAN 802.11b/g(54Mbps)
 Windows XP Home İngilizce/Almanca/Türkçe
 Q Klavye İngilizce/Türkçe
 L-Hatı bataryası (4 saat dayanma süresi)
 2Kg. 2 yıl garanti
 Tayyine carterle hediye

1399\$/1699\$/1899\$

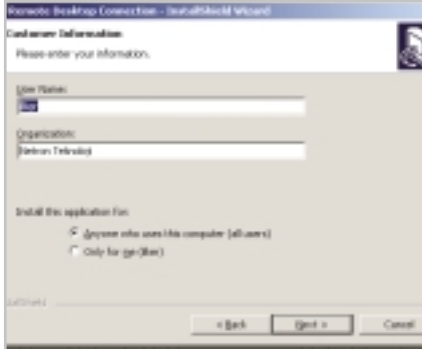
www.tbilisi.com.ge

Ürün yelpazemizi görmek için
web sitemizi ziyaret edin

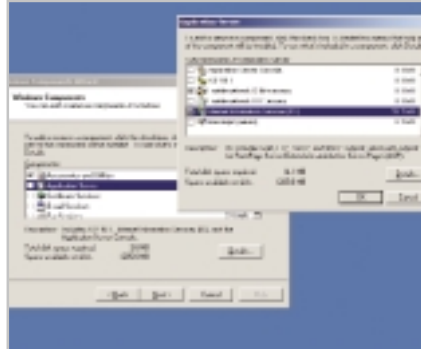

TWINHEAD

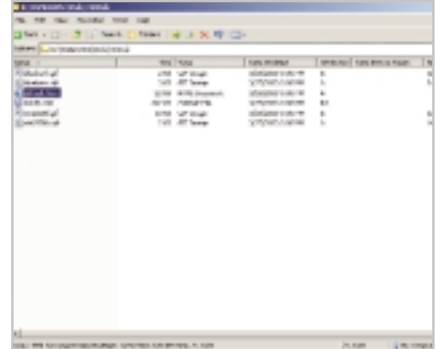
[illegible]

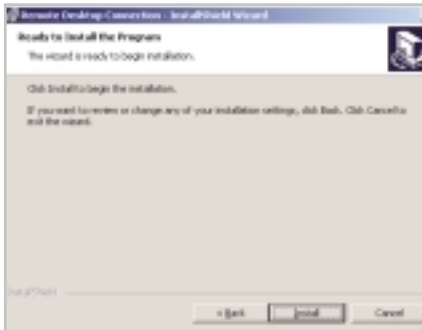
Şekil 19: Anyone who uses this computer (all users) seçeneğini işaretliyoruz.

Şekil 21: Internet Information Services (IIS) kurulumu

Şekil 23: IIS'teki default web site'in altına tsweb isimli bir klasör eklenmiş olmalı.

Şekil 20: Install'a tıklayarak kurulumu başlatıyoruz.

Şekil 22: Internet Information Services (IIS) kurulumu

kurulumunu tamamlıyoruz. Kurulum bittikten sonra IIS'deki default web site'in altına tsweb isimli sanal bir klasörün eklenip eklenmediğini kontrol ediyoruz.

Terminal Server'a erişim için kullanıcılara gerekli hakların verilmesi

Windows Server 2003 işletim sisteminin built-in gruplarından olan Administrators ve Remote Desktop Users'a üye olan kullanıcı hesapları Terminal Servis bağlantılarını kullanarak ağdaki diğer bilgisayarlara erişebiliriz.

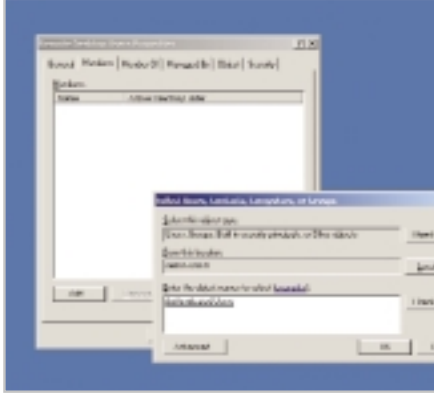
nection'ın son versiyonunun Windows XP öncesi istemcilere nasıl yükleneceğini açıklamaktadır.

Remote Desktop Web Client

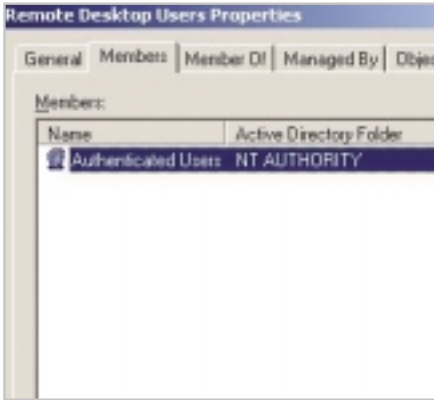
Remote Desktop Web Client uygulaması, internet üzerinde bağlanan kullanıcıların Terminal Server'a bağlanabilmeleri için gerekli bileşendir. Bu bileşen, Terminal Server üzerindeki IIS Server üzerine kurulur ve Internet Explorer 5.0 ve daha yukarı bir sürümüne sahip istemcilerin bir web sayfası üzerinden Terminal Server'lara bağlanmalarına imkan tanır. Bildiğiniz gibi, IIS bileşeni Windows Server 2003 kurulumu ile beraber varsayılan olarak kurulmaz. Bu bileşeni kurmak için Add/Remove Programs / Add/Remove Windows Components / Web Application Server yolunu izliyoruz, karşımıza çıkan pencerede Details butonuna basıp Internet Information Services (IIS) seçeneğini seçerek tekrar Details butonuna basıyoruz. Ardından World Wide Web Services seçeneğini seçip burada bir kez daha Details butonuna basıyoruz. Son olarak da karşımıza çıkan bu penceredeki Remote Desktop Web Connection seçeneğini işaretleyip OK butonuna basarak Remote Desktop Web Client

REMOTE DESKTOP WEB CLIENT

Görev	Açıklama
Kullanıcıları Remote Desktop Users grubuna ekleyin.	Computer Management (Local) konsolunu kullanarak <i>Local Users and Groups</i> konsoluna ulaşın. <i>Details</i> bölümünde <i>Groups</i> klasörünü tıklayıp <i>Remote Desktop Users</i> 'aı çift tıklayın, <i>Add</i> butonunu kullanarak açılan pencerede, eklemek istediğimiz kullanıcı ya da grubun ismini bu bölüme yazıp daha sonra <i>Check Names</i> 'i tıklayarak bu kullanıcı ya da grupların varlığını teyit edin. İsimlerin doğruluğunu kontrol ettikten sonra <i>OK</i> 'i tıklayıp bu kullanıcı ve grupları <i>Remote Desktop Users</i> grubuna ekleyin.
Eğer eklenen kullanıcılar Local Users grubunun üyesi değilse bu kullanıcıları Local Users grubuna ekleyin.	Computer Management (Local) konsolunu kullanarak <i>Local Users and Groups</i> konsoluna ulaşın. <i>Details</i> bölümünde <i>Groups</i> klasörünü tıklayıp <i>Users</i> grubunu çift tıklayın. <i>Add</i> butonunu kullanarak açılan pencerede eklemek istediğimiz kullanıcıların ismini bu bölüme yazıp daha sonra <i>Check Names</i> 'i tıklayarak bu kullanıcıların varlığını teyit edin. İsimlerin doğruluğunu kontrol ettikten sonra <i>OK</i> 'e tıklayıp bu kullanıcı ve grupları <i>Users</i> grubuna ekleyin. Computer Management konsoluna ulaşmak için <i>Start / Control Panel / Performance and Maintenance / Administrative Tools / Computer Management</i> yolunu izleyin. Not: Terminal Server Application Mode için kullandığımız sunucu aynı zaman da bir Domain Controller ise (ki bu önerilmez) yukarıda <i>Local Users and Groups</i> Snap-in'inden ulaştığımız Remote Desktop User grubuna <i>Active Directory Users and Computers</i> Snap-in'inden erişebiliriz.

Şekil 24: Details bölümünde Groups klasörünü tıklayıp Remote Desktop Users' ı çift tıklayın

Şekil 25: Add butonuyla açılan pencerede, eklemek istediğimiz kullanıcıların ismini bu bölüme yazın.

yarılara bağlanabilirler. Ancak kurulum sırasında Remote Desktop Users grubunda herhangi bir kullanıcı yaratılmaz. Dolayısıyla, uzaktan bağlantı hakkı verdiğimiz her kullanıcı ve grup hesabını önce yaratıp daha sonra bu grup ve kullanıcı hesaplarını Remote Desktop Users grubuna eklememiz gerekir.

Remote Desktop Users grubuna eklenen kullanıcı hesapları Local User grubuna otomatik olarak eklenmez, bu hesapları ayrıca bir de Local Users grubuna eklememiz gerekir.

Terminal Server Port Ayarları

Terminal Server, oturum açma isteklerini varsayılan olarak 3389 numaralı TCP portu üzerinden dinler. Ağdaki Terminal Server'lerden bazıları bir Firewall arkasında ise bu portun istemcilerin Firewall üzerinden gelen isteklerine cevap verecek şekilde konfigüre edilmesi gerekir. Bilgisayar ağımızın istenmeyen saldırılara karşı korumak adına bu port numarasını değiştirmemiz mümkündür.

Bunun için Terminal Server'a ait registry kayıtlarında değişiklik yapmamız gerekir:

1. Registry Editor'ü çalıştırmak için Start butonuna tıklayıp Run komut satırında "Regedit" komutunu çalıştırıyoruz.
2. Terminal Server Port numarası değişikliği için kullanacağımız Registry anahtarlarını bulup değiştiriyoruz. Bu anahtarları HKLM> System> CurrentControlSet> Control> Terminal Server> Wds> Rdpwd> Tds> TCP> PortNumber ve HKLM> System> CurrentControlSet> Control> Terminal Server> WinStations>PortNumber yollarını izleyerek bulabilirsiniz.
3. Şimdi diyelim ki 3389 numaralı portu 4444 olarak değiştirdik. İstemci bilgisayarlar bu porttan Terminal Server'a nasıl bağlanacaklar? Bunun için istemci bilgisayarlarında Remote Desktop Connection uygulamasını daha önce bahsettiğimiz mstsc /v:"Terminal Server":4444 komutunu kullanarak başlatacağız.

Cep telefonunuzun* kablosuz bilgisayar bağlantısı!

Billionton Bluetooth çözümleri:

**USB Adaptör,
CF Adaptör,
PCMCIA Adaptör**

Billionton Bluetooth, Notebook ve PC'nizin kablo bağlantısı olmadan cep telefonunuzla haberleşmesine olanak sağlar.

Oyun, mp3, resim, melodi yüklemek artık çok kolay...

Bluetooth sayesinde bilgisayarınızdaki cep telefonuna uygun oyun, mp3, resim ve melodileri cep telefonunuza yükleyebilir, e-postalarınızı kontrol edebilir ve internete bağlanabilirsiniz. Nerede olursanız olun e-posta ya da internete bluetooth ve cep telefonu yardımıyla girebilirsiniz. Network ağına bağlanabilmeyiz yanı sıra bluetooth olan başka cihazlarla da bağlantı kurabilirsiniz.

Bluetooth Class2 10m USB Adaptör

Özellikleri :

- Class2
- Bluetooth V 1.1 uyumlu
- UB UHCI/OHCI spec 1.1 uyumlu
- USB arayüz
- 10 metre uzaklıkta çalışma

Bluetooth Class1 100m USB Adaptör

Özellikleri:

- Class1
- Bluetooth V 1.1 uyumlu
- UB UHCI/OHCI spec 1.1 uyumlu
- USB arayüz
- 100 metre uzaklıkta çalışma
- Tek, Çift Kutuplu Anten

Bluetooth Class1 100m PCMCIA Adaptör Gizlenebilir anten

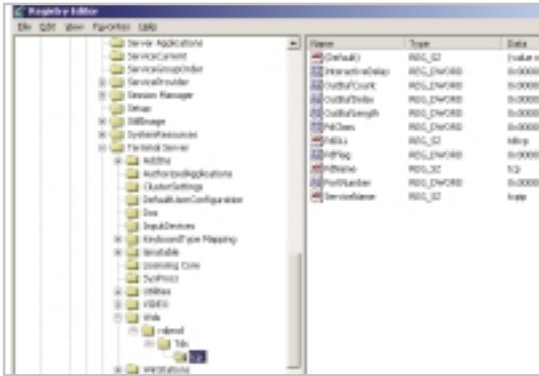
Bluetooth Class2 10m CF Adaptör

*Bluetooth uyumlu cep telefonu ve operatör desteği gerekir.

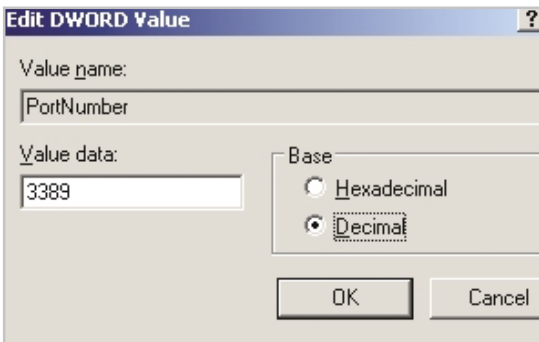
**3YIL
GARANTİ**

Turanlı Elektronik İthalat San. ve Tic. Ltd. Şti.
Selahattin Pınar Cad. No: 4 Kat: 2 Mecidiyeköy 34387 İstanbul
Tel: (0212) 216 05 20 (pbx) Faks: (0212) 216 05 25
e-mail: billionton@turanlı.com.tr www.turanli.com.tr

turanlı

Şekil 26: Terminal Server Port numarası değişikliği için kullanacağımız Registry Anahtarlarını bulup değiştiriyoruz

Şekil 27: 3389 numaralı portu 4444 olarak değiştirdik

Eğer Terminal Server'a ActiveX bileşeni kullanarak Internet Explorer web tarayıcısı üzerinden bağlanacaksa bu durumda istemci tarafında yeni port numarasını nasıl tanımlayacağız? Bunun için \Windows\Web\TSWeb klasörünün altında bulunan connect.asp dosyasını Notepad kullanarak açıp bu dosyanın içindeki MsTsc.AdvancedSettings2.

RDPPort=3389 satırının sonunda bulunan 3389 sayısını yeni port numarası ile değiştirip dosyayı kaydediyoruz. Böylece Terminal Server'a tarayıcı üzerinden yapılacak bağlantılar da artık yeni port numarasını kullanabilecek.

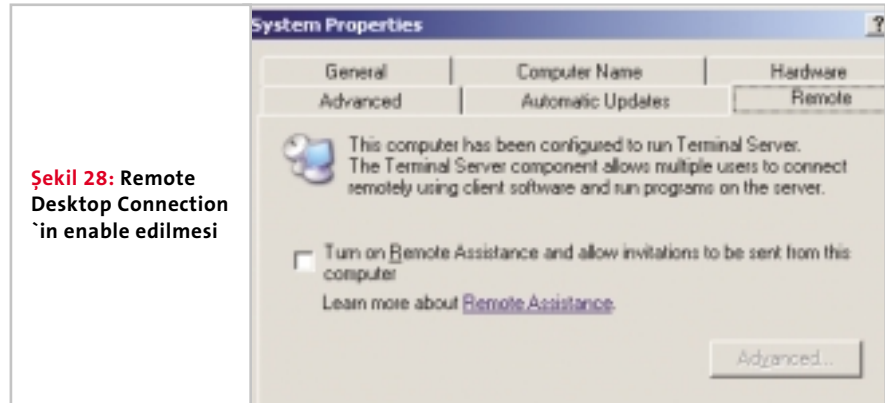
Terminal Servisleri Kullanarak Uzaktan Yönetim (Remote Administration)

Windows Server 2003 Terminal Servisleri Remote Desktop for Administration (uzaktan yönetim) ve Remote Desktop Connections (uzaktan bağlantı) için birçok farklı teknoloji sunmaktadır.

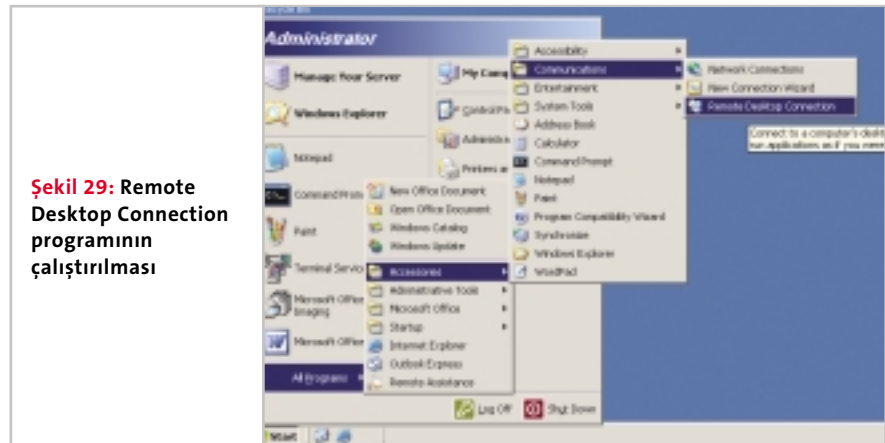
Remote Desktop for Administration

Bu servis Windows 2000 Terminal Servislerindeki Remote Administration Mode'a karşılık gelmektedir. Bu servis sayesinde, ağdaki herhangi bir bilgisayardan herhangi bir sunucuyu yönetebiliriz. Bunun için gerekli olan servisler Windows XP Professional (Remote Desktop) ve Windows Ser-

ver 2003 işletim sistemlerinde default olarak bulunmaktadır ve aynı anda iki bağlantıya kadar lisans gerektirmemektedir.

Şekil 28: Remote Desktop Connection 'in enable edilmesi

Şekil 29: Remote Desktop Connection programının çalıştırılması

Remote Desktop for Administration uzaktaki bir sunucuyu yönetmek için bize iki farklı araç sunar. Bunlar Remote Desktops MMC snap-in ve Remote Desktop Connection'dır.

Remote Desktops MMC snap-in

Remote Desktops MMC bileşeni, birden çok sunucunun kullanıldığı ortamlarda konsol oturumunu kullanarak bu sunuculara aynı anda uzaktan bağlantı oluşturmaya olanak verir. Oturum açılacak sunucular Windows 2000 ya da Windows Server 2003 ailesinden olabilir. Konsolda sol bölümde izin olarak görünen pencerede Remote Desktop bağlantıları, sağ bölümde ise bu bağlantıların detayları gösterilir.

Remote Desktop Connection

Remote Desktop Connection, Windows Server 2003 ve Windows XP işletim sistemleri ile birlikte gelen bir özelliktir. Remote Desktop Connection, uzaktaki bir bilgisayara (bu bilgisayar daha önceki Windows işletim sistemlerinden biri de olabilir) log-on olabilmemizi ve bu bilgisayarı uzaktan yönetebilmemizi sağlar. Her bir Remote Desktop Connection yal-

nızca bir server için kurulabilir ve diğer server'lar için yeni bir Remote Desktop Connection gerekir.

Remote Desktop for Administration sayesinde MMC, Active Directory, Microsoft System Management Server, ağ konfigürasyon araçları ve diğer yönetim araçlarını kullanabiliriz. Remote Desktop for Administration server'lar üzerinde çalışan uygulamaları upgrade etmek için de kullanabiliriz. Kısacası komut satırını kullanarak yapamadığımız birçok yönetim işini Remote Desktop sayesinde çok hızlı bir şekilde yapabilir ve istersek komut satırını yine de kullanabiliriz.

Bilgisayar ağıımızdaki sunuculara wide area bağlantısı, VPN ya da dial-up (çevirmeli ağ) ile dünyadaki herhangi bir konumdan dahi ulaşabilmemiz mümkündür.

Remote Desktop Servisini Nasıl Kullanabiliriz?

Remote Desktop Servisi uzaktan yönetilecek olan server'ın lokalinden ayarlanır. Remote Desktop Servisinin çalışması için sistem yöneticilerinden birinin *Start* menüsündeki *My Computer* simgesinin *Properties*'inden *Remote* sekmesini tıklayarak buradaki *Allow users connect remotely to this computer* kontrol kutusunu işaretlemesi yeterlidir.

Remote Desktop Connection istemci tarafında çalışan bir servis olduğu için, server tarafında Remote Desktop for Administration'ın çalışmasından sonra bu server'lara bir istemciden bağlanabiliriz.

Remote Desktop Connection konfigürasyonu için bilgisayarımızdaki "Remote Desktop Connection Arayüzünü" konfigüre edebiliriz. Bunun için *Start* menüsündeki *Accessories* menüsünden *Communications* bölümündeki *Remote Desktop Connection* programını tıklamamız gerekir.

Remote Desktop Connection arayüzünde konfigüre edebileceğimiz ayarlar şunlardır:

► **General:** General sekmesi uzaktaki server'a otomatik log-on olmak için gerekli bilgileri girdiğimiz kısımdır. Bu bilgiler server'ın adı, kullanıcı adı ve şifre ve geçerli domain adıdır. Burada ayrıca şifrenizi ve bağlantı ayarlarınızı kaydedebilir ve önceden kaydedilmiş bir bağlantıyı açabilirsiniz.

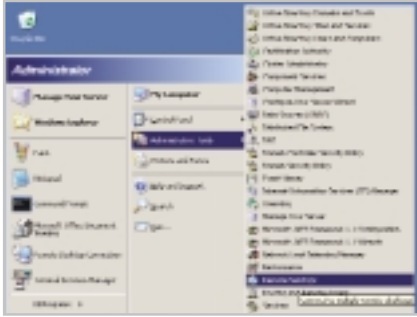
► **Display:** Display sekmesini remote desktop'ın ekran büyüklüğünü ve renk ayarlarını belirlemek için ve bağlantı sırasında connection bar'ı saklamak için kullanabiliriz.

► **Local Resources:** Remote Desktop'ın lokal disk sürücülere, yazıcılara ve seri portlara ulaşmasına izin vermek istiyorsak buradan istediğimiz ayarları seçebiliriz. Remote Desktop'ın bu şekilde lokal kaynaklara erişimine *Resource Redirection* denir. Bir örnek vermek gerekirse, diyelim ki remote desktop'ın lokal disklere erişimine izin verdik, bu ayar desktop oturumu sırasında lokal diskten remote disklere ya da remote disklerden kendi diskimize dosya kopyalama işini hızlandıracak ve kolaylaştıracaktır.

► **Programs:** Programs sekmesini kullanarak Remote Desktop ile bir server'a bağlandığımız anda çalışacak programları belirleyebiliriz.

► **Experience:** Experience sekmesi, remote server bağlantımızın performansı ile ilgili ayarları yaptığımız bölümdür. Örneğin masaüstü arka planının remote server bağlantısı sırasında görünüp görünmeyeceği, menu ve pencere animasyonlarının kullanılıp kullanılmayacağı gibi ayarları belirleyebiliriz. Ayrıca *Experience* sekmesindeki *Connection Speed* ayarı ile daha hızlı ya da daha yavaş bağlantılar kullandığımızda geçerli olan ayarları da değiştirebiliriz.

The advertisement for KINGMAX DDR1 memory features a woman's face in profile, looking towards the right. A KINGMAX DDR1 memory module is shown in the foreground, held by a hand. The background is a blue and white abstract design with the text "The Next-Generation Memory Technology" and "DDR1". The KINGMAX logo is prominently displayed in the center. The text "Memory Technology Leader" is written vertically on the left side. The text "All Lead-Free" and "Extraordinary performance" are written in green. The text "The World's 1st high-tech anti-counterfeiting technology!! KINGMAX's unique anti-counterfeited ASIC decoder chip" is written in a box. The text "The Next-Generation Memory Technology" is written in a box. The text "200 pin 800 MHz DDR1 module" and "ADPAC standard 18 VDDs operation reducing power consumption by about 50 percent" are written in a box. The text "Memory signal termination inside the memory chip (Co-De Termination) to prevent reflected signal transmissible errors" and "Optimised enhancements to increase memory performance efficiency and taking margin" are written in a box. The text "CAS Latency: 4" and "Available memory capacity: 256MB, 512MB, 1GB" are written in a box. The text "Global Lifetime Warranty" is written in a box. The text "Product Awards & Honors" is written in a box. The text "Global Technical Support" and "http://www.kingmax.com.tw" are written in a box. The text "Tel: +886-3-5985288 / Fax: +886-3-5981143" and "Sales contact: sophia.chen@kingmax.com.tw" are written in a box. The text "http://www.kingmax.com" is written in a box. The KINGMAX logo is written in a box.

Şekil 30: İstemci bilgisayarında Start menüsündeki *Administrative Tools*'tan *Remote Desktops*'a tıklıyoruz

konsolda göstermek suretiyle birden fazla server'a aynı anda bağlanmayı sağlayan yeni bir yönetim aracıdır. Remote Desktop kullanarak bir server'a bağlandığımızda

sündeki Log-off'u tıklıyoruz.

Bu iki yonteme ilave olarak *Run* komut satırından "mstsc" komut aracını kullanarak da Remote Desktop Connection oturumu açılabilir.

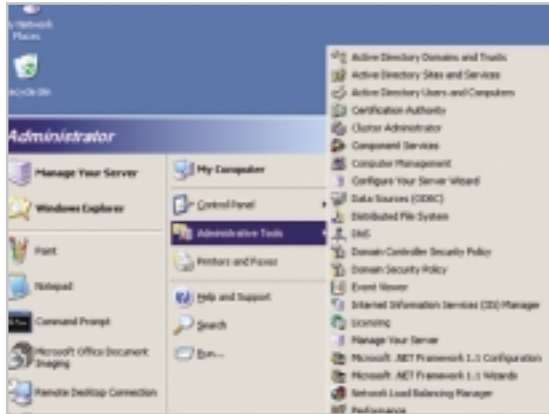
1. *Start* menüsünden *Run* komut satırını açıyoruz.
2. *Run* kutusunda "cmd" yazıp OK'i tıklıyoruz.
3. Komut ekranında mstsc /v:server /con-

Remote Desktop Connection Remote Desktops Karşılaştırması

Remote Desktop Connection her bir oturum için tek bir server'a bağlanıp, yönetebildiğimiz bir araçtı. Remote Desktop Connection kullanarak birden fazla server'a bağlanmak için yeni Remote Desktop Connection'lar açmamız gerekir. Bu connection'ları full screen olarak yönettiğimiz düşünürsek her bir server'ı yönetmek için bu Remote Desktop Connectionlar arasında switch etmemiz gerekir. Bu oturumları pencereler içinde görebileceğimiz gibi tek bir server bağlantısını full-screen de görebiliriz.

Remote Desktop Connection kullanımını kısaca şu şekilde özetleyebiliriz:

1. İstemci bilgisayarında *tart*'a tıklıyoruz.

Şekil 31: Time-out ayarları için Terminal Services Configuration konsolunu kullanıyoruz

konsol oturumu kendiliğinden açılır.

Remote Desktops snap-in kullanarak server ya da server'lara bağlanmak için kısaca şu adımları izleyebiliriz:

1. İstemci bilgisayarında *Start* menüsündeki *Administrative Tools*'tan *Remote*

sole yazıp [Enter]a basıyoruz. *Server* bölümüne bağlanmak istediğimiz bilgisayarın adını girmemiz gerekiyor.

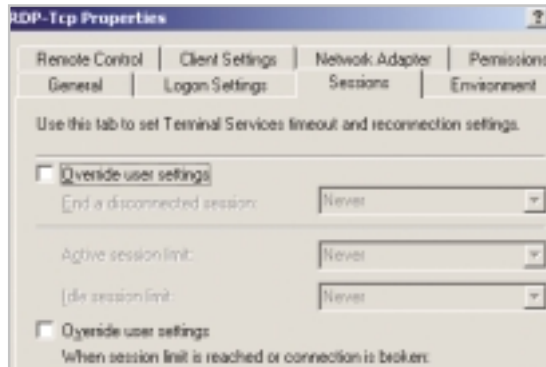
4. Remote Server'a kullanıcı adı, şifre ve domain adı ile Log-on oluyoruz.
5. Oturumu sonlandırmak için *Start* menüsündeki *Log-off* u tıklıyoruz.

Not: mstsc /? komutunu kullanarak mstsc komutu ile ilgili daha ayrıntılı kullanım özelliklerini görebilirsiniz.

Remote Desktop Connections Yönetimi

Time-out ayarları

Terminal Servislerin konfigürasyonunu kullanarak istemci oturumlarının aktif kalacağı maksimum süreyi belirleyebiliriz. Time-out ayarının önceden belirlen-

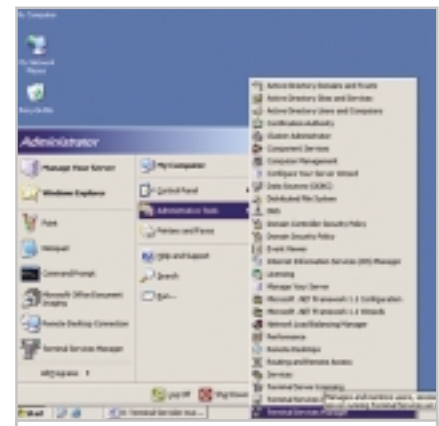
Şekil 32: Sessions sekmesinde *Override user settings* kutusunu seçin. Değiştirmek istediğiniz ayarları belirleyin.

2. *All Programs* menüsünde *Accessories*'ten *Communications* ve *Remote Desktop Connection*'a tıklıyoruz.
3. *Computer* kutusuna bağlanmak istediğimiz bilgisayarın adı ya da IP adresini yazarak *Connect*'i tıklıyoruz.
4. Remote Desktop oturumunu sona erdirmek için *Start* menüsündeki *Log-off* u tıklıyoruz.

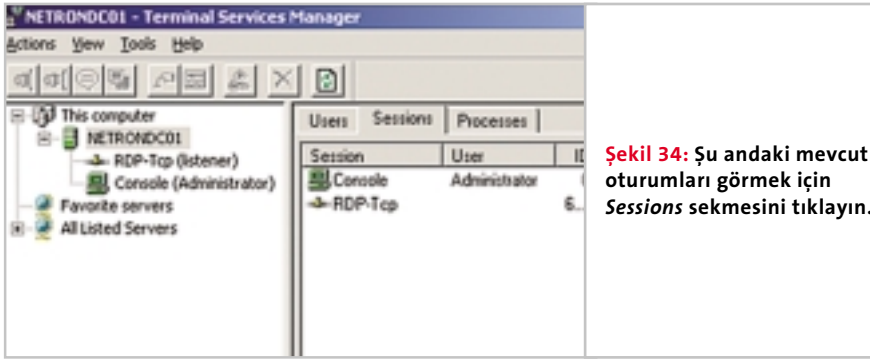
Windows Server 2003 işletim sistemi ile birlikte gelen yeni araçlardan biri de Remote Desktops snap-in'i dir. Yukarıda da değindığımız gibi Remote Desktop snap-in her bir bağlantıyı tek bir MMC

Desktops'a tıklıyoruz.

2. Konsol dizinindeki *Remote Desktops*'a sağ tıklayıp *Add New Connection*'ı seçiyoruz.
3. *Add New Connection* kutusunda bağlanmak istediğimiz server'ın adını, kullanıcı adı, şifre ve domain adını giriyoruz.
4. Eğer konsol oturumu açmak istiyorsak *Connect to Console* kutusunu işaretliyoruz.
5. Birden fazla server'ı yönetmek istiyorsak adım 2 ve 3'ü tekrarlayıp oturumları açıyoruz.
6. Oturumları kapatmak için *tart* menü-

Şekil 33: Terminal Services Manager kullanımı

Şekil 34: Şu andaki mevcut oturumları görmek için Sessions sekmesini tıklayın.

mesi istemcilerden herhangi birinin server ile olan bağlantısının kesilmesi ve fakat istemcinin log-off olmadığı durumlarda halinde server kaynaklarının (RAM, İşlemci vb) boş yere kullanılmasını önleyecektir. Server'da çalışmakta olan oturumun sonlanması için oturumu açan kişinin log-off olması gerekir. Log-off işlemi oturum içinde kullanılmakta olan uygulamaları da sonlandıracağından kaydedilmemiş olan veriler kaybolur.

Uzaktaki bir server'a bağlantı kurduğunuzda bu bağlantı siz log-off olana kadar açıktır. Eğer bağlantıdan log-off olursanız oturum server üzerinde çalışmaya devam eder ki siz tekrar bu oturuma kaldığınız yerden devam edebilirsiniz. Ancak bir administrator'ın oturumu kapatması, sizin oturumdan log-off olmanız ya da time-out süresinin dolması sonucunda oturum sonlanır.

Time-out ayarlarının konfigürasyon adımları sırasıyla:

1. Start'ı tıklayın.
2. Administrative Tools menüsünde, Terminal Services Configuration'ı tıklayın.
3. Details bölümünde RDP-Tcp için sağ tıklayıp Properties' i seçin.
4. Sessions sekmesinde Override user settings kutusunu seçin.
5. Değiştirmek istediğiniz ayarları belirleyin.

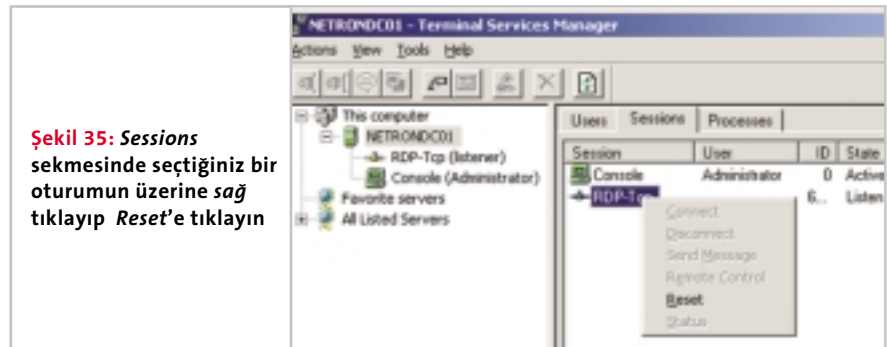
- ▶ End a disconnected session
- ▶ Active session limit
- ▶ Idle session limit

Time-out ayarları için Terminal Services Configuration konsolunu kullanıyoruz,

- ▶ End a disconnected session. Network bağlantısı kesilmiş bir oturumun server üzerinde açık olarak kalacağı maksimum süreyi belirler.

- ▶ Active session limit. Bir kullanıcı için oturumun aktif olarak kalacağı maksimum süreyi belirler.

- ▶ Idle session limit. Kullanılmamakta olan

Şekil 35: Sessions sekmesinde seçtiğiniz bir oturumun üzerine sağ tıklayıp Reset'e tıklayın

bir oturumun kendiliğinden log-off olmadan önce izin verilen maksimum süreyi ifade eder.

Terminal Services Manager

Terminal Services Manager, Remote Desktop oturumları ile ilgili detaylı bilgilere erişmemizi sağlayan yönetim arayüzlerinden biridir. Bu aracı kullanıcıları ve oturumları denetlemek ve Server üzerindeki bağlantısı bulunmayan oturumlara müdahale etmek için kullanıyoruz. Terminal Server'a bağlı tüm kullanıcıları ve oturumları da bu aracı kullanarak tek bir merkezden yönetebiliriz.

Log-off komutu

Log-off komutu bir kullanıcı oturumunu server üzerinden kapatmak için kullanılır. Ancak kullanıcıyı uygulamalarını kapatması ve verilerini kaydetmesi için uyarırmazsak log-off işlemi sonrası kullanıcı veri kaybına uğrayabilir. Kullanıcıyı bu bölümden log-off ettiğimizde kullanıcıya ait tüm process'ler sonlanır ve oturum server'dan silinir.

Terminal Services Manager Kullanımı

1. Server üzerinde Start'a tıklayın.
2. Administrative Tools menüsünde Terminal Services Manager'a tıklayın.
3. Şuandaki mevcut oturumları görmek için Sessions sekmesine tıklayın.

4. Sessions sekmesinde seçtiğiniz bir oturumun üzerine sağ tıklayıp Reset'e tıklayın.

ÖZETLE:

Bu bölümde Terminal Service'lerin Windows 2000 ve özellikle Windows 2003 Domain'lerindeki fonksiyonlarını ve mevcut yapıma ne gibi yenilikler getirdiğini inceledik. Terminal Service'lerin kurulumu, kurulum sonrası ve öncesi ayarlarını inceledikten sonra istemci ma-

kinelerine Terminal Service istemci yazılımının kurulumunu öğrendik. Daha sonra Server makinelerimizin uzaktan yönetimi için Terminal Service ve Web Client ayarlarını gördük.

Merkezi Uygulama Modu ve Uzaktan Yönetim Modu olarak iki bölümde tartıştığımız Terminal Service'ler Windows Server 2003 ile birlikte yukarıda ayrıntılı olarak incelediğimiz birçok yenilik ve araçla birlikte implementasyonu ve yönetimi etkin bir şekilde çalışan, Şirketlerin toplam satın alma maliyetini ve proje maliyetlerini azaltan bir servis olarak yaygın bir şekilde kullanılmaktadır.

SORULAR:

1. RDP nedir? Terminal Service'ler için önemi nedir? Default hangi port kullanır?
2. Terminal Servisler'de uygulama modu nedir? En az kurulum gereklilikleri nelerdir?
3. Windows Server 2003 ve Windows 2000 Adv. Server işletim sistemleri için Terminal Service'ler Uzaktan Yönetim modunu karşılaştırınız?
4. Uzaktan Yönetim için kullanılan araçlar nelerdir, aralarında ne gibi farklar vardır?
5. Terminal Service'lerin konfigürasyonu ve yönetimi hangi Snap-in'ler ile yapılır?

Murat Bayraktar, murat.bayraktar@netron.com.tr

Cenk Turan, cenk.turan@netron.com.tr

» 3 ADIMDA KOLAY ÇÖZÜM

Ashampoo CD Recording Suite 4

CD kayıt fabrikası

Ashampoo CD Recording Suite, veri CD'lerinden film CD'lerine kadar CD yazma konusunda ihtiyaç duyabileceğiniz tüm işlevleri tek bir çatı altında birleştiriyor.

■ Geniş bant internet bağlantısı kullanımının hızlı bir şekilde yaygınlaşması yüzünden sabit disklerin kapasiteleri artık kullanıcıların ihtiyaçlarını karşılamaya yetiştiriyor. Son zamanlarda DVD yazıcıların yaygınlaşması ve hızlarının artması ise CD yazıcıların fiyatlarının iyice düşmesini ve bilgisayarların standart donanımları arasında yer almasını sağladı. Eğer sadece temel CD yazma işlevlerinden faydalaniyorsanız, Nero Burning Rom gibi kapsamlı yazılımları kullanmanıza kesinlikle gerek yok. Gayet kullanışlı ve basit bir kullanıcı arayüzüne sahip olan Ashampoo CD Recording Suite ile veri, müzik veya video CD'leri hazırlayabilir, elinizdeki CD'leri kopyalayabilir, CD imajları çıkartabilir, elinizdeki imajları CD'ye yazabilir ve CD-RW'leri silerek yeniden kullanılabilir hale getirebilirsiniz.

Programı kesintisiz bir şekilde kullanabilmek için ilk çalıştırıldığında ekrana gelen pencereden *Obtain a free full version key* seçeneğini işaretleyin ve *Tamam* düğmesine tıklayın. Ashampoo web sayfasına daha önceden kayıt olduysanız kendi kullanıcı hesabınıza ve anahtarlarınıza doğrudan ulaşabilirsiniz. Yoksa e-posta adresinizi girmeli ve gönderilecek olan tam sürüm anahtarını beklemelisiniz.

Ashampoo CD Recording Suite 4.4.0.5'in tam sürümünü eCHIP'ten hemen yükleyebilirsiniz.

1

Genel ayarlar ve CD yazma

Settings / Recording komutunu kullanarak ulaşabileceğiniz pencere üzerinden yazdırma işlemi sonrasında CD'nin dışarı çıkartılıp çıkartılmayacağını belirleyebilirsiniz. Ayrıca yine *Settings* menüsü altındaki *Folder For Temporary Files* komutunu kullanarak geçici dosyaların saklanacağı klasörü belirleyebilirsiniz.

Hangi CD türünü seçecek olursanız olun, ulaşacağınız son yazma penceresi aynı. İlk olarak yazma simülasyonu yapıp yapılmayacağını belirleyebilirsiniz. *Determine advanced options and write speed automatically* seçeneğini işaretlerseniz program yazma seçeneklerine kendisi karar verir. Yazma sonunda verilerin doğrulanıp doğrulanmayacağına, CD'nin kapatılıp kapatılmayacağına, verilerin bir sabit disk imajına atılıp atılmayacağına veya CD'nin Disc At Once modunda, yani parçalar arasında boşluklar bırakılarak yazılıp yazılmayacağına kendiniz de karar verebilirsiniz.

2

Veri, müzik ve film CD'lerinin oluşturulması

Bir veri CD'si oluşturmak için ilk olarak ana pencereden *Burn Files and Folders* altındaki *Create A New CD* komutunu çalıştırmalısınız. *Title* kutusuna CD'nin ismini girebilir, *New Folder* ile yeni klasörler oluşturabilir ve *Add* düğmesini kullanarak da yazmak istediğiniz dosya ve klasörleri seçebilirsiniz. Pencerenin altında bulunan çubuktaki renkler CD kullanım oranını gösteriyor. Yeşil, CD'ye sığabilecek veriyi, sarı 700 MB sınırını ve kırmızı ise kapasitenin aşıldığını gösterir.

Burn Music altında ise müzik CD'si ve MP3 CD'si oluşturulmasını sağlayan veya müzik dosyalarını doğrudan kopyalayan toplam üç seçenek bulunmaktadır. Bunlardan ilkinin kullanarak standart CD çalarlarda, ikincisini kullanarak da MP3 desteği olan CD çalarlarda dinleyebileceğiniz müzik CD'leri hazırlayabilirsiniz. Sonuncusunu ise çeşitli biçimlerde müzik dosyaları içeren bir CD olarak düşünebilirsiniz.

Burn Movies altında da VCD ya da SVCD oluşturulmasını sağlayan veya film dosyalarının doğrudan kopyalanmasını sağlayan üç seçenek var.

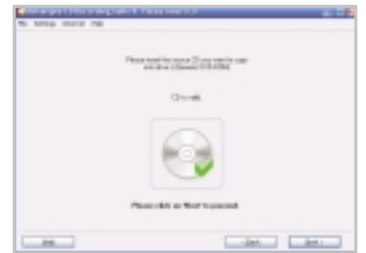
3

CD kopyalama ve imajlar ile çalışma

Bilgisayar kullanıcılarının belki de en çok başvurduğu CD yazma yöntemi kopyalama. CD kopyalamak için ilk olarak *Copy a CD* komutunu çalıştırın ve takip eden pencereden kaynak CD'nin bulunduğu sürücüyü seçtikten sonra *Next* düğmesine tıklayın. Bunun sonucunda sürücüdeki CD kontrol edilecek ve ardından bir kez daha *Next* düğmesine basmanız istenecek. Artık CD kopyalanırken kullanılacak yazma seçeneklerini belirleyebilirsiniz.

Create / Burn CD Images altındaki seçenekleri kullanarak bir CD imajını doğrudan CD'ye yazabilir, bir CD'nin imajını oluşturabilir veya bir projeden CD imaj oluşturabilirsiniz. Program, Ashampoo Disc Image, CUE/BIN ve ISO imaj dosyası biçimleri ile çalışıyor.

Son olarak, bir CD-RW'yi silerek yeniden kullanıma hazır hale getirmek için yapmanız gereken tek şey *Erase a CD-RW* komutunu çalıştırmak, CD-RW'yi sürücüyü yerleştirmek ve *Erase CD* düğmesine tıklamak.

Kerio Personal Firewall 4

Esnek güvenlik duvarı

Ev kullanıcılarının güvenlik duvarı ihtiyacını eksiksiz olarak karşılayan Kerio Personal Firewall, Windows'u saldırılara ve veri sızıntılarına karşı koruyor.

■ İşletim sisteminden sonra standart olarak kullanılan yazılımlarda antivirüs programları ve güvenlik duvarları başı çekiyor. Ancak bir güvenlik duvarına ayrıca para vermek istemiyorsanız, normal bir kullanıcının ihtiyaçlarını karşılayan bu yazılımı seçebilirsiniz. Programın dört temel modülü var.

Network Security, bilgisayardaki TCP/IP ağını kontrol edip bunlar için kurallar oluşturur. Ayrıca DNS ve DHCP gibi servisler için önceden tanımlanmış olan kurallar vardır ve bunlar ayrıca etkinleştirilebilir. System Security modülü ise çalışan programları kontrol altında tutar. Uygulamalar için de kurallar oluşturulabilir. Intrusion Detection System (IDS) ise saldırıları engelleyebilir. Kerio Personal Firewall, bu bilgileri sakladığı veritabanlarını devamlı olarak güncelleyip yeni sürümlerini sunuyor. Web Content Filtering ise reklamları, Popup pencerelerini, script'leri engelliyor, bilgilerin çalınmasına karşı koruma sağlıyor.

Kerio Personal Firewall 4'ün tam sürümünü eCHIP'ten hemen yükleyebilirsiniz.

1 Güvenlik duvarı kurulumu ve konfigürasyonu

Program, kurulumda aynı veya benzer uygulamalar ile çakışma olduğuna dair uyarı mesajı verebilir. Bunun için kullandığınız uygulamayı geçici olarak ya da tamamen kaldırmalısınız. Bunun haricinde kurulum sırasında programın başlangıçtaki çalışma moduna da karar vermelisiniz. *Simple* seçeneğini kullanırsanız güvenlik duvarı sizi rahatsız etmeyecek ve ileride gelişmiş moda geçmenize imkan tanıyacaktır. Bu moda giden tüm trafiğe izin verilirken hiçbir gelen trafik de engellenmez; System Security modülü de devre dışı durumdadır. *Advanced Mode* ise bir nevi öğrenme modu. Bu moda, tanınmayan bir haberleşme tespit edilirse veya bilinmeyen bir program çalıştırılırsa güvenlik duvarı

hangi işlemin gerçekleştirileceğini ve kural oluşturulup oluşturulmayacağını sorar.

Sistem çubuğundaki simgeye çift tıklayarak programa ulaşabilirsiniz. Buradaki *Overview* sekmesi üzerinden açık ve etkin durumdaki portları görebilir, istatistikleri takip edebilir ve kullanıcı ayarlarına ulaşabilirsiniz.

2

Ağ ve sistem güvenliği

Kerio Personal Firewall'ın en önemli kısmı ağ haberleşme kurallarının tanımlanması. Buradan üç tür kural tanımlayabilirsiniz. Bunlardan ilki olan uygulamalar için kurallar ile güvenlik duvarının güvenilir ağlarla ve internet haberleşmesi sırasındaki davranışını belirleyebilirsiniz. Gelişmiş paket filtresi ise ağ haberleşmesi için ayrıntılı kural tanımlaması. Bunlar program menülerini kullanarak manuel olarak veya kullanıcı tepkileri göz dikkate alınarak Kerio tarafından da oluşturulabilirler. Önceden tanımlanmış güvenlik kuralları ise herhangi bir uygulamadan bağımsız olarak çalışan kurallardır. Bu kuralları isteğe bağlı olarak kapatabilir veya etkinleştirebilirsiniz.

Kerio Personal Firewall, ağ haberleşmesinde bulunup bulunmadıklarına dikkat etmeden işletim sistemindeki tüm uygulamaları kontrol ederler. Bu sayede bir uygulamaya virüs bulaşıp bulaşmadığını veya devamlı olarak bir Truva atı tarafından saldırıya uğrayıp uğramadığını tespit edebilir. Eğer bu tür bir kontrol gereksiz buluyorsanız sistem güvenliği modülünü devre dışı bırakabilirsiniz.

3

Saldırı kontrolü ve web içeriği filtresi

Kerio Personal Firewall, yaygın olarak kullanılan saldırı türlerini tespit edebilir ve engelleyebilir. Bunun için kendi yerel veritabanını kullanan güvenlik duvarı, açık kaynak bir IDS olan Snort ile uyumlu. IDS konfigürasyonunu yapmak için ana penceredeki Intrusions düğmesine tıklamanız yeterli. Buradan IDS modülünü etkinleştirip devre dışı bırakabilir veya önem sırasına göre üçe ayırmış olan saldırılardan hangilerinin engellenip engellenmeyeceğini de ayrı ayrı belirleyebilirsiniz. Saldırıları hakkında ayrıntılı bilgi için www.snort.org adresine göz atabilirsiniz.

Web içerik filtrelemesi ise temel olarak reklamları engellemek ve özel hayat sınırlarınızı belirlemek üzerine kurulmuş. Buradan varolan ya da kendi oluşturacağınız kuralları kullanarak reklamların engellenmesini sağlayabilir ve istenmeyen tanıtım, yani Pop-up ve Pop-under pencerelerinin ekrana getirilmelerini engelleyebilirsiniz. JavaScript, VBScript ve ActiveX içeriklerini de engelleyebilirsiniz. Ayrıca web sayfalarından bilgisayarınıza gönderilen Cookie'leri filtreleyebilir, sunucuların web gezintisini takip etmesini engelleyebilir veya web formları üzerinden kişisel bilgilerinizin gönderilmemesini sağlayabilirsiniz.

» 6 ADIMDA KOLAY ÇÖZÜM

Print Shop Essentials 20

Masaüstü yayıncılık merkezi

Masaüstü yayıncılık ile ister amatör olarak ilgilenin, ister profesyonel bir yaratıcı olun, PrintShop Essentials sahip olduğunuz araçlar, binlerce imaj ve hazır proje şablonu ile hem işlerinizi kolaylaştıracak hem de sınırlarınızı genişletecek.

■ Kişisel bilgisayarların kapasitelerinin artması ve artık 7'den 70'e her yaş grubundan kullanıcı bulması ile kullanım alanları da eskiye kıyasla çok daha genişlemiş durumda. Örneğin, bundan on sene önce genellikle siyah beyaz ekranları ile stok takibi yapmakta kullanılan bilgisayarların yerini artık kağıttan DVD'ye kadar her türlü ortam için yayıncılık ve eğlence merkezleri aldı. CHIP'in Eurosoft'un katkıları (www.eurosoft.com.tr) ile sizler için tam sürümünü sunduğu PrintShop Essentials, tebrik kartlarından davetiyelere CD yüzlerinden kartvizitlere kadar onlarca amaç için kullanabileceğiniz 112.000 adet resim ve 7.500 hazır şablon sunuyor. Ancak bu resimlerden sadece 6.500'ü ve şablonlardan da 1.000 tanesi CD üzerinde. Geri kalan 103.300 resim ve 6.500 şablona ise internet üzerinden ulaşabilirsiniz.

PrintShop, uzmanlaştığı masaüstü yayıncılık konusunda da çok çeşitli ve kullanışlı araçlar sunuyor. Örneğin, program sahip olduğu resim işleme fonksiyonları ile kullanıcıların bu konudaki tüm beklentilerini karşılayabiliyor. Ayrıca profesyonel çalışmalar için kullanabileceğiniz Proprint özellikleri sayesinde projelerinizin yazdırılma çözünürlüğünü artırabilir, yazıcınızdan maksimum performans alabilirsiniz. Hazırladığınız projeleri, ister internet ister kağıt üzerinde yayınlamadan önce Instant Expressions kullanarak anında mesaj olarak gönderebilir, onların da fikirlerine başvurabilirsiniz. Sevdiklerinizin özel günlerini kutlamak için hareketli tebrik kartları hazırlayarak doğrudan program üzerinden gönderebilir veya Print Shop'un en yeni ve en yaratıcı proje tipi olan Creative Touch Hand Crafted Cards araçlarını kullanabilirsiniz. Design Desk'in hemen sağında yer alan Hot Shots Viewer ile favori resimlerinizi saklayabilir veya sunumlar, ekran koruyucular hazırlayabilirsiniz.

PrintShop, amatör kullanıcılar kadar profesyonellere de hitap ediyor. Küçük ve orta boyuttaki işletmelerin ihtiyaçlarını karşılamak üzere hazırlanmış olan Small Business Center ile özel konularda kullanılmak üzere formlar ve kontrol listeleri hazırlayabilirsiniz. Programın özellikle dikkat çeken başka bir özelliği ise hızlı ve basit bir şekilde form hazırlama imkanı sunan The Print Shop Form Creator aracı. Program hakkında ayrıntılı bilgi ve karşılaşılan sorunların çözümü için <http://support.selectsoft.com/products/Broderbund/LLPRISE20J.htm> adresine göz atabilirsiniz.

Print Shop Essentials 20'nin kurulum CD'sini derginin içerisinde bulabilirsiniz.

1

PrintShop Essentials kurulumu ve online kaynaklar

Eğer kurulum sırasında yapmazsanız PrintShop'u ilk çalıştırdığınız zaman kayıt olmanız istenir. Online kaynaklardan faydalanabilmek için istediğiniz zaman *Başlat / Tüm Programlar / The Print Shop / Register Your Software* ko-

mutunu kullanarak istediğiniz zaman kayıt olabilirsiniz. Yaş butonlarından uyanı seçince *Broderbund Product Registration* penceresi ekrana gelecektir. Önceden bir hesabınız varsa bunu girebilir veya *Sign In* düğmesine tıkladıktan sonra formu doldurabilirsiniz.

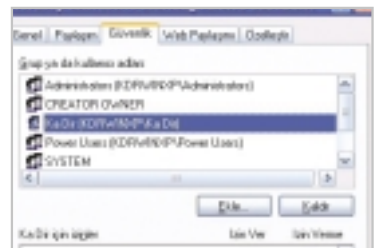
Online kaynaklardan faydalanmak için, internet bağlantınız varken Project Picker veya Design Desk modundaki araç çubuğu üzerinde bulunan *Get More* düğmesine tıklayın. İnternetteki binlerce proje arasından istediklerinizi indirmek için de *Project Gallery* penceresindeki *More Projects* sekmesini etkinleştirin ve önizlemelerin yüklenmesini bekleyin. İndirmek istediğiniz projeyi önizleme penceresinden seçin ve *Download* düğmesine tıklayın. Bunun sonucunda indirilen proje, *My Projects* sekmesinde belirlenen *Downloaded klasörü* içerisine yerleştirilir.

2

Sık karşılaşılan bir sorun ve genel ayarlar

Windows 2000 veya XP'de Print Shop 20'nin sınırlı bir kullanıcı hesabı ile çalıştırılması sonucunda Object Toolbar'ın görünmemesi sorunu ile karşılaşabilirsiniz. Bu sorunu klasör üzerindeki yetkilerinizi değiştirerek aşabilirsiniz. Sınırlı kullanıcı hesabından çıkın ve sisteminizi yönetici hesabıyla açın. "C:\ Documents and Settings\All Users\Application Data" içerisinde bulunan "Riverdeep Interactive Learning Limited" klasörüne sağ tuşla tıklayın, açılan kısayol menüsündeki *Özellikler* komutunu çalıştırın. *Güvenlik* sekmesini etkinleştirdikten sonra sahip olduğunuz hesabı seçin ve *Değiştir* hakkına karşılık gelen *İzin Ver* kutucuğunu işaretleyin. Bilgisayarınızı kapatıp, sınırlı haklara sahip kullanıcı hesabı ile yeniden açtığınızda Object Toolbar ile çalışabilirsiniz.

File / Options komutuyla varsayılan yazı tipini, ikinci yazı tipini, tarih biçimini belirleyebilir, *Optimal Printing Resolution* ile de yazıcınızdan maksimum performans alınmasını sağlayabilirsiniz. *Units* sekmesi üzerinden ise kullanılacak ölçü birimini belirleyebilirsiniz.

3 Projenin oluşturulması

Print Shop, ihtiyaçlarınız doğrultusunda yeni bir proje oluşturmak için birçok seçenek sunuyor. Bunun için isterseniz QuickStart Layout tasarımında binlerce hazır proje arasından uygun olan bir tanesini açabilir veya kendi taslaklarınızı oluşturabilirsiniz. Ayrıca Stationery Set Wizard sayesinde kır-

tasiye ile ilgili projeler hazırlayabilir, Calendar Creator Express ile hızlı bir şekilde takvimler oluşturabilirsiniz.

QuickStart Layout Project oluşturmak için, standart araç çubuğu üzerindeki *New* düğmesine tıklayarak ulaşabileceğiniz Project Picker üzerindeki *Create a Project* düğmesine tıklayın. Ardından, ekrana gelen penceredeki listeden oluşturmak istediğiniz proje türünü seçin. Bunun sonucunda ekrana gelen *Customize a QuickStart Layout*'u seçin ve *Next* düğmesine tıklayın. *QuickStart Layout Preview* tarayıcısında görüntülediği zaman üzerine tıklayarak seçebilirsiniz. Ayrıca bazı projeler için bir *QuickStart Layout* seçtikten sonra *Show Matching Projects* düğmesine tıklayarak farklı türlerde projeler de oluşturabilirsiniz. Son olarak *Finish* düğmesine tıkladığınızda seçtiğiniz proje Design Desk üzerinde ekrana gelecek ve artık üzerinde değişiklik yapabileceksiniz.

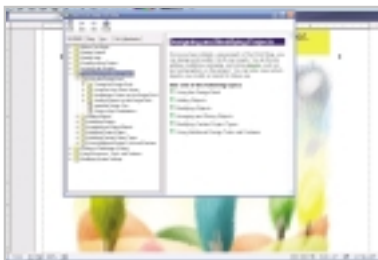

Kerio Personal Firewall 4'ün tam sürümünü eCHIP'ten hemen yükleyebilirsiniz.

4 İhtiyaçlar doğrultusunda tasarım ve değişiklik

Hazırladığınız projelere metin, resim veya animasyonlar gibi bir çok nesne ekleyebilir ve çeşitli renkler, gölgeler ve diğer özel efektlerden faydalanarak çeşitli değişiklikler yapabilirsiniz. Ayrıca proje üzerindeki nesneleri rahatlıkla hareket ettirebilir, boyutlarını değiştirebilir ve nesneleri yönlendirebilirsiniz. Bunun haricinde PrintShop, en uygun projeyi oluşturmanızı sağlamak için birçok ek araç ve özellikler de sunuyor.

Print Shop'un Design Desk'ini, yani tasarım masasını, tüm projelerinizi oluşturabileceğiniz ve üzerinde değişiklikler yapabileceğiniz, programın sunduğu ek araçlara ulaşabileceğiniz bir çalışma masası olarak adlandırabiliriz. Tasarım masası üzerinde yapabileceğiniz tüm işlemlere araç çubukları veya menüler üzerinden ulaşabilirsiniz. Programın sahip olduğu araç çubuklarını görüntülemek için *View / Show / Hide Toolbar* komutunu kullanabilirsiniz. Print Shop'un amacı masaüstü yayıncılık konusunda geniş imkanlar sunmak oldu-

ğdu için tasarım kısmı programın merkezini oluşturuyor. Bunun için program ile bir süre çalışarak tecrübe kazanmalı ve yardım dokümanları içerisindeki *Designing and Modifying Projects* başlığına mutlaka göz atmalısınız.

5 Hazırlanan projelerin saklanması

Bir proje oluşturduktan sonra ilerde değiştirmek veya yazdırmak için kaydedebilir ve istediğiniz zaman Project Gallery'den rahatlıkla ulaşabilirsiniz. Bunun haricinde daha önceden hazırlanmış projeleri PrintShop'a alabilir veya kendi hazırladığınız projeleri çeşitli biçimlerde verebilir, bu sayede projelerin kullanıcılar arasında paylaştırılmalarını sağlayabilirsiniz. Program, diğer tüm Windows uygulamalarındaki standart proje açma seçeneklerine sahip. Ancak burada farklı olarak *File* menüsündeki *Open Matching Project* komutu dikkat çekiyor. Bu sayede, eğer bir *QuickStart Layout* kullanıyorsanız mektup zarfları veya antetler gibi üzerinde çalıştığınız projenin tasarımı ile uyumlu olan diğer proje tiplerine de hızlı bir şekilde ulaşabilirsiniz. Birbirleri ile uyumlu olan bu projeler ise ortak bir kullanım grubu sunar.

Print Shop'un kaydetme konusundaki en önemli farkı ise PDF biçiminde kayıt imkanı sunması. Bu sayede hazırladığınız projeleri PDF biçiminde kaydedebilir ve gönderdiğiniz tüm kullanıcılarda aynı şekilde görünmesini sağlayabilirsiniz. Bunun için yapmanız gereken tek şey ise *File / Save As PDF* komutunu çalıştırmak.

6 Projelerin yazdırılması ve yayınlanması

Print Shop ile hazırladığınız her tür projeyi doğrudan yazdırabilirsiniz. Ancak bazı özel projeler, örneğin tebrik kartları veya kartvizitler, özel kağıt gerektirebilir. Bunun için ilk olarak yazıcınızın özelliklerini kontrol etmeli ve hangi tür kağıtları desteklediğini öğrenmelisiniz. Ayrıca aşırı büyük projeler için de her bir parçanın ayrı bir kağıt üzerine yazdırılmasını sağlayabilirsiniz. Bunun haricinde eğer gerekirse yazıcınızı çift taraflı yazdıracak şekilde de ayarlayabilirsiniz. Program, hazırladığınız projeleri internet ortamında yayınlamanıza da imkan veriyor. Bu sayede web sayfalarınızı bir klasör içerisinde veya kişisel web sayfanızda yayınlatabilirsiniz.

Bir projeyi yazdırmadan önce standart araç çubuğundaki *Preview* düğmesine tıklayarak önizleme penceresini açmalı ve projenin son halini kontrol etmelisiniz. Eğer memnunsanız *Print* düğmesine tıklayın. Bunun sonucunda ekrana gelen pencereden yazdırma kalitesini, eğer projeniz birçok sayfadan oluşuyorsa yazdırma aralığını belirleyebilir ve projenizdeki adres ekleme alanında kullanılacak listeyi belirleyebilirsiniz.

CHIPUCU KATALOG
ŞUBAT 2005

WINDOWS

202

- 1 **Windows XP:** Diğer kullanıcıların Kayıt Defteri bilgilerinin değiştirilmesi
- 2 **Windows XP:** İstenen pencerelerin saydam görüntülenmesi
- 3 **Windows Scripting Host, VBScript:** Kayıt Defteri kontrolü ile çökmelerin engellenmesi
- 4 **Windows XP:** Uygulamalar için daha fazla güç

UYGULAMALAR

204

- 5 **Excel 97, 2000, XP, 2003:** Form alanlarının doldurulması için yardım
- 6 **Access XP, 2003:** Formlar için özel kısayol menüsü
- 7 **Office XP, 2003:** Gelişmiş Office panosunun kullanımı
- 8 **Word 2000, XP, 2003:** Şablonlar penceresindeki kartların silinmesi
- 9 **Word, Excel, Powerpoint 2003:** Açık belgenin Sık Kullanılanlar'a eklenmesi

İLETİŞİM&INTERNET

206

- 13 **Mozilla, Firefox:** Parolaların otomatik girilmesinin engellenmesi
- 14 **Mozilla, Firefox:** RSS Feed ile en güncel konum
- 15 **Internet Explorer:** Güvenlik bölgesi ayarlarının kaydedilmesi
- 16 **Mozilla, Firefox:** Download için özel klasör belirleme
- 17 **Outlook 2000:** "Outlook Bugün" sayfasının yeniden düzenlenmesi

DONANIM

207

- 13 **Mürekkep püskürtmeli yazıcı:** Kirli baskı kafalarının temizlenmesi
- 14 **Tarayıcı:** Gazetelerdeki resimlerin taranmasındaki Moire etkisi
- 15 **Athlon 64 anakartlar:** Güvenilir sistem veya hızlı hafıza erişimi
- 16 **DVD yazıcı:** Daha uyumlu DVD'ler

TIPS & TRICKS

Donanım ve yazılım sorunları bilgisayar kullanıcılarının günlük hayatlarının bir parçası. CHIP size sorunları güvenli bir şekilde çözebilmeniz için önerilerde bulunuyor ve rehberlik ediyor.

1 Windows XP

Diğer kullanıcıların Kayıt Defteri bilgilerinin değiştirilmesi

Yönetici yetkilerine sahip olduğunuz bir sistemi başka kullanıcılar ile paylaşıyorsunuz. Ancak başka bir kullanıcının Kayıt Defteri veritabanında, o hesap ile sisteme dahil olmadan değişiklik yapmak istiyorsunuz.

İPUCU: Başlat / Çalıştır komutu ile açılan penceredeki Aç kutusuna "regedit" yazdıktan sonra Tamam düğmesine tıklayarak Kayıt Defteri Düzenleyicisi'ni çalıştırın. Sistem yöneticisi olarak diğer kullanıcıların profilleri üzerinde okuma ve yazma haklarına sahip olduğunuz için bu araç yardımıyla istediğiniz kullanıcının HKEY_CURRENT_USER altındaki kayıt bilgilerine ulaşabilirsiniz.

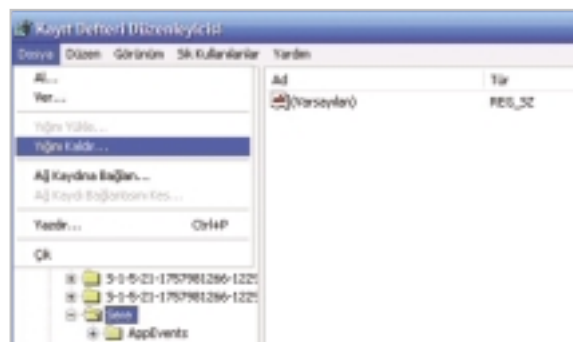
Bunun için düzenleyici penceresinin sağ tarafındaki ağaç yapısından "HKEY_USERS" başlığını etkinleştirin ve ardından Dosya / Yığılı Yükle komutunu çalıştırın. Takip eden iletişim penceresinden kullanıcıya özel ayarların saklandığı ve kayıtları üzerinde istediğiniz değişiklikleri yapabileceğiniz NTUser.dat dosyasını arayın. Bu dosya, kullanıcının "Documents and Settings" dizini altındaki profil

klasörü içerisine saklanır. Ancak NTUser.dat, sistem dosyası olması itibarıyla standart olarak gizli özelliklerine sahip olduğu için ilk olarak Windows gezgini penceresinden Araçlar / Klasör Seçenekleri sekmesini çalıştırmalı ve ekrana gelen pencerede Görünüm sekmesindeki listede bulunan Gizli dosya ve klasörleri göster seçeneğini işaretlemelisiniz.

Bir sonraki iletişim penceresinde Windows, Kayıt Defteri Düzenleyicisi içerisindeki "HKEY_USER" başlığı altına eklenecek olan anahtar adının belirlenmesini ister.

Burada istediğiniz herhangi bir ismi kullanabilirsiniz. Ancak bunun için ayarlarını yüklemek istediğiniz hesabın kullanıcı isminin girilmesi tavsiye edilir. Bu iletişim penceresini Tamam düğmesine tıklayarak kapattıktan sonra seçtiğini kullanıcıya ait bilgiler "HKEY_USER\<Kullanıcı İsmi>" anahtarı altında ekrana gelir. Artık buradan istediğiniz değişiklikleri yapabilirsiniz.

İşleminizi tamamladıktan sonra biraz önce eklediğiniz Kayıt Defteri bilgilerini silmek için "HKEY_USER\<Kullanıcı İsmi>" başlığını seçin ve Dosya / Yığılı Kaldır komutunu çalıştırın. Takip eden onay penceresini ise Evet düğmesine tıklayarak onaylayın.

1 İlişkilendirilmiş: Sistem yöneticileri diğer kullanıcıların Kayıt Defteri bilgilerini kendi editör pencerelerine ekleyebilirler.

2 Windows XP

İstenen pencerelerin saydam görüntülenmesi

Masaüstünü daha etkili kullanabilmek için Windows XP'nin de Mac OS X'de olduğu gibi bazı pencereleri saydam görüntülenmesini istiyorsunuz. Bu sayede şık masaüstü resminizi de devamlı görebileceksiniz.

İpucu: Bu isteğinizi ücretsiz olarak yayınlanan "Dlass2k" aracını kullanarak gerçekleştirebilirsiniz. Sadece 54 KB büyüklüğündeki bu aracı indirmek için <http://www.chime.tv/gui.shtml> adresindeki web sayfasını görüntüleyin ve buradaki Glass2k başlığı altındaki Download bağlantısına tıklayın. Bu dosyayı sabit diskinizde istediğiniz bir konuma kaydedin ve daha sonra Windows gezgininde üzerine çift tıklayarak çalıştırın.

Etkin durumdaki herhangi bir pencereyi saydamlaştırmak için [Alt] tuşu basılı durumdayken farenin sağ tuşunu kullanarak pencerenin başlık çubuğuna tıklayın. Bunun sonucunda pencerenin saydamlık derecesini belirleyebileceğiniz bir iletişim penceresi ekrana gelecek. Glass2k'nın en önemli özelliklerinden biri ise saydamlık derecesini her bir pencere için ayrı ayrı saklaması. Etkin pencere için daha önceden ayarlanmış olan saydamlık özelliğini kaldırmak için de yapmanız gereken tek şey "No Glass Effect" düğmesine tıklamak.

Glass2k çalıştırıldığı zaman sistem çubuğunda bir program simgesi ekrana gelir. Program seçeneklerine ulaşmak için bu simgeye sağ tuşla tıklamalı ve açılan kısayol menüsündeki *Settings* komutunu çalıştırmalısınız. Glass2k'yı kapatmak için de yine aynı menüdeki *Exit* komutunu kullanabilirsiniz. Eğer Glass2k'nın Windows açılışında otomatik olarak yük-

lenmesini istiyorsanız *Glass2k / Settings* komutu ile ekrana gelen penceredeki *Auto-Load Glass2k every time Windows starts* seçeneğini etkinleştirmelisiniz. Diğer konfigürasyonlar için *Transparency Popup* altından "+Alt" ve *Keyboard Shortcuts* açılır listesinden de *Disabled* öğelerini seçin. Ayrıca Taskbar Transparency ismindeki çubuk yardımıyla da Windows görev çubuğunun saydamlık derecesini belirleyebilirsiniz. Son olarak yaptığınız tüm bu değişiklikleri *Save* düğmesine tıklayarak kaydetmelisiniz.

3 Windows Scripting Host, VBScript

Kayıt Defteri kontrolü ile çökmelerin engellenmesi

Kayıt Defteri veritabanından anahtar kontrolü yaptığınız Visual Basic Script'leri hazırlıyorsunuz. Ancak istenen anahtarlardan biri bulunamadığı zaman script, bir çalışma hatası vererek çöküyor ve hazırladığınız script'lerin artık bu şekilde çökmelerini istemiyorsunuz.

İpucu: İsteddiğiniz görevi yerine getiren işlevi kendiniz geliştirmeli ve programınıza entegre etmelisiniz. VBScript, "FileSystem" nesnesinin "FileExists()" yöntemi gibi bir Kayıt Defteri anahtarına okumak üzere erişmeden önce varlığını kontrol edecek bir ifadeye sahip değildir. Bu nedenle hazırladığınız script'in sonuna aşağıdaki "RegKeyExist()" fonksiyonunun kaynak kodunu eklemelisiniz:

```
Function RegKeyExist (szRegKey)
Dim objWshShell
Dim szValue
On error Resume Next
Set objWshShell = CreateObject
("WScript.Shell")
```

```
szValue = objWshShell.RegRead
(szRegKey)
If err.number <> 0 Then
RegKeyExist = False
Else
RegKeyExist = True
End If
Set objWshShell = nothing
End Function
```

Fonksiyonun Kayıt Defteri içerisinde olup olmadığını kontrol edeceği anahtar "szRegKey" parametresi kullanılarak veriliyor. Kontrol sonucunda "True" (anahtar mevcut) veya "False" (anahtar mevcut değil) bilgisi geri döndürülüyor. Bu işlevi kendi programınıza şu şekilde ekleyebilirsiniz:

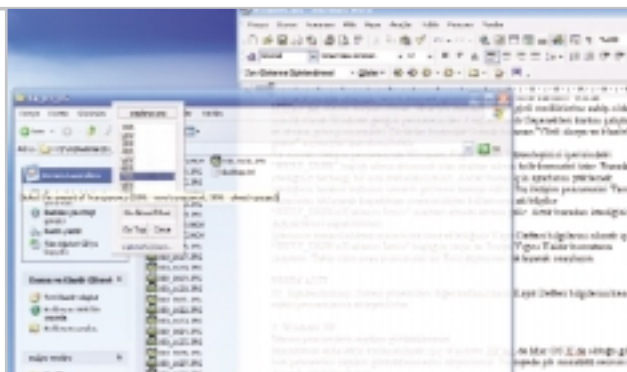
```
Dim objShell
Dim szRegValue
Const constRegKey = "HKEY_
CURRENT_USER\Software\Kadir\de-
neme"
Set objShell = CreateObject
("WScript.Shell")
If RegKeyExist (constRegKey)
Then
Sz RegValue = objShell.RegHead
(constRegKey)
Else
MsgBox "Anahtar" &
constRegKey & "bulunamadı!"
WScript.Quit
End If
MsgBox "Afladığı deger okuna-
caktı:" & szRegValue
```

"RegKeyExist()" fonksiyonu şöyle işliyor: İlk olarak Kayıt Defteri veritabanına ulaşmak için "WScript.Shell" tipinde "objWshShell" nesnesi oluşturuluyor. Fonksiyon bir sonraki adımda "szValue = objWshShell.RegRead (szRegKey)" satırı ile "szRegKey" parametresi ile gönderilen anahtar okuyor. Ardından hata nesnesi "err" içerisinde saklanan rakamın "0" a eşit olup olmadığını kontrol ediyor. Bu durumda daha önce çalıştırılan komut bir hata geri döndürmüştü ve aranan anahtar Kayıt Defteri veritabanı içerisinde bulunmamış demektir. Bunun sonucunda "RegKeyExist = False" satırı çalıştırılır ve "False" bilgisi geri döndürülür. Aksi takdirde "True" bilgisi geri döndürülecektir.

! Dikkat: Fonksiyonun başında "On Error Resume Next" satırını kullanarak Windows'un bir hata ile karşılaşması duru-

2 Transparen

Windows: Her bir pencerenin saydamlık derecesini bu iletişim penceresini kullanarak belirleyebilirsiniz.

munda bir sonraki satırı çalıştırmasını sağlamalısınız. Aksi takdirde yine varolmayan bir anahtara erişilmek istendiğinde çalışma zamanı hatası alırsınız.

4 Windows XP

Uygulamalar için daha fazla güç

Bilgisayarınız, grafik programı ile çalışırken tespit edemediğiniz bir nedenden ötürü yavaşlıyor ve 3B oyunlarınız takılmaya başlıyor. Bu durumu ortadan kaldırmak ve sisteminizin performansını yüksek işlem gücü isteyen uygulamalara vermek istiyorsunuz.

İPUCU: Windows, boşta kaldığını düşündüğü zamanlarda işlemci gücünün büyük bir kısmını ön planda çalışan uygulamalardan çekerek Boot Defragmentation gibi arka planda çalışan uygulamaların hizmetine sunar. Şayet bu sırada büyük bir resim üzerinde çalışıyorsanız ister istemez sabit disk erişiminiz yavaşlayacak ve uygulamanızın performansı düşecektir. Windows'un sistemin boşta kalmadığını anlaması için tüm işlem gücünü meşgul etmelisiniz. Bunun için *Başlat / Çalıştır* komutu ile ekrana gelen pencereye aşağıdaki satırı girmeli ve *Tamam* düğmesine tıklamalısınız:

```
rundll32.exe advapi32.dll,
ProcessIdleTasks
```

Windows, sistemin o andaki durumuna bağlı olarak yaklaşık olarak bir dakika içerisinde tüm performansını çalıştığınız uygulamaya yönlendirecektir.

Bu işlemin sistem açılışında otomatik olarak gerçekleştirilmesini de sağlayabilirsiniz. Bunun için Not Defteri'ni açın ve biraz önceki komut satırını girin. Ardından dosyayı, TURBO.BAT gibi anlaşılabilir bir isimle kaydedin ve daha sonra Windows gezgininden Başlat Menüsü'ndeki Başlangıç alt klasörüne taşıyın. Bunun sonucun-

da Windows boş zaman işlemleri otomatik olarak devre dışı bırakacaktır.

5 Excel 97, 2000, XP, 2003

Çift kayıtların otomatik tespiti ve engellenmesi

Verilerinizi bir Excel tablosunda saklarken çift kayıtlardan kaçınmak isteyebilirsiniz. Ancak bunları daha sonradan aramak yerine belirli bir sütundaki çifte kayıtları henüz girerken engelleyebilirsiniz.

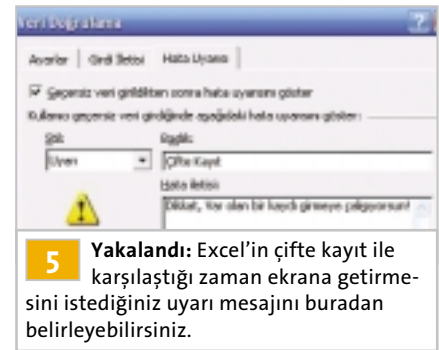
İPUCU: Bunun için verilerinin geçerliliklerini kontrol eden fonksiyonu kullanabilirsiniz. İlk olarak veri girişi için kullanmak istediğiniz sütunu, başlığına tıklayarak seçin. İsterseniz veri girişi için farklı alanlar da kullanabilirsiniz, ancak bu durumda formülde kullanılacak olan aralığı uygun bir şekilde belirlemelisiniz. Şimdi *Veri / Doğrulama* komutunu çalıştırın ve takip eden penceredeki *Ayarlar* sekmesini etkinleştirin. Buradaki *İzin Verilen* açılır listesinden *Özel* öğesini seçin. Bunun haricinde *Boşluğu Yoksay* seçeneğinin de etkinleştirilmiş olması gerekiyor. Şimdi kontrol şartını girmek üzere *Formül* alanını etkinleştirin. Burada, belirlenen bir değer kontrol edilen alan içerisindeki kullanım sıklığını elde etmek için EĞERSAY fonksiyonunu kullanmalısınız. Şayet belirlenmiş olan değer tablo içerisinde mevcut değilse bilgi girişi mümkün olacaktır. Bunun için de seçili alan içerisinde bulunma sayısının "2"den küçük olması gereklidir.

Söz konusu EĞERSAY fonksiyonunu kullanmak için iki bileşene ihtiyacınız var. İlk olarak verilerin kullanım alanlarını, yani giriş yapılacak olan sütunu tanımlamalısınız. Örneğin, bilgi girişi için sadece ilk sütunu kullanmak istiyorsanız "\$A.\$A" ifadesini kullanabilirsiniz. İkinci olarak da etkin olan hücreyi kullanarak

kontrol edilecek olan değeri belirtmelisiniz. Eğer arama yapılacak olan sütun olarak A'nın tamamını kullanıyorsanız bunun için de değer olarak "A1" girmelisiniz. Bunun sonucunda formül aşağıdaki gibi görünmelidir:

```
=EĞERSAY ($A:$A;A1)<2
```

Excel söz konusu şart ifadesini seçili olan diğer hücreler için de otomatik olarak uyarlayacaktır. Şimdi *Hata Uyarısı* sekmesini etkinleştirin. Excel'in çifte bir kayıt ile karşılaştığı zaman bir uyarı mesajı vermesini istiyorsanız ilk olarak *Stil* açılır listesinden uyarı tipini seçin. Ardından hemen yanında bulunan kutuya uyarı mesajında görüntülenmesini istediğiniz metni ve uyarı penceresinin başlığını girmelisiniz.

5 Yakalandı: Excel'in çifte kayıt ile karşılaştığı zaman ekrana getirmesini istediğiniz uyarı mesajını buradan belirleyebilirsiniz.

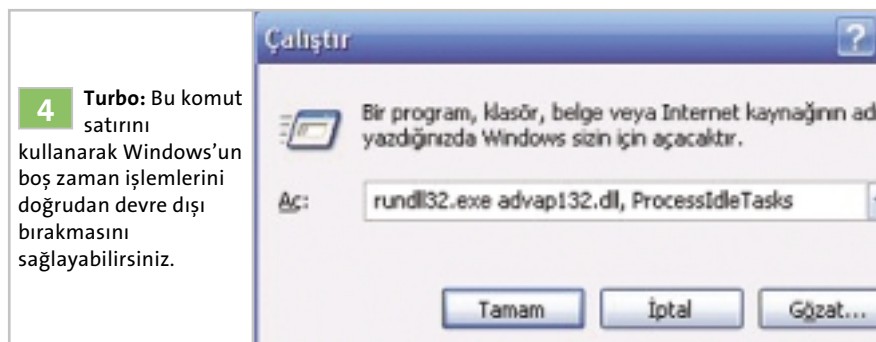
6 Access XP, 2003

Formlar için özel kısayol menüsü

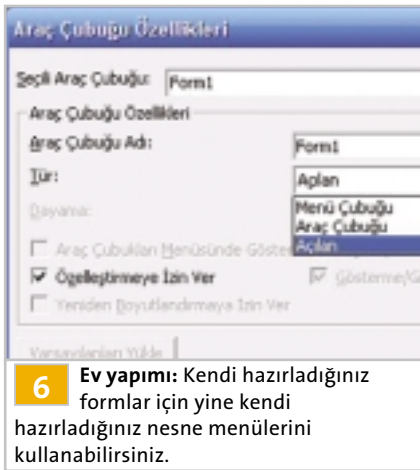
Kendi hazırladığınız formlar üzerindeki denetim elemanlarına sağ tuşla tıkladığınız zaman Access'in standart kısayol menüsü ile karşılaşılırsınız. Bunun yerine kendi VBA fonksiyonlarınızı çalıştırmak için özel kısayol menüleri de hazırlayabilirsiniz.

İPUCU: Kendi ihtiyaçlarınız doğrultusunda formlar hazırlamak için yeni nesne menüleri tanımlayın ve bunları kendi VBA fonksiyonlarınız ile donatın. Bunun için ilk olarak farenin sağ tuşunu kullanarak araç çubuğuna tıklayın ve açılan menüdeki *Özelleştir* komutunu çalıştırın. Ekrana gelen penceredeki *Araç Çubukları* sekmesini etkinleştirin, buradaki *Yeni* düğmesine tıklayın ve oluşturacağınız kısayol menüsü için uygun bir isim girdikten sonra *Tamam* düğmesine tıklayın.

Komutlar sekmesi üzerindeki *Katego-*

4 Turbo: Bu komut satırını kullanarak Windows'un boş zaman işlemlerini doğrudan devre dışı bırakmasını sağlayabilirsiniz.

riler ve Komutlar listelerini kullanarak, buradan istediğiniz öğeleri sürük - bırak yöntemiyle yeni araç çubuğuna taşıyabilirsiniz. Daha sonra her bir öğenin özelliklerini kullanarak tanımlamalarını ve hızlı yardım metinlerini değiştirebilirsiniz. Hazırladığınız bu yeni menü üzerinden daha önce programladığınız kendi VBA fonksiyonlarınızı çalıştırmak için ilk olarak araç çubuğuna, "Makro çalıştır" gibi herhangi bir komut taşıyın. Ardından komut özellikleri penceresindeki Eylemde kutusuna bir eşitlik işareti ve bunu takiben de çalıştırmak istediğiniz fonksiyonun ismini girin. Örneğin, "=addNesne-MenuluKisiler()". Ancak burada kullanacağınız fonksiyonun genel kullanıma açık yani "Public" olarak tanımlanmış olması gereklidir. Aksi takdirde Private, yani özel tanımlı fonksiyonlar kullanılamazlar.

Şimdi yeni menüyü bir kısayol menüsü olarak tanımlamalısınız. Bunun için **Özelleştir** iletişim penceresindeki **Araç Çubukları** sekmesini etkinleştirin ve buradaki listeden yeni oluşturduğunuz çubuğu seçin. Ardından **Özellikler** düğmesine tıklayın ve takip eden penceredeki **Tür** listesinden **Açılan** özelliğini seçin. Son olarak tüm iletişim pencerelerini kapatın.

Artık sıra yeni nesne menüsünün form üzerindeki denetim elemanları ile bağlanmasına geldi. Bunun için formunuzu tasarım görünümünde açın buradan istediğiniz nesnenin üzerine sağ tuşla tıklayın ve **Özellikler** komutunu çalıştırın. Açılan iletişim penceresindeki **Diğer** sekmesini etkinleştirin ve Kısayol Menü Çubuğu kutusuna biraz önce oluşturduğunuz araç çubuğunu seçin.

Hazırladığınız nesne menüleri üzerinden ileride değişiklik yapabilmek için **Özelleştir** penceresindeki **Araç Çubukları** sekmesindeki listeden **Kısayol Menüleri** öğe-

sini etkinleştirin ve ekrana gelen çubuk üzerindeki **Özel** öğesini açın.

7 Office XP, 2003

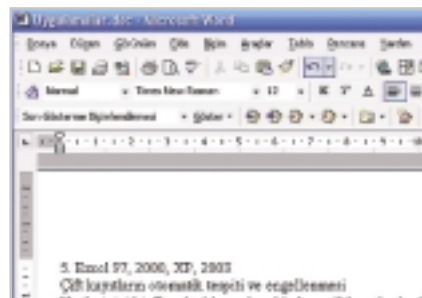
Gelişmiş Office panosunun kullanımı

Word altındaki birçok paragrafın yerini değiştirmek veya Excel tablosunda sakladığımız birçok değeri bir Word belgesine aktarmak istiyorsunuz. Ancak bu sırada her bir işlem için uygulamalar arasındaki mekik dokumak veya hedef alanlar arasında gezinmek istemiyorsunuz.

İPUÇU: XP sürümünden itibaren Office paketinde bulunan gelişmiş pano fonksiyonlarını kullanabilir ve bu sayede 24 farklı bileşeni aynı anda kopyalayabilirsiniz. Bunun için yapmanız gereken tek şey, ihtiyaç duyduğunuz tüm verileri kopyalamak ve daha sonra uygun sırada yerleştirmek. Bu sayede hem zamandan hem de işten tasarruf yapabilirsiniz.

Bunun için herhangi bir Office uygulamasından kopyalamak istediğiniz alanı seçin ve iki kere [Ctrl]+[C] tuş kombinasyonunu çalıştırın. Bu sayede gelişmiş pano etkinleşecek ve verileriniz oraya kopyalanacak. Bunun sonucunda programın görev bölmesi Office panosunun içeriğini görüntüleyerek otomatik olarak ekrana gelecek. İsterseniz bu özel araç çubuğunu **Düzen / Görev Bölmesi** komutunu kullanarak da görüntüleyebilirsiniz. Bundan sonra istediğiniz diğer bileşenleri de Office panosuna kopyalayın. Görev bölmesi etkin olduğu sürece bunun için yapmanız gereken tek şey [Ctrl]+[C] tuş kombinasyonunu çalıştırmak.

Panoya en son eklenen bileşeni başka bir dokümana yapıştırmak için de [Ctrl]+[V] tuş kombinasyonunu kullanabilirsiniz. Diğer bileşenleri eklemek için

7 Gelişmiş: Office panosunda 24 farklı bileşen saklayabilir ve istediklerinizi kullanabilirsiniz.

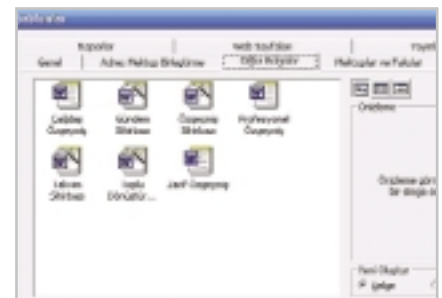
de görev bölmesi üzerindeki simgelerine tıklamalısınız. Şayet dokümanda görünmesini istediğiniz sırayla kopyaladıysanız **Tümünü Yapıştır** komutunu kullanarak da hepsini bir seferde ekleyebilirsiniz. Buradaki sıra **FIFO (First In First Out)** prensibine dayanmaktadır. Buna göre ilk kopyalanan ve eklenen bileşen görüntülen listenin en altında bulunur.

8 Word 2000, XP, 2003

Şablonlar penceresindeki kartların silinmesi

Kendi hazırladığınız şablonlara daha hızlı ulaşmak için Word'ün Şablonlar iletişim penceresinde kullanmadığınız kartları kaldırmak istiyorsunuz. Ancak bunun için uygun bir seçenek bulamıyorsunuz.

İPUÇU: Microsoft, 2000 versiyonu ile beraber belge şablonlarının yönetimini kökten değiştirdi. İstemediğiniz kartları kaldırmak için aşağıdaki işlemleri takip edin: İlk olarak Word'ü kapatın ve daha sonra **Denetim Masası**'ndaki **Program Ekle/Kaldır** aracını çalıştırın. Buradaki **Program Değiştir/Kaldır** listesinden Microsoft Office'i veya varsa Microsoft Word'ü seçin ve kurulum programını çalıştırmak için **Değiştir** düğmesine tıklayın. Takip eden penceredeki **Bakım Modu** seçeneklerinden **Özellikleri Ekle veya Kaldır** seçeneğini işaretleyin ve **İleri** düğmesine tıklayın. Şimdi ekrana gelen listeden **Microsoft Office/Windows için Microsoft Word/Şablonlar ve Sihirbazlar başlığı** etkinleştirin. Şablonlar penceresinde ekrana gelen şablon kartları buradan kontrol ediliyor. Şimdi bu başlığa veya sadece kullanmak istemediğiniz şablon gruplarına sağ tuşla tıklayın ve **Kullanılamaz** komutunu çalıştırın. Son olarak, kurulum özelliklerinin değış-

8 Sayfa atlama: Tablonun daha düzgün görünebilmesi için sayfa değişimini satırlar içerisinde tutmalısınız.

tırılması için de *Güncelleştir* düğmesine tıklayın. Program yeniden çalıştırıldığında artık kullanmadığınız şablon kartları ekrana gelmeyecek.

Office paketlerinin kurulum aşamaları versiyonlara göre farklılıklar gösterebileceği için yukarıda anlatılan adımlar hepsi için birebir aynı olmayabilir. Ancak takip edilmesi gereken mantık aynıdır.

9 Word, Excel, Powerpoint 2003

Açık belgenin Sık Kullanılanlar'a eklenmesi

Üzerinde çalıştığınız belgeleri, ileride bunlara hızlı bir şekilde ulaşabilmek için Sık Kullanılanlar listesine eklemek istiyorsunuz. Açık olan bir dokümanı Sık Kullanılanlar arasına eklemek için mümkün olan en kısa yöntemi bulmak istiyorsunuz.

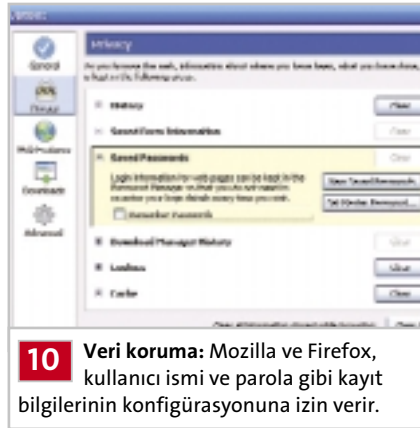
İPUCU: Bunun için *Görünüm / Araç Çubukları / Web* komutunu kullanarak ulaşabileceğiniz araç çubuğunu kullanabilirsiniz. Buradaki *Sık Kullanılanlar* düğmesine tıkladığınız Internet Explorer'daki ile aynı menü açılır. Şimdi *Sık Kullanılanlar'a Ekle* komutunu kullanarak açık olan belge için bir kısayol oluşturabilirsiniz. Açılan pencere *Farklı Kaydet* ile aynıdır ve *Sık Kullanılanlar* listesinin saklandığı klasörü gösterir. Buradan, yeni bağlantıyı eklemek istediğiniz alt klasöre gidebilirsiniz. Son olarak, bu kısayol için anlamlı bir isim girmeli ve *Ekle* düğmesine tıklamalısınız.

10 Mozilla, Firefox

Parolaların otomatik girilmesinin engellenmesi

Tarayıcı, bir web sayfasına kayıt olurken kullanıcı bilgilerinizi otomatik olarak alanlara doldurabilir. Ancak bu işlev, güvenlik sorunlarından ötürü, ortak kullanılan bir bilgisayar için pek kullanışlı değildir ve devre dışı bırakılması gerekir.

İPUCU: Mozilla ve Firefox altında Internet Explorer'dan farklı olarak veri koruma işlevlerini tam olarak kullanabilir, tarayıcının hangi kullanıcı bilgilerine dikkat etmesi ve formları otomatik olarak doldurması gerektiğini belirleyebilirsiniz. Bunun için *Tools / Options* komutunu çalıştırın

10 Veri koruma: Mozilla ve Firefox, kullanıcı ismi ve parola gibi kayıt bilgilerinin konfigürasyonuna izin verir.

ve sol taraftaki kategori listesinden *Privacy* başlığını seçtikten sonra sağ taraftaki listeden *Saved Passwords* seçeneğine tıklayın. Eğer otomatik tamamlama işlevini devre dışı bırakmak istiyorsanız *Remember Passwords* seçeneğindeki işareti kaldırmalı ve ardından *Clear* düğmesine tıklamalısınız. Ekrana gelen güvenlik sorgusunu yanıtladıktan sonra tüm bilgiler silinecektir. Ayrıca hangi sayfadaki parolaların kaydedileceklerini de tek tek belirleyebilirsiniz. Bunun için *View Saved Passwords* düğmesine tıklayın. Takip eden penceredeki *Passwords Saved* sekmesi üzerinden, oluşturulmuş olan tüm kayıtları görebilirsiniz. Buradaki listeden istemediğiniz kayıtların üzerine tıklayın ve *Remove* düğmesine tıklayın.

11 Mozilla, Firefox

RSS Feed ile en güncel haberler

İnternette sörf yaparken haber sayfalarını düzenli olarak ziyaret ediyor ve en yeni haberleri arıyorsunuz. Bu, uzun zaman alan arayış yerine doğrudan en güncel makaleye ulaşmak işinizi oldukça kolaylaştıracaktır.

İPUCU: Bu isteğinizi yerine getirmek için kullanabileceğiniz en iyi araç RSS Feed'dir. Bu web sayfası fonksiyonu, yeni makalelerin bağlantılarını tarayıcınızın araç çubuğundaki bir düğmeye tıklayarak açabileceğiniz bir listeye otomatik olarak ekler. Bunun için yapmanız gereken tek şey ücretsiz olarak verilen bu hizmete abone olmak.

Bunun için aşağıdaki işlemleri yerine getirin: İlk olarak istediğiniz web sayfasını açın. Eğer bu sayfa RSS Feed desteğine sahip pencerenin altındaki durum çubuğunun sağ tarafında turuncu renkli küçük

bir simge görünür. Bu simgenin üzerine tıklayın ve açılan kısayol menüsünden söz konusu hizmete abone olmak istediğinizi belirten komuta tıklayın. Takip eden iletişim penceresinden hizmet ismi ve Mozilla veya Firefox'un kısayolunu saklamasını istediğiniz yeri girin. Bu bilgilere en hızlı şekilde bookmark araç çubuğu üzerinden ulaşabilirsiniz. Son olarak *Ok* düğmesine tıklayıp abone olma işlemini tamamlayın.

Şimdi, en yeni makaleleri yüklemek için yeni düğme üzerine tıklayın. Bunun sonucunda bir menü açılır ve bulunan bağlantıları gösterir. Buradaki başlıklardan birine tıkladığınız zaman ise ilgili makale yüklenir.

12 Office 97, 2000, XP, 2003

Güvenlik bölgesi ayarlarının kaydedilmesi

Bilgisayarınızı yeniden kurmak ve başka bir bilgisayara taşımak için Güvenilen Siteler ve Yasak Siteler listelerini kaydetmek istiyorsunuz. İnternet seçenekleri bunun için uygun bir fonksiyona sahip olmadığı için tüm siteleri yeniden girmek yerine alternatif bir yol arıyorsunuz.

İPUCU: Güvenlik bölgelerinizde tanımlanmış olan sayfalar Kayıt Defteri içerisinde saklanır. Söz konusu konfigürasyonu saklamak için ilk olarak bu bilgileri almanız gerekir. Bunun için *Başlat / Çalıştır / Regedit* yolunu izleyerek Kayıt Defteri Düzenleyicisi'ni çalıştırın. Şimdi "HKEY_CURRENT_USER\Software\Microsoft\Windows\CurrentVersion\Internet Settings\ZoneMap\Domains" anahtarını etkinleştirin. Her bir web sayfası için burada ayrı bir alt anahtar bulunur. Burada "www" adında başka bir alt anahtar içerisinde "http" isimli bir DWORD değerinin bulunup bulunmaması sitenin güvenli mi yoksa yasak mı olduğunu belirtir. O andaki konfigürasyonunuzu kaydetmek için *Domains* anahtarına tıklayın ve *Dosya / Ver* komutunu çalıştırın. Takip eden pencere üzerinde *Seçili dal* seçeneğinin işaretli olması gereklidir. Bunun haricinde hemen altındaki kutuda seçili olan anahtar görebilirsiniz. Son olarak bir dosya ismi verin ve *Kaydet* düğmesine tıklayın. Bunun sonucunda oluşturulan REG dosyasını ileride kullanmak üzere saklayın.

Şimdi bu dosyayı hedef veya işletim

sistemini yeni kurduğunuz bilgisayara taşıyın ve çalıştırmak için Windows gezginindeki simgesine çift tıklayın. Bunun sonucunda Windows, dosya içerisindeki bilgileri Kayıt Defteri'ne geçirecektir.

13 Mürekkep püskürtmeli yazıcı

Kirlenmiş baskı kafalarının temizlenmesi

Mürekkep püskürtmeli yazıcınızı uzun bir süre kullanmadıktan sonra aldığınız ilk çıktı, çizgili ve bozuk görünüyor. Yazıcı sürücüsünün temizleme işlevi de herhangi bir sonuç vermiyor.

İpucu: Muhtemelen yazma kafasındaki ağızlardan birkaçı mürekkep artıklarının kuruması sonucunda kirlenmiştir ve temizlenmesi gerekir. Aynı yazma kafalarına sahip yazıcılar (Epson, Canon) için mürekkep kartuşlarını çıkartın, cihazın fişini çekin ve kartuş tutacağına temizlik madesi ile karıştırdığınız birkaç damla ılık su damlatın. Çözeltilerin etki etmesi için 24 saat kadar bekleyin. Daha sonra sıvıdan arta kalan kısmı bir mendilin kenarını kullanarak dikkatlice temizleyin.

Eğer mürekkep tankı ile yazma kafası birlikte ise (Lexmark, HP) yazma kafasını da içeren kartuşu nemli ve ipliklerden arındırılmış bir kağıt mendil üzerinde birkaç saat bekletin. Daha sonra mürekkep artıklarını dikkatli bir şekilde silin.

Kartuşları cihaza taktıktan sonra, kullanmadan yazıcının kendi temizleme işlevini mutlaka çalıştırın. İlk çıktılar biraz soluk olabilir ama birkaç sayfadan sonra renkler doygun bir hal alacak.

13 Bahar temizliği: Kurumuş mürekkep artıklarını nemli bir kağıt mendille temizleyebilirsiniz.

14 Tarayıcı

Gazetelerdeki resimlerin taranmasındaki Moire etkisi

Bir gazeteden hoşunuza giden bir resmi taradığınız ancak sonuçtan hiç memnun değilsiniz ve ne yapacağınızı bilmiyorsunuz.

İpucu: Moire etkisi olarak bilinen bu resim bozukluğu, aynı olmayan iki geometrik şablonun üst üste bindirilmesi sonucunda ortaya çıkıyor. Açıkça söylemek gerekirse, bu durum gazete üzerindeki fotoğrafin baskı ızgaralarının tarayıcının CCD çubuğu ile çakışmasından kaynaklanıyor. Bu, algılayıcılara bağlı olarak piksel sayılarının farklı algılanmasına neden olur, ardından karışımlar çıkar ve resimde bozulmalar meydana gelir. Moire etkisinden tamamen korunmak mümkün değil, yine de çeşitli önlemler ve bunların birlikte kullanılması ile en aza indirmek söz konusu olabilir. Birçok tarayıcı sürücüsü, söz konusu izleri temizlemekte kullanılan özel işlevler içerir ve bu, bir gazete resmiyle gösterilir. Bir başka yöntem ise farklı tarama çözünürlüklerinin tecrübe edilmesi olabilir. Resmi tarayıcıya dikey değil yatay olarak koymayı da deneyebilirsiniz.

14 Bozulma: Eğer resimdeki ızgaralar ve tarama çözünürlüğü karışacak olursa elde edilen resim Moire etkisi yüzünden kötü görünebilir.

15 Athlon 64 anakartlar

Güvenilir sistem veya hızlı hafıza erişimi

Via K8T800 Pro yonga setine sahip Athlon anakartınızdaki üçüncü hafıza yu-

vasını da doldurdunuz. Ancak sisteminiz düzgün çalışmamaya başladı.

İpucu: BIOS'dan *T Command Rate* değerini değiştirin. Athlon 64 anakartları bu ayarı kullanarak bir hafıza hücresinin adreslenmesi ile bir komutun çalışması arasındaki süreyi kontrol eder. Bu süre işlemci çalışma çevrimleri ile belirtilir ve BIOS kaydında bir çevrim için "1T" ve 2 çevrim için de "2T" değerleri kullanılır.

Eğer sadece bir hafıza yuvası kullanılıyorsa her bir çevrimde hafıza erişimi mümkün olduğu için "1T" değeri kullanılabilir. Ancak 2 veya daha fazla hafıza yuvası doluyorsa da sistemin sorunsuz bir şekilde çalışabilmesi için iki çevrim gerekir.

Söz konusu ayarı BIOS'daki *DRAM Configuration* başlığı altında bulabilirsiniz. Ancak buradaki ifade anakart üreticisine göre farklılık gösterebilir.

Örneğin, MSI marka anakartlar için *DRAM 1T Timing* fonksiyonunun etkinleştirilmesi veya devre dışı bırakılması şart. Buna karşılık Asus kartlarda bulunan *2T Command* işlevi için *enabled* veya *auto* seçeneklerinden birini kullanabilirsiniz.

16 DVD yazıcı

Daha uyumlu DVD'ler

Bir DVD oynatıcıya sahipsiniz ve kendi yazdığınız DVD'leri izlemek istiyorsunuz. Ancak cihazınız bu DVD'leri izlemeyi reddediyor.

İpucu: Bazı oynatıcıların haricinde eski DVD-ROM sürücülerinde de kendi yazdığınız DVD'leri kabul etmeyebilirler. Diskin yazılması sırasında ilk bloğa DVD biçimi (DVD-R, DVD+R) hakkında bir bilgi yazılır. Birçok cihaz bu bilgiyi anlamaz. Buradaki sihirli kelime ise *Booktype Setting*. Nero, 6 sürümünden itibaren DVD-ROM'lardaki söz konusu *Booktype Setting* değerinin değiştirilmesine ve cihazın, diskin fabrikada üretilmiş olduğunu düşünmesini sağlıyor.

Ancak bunun için DVD yazıcınızın da söz konusu özelliği desteklemesi gereklidir. Şayet sahip olduğunuz yazıcı bu işlemleri yapmıyorsa üreticinizin yayınladığı Firmware güncellemelerini takip etmelisiniz. İnternetteki kullanıcı forumlarına da göz atmanızda fayda var.■

Kadir Tuztaş, ktuztas@chip.com.tr

ISSN: 1300-9419

K Ü N Y E

Yayın Koordinatörü Mahmut Karslıoğlu, mkars@chip.com.tr

Genel Yayın Yönetmeni Ufuk Yamankılıçoğlu, uyaman@chip.com.tr

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü Gökhan Sungurtekin sgokhun@chip.com.tr
Vefa Bayırı Sok. Gayrettepe İş Merkezi No:6
B Blok 34349 Gayrettepe/İstanbul

Yazı İşleri Şefi Şahin Ekşioglu, esahin@chip.com.tr

Haber Merkezi Cem Şancı, cemsanci@chip.com.tr

Yazı İşleri Kadir Tuztaş, ktuztas@chip.com.tr
Hakkı Alkan, alkan@chip.com.tr
Murat Karslıoğlu, muratk@chip.com.tr
İlkay Zaman, ilkay@chip.com.trCHIP Test Merkezi Ecevit Biktım, ecevitb@chip.com.tr
Yavuz Şahin, yavuz@chip.com.tr

CHIP CD Korcan Meydan, korcan@chip.com.tr

CD Asistanı Sinan Yorulmaz, sinan@chip.com.tr

CHIP Online Sorumlusu Selçuk İslamoğlu, sislamoglu@chip.com.tr

CHIP Online Uğur Seven, Onur Seven,
uguronur@chip.com.tr

Redaksiyon Barış Alkim, balkim@chip.com.tr

Katkıda Bulunanlar Garo Antikacıoğlu, M. Gökhan Ahi,
Uğur Seven, Onur Seven, Mete Pınar,
(DW) Daniel Wolff, (DB) Daniel Bader,
(MF) Manfred Flhor, (RF) Ronald Freist,
(AH) Andreas Henstchel, (MS) Markus Schmidt,
(VP) Valentin Pletzer, (SG) Stephan Goldmann,

Görsel Yönetmen Fatoş Teymur, fatos@chip.com.tr

Genel Müdür Hermann W. Paul

Genel Müdür Yardımcısı Beste Özerdem

Finans Müdürü Aylin Aldemir

Pazarlama Müdürü Güler Okumuş

Halkla İlişkiler Müdürü Özlem Cenker

Pazarlama Sorumlusu Ayten Çar

Abone Satış Müdürü Asu Bozyayla

Abone Servisi Nihan Özkasap, Ebru Cinek

Dağıtım Müdürü Cem Cenker

Dağıtım Asistanı Mehmet Çil

Üretim Koordinatörü Turgay Tekatan

VOGEL BURDA MEDYA YAYIMCILIK ve TİCARET A.Ş. adına sahibi
Hermann W. Paul
Vefa Bayırı Sok. Gayrettepe İş Merkezi No:6
B Blok 34349 Gayrettepe/İstanbul

VOGEL MEDYA YAYIMCILIK REKLAM GRUBU

Satış Müdürü Gülcan Bayraktar, gulcanb@vogel.com.tr

Market Sorumlusu Yeliz Koyun, kyeliz@vogel.com.tr

Müşteri Temsilcisi Zühal Söylemez, zuhal@vogel.com.tr
Özden aliyagıç, ozdena@vogel.com.tr

Reklam Trafikeri Aynur Kına, aynur@vogel.com.tr

Renk Ayırımı- Film ve Baskı ASIR Matbaacılık Ltd. Şti.
Demirbaş Sokak. No:4 Oto Sanayi
4.Levant - İstanbul Tel:(212) 283 84 38
Dağıtım DPP A.Ş.Yönetim Yeri Adresi VOGEL BURDA MEDYA YAYIMCILIK ve
TİCARET A.Ş.:
Vefa Bayırı Sok. Gayrettepe İş Merkezi No:6
B Blok 34349 Gayrettepe/İstanbul
Telefon: (212) 217 93 71, Faks: (212) 217 95 32
Abone Faks: (212) 217 94 23
Abone web: http://abone.vogel.com.tr

Yayın Türü Yaygın, süreli, aylık

REKLAM İNDEKSİ

AJANS PRESS	135	KYOCERA	61
AMD	25	LEADTEK	35
ASUS	69	MASCOM	51
AVRASYA	121	MAVİ BİLGİSAYAR	151
AYMAKSAN	113-75	MİNTON	Ö.K.İ.
BEKO	47	MORS	115
CREATIVE	21	NOKIA	9
ÇÖZÜM	31-73-77	ABIT	33
DATATEKNİK	59-79	OUATROTECH	173
DENGE	127	ÖZEL	27-107
DIJİTAL CENTER	116-117	PASİFİK	99
EGEMEN	29	PENTA	109
EKSEN	40-41-67	PHILIPS	7-A.K.
ELEMENT	91	PROMEDYA	105
ELKOTEK	153	RANTEKS	111
EPSON	45	REEL	19
GOLDAŞ	23	RONESANS	145
HEPSİ BURADA	15	SEAGATE	37
HIZLI SİSTEM	16-17-65-71	SEÇKİN	133
IBM	146-147-156-	TEKNOTÜRK	137-155
	157-A.K.İ.	TURANLI	177-183-193
INFRONIC	49	TURKCELL	83-84-85-86
KEMERBURGAZ	39-55	US ROBOTICS	13
KETS	141	Z BİLİŞİM	191
KINGMAX	195	MARKET	211-212-213-
KINGSTON	119		214-215-216-
KONT	95-97-129-		217-218-219-
	186-187		220-221-222

DÜNYADA CHIP

► CHIP'in yayınlandığı diğer ülkeler:

Endonezya	Hindistan	İtalya	Almanya	Çek. Cum.	Çin
Romanya	Rusya	Singapur	Macaristan	Malezya	Polonya
Tayland			Slovakya Cumhuriyeti	Ukrayna	Yunanistan

Merkezi Almanya'da bulunan ve Almanya'nın en çok satılan aylık bilgisayar dergisi olan CHIP, Türkiye ile birlikte 17 ülkede yayınlanmaktadır.

SANAL ADEM

Eülent Oktay

Test: PCIe Ekran Kartları

Half-Life 2 veya Doom 3 gibi oyunlar yeni bir ekran kartının alınmasını zorunlu kılan katil uygulamalardan ikisi. Yeni 3B hızlandırıcılar yine öncelikli olarak PCI Express teknolojisini kullanıyorlar. Yeni ekran kartlarına terfinin kimler için mantıklı olduğunu karşılaştırmalı testimizde okuyabilirsiniz.

Internet

Google ile Casusluk

İster şifreler, ister kredi kartları veya faks kopyaları olsun, korsanlar karşısında hiçbir şey güvende değil. CHIP'in denemeleri de gösteriyor ki, çok kritik bilgilere ulaşmak aslında çocuk işi

Donanım

Yeni Süper PC'ler

2005 yılı bir dönüm noktasına sahne olacak: Daha önce hiç bu kadar fazla PC teknolojisi bir arada pazara sürülmeye hazır olmamıştı. CHIP, üreticilerin yol haritalarını ve gizli kapılar ardında nelerin geliştirildiğini açıklıyor. Bir sonraki PC'nizin neye benzeyebileceğini tahmin edebilirsiniz.

DÜZELTME

Kasım 2004 sayımızın donanım inceleme bölümünde yayınlanan Brother HL-5130 ürününün sonuç bölümü yanlış yazılmıştır. Düzeltip özür dileriz.

SONUÇ: Hızlı, yüksek çözünürlüklü ve düşük maliyetli baskılar sunan bu yazıcı ev ve küçük boy çalışma grupları için iyi bir seçenek.

+ Uygun fiyat/ performans oranı

+ Masaüstü kullanımı için uygun

- Resimli baskılarda yayıf

GELECEK SAYI

KAPAK KONUSU:

Güçlü geçiş stratejileri ve uzak durmanız gereken hatalar

Hızlı, dertsiz uzaktan kapatma

Bir çok bilgisayar kontrol eden bir sistem yöneticisi iseniz StopComputer ismi basit bir yardımcı program yardımı ile yüzlerce bilgisayarı uzaktan kapatabilir, reboot edebilir veya testler gerçekleştirebilirsiniz

AD altyapınızı Windows Server 2003'e taşıt etmek çok büyük, aynı zamanda da akılcıca alınmış bir karar olacaktır. Neden akılcıca? Taşıt ederken nelere dikkat etmelisiniz?

Sunucu tabanlı SPAM kontrolü

Microsoft Exchange Server ile beraber çalışmak için geliştirilmiş olan 5 anti-spam uygulamasını sizin için inceledik.

IT sertifikasyon alanında neler oluyor?

Sertifikasyon hala bazı firmalar için çok önemli, ancak doğru yönde kullanılması koşulu ile.

Windows & .NET Magazine Şubat 2005

Sanal ve sahte hedefler

Virtual PC 2004 altında ağınıza gerçekleştirmesi muhtemel saldırıları miknatıs gibi çekecek bir sanal hedefi oluşturun.

SCAM'lara aldanmayın

İnternet ortamında dolaşan SCAM'ların en ünlü 10 tanesi bu ay karşınızda.

Microsoft Clustering Services'in geleceği

Microsoft Clustering Services'e Veri depolama, konfigürasyon ve yönetim kolaylığı alanında geliştirmeler yapacak yeni araçlar geliştiriyor.

